

Przyszłość jest w Twoich
rękach Spraw, by Twój głos
był słyszalny

Multilingual Digital Platform of the Conference on the Future of Europe

[Wielojęzyczna platformacyfrowa kon- ferencji w sprawie przyszłości Europy]

Final Report maj 2022

Dokument przygotowany przez Pierre'a Dieumegarda dla [Europe-Democracy-Esperanto](#)

Celem tego "tymczasowego" dokumentu jest umożliwienie większej liczbie osób w Unii Europejskiej zapoznania się z dokumentami sporządzanymi przez Unię Europejską (i finansowanymi z ich podatków).

W przypadku braku tłumaczeń obywatele są wykluczani z debaty.

Dokument ten istniał tylko w języku angielskim (zob. [strona archiwum](#)). Z początkowego pliku stworzyliśmy plik odt, przygotowany przez oprogramowanie Libre Office, do tłumaczenia maszynowego na inne języki. Wyniki są obecnie dostępne we [wszystkich językach urzędowych](#). Jednak ze względu na zniknięcie oryginalnej strony internetowej linki do tego tekstu nie działają.

Pożądane jest, aby administracja UE przejęła tłumaczenie ważnych dokumentów. „Ważne dokumenty” to nie tylko przepisy ustawowe i wykonawcze, ale również ważne informacje potrzebne do wspólnego podejmowania świadomych decyzji.

Aby wspólnie przedyskutować naszą wspólną przyszłość i umożliwić rzetelne tłumaczenia, międzynarodowy język esperanto byłby bardzo przydatny ze względu na swoją prostotę, regularność i dokładność.

Skontaktuj się z nami:

[Kontakt \(europokune.eu\)](mailto:kontakt@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

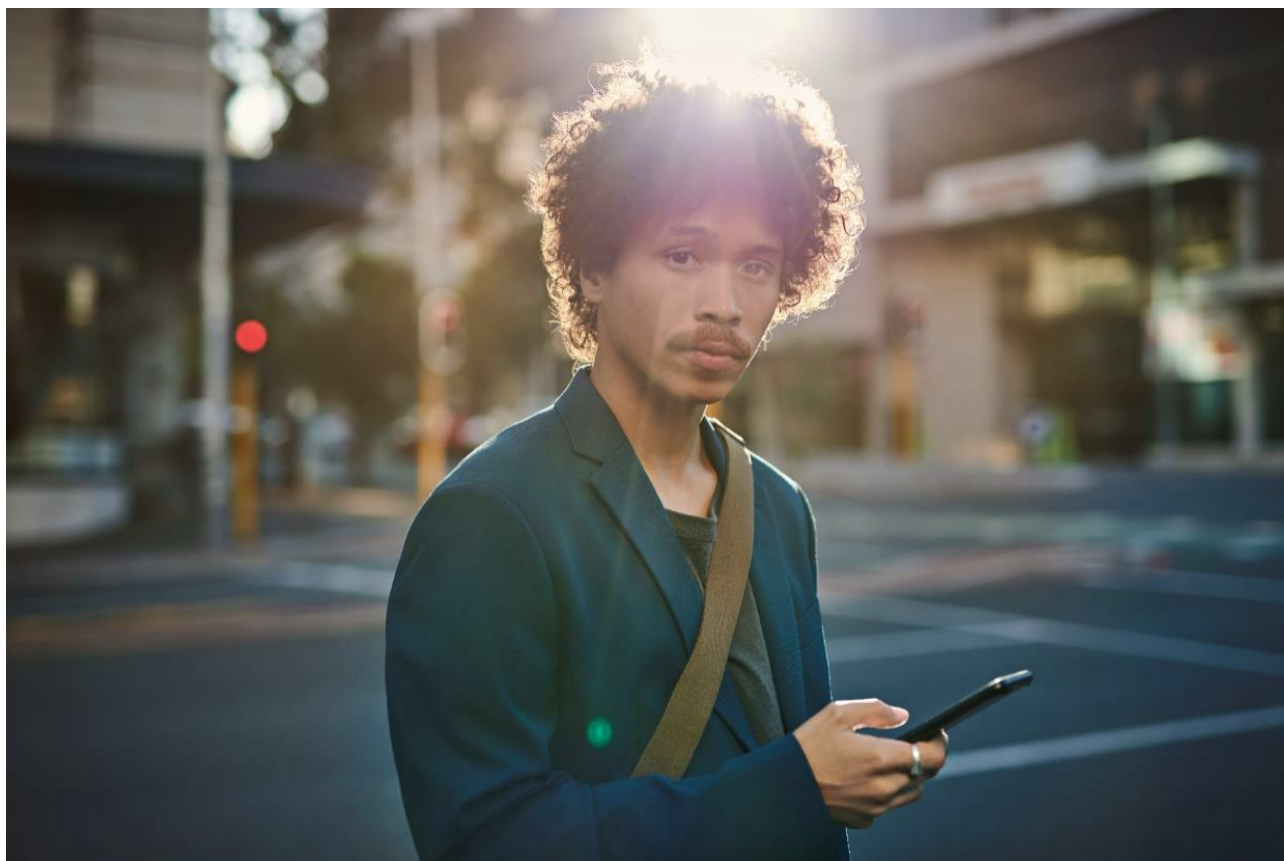
Zastrzeżenie prawne: za niniejsze sprawozdanie ponoszą wyłączną odpowiedzialność autorzy i nie odzwierciedla ono poglądów instytucji UE ani Konferencji w sprawie przyszłości Europy.

Analiza przeprowadzona przez Kantar Public.

Streszczenie

Wprowadzenie.....	5	Zdrowy styl życia.....	37
Streszczenie.....	8	Badania w dziedzinie zdrowia.....	38
Zmiana klimatu a środowisko.....	9	Zapobieganie, a nie interwencja.....	38
Zdrowie.....	11	Zdrowe starzenie się i przeciwdziałanie starzeniu się.....	39
Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i zatrudnienie.....	11	Podejścia do medycyny.....	39
UE na świecie.....	12	Reakcje na COVID-19.....	40
Wartości i prawa, praworządność i bezpieczeństwo.....	13	Opieka nad chorymi na raka.....	41
Transformacja cyfrowa.....	14	Pracownicy służby zdrowia.....	41
Demokracja europejska.....	14	Zdrowie seksualne i reprodukcyjne.....	41
Migracja.....	15	Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022).....	41
Edukacja, kultura, młodzież i sport.....	15	4. Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i zatrudnienie.....	45
1. Przegląd wpisów na platformie.....	17	Wydarzenia.....	46
Przegląd działalności.....	17	Europa bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i sprawiedliwa społecznie.....	46
Przegląd wydarzeń.....	20	Ożywienie gospodarcze.....	47
Kto zaangażował się w debatę?.....	21	Innowacje – pobudzanie wzrostu gospodarczego.....	48
Tematy poruszane w kontekście wkładu.....	22	Ochrona socjalna i zabezpieczenie społeczne.....	49
Ostatnie wydarzenia.....	23	Opodatkowanie na rzecz sprawiedliwej gospodarki.....	50
Trendy od 21 lutego do 9 maja 2022 r.....	24	Wzmocnienie jednolitego rynku europejskiego.....	50
2. Zmiana klimatu a środowisko.....	25	Zwiększenie liczby miejsc pracy.....	51
Wydarzenia.....	26	Zakwestionowanie obecnego modelu gospodarczego.....	52
Przeciwdziałanie zmianie klimatu i „Zielony Ład”.....	26	Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022).....	53
Energia.....	27	5. UE na świecie.....	57
Transport.....	27	Wydarzenia.....	58
Konsumpcja.....	28	Ogólne cele polityki zagranicznej UE.....	58
Różnorodność biologiczna i dobrostan zwierząt.....	29	Obrona i siły zbrojne.....	59
Rolnictwo.....	29	Podejmowanie decyzji.....	59
Zanieczyszczenia.....	30	Polityka sąsiedztwa i stosunki z innymi.....	60
Subsydiowanie, opodatkowanie.....	30	Rozszerzenie.....	60
Tworzenie zmian w postawach i zachowaniach.....	30	Polityka handlowa.....	61
Mieszkalnictwo i budownictwo.....	31	Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022).....	61
Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022).....	31	6. Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo.....	65
3. Zdrowie.....	34	Wydarzenia.....	67
Wydarzenia.....	36		
Dostęp do opieki zdrowotnej dla wszystkich.....	36		
Integracja systemów opieki zdrowotnej UE.....	37		

Prawa i wolności.....	67	Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022).....	97
Współeczeństwie integracyjnym.....	69	10. Edukacja, kultura, młodzież i sport.....	100
Ochrona praworządności.....	70	Wydarzenia.....	101
Bezpieczeństwo.....	70	Wspieranie wspólnej tożsamości UE.....	101
Wartości UE.....	71	Mobilność wewnątrzunijna.....	102
Lobbing i korupcja.....	72	Edukacja dostosowana do przyszłych wyzwań....	102
Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022).....	72	Niepewność zatrudnienia i bezrobocie wśród młodzieży.....	104
7. Transformacja cyfrowa.....	75	Dziedzictwo europejskie.....	104
Wydarzenia.....	76	Dostęp do edukacji i kultury.....	104
Kształcenie i szkolenie: umiejętności cyfrowe.....	76	Kreatywni i akademicy profesjonaliści.....	105
Suwerenność cyfrowa i etyka.....	76	Inkluzywność w sporcie.....	105
Ogólna cyfryzacja społeczeństwa.....	77	Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022).....	105
Europejskie narzędzia cyfrowe – cyfryzacja sektora publicznego.....	78	ZAŁĄCZNIK I: Lista obecnie najczęściej popieranych i komentowanych pomysłów w podziale na tematy.....	109
Dane cyfrowe.....	78	Najczęściej komentowane i zatwierdzane pomysły w podziale na tematy (19/04 /2021–09/05/2022).....	110
Bezpieczeństwo cybernetyczne.....	79	ZAŁĄCZNIK II: Metodyka.....	120
Prawa cyfrowe i włączenie społeczne.....	79		
Zanieczyszczenia, zrównoważony rozwój i trwałość.....	80		
Cyfryzacja gospodarki.....	80		
Cyfrowa opieka zdrowotna.....	80		
Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022).....	81		
8. Demokracja europejska.....	84		
Wydarzenia.....	85		
Wybory do Parlamentu Europejskiego.....	85		
Federalizacja Unii Europejskiej.....	86		
Uczestnictwo obywateli i konsultacje z nimi.....	86		
Reformy instytucjonalne.....	87		
Wspieranie wspólnej tożsamości europejskiej i przestrzeni publicznej.....	88		
Ochrona i wzmacnianie demokracji.....	89		
Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022).....	89		
9. Migracja.....	93		
Wydarzenia.....	94		
Wspólna polityka migracyjna UE.....	94		
Humanistyczne stanowisko wobec migracji.....	95		
Integracja.....	95		
Migracja spoza UE jako zagrożenie.....	96		
Kontrola graniczna.....	96		
Zajęcie się podstawowymi przyczynami migracji. .	97		

Wprowadzenie

Dzięki Konferencji w sprawie przyszłości Europy Parlament Europejski, Rada i Komisja Europejska stworzyły obywatelom europejskim ze wszystkich 27 państw członkowskich okazję do zaangażowania się w debatę na temat wyzwań i priorytetów, które należy podjąć, aby wspólnie stworzyć Europę na miarę przyszłości. W ramach procesu konferencji 19 kwietnia 2021 r. [uruchomiono wielojęzyczną platformę cyfrową \(zwaną dalej „platformą”\) \(futureu.europa.eu\)](#) i pozostała ona aktywna przez cały czas trwania konferencji.

Platforma była kluczowym elementem konferencji; umożliwiła ona każdemu obywatelowi UE uczestnictwo w dowolnym z 24 języków urzędowych UE. Obywatele mogliby przedstawiać swoje pomysły, popierać pomysły innych osób i komentować je. Platforma była również miejscem, w którym każdy mógł dzielić się informacjami na temat wydarzeń konferencji i informować o ich wynikach.

Wszystkie uwagi na platformie zostały następnie zebrane i przeanalizowane, aby posłużyć jako wkład w prace [europejskich paneli obywatelskich, czyli sesji plenarnej konferencji](#). Do dnia 20 lutego 2022 r. [opublikowano trzy sprawozdania okresowe, trzy](#)

[sprawozdania państw członkowskich oraz pełne sprawozdanie](#) obejmujące uwagi przekazane na platformie.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje wszystkie uwagi na platformie od momentu jej powstania w dniu 19 kwietnia 2021 r. do dnia 9 maja 2022 r., kiedy to konferencja zakończyła swoje prace.

Czytając niniejsze sprawozdanie, należy pamiętać, że wpisy na platformie odzwierciedlają poglądy poszczególnych uczestników i nie powinny być uznawane za reprezentujące poglądy obywateli europejskich jako całości.

Wyniki analizy prezentowane są w raporcie według tematów zdefiniowanych na platformie:

- Zmiana klimatu i środowisko
 - Zdrowie
 - Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i zatrudnienie
- UE na świecie

– Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo

Transformacja cyfrowa

Demokracja europejska

– Migracja

– Edukacja, kultura, młodzież i sport

Pomysły wymienione na platformie w części „Inne pomysły” zostały umieszczone w jednym z dziewięciu wyżej wymienionych tematów lub w kilku tematach w przypadku zagadnień przekrojowych.

Dla każdego tematu przedstawiono przegląd tematycznych grupowania pomysłów i wydarzeń z raportami z wydarzeń, wspomagany przez system analizy tekstu, który identyfikuje wiele wystąpień podobnego pomysłu w dowolnym języku. Te zidentyfikowane tematy i podtematy są prezentowane w kolejności poziomu występowania ocenianej przez analityka za pomocą systemu analizy tekstu. Pole tekstowe na początku każdego tematu zawiera kilka przykładów wydarzeń na ten temat, koncentrując się na nowych wydarzeniach dodanych od ostatniego raportu. W ramce na końcu każdego rozdziału tematycznego dodano przegląd tematyczny nowych uwag przesłanych na platformę po 20 lutego 2022 r.

Mapa myśli dla każdego tematu zapewnia wizualną reprezentację analizy treści według tematów i podtematów.

Uwaga dotycząca metodyki

W niniejszym sprawozdaniu skupiono się przede wszystkim na **jakościowej analizie** wpisów na platformie. Odbywa się to na podstawie pomysłów, sprawozdań z wydarzeń i komentarzy przedstawionych przez uczestników, aby zapewnić szeroki przegląd treści platformy. W praktyce w ramach każdego tematu zespół badawczy przeprowadził ręczną analizę tekstową i grupowanie proponowanych pomysłów i zamkniętych wydarzeń z raportami z wydarzeń, przy wsparciu komputerowego narzędzia do grupowania. Następnie przygotowano podsumowanie wspólnych tematów i możliwych podtematów. Analiza klastrów według tematów i podtematów jest przeprowadzana w ramach wcześniej zdefiniowanych tematów. Oznacza to, że pomysły obejmujące różne tematy lub pomysły zgłoszone przez autorów w ramach wielu tematów lub w ramach „Innych pomysłów” mogą pojawiać się wielokrotnie w niniejszym sprawozdaniu w ramach odpowiednich tematów. Podejście to zostało wybrane w taki sposób, aby nadać całościową perspektywę każdemu z tematów konferencji.

Kwestie poruszone przez niewielką liczbę uczestników również pojawiają się w tej analizie, jeśli zapewniają nową perspektywę w porównaniu z perspektywą innych uczestników. Celem jest przedstawienie ogólnego przeglądu zakresu i różnorodności pomysłów proponowanych obecnie na platformie, a nie skupienie się na elementach ilościowych. Niemniej jednak w tekście wskazano tematy, podtematy lub pomysły, które często się powtarzają lub mają dużą liczbę poparcia lub komentarzy, aby odzwierciedlić obecny stan dyskusji na platformie, w tym wysoki poziom zainteresowania niektórymi kwestiami lub debaty na ich temat. Elementy te są również wykorzystywane do ukierunkowania kolejności prezentacji tematów w niniejszym sprawozdaniu.

Elementy ilościowe (liczba pomysłów, komentarzy, potwierdzeń i wydarzeń) są również wykorzystywane w przeglądzie uwag oraz w wykazie obecnie najczęściej popieranych i komentowanych pomysłów w podziale na tematy przedstawionym w **załączniku I**.

Należy również zauważyć, że w analizie przedstawionej w niniejszym sprawozdaniu termin „uwagi” odnosi się do połączenia pomysłów, uwag i sprawozdań z wydarzeń.

Dalsze szczegółowe informacje na temat podejścia metodologicznego znajdują się w **załączniku II**.

Streszczenie

W niniejszym sprawozdaniu podsumowano działania na wielojęzycznej platformie cyfrowej na potrzeby Konferencji w sprawie przyszłości Europy od jej uruchomienia do 9 maja 2022 r. W tym okresie na platformie zarejestrowano 48 530 wpisów, w tym 18 955 pomysłów, 22 570 komentarzy i 7 005 wydarzeń obejmujących wszystkie 10 tematów. Od 21 lutego do 9 maja 2022 r. do platformy dodano 4796 nowych wpisów. Większość tych nowych wpisów konsoliduje istniejące tematy i podtematy w różnych tematach i nie ma wpływu na kolejność tematów w zależności od ich ogólnego występowania. Rozpoczęcie 24 lutego 2022 r. rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie wpłynęło na kilka nowych podtematów dotyczących różnych tematów, takich jak apele o większe zaangażowanie UE w konflikt w ramach tematu UE na świecie, a także sugestie dotyczące osiągnięcia europejskiej suwerenności energetycznej w ramach tematu „Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i miejsca pracy”.

Zmiana klimatu a środowisko

Uczestnicy są zaniepokojeni zmianą klimatu i jej skutkami, a także licznymi innymi wyzwaniami środowiskowymi. Najczęściej poruszane tematy dotyczą zarówno emisji, jak i energii odnawialnej. Ogólnie rzecz biorąc, uczestnicy chcą przyspieszonej transformacji ekologicznej za pomocą natychmiastowych i konkretnych środków ze strony UE i rządów, z szeregiem propozycji, takich jak wspieranie bardziej ekologicznej produkcji i transportu energii, zmiana wzorców konsumpcji, bardziej zrównoważone rolnictwo, promowanie różnorodności biologicznej i powstrzymanie zanieczyszczenia. W uwagach podkreślono potrzebę edukacji i komunikacji na szczeblu UE, wraz z inicjatywami mającymi na celu rozwiązanie tych problemów. Niektórzy uczestnicy poruszyli kwestię sprawiedliwości społecznej w kontekście polityki klimatycznej. Pomysły można pogrupować tematycznie w następujący sposób:

- Nadrzędny apel wzywający rządy i UE do podjęcia natychmiastowych działań w ramach silniejszej europejskiej polityki ochrony środowiska w celu przeciwdziałania zmianie klimatu. Uczestnicy przedstawili szereg sugestii dotyczących przeciwdziałania emisjom oraz omówili najlepsze praktyki i sposoby przyspieszenia transformacji ekologicznej i wdrażania Zielonego Ładu na szczeblu lokalnym i regionalnym.
- W ramach tematu „Energia” uczestnicy zdecydowanie opowiadają się za zwiększeniem wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych i zwiększeniem różnorodności energetycznej poprzez badania naukowe oraz innowacje w zakresie alternatywnych źródeł energii, zarówno dla gospodarstw domowych, jak i małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Niektórzy uczestnicy zwrócili jednak uwagę na kwestię akceptacji przez społeczeństwo, a kwestia energii jądrowej wywołała debatę prowadzącą do podziałów;
- Uczestnicy chcą środków zachęcających do rozwoju i korzystania z alternatywnych, przyjaznych dla środowiska środków transportu, z różnymi sugestiami zachęcającymi do korzystania z transportu publicznego, i wzywa do zwiększenia badań i inwestycji w alternatywne rozwiązania transportowe;
- W ramach tematu „konsumpcja” uczestnicy chcą bardziej zdecydowanych środków mających na celu rozwiązanie problemu odpadów,

marnotrawienia żywności oraz promowanie recyklingu i gospodarki o obiegu zamkniętym, skierowanych zarówno do producentów, jak i konsumentów. Ponadto wzywa się do wprowadzenia środków promujących bardziej zrównoważoną konsumpcję w sektorach takich jak turystyka, moda czy urządzenia elektroniczne. Uczestnicy są również zaniepokojeni presją środowiskową związaną z transformacją cyfrową, taką jak rozwój kryptowalut;

- promowanie różnorodności biologicznej i dobrostanu zwierząt, wraz z apelami o ponowne zalesianie, powstrzymanie wylesiania, ochronę zagrożonych gatunków i zwiększenie liczby obiektów badawczych związanych z różnorodnością biologiczną;
- W ramach tematu rolnictwa silnym podtematem jest wezwanie do wyeliminowania stosowania pestycydów i ogólnie do przyjęcia bardziej przyjaznych dla środowiska praktyk rolniczych. Inne środki związane ze środowiskiem obejmują promowanie lokalnego rolnictwa, różnorodności biologicznej, diety wegetariańskiej lub wegańskiej oraz uczciwych cen dla rolników;
- Środki i środki zwalczania zanieczyszczenia, ponieważ jest ono postrzegane jako źródło presji na środowisko. Zaproponowano rozwiązania mające na celu walkę z zanieczyszczeniem wody, zanieczyszczającym wykorzystaniem tworzyw sztucznych oraz wezwania do zakazania stosowania pojedynczych tworzyw sztucznych, a także zanieczyszczenia świetlnego;
- powstrzymanie dotacji nieprzyjaznych dla środowiska, takich jak dotacje na paliwa kopalne lub szkodliwe dotacje dla rybołówstwa, a także różne wnioski dotyczące środków podatkowych w celu stymulowania zmiany zachowań i promowania zrównoważonej konsumpcji, na przykład poprzez podatek na rzecz zrównoważonego rozwoju;
- Uczestnicy chcą wzmożonych wysiłków na rzecz zmiany zachowań i postaw poprzez lepsze podnoszenie świadomości, edukację i komunikację;
- W związku z niedawnymi podwyżkami cen energii i coraz bardziej problematyczną zależnością UE od rosyjskich dostaw gazu i ropy naftowej w szeregu uwag wezwano do szybszego przejścia na odnawialne źródła energii, promowania bardziej świadomego zużycia energii, a także opowiadania się za suwerennością energetyczną UE;

- Konkretny temat jest poświęcony mieszkalnictwu i budownictwu, z pomysłami dotyczącymi zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego, ekologicznych materiałów budowlanych i „nowego europejskiego Bauhausu”;
- Uczestnicy dyskutowali na temat interakcji między cyfryzacją a zmianą klimatu w ramach tematu „Transformacja cyfrowa”.

Zdrowie

Temat zdrowia obejmuje wiele różnych tematów. Najczęściej poruszany temat, pod silnym wpływem doświadczeń związanych z COVID-19 i jego skutków, dotyczy równego dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej w całej UE, z pomysłami na ściślejszą współpracę między państwami członkowskimi, większą harmonizację i integrację, na przykład poprzez ogólnounijne standardy jakości opieki. Uczestnicy chcą wzmocnić badania i inwestycje w dziedzinie medycyny i zasugerowali różne pomysły na poprawę zdrowia publicznego w ogóle. Główne tematy są następujące:

- Środki mające na celu zapewnienie dostępu do przystępnej cenowo i wysokiej jakości opieki zdrowotnej, z dostępem dla wszystkich, w szczególności do opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego. Propozycje te obejmują m.in. europejski system ubezpieczeń medycznych w celu zapewnienia przystępności cenowej;
- zacieśnienie współpracy i integracji, wzmocnienie unijnego systemu opieki zdrowotnej, a nawet zwiększenie kompetencji UE w kwestiach zdrowia publicznego;
- zintegrowane strategie na rzecz wspólnych wyzwań zdrowotnych UE, takich jak nowotwory, zdrowie psychiczne, zapobieganie samobójstwom, choroby rzadkie itp.; – Zasoby i środki mające na celu promowanie kompetencji zdrowotnych, zdrowego stylu życia i diety, w tym w zakresie zdrowia psychicznego, oraz różne środki mające na celu zniechęcenie do spożywania niezdrowych produktów, takich jak tytoń. Uczestnicy chcą, aby UE więcej inwestowała w szereg środków profilaktycznych związanych ze zdrowiem; – potrzeba skoordynowanych unijnych innowacji i inwestycji w badania naukowe w dziedzinie zdrowia, w szczególności w związku ze starzeniem się profilu demograficznego UE;
- W ramach tematu podejść do medycyny omawiane pomysły obejmują opiekę paliatywną i opiekę pod koniec życia, integrację naturalnych środków zaradczych lub bardziej holistyczne podejście do medycyny;
- możliwości i zagrożenia dla zdrowia związane ze zwiększoną cyfryzacją w ostatnich dziesięcioleciach, przy czym wśród możliwości omawiano integrację europejskich systemów e-

zdrowia, a wśród zagrożeń – zagrożenia związane z uzależnieniem cyfrowym;

- ocena skutków COVID-19, w tym ocena reakcji, takich jak cyfrowe zaświadczenie koronawirusa, potrzeba przeszacowania pracowników służby zdrowia oraz wnioski, jakie należy wyciągnąć w celu przygotowania się na przyszłe pandemie i ich zwalczania;
- Mniej istotne tematy dotyczą środków związanych ze zdrowiem seksualnym i reprodukcyjnym, takich jak walka z ubóstwem w okresie, edukacja seksualna i prawo do aborcji, a także opieka onkologiczna, omawianych w szczególności w odniesieniu do profilaktyki, wczesnej diagnostyki i łączenia zasobów w całej UE.

Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i zatrudnienie

Często dyskutowanym tematem w ramach tego tematu jest znaczenie tego, by Europa stała się bardziej inkluzywna i sprawiedliwa społecznie, zwłaszcza w świetle pandemii COVID-19. Wkład w ramach tego tematu obejmuje również różne sugestie dotyczące stymulowania wzrostu gospodarczego w UE, takie jak badania naukowe i innowacje, dalsze wzmacnianie jednolitego rynku oraz różne środki mające na celu wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw oraz strategicznych gałęzi przemysłu. Ponadto uczestnicy uważają, że dobrostan różnych grup osób, zwłaszcza tych znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji, ma kluczowe znaczenie dla pomyślnego funkcjonowania UE i jej dalszego wzrostu. Najważniejsze tematy omawiane w ramach tego tematu to:

- Propozycje budowania Europy bardziej sprzyjającej włączeniu społecznemu i sprawiedliwej społecznie, zgodnie z Europejskim filarem praw socjalnych, takie jak środki ochrony socjalnej, wyeliminowanie różnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć, środki ograniczania ubóstwa, równouprawnienie płci, zapewnienie praw osób z niepełnosprawnościami, praw i reprezentacji osób LGBTIQ. Różne konkretne omawiane pomysły obejmują jednolite podejście UE do zabezpieczenia społecznego, wprowadzenie parytetów płci na szczeblu zarządu oraz

wskaźnik pomiaru równouprawnienia społecznego;

- Ożywienie gospodarcze, w tym obawy dotyczące rosnącego długu publicznego w UE, dyskusje na temat roli Europejskiego Banku Centralnego, wzywa do przeglądu paktu stabilności i wzrostu oraz do rozszerzenia Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, a także różne sugestie dotyczące wspierania produkcji lokalnej i konsumpcji lokalnej w celu pobudzenia rynku wewnętrznego i gospodarki UE. W świetle niedawnego kryzysu energetycznego wywołanego strategicznymi reakcjami na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie zwiększono apele o strategiczną autonomię energetyczną;
- Pobudzenie wzrostu zatrudnienia poprzez inwestowanie w innowacje, edukację, cyfryzację, badania naukowe i rozwój, ale także poprzez ustanowienie zielonej gospodarki. Szczególny nacisk kładzie się na wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw, ponieważ są one uznawane za czynniki stymulujące innowacje. Ponadto w kilku wypowiedziach omówiono potencjał obszarów wiejskich w zakresie innowacji gospodarczych, wzywając do podjęcia środków mających na celu przeciwdziałanie wyludnianiu się obszarów wiejskich lub ogólne wsparcie dla sektora rolnego, zachęcając w szczególności młodych rolników.
- Uczestnicy uważają, że środki zabezpieczenia społecznego są ważne dla osiągnięcia sprawiedliwości społecznej. Bezwarunkowy dochód podstawowy jest najczęściej podnoszonym pomysłem. Inne pomysły obejmują skoordynowaną politykę emerytalną i emerytury we wszystkich państwach członkowskich UE oraz działania mające na celu ograniczenie ubóstwa w UE, a także wezwanie do bardziej ogólnego uwzględnienia transformacji demograficznej UE. apeluje o zdigitalizowaną wspólną unijną kartę ubezpieczenia społecznego – również podniesioną gdzie indziej – oraz o zapewnienie mobilnym Europejczykom zbywalnych praw socjalnych, które są również obecne w składkach w ramach tego tematu;
- różne formy opodatkowania na rzecz sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu gospodarki, takie jak środki podatkowe zapewniające uczciwą konkurencję między przedsiębiorstwami, podatki ekologiczne i minimalny ogólnounijny podatek w celu przeciwdziałania rajom podatkowym;
- Uczestnicy poruszyli również ideę wspólnej polityki podatkowej wraz z europejską reformą

fiskalną na rzecz bardziej zjednoczonej przyszłości Europy, w tym zwiększenia zasobów własnych UE lub budżetu niezależnego od państw członkowskich, a także przedstawili sugestie dotyczące dalszego wzmocnienia jednolitego rynku;

- Propozycje poprawy warunków pracy, takich jak elastyczna praca i prawo do bycia offline, oraz konkretne środki mające na celu dalsze ułatwianie mobilności pracowników w UE. Dyskutowano w szczególności o bezrobociu młodzieży, z kilkoma sugestiami dotyczącymi wspierania młodych ludzi wchodzących na rynek pracy;
- Niektóre pomysły stanowią wyzwanie dla obecnego modelu gospodarczego z myślą o przejściu na integracyjny i sprawiedliwy model europejski, który wykracza poza PKB.

UE na świecie

W ramach tego tematu poruszono szereg tematów związanych z polityką zagraniczną. Ogólnie rzecz biorąc, najczęściej powtarzającymi się tematami są te, w których wzywa się do silniejszej obecności UE na światowej arenie politycznej zgodnie z podstawowymi wartościami UE. Uczestnicy platformy poruszyli kwestię strategicznej autonomii i często uważają, że UE powinna odważnie korzystać zarówno z miękkiej, jak i twardej siły, chociaż niektórzy uczestnicy wyrazili wątpliwości w tym względzie. Główne tematy obejmują:

- wkład w dyskusję na temat ogólnych celów polityki zagranicznej UE wraz z apelami o wspólną politykę zagraniczną UE chroniącą prawa człowieka i wartości demokratyczne na całym świecie;
- Opracowanie różnych środków i mechanizmów w celu poprawy wizerunku UE i zapewnienia, aby była ona poważnie traktowana na światowej scenie politycznej, przy szeroko zakrojonej dyskusji na temat wspólnej polityki obronnej, aby móc interweniować, ale także odgrywać rolę odstraszającą i reprezentować siłę geopolityczną wobec innych światowych mocarstw;

utworzenie armii UE i związanych z nią scentralizowanych instytucji obronnych lub wojskowych;

ponowne przemyślenie zasady jednomyślności w procesie podejmowania decyzji w dziedzinie polityki zagranicznej oraz przyznanie większych uprawnień Parlamentowi Europejskiemu;

- działania mające na celu zwiększenie widoczności UE, a także pomysły dotyczące przedstawicielstwa dyplomatycznego UE, na przykład z jednym miejscem w Radzie Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych;
- wykorzystanie miękkiej siły jako orędownika multilateralizmu poprzez wzmocnienie polityki handlowej;
- Dalsze rozszerzenie, zwłaszcza o kraje Bałkanów Zachodnich. W świetle rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie omówiono również członkostwo Ukrainy w UE;

wspieranie strategicznej autonomii UE i położenie większego nacisku na podstawową funkcję wspólnego rynku gospodarczego UE;

- przyjęcie bardziej asertywnego stanowiska wobec Chin, zwłaszcza poprzez przyjęcie strategii Unii Europejskiej w zakresie inwestycji zagranicznych;
- Wiele z ostatnich wypowiedzi dotyczyło roli UE w rosyjskiej wojnie napastniczej przeciwko Ukrainie, przy czym najczęściej wzywa się UE do wsparcia Ukrainy lub przyjęcia wiodącej roli w zakończeniu konfliktu.

Wartości i prawa, praworządność i bezpieczeństwo

Uczestnicy przedstawili zaawansowane pomysły na temat równości oraz różnych praw i wolności, a także omówili koncepcję wartości europejskich jako zasady przewodniej kształtowania polityki UE. Ponieważ równość jest uważana za podstawową wartość UE, istnieje silne poparcie dla wzmocnionych wysiłków na rzecz stworzenia społeczeństwa integracyjnego, a uczestnicy apelują w szczególności o większe równouprawnienie płci, uznanie praw osób LGBTIQ oraz włączenie mniejszości etnicznych i osób z niepełnosprawnościami. Kolejny powtarzający się pomysł w ramach tego tematu dotyczy potrzeby utrzymania i obrony praworządności. Główne tematy i pomysły są następujące:

- Dyskusje obejmowały zapewnienie praw człowieka w ujęciu ogólnym oraz sposobów ich egzekwowania, a także różnych praw i

wolności. Prawa obywatelskie i polityczne są silnie reprezentowane w ramach tego tematu na platformie, a prawo do prywatności i wolności wypowiedzi, a także ich ograniczenia (dezinformacja, mowa nienawiści) są najbardziej widoczne wśród wypowiedzi. Podniesiono również kwestię praw gospodarczych i społecznych, podobnie jak w przypadku tematu „Silniejsza gospodarka”;

- Podniesiono kwestię zwalczania dyskryminacji oraz środków i środków służących osiągnięciu bardziej równego i integracyjnego społeczeństwa, w szczególności w odniesieniu do osób niepełnosprawnych, osób starszych, mniejszości narodowych i etnicznych. Wiele pomysłów dotyczy osiągnięcia równości płci, takich jak zapewnienie równości wynagrodzeń oraz poprawa ochrony praw i wolności osób LGBTIQ;
- Szereg konkretnych sugestii dotyczy sposobów poprawy ochrony praworządności w UE, takich jak mechanizm przeglądu lub wprowadzenie strategii karnych dla tych krajów, które naruszają praworządność, na przykład poprzez zmniejszenie dotacji lub pozbawienie prawa głosu w Radzie. Niektórzy respondenci krytycznie odnoszą się jednak do tego, co uważają za ingerencję UE w sprawy wewnętrzne państw członkowskich;
- grupa uwag skupiła się na tym, co stanowi wartości UE, takie jak prawa człowieka, wolność, równość, demokracja, praworządność, pluralizm, solidarność, równość płci, które powinny kierować polityką UE i jej interakcjami na całym świecie, a nawet być zapisane w konstytucji UE, według uczestników;
- Dyskusje dotyczyły również roli wartości chrześcijańskich, a niektórzy uczestnicy podkreślali, że nie należy odrzucać bardziej konserwatywnych głosów i podejść w UE;
- Podobnie jak w przypadku tematu „UE w świecie”, w ramach tematu „Bezpieczeństwo” wielu uczestników omówiło ideę armii UE i potrzebę ściślejszej współpracy między państwami europejskimi w kwestiach bezpieczeństwa wewnętrznego. Ostatnie wydarzenia geopolityczne tylko wzmocniły ten apel o zwiększoną organizację wojskową UE i ochronę granic;
- Pojawiają się apele o zaostrzenie przepisów, aby zwiększyć przejrzystość lobbingu i zwalczać korupcję.

Transformacja cyfrowa

Ogólnie rzecz biorąc, uczestnicy podkreślili znaczenie ułatwiania transformacji cyfrowej i inwestowania w nią w wielu różnych obszarach, w tym w zakresie sprawowania rządów, gospodarki i zdrowia. Zwrócili jednak również uwagę na szereg wyzwań związanych z transformacją cyfrową, takich jak względy etyczne, rosnąca przepaść cyfrowa, niedociągnięcia ogólnego rozporządzenia o ochronie danych i cyberzagrożenia. Ogólnie rzecz biorąc, najczęściej pojawiające się tematy dotyczą potrzeby inwestowania w edukację cyfrową i wspierania umiejętności cyfrowych, a także inwestowania w innowacje cyfrowe i dążenia do suwerennej cyfrowo Europy. Główne tematy są następujące:

- zapewnienie, aby obywatele UE posiadali umiejętności cyfrowe niezbędne do osiągnięcia sukcesu w coraz bardziej cyfrowym świecie, oraz cyfryzacja systemu edukacji;

Środki i środki wspierające innowacje cyfrowe, takie jak sztuczna inteligencja i zwiększanie suwerenności cyfrowej. Obejmuje to szeroki zakres podzagadnień: zachęcanie do korzystania z otwartego oprogramowania, zrównoważonej produkcji, mediów społecznościowych i platform zgodnych z normami UE w zakresie prywatności oraz, w szerszym ujęciu, budowanie europejskiego ekosystemu cyfrowego, który jest konkurencyjny i otwarty na świat, ale jest również bezpieczny i szanuje prywatność;

- szereg narzędzi obywatelstwa cyfrowego i cyfrowego ujednolicenia UE, z sugestiami dotyczącymi portali cyfrowych, ogólnoeuropejskiej identyfikacji za pomocą cyfrowej identyfikacji elektronicznej lub ogólnoeuropejskiej metody uwierzytelniania dostępu do danych osobowych lub usług publicznych;
- uczestnicy są zaniepokojeni prywatnością i bezpieczeństwem danych, przy czym pomysły dotyczą scentralizowanego przechowywania wrażliwych danych osobowych, zapewnienia bezpiecznych sieci publicznych za pomocą oprogramowania typu open source lub technologii blockchain, działań ustawodawczych mających na celu ochronę prywatności danych oraz scentralizowanego podejścia do obrony UE przed cyberterroryzmem;
- dążenie do włączenia cyfrowego za pomocą środków gwarantujących przystępny cenowo i sprzyjający włączeniu społecznemu dostęp do przestrzeni cyfrowej oraz wspieranie

umiejętności cyfrowych w różnych profilach ludności, a także zapewnienie dostępności cyfrowej pod względem geograficznym, w tym na obszarach wiejskich;

- Trwałe środki transformacji cyfrowej, przy czym cyfryzacja prowadzi do zmniejszenia zanieczyszczenia, i wzywa m.in. do zapewnienia trwałego sprzętu cyfrowego nadającego się do naprawy;
- Cyfryzacja gospodarki za pomocą środków związanych z kryptowalutami oraz wezwanie do wprowadzenia cyfrowego euro;
- Inwestowanie w edukację cyfrową i e-zdrowie w celu promowania zdrowego i świadomego korzystania z technologii.

Pomysły w ramach tego tematu obejmują szeroki zakres zagadnień. Najbardziej powtarzające się tematy dotyczą wyborów do Parlamentu Europejskiego, dostosowania instytucji europejskich do przyszłych wyzwań poprzez restrukturyzację oraz kwestii „federalizacji”. Powszechnie dyskutowano o potrzebie zwiększenia udziału obywateli w kształtowaniu polityki. Uczestnicy uważają, że kluczowe znaczenie ma zwiększenie wiedzy na temat spraw UE i wspieranie wspólnej tożsamości europejskiej. Podobnie jak w przypadku innych tematów uczestnicy często podkreślają potrzebę ochrony demokracji i utrzymania praworządności w UE. Najważniejsze tematy to:

- jeżeli chodzi o reprezentację, zmiany w sposobie przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego w celu zwiększenia udziału obywateli w procesach demokratycznych UE, wraz z propozycjami dotyczącymi transnarodowych list wyborczych i kampanii transnarodowych; zaproponowano również bezpośredni wybór przewodniczącego UE;
- Koncepcja federalizacji jest oczywista. Wkład waha się od wezwań do podjęcia kroków w kierunku unii federalnej w określonych obszarach po ustanowienie konstytucji europejskiej. Z drugiej strony niektórzy uczestnicy są sceptyczni lub wzywają raczej do decentralizacji, z większymi uprawnieniami dla państw członkowskich;
- Propozycje obejmują środki mające na celu uczynienie konsultacji z obywatelami i udziału obywateli strukturalną częścią sprawowania rządów w UE, aby stworzyć wśród obywateli

poczucie odpowiedzialności za proces decyzyjny UE. Propozycje obejmują instytucjonalizację zgromadzeń obywatelskich, tworzenie platform internetowych i organizowanie ogólnounijnych referendów;

Zaproponowano reformy instytucjonalne mające na celu zwiększenie skuteczności i przejrzystości instytucji UE oraz zbliżenie ich do obywateli. Do najczęstszych sugestii należą głosowanie większością kwalifikowaną, a nie jednomyślnością w Radzie, zwłaszcza w odniesieniu do ochrony wartości UE, oraz ogólnie większa rola Parlamentu Europejskiego;

mechanizmy i środki służące lepszemu zaangażowaniu obywateli UE oraz zapewnieniu im większej łączności i lepszego informowania o UE, instytucjach UE i jej decyzjach. Propozycje dotyczą lepszej komunikacji, zmniejszenia odległości między posłami do Parlamentu Europejskiego a ich okręgami wyborczymi, wspólnych unijnych platform medialnych i wspierania ducha europejskiego; ta ostatnia propozycja dotyczy również edukacji, kultury, młodzieży i sportu;

mechanizmy i środki ochrony wartości demokratycznych w odniesieniu do lobbingu, korupcji i środków przeciwko rządów, które naruszają zasady demokracji. W ramach tego tematu poruszono również kwestię walki z dezinformacją, również w odniesieniu do innych tematów;

- W niektórych wypowiedziach wezwano do większego zaangażowania rządów i parlamentów krajowych w kształtowanie polityki UE, np. poprzez obowiązkowe sesje parlamentarne poświęcone sprawom UE, co zwiększyłoby ich odpowiedzialność za politykę UE.

Migracja

Podczas gdy uwagi w ramach tego tematu konsekwentnie wzywają do wspólnego podejścia UE do migracji, ujawniają one więcej niż w przypadku jakiegokolwiek innego tematu bardzo różne opinie. Z jednej strony jedna grupa interakcji wymaga większej solidarności i lepszych procedur integracyjnych, a z drugiej strony inne wkłady wymagają więcej działań w celu kontrolowania i ograniczania migracji. Zajmując stanowisko pośrednie, inna grupa uczestników

chciałaby wspierać międzynarodową mobilność, ale tylko między demokracjami rozwiniętymi gospodarczo. Do najczęściej powtarzających się tematów należą wspólna polityka UE w dziedzinie migracji, poszanowanie praw człowieka w obszarze migracji, wspieranie integracji migrantów na różne sposoby, ale także pomysły wzywające do bardziej rygorystycznych kontroli granicznych i zarządzania migracją. Pomysły można podsumować w następujący sposób:

- apeluje o wspólną politykę migracyjną, taką jak unijna polityka migracji zarobkowej, unijna polityka selektywnej migracji lub system punktowy;
- wzywa do prowadzenia polityki migracyjnej z poszanowaniem praw człowieka, z lepszą infrastrukturą przyjmowania i bezpieczniejszymi szlakami migracyjnymi; oraz bardziej humanitarne procedury azylowe i powrotowe;

konkretne środki i środki mające na celu ograniczenie migracji lub różnych form migracji kontrolowanej, z bardziej rygorystycznymi kontrolami granicznymi i bardziej rygorystyczną repatriacją;

- Środki i środki ułatwiające i wspierające integrację migrantów i stałych rezydentów w UE. Proponowane środki obejmują edukację językową i programy wolontariatu dla migrantów oraz kampanie informacyjne mające na celu uwrażliwienie obywateli UE na przeciwdziałanie rasizmowi;
- sprzeciw wobec migracji w jakiegokolwiek formie, łączącej ją z terroryzmem, zagrożeniem dla tożsamości kulturowej UE lub wykorzystywaniem migracji jako broni politycznej;
- Lepsza organizacja i koordynacja działań w zakresie kontroli granicznej: większe wsparcie dla Fronteksu i większa solidarność między państwami członkowskimi;
- Konieczność zajęcia się podstawowymi przyczynami migracji w krajach pochodzenia, na przykład poprzez udoskonaloną politykę rozwoju i równe stosunki handlowe. Dyskusje dotyczyły również sposobów przeciwdziałania migracji klimatycznej.

Edukacja, kultura, młodzież i sport

Biorąc pod uwagę jego wielotematyczny charakter, treści w ramach tego tematu obejmują różne tematy. Podczas gdy młodzież jest prądem wielu pomysłów na całej

platformie, najsilniejszy nacisk w tym temacie kładzie się na edukację i kulturę. Podobnie jak w innych miejscach na platformie, wezwanie do wspierania wspólnej tożsamości UE jest powtarzającym się nastrojem leżącym u podstaw tematów zidentyfikowanych w ramach tego tematu, z wkładem związanym m.in. z wymianą, ekspozycją na różne kultury i mobilnością. Wiele tematów w ramach tego tematu ma charakter przekrojowy i w związku z tym pojawia się w innym miejscu na platformie:

- środki i środki wspierające rozwój tożsamości europejskiej i obywatelstwa europejskiego; odgrywa kluczową rolę w mediach i europejskim dziennikarstwie, a także w europejskich produkcjach propagujących europejskie wartości i kulturę;
- Zwiększona edukacja w zakresie języków obcych lub obowiązkowe kursy w szkołach na temat instytucji UE i historii Europy są również postrzegane jako środek sprzyjający uznawaniu i wspólnej tożsamości UE. Istnieje wiele sugestii dotyczących jednolitego, wspólnego języka na platformie w ramach różnych tematów; sugestie wahają się od esperanto po angielski jako wspólny język. Wezwanie do uznania esperanto jest szeroko rozpowszechnione w różnych obszarach tematycznych, w tym w części „Inne pomysły”;
- różne sugestie dotyczące wspierania mobilności wewnątrzunijnej, w szczególności w odniesieniu do edukacji, m.in. poprzez rozszerzenie stypendiów Erasmus;
- Kilka pomysłów wskazuje na potrzebę edukacji dostosowanej do przyszłych wyzwań i zawiera apele o cyfryzację, promowanie umiejętności miękkich obok umiejętności w zakresie nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki lub ogólnie umiejętności międzykulturowych;
- Ponadto pomysły przedstawione w ramach tego tematu dotyczą konkretnych działań związanych z bezrobociem młodzieży i młodzieży, niepewnością zatrudnienia, potrzebami w zakresie kształcenia i szkolenia lub szczególnym wsparciem zatrudnienia dla młodych ludzi;
- zapewnienie równego dostępu do edukacji, w szczególności szkolnictwa wyższego, w szczególności wspieranie mieszkańców obszarów wiejskich, byłych więźniów, mniejszości etnicznych i osób z niepełnosprawnościami, aby umożliwić im dostęp do szkolnictwa wyższego;
- potrzebę wspierania i ochrony sektora kultury i sektora kreatywnego za pomocą ram prawnych;
- środki i środki wspierające pracowników akademickich i badaczy;

– Mniejsza część pomysłów dotyczyła sportu w UE i sposobów poprawy inkluzywności w sporcie.

1. Przegląd wpisów na platformie

Przegląd działalności

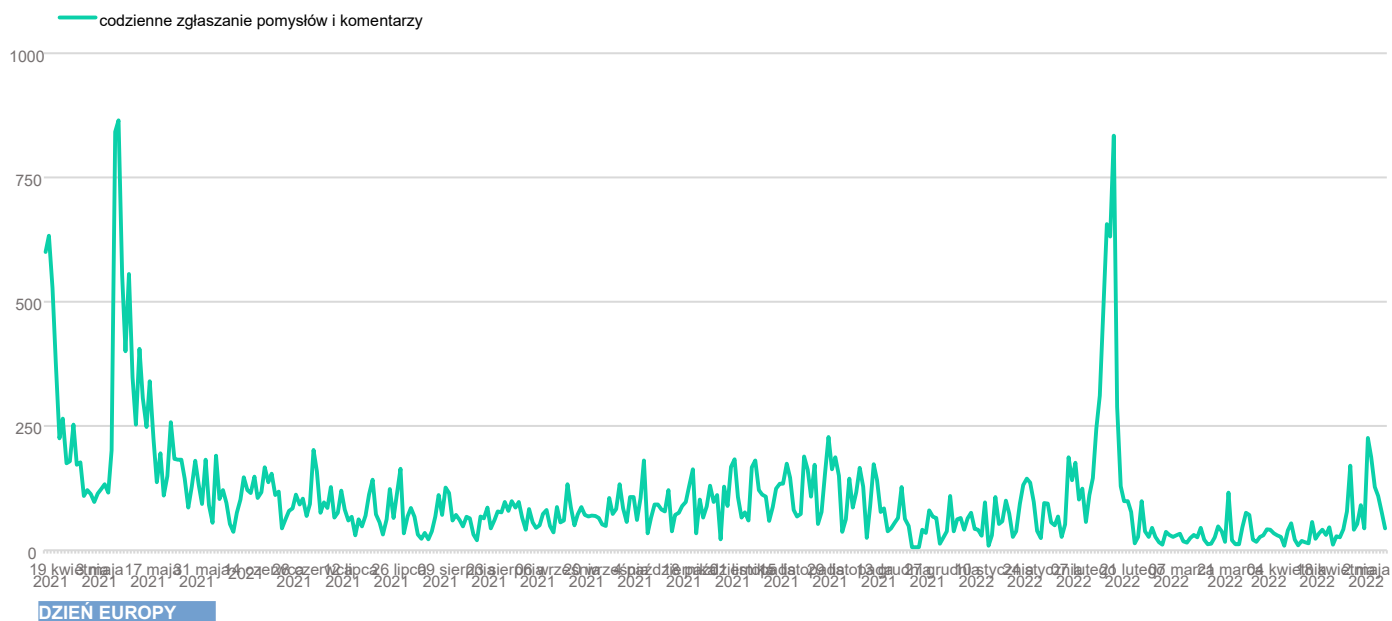
Od czasu uruchomienia wielojęzycznej platformy cyfrowej w dniu 19 kwietnia do dnia 9 maja 2022 r. na platformie zebrano łącznie 48 530 odpowiedzi przedstawiających pomysły, komentarze i wydarzenia. Działalność można podzielić w następujący sposób:

- Pomysły: 18,955
- Uwagi: 22,570
- Wydarzenia: 7,005

Patrząc na linię trendu (zob. rys. 1), można zaobserwować trzy szczyty w składaniu pomysłów i komentarzy. Pierwszy szczyt zbiegł się z uruchomieniem platformy, drugi szczyt nastąpił wokół inauguracji Konferencji w sprawie przyszłości Europy w

dniu 9 maja, a trzeci szczyt nastąpił w ostatnim tygodniu przed terminem 20 lutego na uwzględnienie uwag w ostatnim opublikowanym sprawozdaniu.

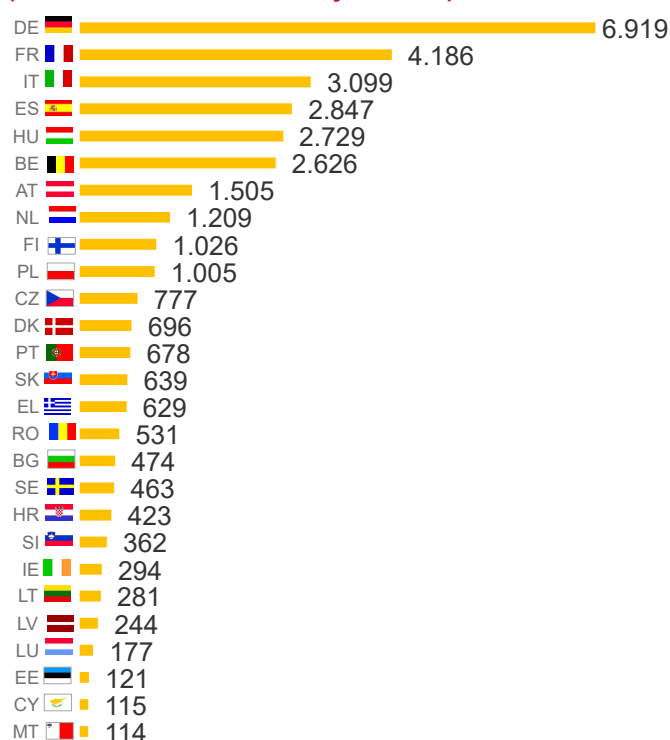
Rys. 1 – Kalendarz dziennych zgłoszeń pomysłów i uwag (19/04/2021 – 09/05/2022)

Przed zaangażowaniem się w platformę uczestnicy zostali poproszeni o podanie informacji na temat ich kraju zamieszkania, wykształcenia, wieku, płci i statusu zatrudnienia. Dane były przetwarzane anonimowo. Ponieważ informacje te zostały udostępnione dobrowolnie, istnieją ograniczenia dotyczące wglądu, który można przedstawić na tej podstawie i przedstawić poniżej. Na przykład 29,5% wkładów pochodziło od uczestników, którzy nie ujawnili swojego kraju zamieszkania.

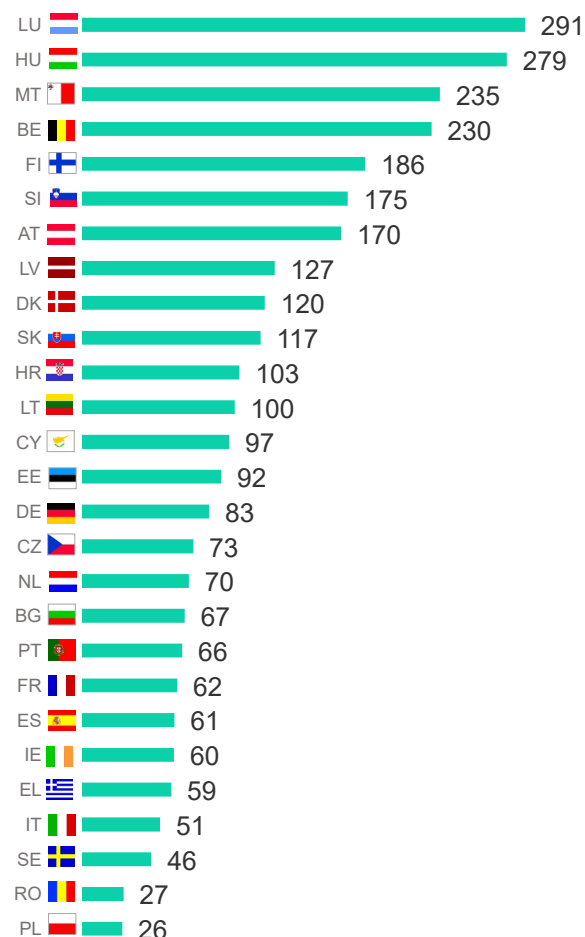
Wszystkie państwa UE wygenerowały działania, jak widać na wykresie 2, na którym przedstawiono łączną liczbę wkładów w podziale na państwa. Ponadto odnotowano 1,4 % wkładów państw trzecich spoza UE.

Rys. 2 – Wielkość wkładów w podziale na kraje (19 kwietnia 2021 r. – 9 maja 2022 r.)

Aby uzyskać bardziej szczegółowy obraz wielkości wkładów proporcjonalnie do liczby ludności, na poniższym wykresie przedstawiono liczbę wkładów z każdego kraju na milion mieszkańców.

Rys. 3 – Wielkość wkładów w podziale na kraje, proporcjonalna refleksja na 1 mln mieszkańców ((19/04/2021 – 09/05/2022))

Przegląd wydarzeń

Podczas konferencji zorganizowano znaczną liczbę wydarzeń. Stanowiły one okazję dla większej liczby osób do zaangażowania się w to oddolne demokratyczne działanie. Od momentu uruchomienia platformy cyfrowej do 9 maja 2022 r. na platformie zarejestrowano łącznie 7 005 wydarzeń. Zgodnie z Kartą Konferencji (dostępną [tutaj](#)) obywatele muszą być w centrum wydarzeń, które muszą być integracyjne i dostępne oraz zachęcać do różnorodności debaty. Wdrożono zestawy narzędzi, aby pomóc organizatorom wydarzeń (dostępne [tutaj](#)). Aby wydarzenia mogły skutecznie wnieść wkład w konferencję, sprawozdania z wydarzeń zawierające szczegółowe wnioski i konkretne pomysły z nich wynikające musiały zostać umieszczone na platformie cyfrowej (zob. [wytyczne](#)). Sprawozdania z tych wydarzeń, wraz z opisem wydarzenia i powiązanymi pomysłami, zostały uwzględnione w ogólnej analizie uwag na platformie.

Wydarzenia związane z konferencją były organizowane w różnych formatach, pod względem rodzaju wydarzenia, jego skali, profilu publiczności lub organizatorów, a także zakresu tematycznego. Niniejsza sekcja ma na celu przedstawienie wglądu w różnorodność rodzajów wydarzeń, a ich wkład merytoryczny jest omawiany w ramach odpowiednich tematów platformy.

Wydarzenia miały miejsce online, osobiście lub były hybrydowe. Często były one organizowane w formie debat lub warsztatów, takich jak seria dialogów na temat przyszłości zorganizowana w Hiszpanii z udziałem m.in. warsztatów obywatelskich na temat dochodu podstawowego (zob. [wydarzenie](#)) lub warsztatów obywatelskich na temat zrównoważonych praktyk miejskich, które odbyły się w małym flamandzkim mieście (zob. [wydarzenie](#)). Zorganizowano również światowe kawiarnie, podobnie jak w serii dyskusji z łotewską młodzieżą, w których badano ich wizję Europy i ich rolę w Europie przyszłości (zob. [wydarzenie](#)). Niektóre wydarzenia zorganizowano w bardziej klasycznych formatach, w tym na przykład prezentację przewodnią, po której nastąpiły sesje pytań i odpowiedzi, podczas gdy inne wydarzenia zorganizowano w formatach bardziej deliberatywnych. Niektóre wydarzenia zarejestrowane na platformie były częścią trwających dłużej projektów konsultacji deliberatywnych, takich jak projekt Decide Europe, symulacja obrad legislacyjnych na szczycie UE dla uczniów szkół średnich w Czechach i na Słowacji (zob. [wydarzenie](#)). Istniały również innowacyjne formaty, takie jak warsztaty, podczas których uczestnicy mogli

przedstawiać zalecenia podczas gry fabularnej (zob. [wydarzenie](#)), hackathon zorganizowany na Łotwie, podczas którego uczestnicy rywalizowali ze sobą w zespołach w celu stworzenia innowacyjnych i zrównoważonych rozwiązań (zob. [wydarzenie](#)) lub wydarzenie „spacerując i rozmawiając o zmianie klimatu” w Hiszpanii (zob. [wydarzenie](#)).

Jeśli chodzi o uczestnictwo, niektóre wydarzenia zorganizowano w celu uwzględnienia wkładu określonych kategorii uczestników, takich jak kobiety (zob. przykład [wydarzenia](#)), młodzież (zob. przykład [wydarzenia](#)) lub osoby niepełnosprawne (zob. [wydarzenie](#)).

Na szczeblu społeczności zorganizowano szereg wydarzeń, na przykład wydarzenie partycypacyjne z udziałem mieszkańców określonego miasta lub regionu, takiego jak okręg Jönköping (zob. [wydarzenie](#)), lub z udziałem mieszkańców regionu transgranicznego, podczas którego omawiano wspólne wyzwanie, takie jak dostosowanie się do zmiany klimatu mającej wpływ na granicę hiszpańsko-portugalską (zob. [wydarzenie](#)).

Jeśli chodzi o tematy, niektóre wydarzenia dotyczyły procesu konferencji lub przyszłości Europy w szerszym ujęciu, takie jak wydarzenie w Niemczech stanowiące ogólne wprowadzenie do konferencji (wydarzenie) lub debata w Marmande we Francji na temat kluczowych kwestii dla francuskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, od żywności i rolnictwa po europejską obronę i prawa podstawowe (zob. [wydarzenie](#)). Inne koncentrowały się na konkretnych tematach, na przykład miasta wspierające demokrację (zob. [wydarzenie](#)) lub wydarzenie zorganizowane przez Uniwersytet w Peczu na Węgrzech poświęcone wykorzystaniu sztucznej inteligencji (zob. [wydarzenie](#)).

Imprezy były organizowane przez różnych organizatorów: wraz z obywatelami UE środowiska akademickie, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a także władze krajowe, regionalne i lokalne oraz instytucje UE wniosły wkład w Konferencję w sprawie przyszłości Europy, organizując wydarzenia. Niektóre państwa członkowskie zorganizowały krajowe panele obywatelskie, inne przeprowadziły lub wsparły różne inne rodzaje konsultacji. Wydarzenia były również organizowane przez przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w państwach członkowskich, biura kontaktowe Parlamentu Europejskiego, Komitet Regionów i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny.

Kto zaangażował się w debatę?

Oceniając profil podmiotów przekazujących dane, które przekazały informacje na temat swojego kraju zamieszkania (70,5 %), w tym podmiotów z państw trzecich, można poczynić następujące uwagi.

Blisko połowa respondentów określiła się jako mężczyźni (47,3%), a 15,9% jako kobiety. Ponad jedną czwartą respondentów (35,6 %) nie przedstawiła jednak informacji na temat płci, a 1,2 % uznano za osoby niebinarne, w związku z czym dane te dają jedynie ograniczony obraz sytuacji.

Reprezentacja grup wiekowych była dość zróżnicowana, przy czym najbardziej aktywną grupą wiekową pod względem składek byli osoby w wieku 55-69 lat (17,7%), a następnie osoby w wieku 25-39 lat (16,3%) i grupa wiekowa 40-54 lata z 14,9%.

Jeśli chodzi o zawód, aktywni na platformie byli pracownicy zawodowi (14,9 %) i emeryci (10,9 %). Menedżerowie (10,3%) i studenci (8,1%) byli również dość aktywni. Osoby samozatrudnione (7,6 %), pracownicy fizyczni (4,5 %) i bezrobotni (2,6 %) są stosunkowo mniej aktywni na platformie. 40,8% respondentów nie zadeklarowało swojego zawodu.

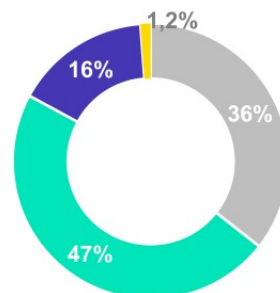
Jeśli chodzi o edukację, osoby z wyższym poziomem wykształcenia były najbardziej aktywne (41,6 %). Dane społeczno-demograficzne dotyczące edukacji są najmniej dostępne (41,6%)

Należy zauważyć, że przedstawione tutaj dane społeczno-demograficzne dają jedynie ograniczony obraz, ponieważ organizacje mogą również utworzyć profil na platformie, aby wnieść swój wkład, czy to w formie pomysłów, czy wydarzeń. Ponadto uczestnicy wydarzeń niekoniecznie zarejestrowali się na platformie i mogą nie być objęci statystykami.

Rys. 4 – Wiek, płeć, wykształcenie i zawód uczestników (19/04/2021 – 09/05/2022)

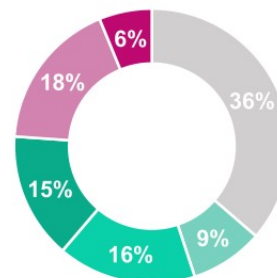
Płeć uczestników

- brak odpowiedzi
- człowiek
- kobieta
- nie binarne

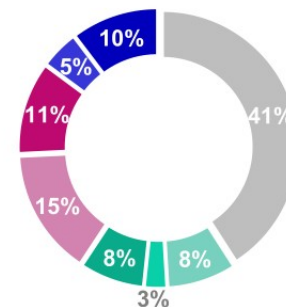
Wiek uczestników

- brak odpowiedzi
- 15-24
- 25-39
- 40-54
- 55-69
- 70+

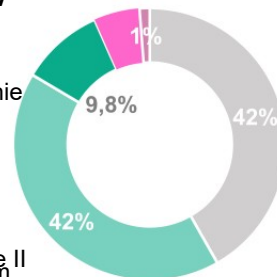
Zawód uczestników

- brak odpowiedzi
- student
- bezrobotny
- osoby samozatrudnione
- pracownik zawodowy
- emerytowany
- pracownik fizyczny
- kierownik

Edukacja uczestników

- brak odpowiedzi
- 20 plus – wykształcenie wyższe
- nadal studiuje
- poniżej 20 roku życia – wykształcenie podstawowe lub średnie II stopnia
- prak. edukacji w pełnym wymiarze godzin

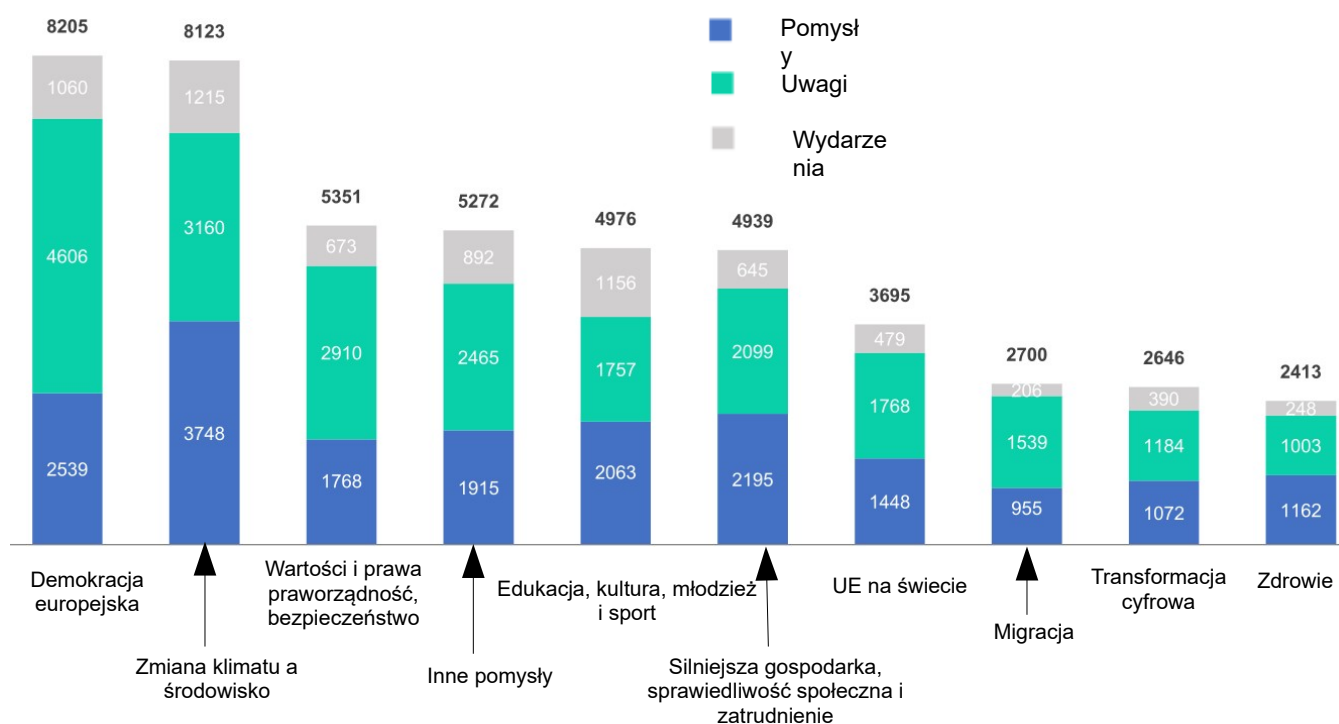

Tematy poruszane w kontekście wkładu

Od momentu uruchomienia platformy do 9 maja 2022 r. temat demokracji europejskiej odnotował najwyższy poziom wkładu (pomysły, komentarze i wydarzenia) (8 205). Zmiana klimatu i środowisko zajmują drugie miejsce z 8 123 wkładami. Na trzecim miejscu znalazły się wkłady w ramach „Wartości i prawa”, „Praworządność”, „Bezpieczeństwo”, a następnie „Inne pomysły” (4.) oraz „Edukacja, kultura, młodzież i sport” (5.) (zob. rys. 5).

Niektóre tematy wygenerowały więcej komentarzy, pomysłów lub wydarzeń niż inne, na przykład demokracja europejska ma największą liczbę komentarzy (4 606). Najwięcej pomysłów (3 748) i wydarzeń (1 215) odnotowano w związku ze zmianą klimatu i środowiskiem. Z 1156 wydarzeniami temat edukacji, kultury, młodzieży i sportu zajmuje drugie miejsce pod względem liczby wydarzeń.

Rys. 5 – Wkład w podziale na tematy na platformie (19/04/2021 – 9/05/2022)

Ostatnie wydarzenia

W okresie od 21 lutego do 9 maja 2022 r. aktywność na platformie wyniosła 4 693 wpisy, na które składały się:

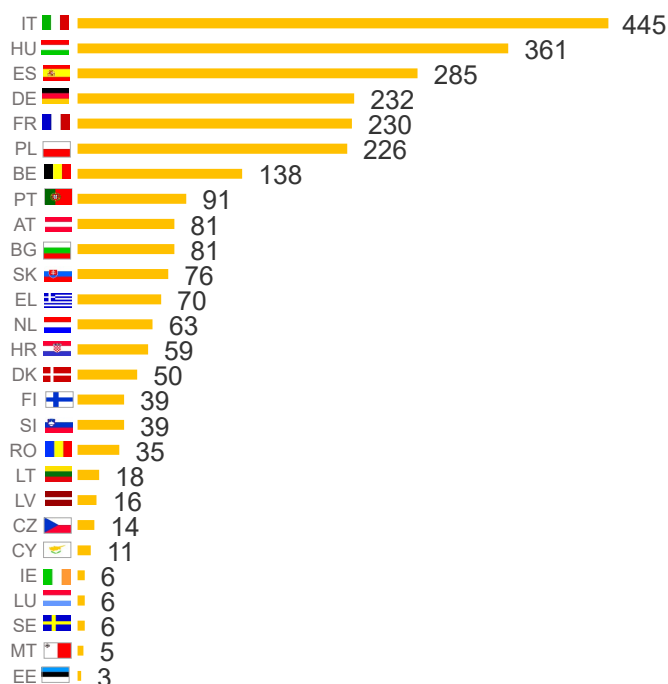
- 2 633 pomysły
- 1246 komentarzy
- 814 wydarzeń

Analiza wkładów na poziomie krajowym pokazuje, że Włochy zajęły pierwsze miejsce w tym okresie pod względem wielkości wkładów (445), podczas gdy Węgry (361) pozostały na drugim miejscu. Hiszpania (285) zajęła trzecie miejsce.

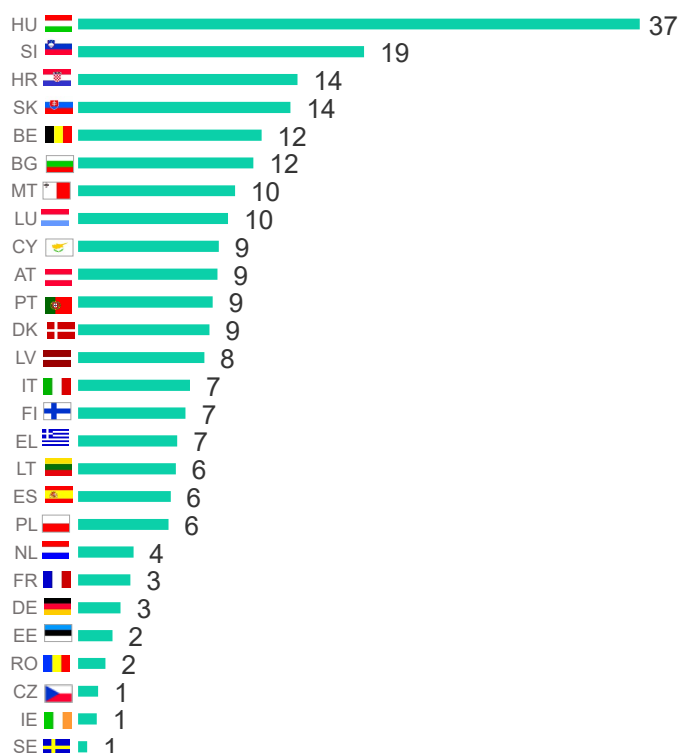
Niemcy (4.) i Francja (5.) nadal wносиły znaczny wkład, odpowiednio 232 i 230 wkładów.

Jeśli chodzi o poziom wkładów proporcjonalnych do liczby ludności, Węgry odnotowały najwyższy poziom aktywności w minionym okresie, przy czym wysoki poziom aktywności wynosił 36,9 wkładów na milion mieszkańców, a następnie Słowenia – 18,8 wkładów na milion mieszkańców. Ponadto wysoki poziom składek na milion mieszkańców odnotowano w Chorwacji, na Słowacji i w Belgii.

Rys. 6 – Wielkość wkładów w podziale na państwa (21/02/2022 – 9/05/2022)

Rys. 7 – Wielkość wkładów w podziale na kraje na 1 mln mieszkańców (21 lutego 2022 r. – 9 maja 2022 r.)

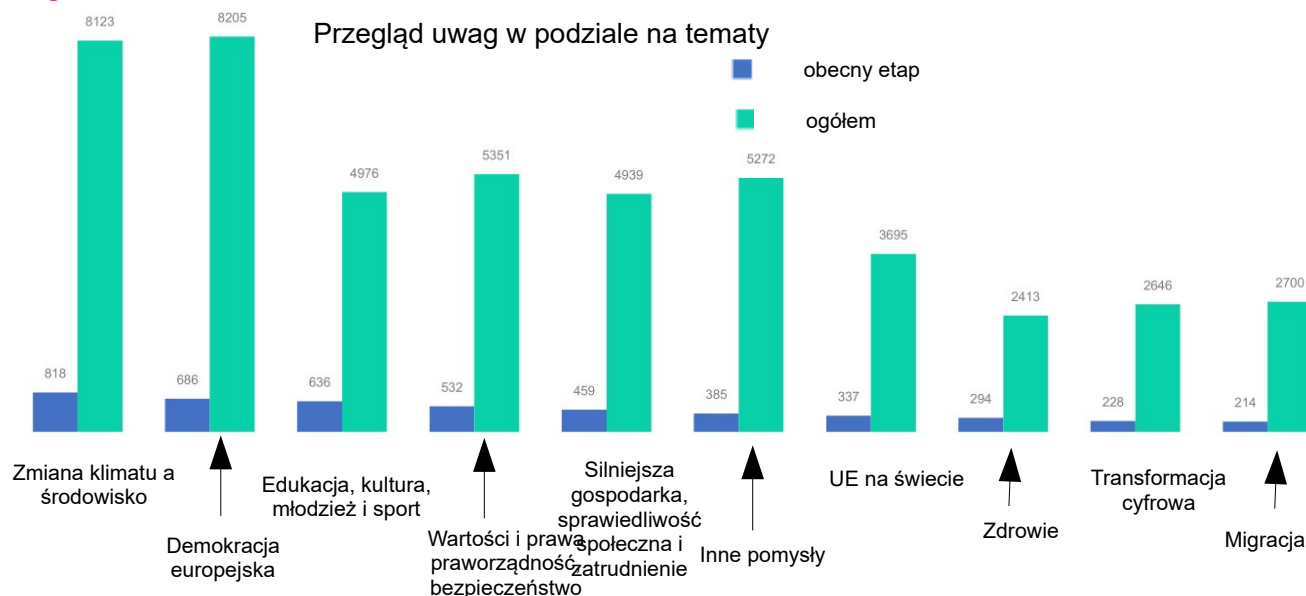

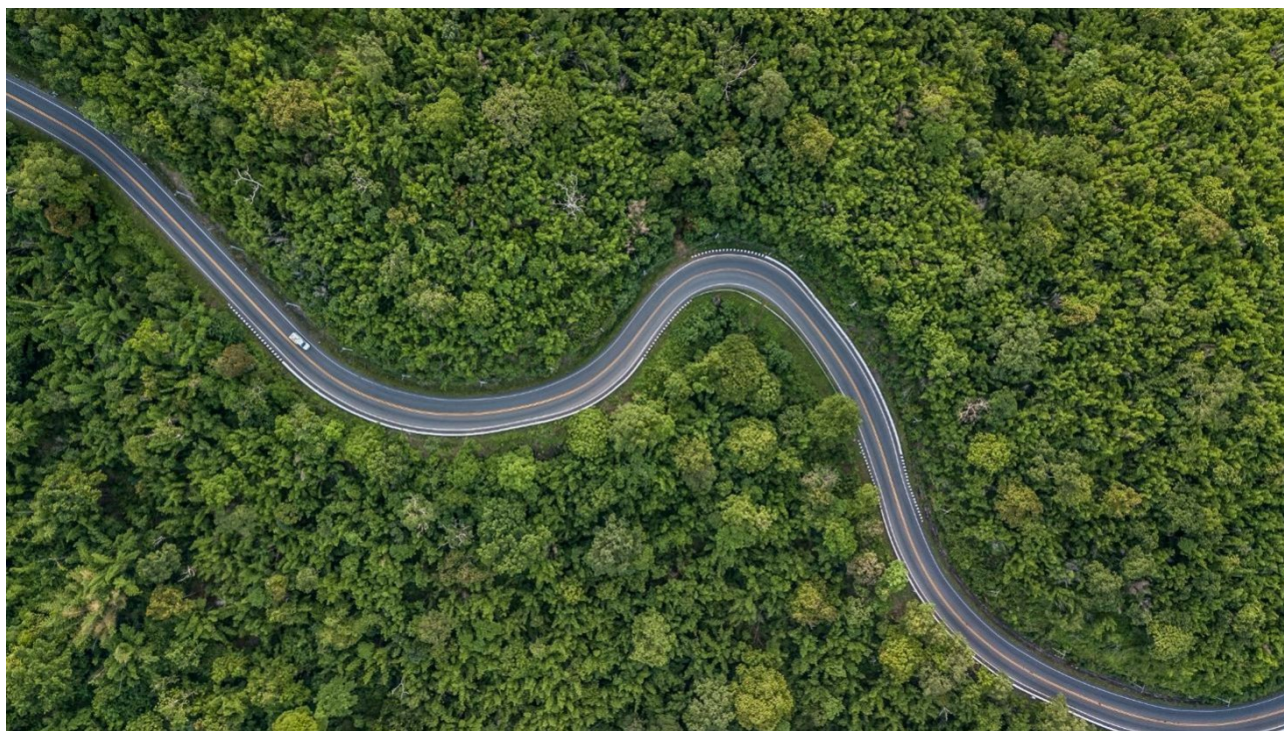
Trendy od 21 lutego do 9 maja 2022 r.

Tematy dotyczące demokracji europejskiej oraz zmiany klimatu i środowiska nadal były najpopularniejszymi tematami o największej liczbie wpisów, odpowiednio 686 i 818. Temat edukacji, kultury, młodzieży i sportu był trzecim pod względem popularności tematem w minionym okresie z łączną liczbą 636 wpisów.

W porównaniu z całkowitymi liczbami temat wartości i praw, praworządności i bezpieczeństwa zajął czwarte miejsce wśród najnowszych wpisów, z 532 wpisami, podczas gdy inne pomysły zajęły dopiero szóste miejsce w tym przeglądzie, z zaledwie 385 wpisami.

Rys. 8 – Porównanie przeglądu wkładów w podziale na tematy w poprzednim okresie i ogółem

2. Zmiana klimatu a środowisko

Temat zmiany klimatu i środowiska wygenerował łącznie 8123 komentarze, pomysły i wydarzenia na platformie (3748 pomysłów, 3160 komentarzy i 1215 wydarzeń). W swoich różnych wypowiedziach uczestnicy ogólnie wyrazili obawy dotyczące globalnego ocieplenia i jego konsekwencji, wzywając rządy do podjęcia natychmiastowych konkretnych działań w celu przeciwdziałania zmianie klimatu. Wśród sugestii często wymieniano ograniczenie emisji jako główny czynnik, obok ułatwienia transformacji ekologicznej, osiągnięcia neutralności klimatycznej i promowania energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności paneli fotowoltaicznych. Zrównoważone rozwiązania transportowe koncentrowały się głównie na systemach kolejowych, a sugestie związane z konsumpcją w walce ze zmianą klimatu, takie jak recykling, opakowania i tworzywa sztuczne, również zyskały na znaczeniu. W świetle niedawnych podwyżek cen energii pojawiły się liczne apele o promowanie bardziej świadomego zużycia energii, a także suwerenności energetycznej UE. Obywatele zaapelowali o zaangażowanie wszystkich grup społecznych: w zależności od konkretnej treści każdego wniosku odpowiedzialność spoczywa na osobach

fizycznych, sektorze komercyjnym lub na rządach i decydentach politycznych.

Poszczególne pomysły można pogrupować według następujących tematów:

- **Przeciwdziałanie zmianie klimatu i Zielony Ład**
- **Energia**
- **Transport**
- **Konsumpcja**
- **Różnorodność biologiczna i dobrostan zwierząt**
- **Rolnictwo**
- **Zanieczyszczenia**
- **Subsydiowanie, opodatkowanie**
- **Tworzenie zmian w postawach i zachowaniach**
- **Mieszkalnictwo i budownictwo**

Wydarzenia

W porównaniu z okresem przed 20 lutego w okresie po 20 lutego 2022 r. zorganizowano większą liczbę wydarzeń związanych ze zmianą klimatu i środowiskiem w krajach Europy Środkowej i Wschodniej, takich jak Węgry, Polska oraz, w mniejszym stopniu, Słowacja i Bułgaria. Wydarzenia te były zasadniczo organizowane w formie wspólnych dyskusji na temat wyzwań wynikających ze zmiany klimatu (zob. przykład [wydarzenia](#)). Wiele wydarzeń koncentrowało się na konkretnych tematach środowiskowych omawianych z perspektywy młodych ludzi (zob. przykład [wydarzenia](#)). Podczas tych wydarzeń omówiono szeroki zakres tematów. Zrównoważone rolnictwo i ochrona pszczół (zob. [wydarzenie](#)) były tematem konferencji pszczelarskiej zorganizowanej w Budapeszcie z udziałem ponad 100 pszczelarzy. Miasta neutralne dla klimatu były tematem wydarzenia publicznego w węgierskim mieście Békéscsaba (zob. [wydarzenie](#)). Celem wydarzenia było zebranie pomysłów i zaleceń, dzięki którym Békéscsaba stanie się neutralna dla klimatu do 2030 r. W Polsce zorganizowano szereg spotkań z młodymi aktywistami oraz przedstawicielami samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych w celu zbadania poziomu świadomości ekologicznej młodych ludzi i ich zainteresowania kwestią ochrony środowiska (zob. [wydarzenie](#)).

Młodzi ludzie w Hiszpanii przeprowadzili burzę mózgów na szereg tematów związanych z Zielonym Ładem i zaproponowali pomysły, od zwiększenia wykorzystania rowerów i łyżw po promowanie zrównoważonego zużycia energii i wykorzystania zasobów naturalnych w kompleksach budynków (zob. [wydarzenie](#)).

Seria duńskich warsztatów internetowych mających na celu wymianę pomysłów na temat tego, w jaki sposób przedsiębiorstwa mogą wspierać innowacje i zieloną transformację. Kluczowym tematem dyskusji panelowej, która się następnie wywiązała, była potrzeba przyspieszenia projektowania i zdolności produkcyjnych wodoru i paliw wodorowych w UE (zob. [wydarzenie](#)).

Przeciwdziałanie zmianie klimatu i „Zielony Ład”

Uczestnicy często wyrażają obawy dotyczące zmiany klimatu i jej konsekwencji, wzywając rządy i UE do podjęcia natychmiastowych działań i wprowadzenia silniejszej europejskiej polityki ochrony środowiska w celu przeciwdziałania zmianie klimatu (zob. przykład pomysłu, przykład wydarzenia). Sugestie są związane z redukcją emisji, osiągnięciem neutralności klimatycznej,

zwalczaniem zanieczyszczenia, transformacją ekologiczną, również objęte różnymi niższymi tematami.

Jeśli chodzi o emisję, jedną z najczęściej omawianych kwestii jest opodatkowanie emisji, a dokładniej zachęcanie przedsiębiorstw do obniżania emisji gazów cieplarnianych poprzez wybór tańszych odnawialnych źródeł energii, co z kolei prowadzi do tego, że klienci dokonują bardziej zrównoważonych wyborów (zob. przykład cieszącego się dużym poparciem [pomysłu](#)). Inną propozycją jest obniżenie maksymalnego dopuszczalnego poziomu emisji gazów cieplarnianych. Dzięki temu obecnie wysokosprawne elektrownie węglowe i gazowe mogą spaść poniżej progu; jednak nadal przyczyniają się one do zanieczyszczenia (zob. [pomysł](#)). Podniesiono również potrzebę wprowadzenia transgranicznego podatku od emisji dwutlenku węgla i powiązanych środków (zob. przykład [wydarzenia](#)).

Uczestnicy wspomnieli o Układzie o nierozprzestrzenianiu paliw kopalnych, inicjatywie społeczeństwa obywatelskiego mającej na celu zmniejszenie wykorzystania paliw kopalnych. Zalecają one, aby UE przystąpiła do traktatu równoległe z porozumieniem paryskim (zob. [pomysł](#)).

Jeden z uczestników wzywa do zwiększenia inwestycji w rozwój technologii wychwytywania i składowania dwutlenku węgla (technologia CCS) (zob. [pomysł](#)).

W całej Europie zorganizowano debaty na temat Zielonego Ładu i ogólnie transformacji ekologicznej w celu omówienia kluczowych priorytetów, najlepszych praktyk, wdrażania na szczeblu lokalnym i regionalnym, a także alternatywnych modeli biznesowych (zob. przykłady wydarzeń i [wydarzeń](#)).

Szereg uwag koncentruje się na społecznych i gospodarczych skutkach wdrażania Zielonego Ładu jako strategii UE mającej na celu skierowanie Europy na drogę transformacji w kierunku neutralnego dla klimatu, sprawiedliwego i dostatniego społeczeństwa. Pojawiają się na przykład apele o podjęcie bardziej sprzyjające włączeniu społecznemu oraz apel o zrównoważoną strategię, której wymiar gospodarczy, społeczny i środowiskowy należy oceniać i wdrażać wspólnie i strategicznie, odnosząc się do gwałtownie rosnących cen energii w całej Europie (zob. [pomysł](#)). Wysoko poparty pomysł na platformie zakłada, że UE zapewni silne i inkluzywne podejście do zarządzania, w ramach którego zarówno pracownicy, jak i związki zawodowe będą uczestniczyć w opracowywaniu i wdrażaniu polityki przystosowania się do zmiany klimatu na wszystkich szczeblach. Podkreśla się, że unijna strategia przeciwdziałania zmianie klimatu powinna obejmować konkretne środki polityczne służące utrzymaniu miejsc pracy oraz ochronie zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, a także aktywną politykę rynku pracy oraz przekwalifikowanie i szkolenia w celu zapobiegania utracie miejsc pracy (zob. [pomysł](#)).

Na bardziej ogólnym poziomie proponuje się utworzenie tabeli wyników w celu monitorowania wpływu środków i dostarczania dowodów na postępy we wdrażaniu Zielonego Ładu na szczeblu regionalnym (zob. [pomysł](#)).

Energia

Innym tematem, który przyciąga większe zaangażowanie, jest energia, która jest często poruszana w odniesieniu do tematu zmiany klimatu. Uczestnicy platformy sugerują zwiększenie zarówno wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych na małą, jak i dużą skalę, na przykład poprzez europejską współpracę energetyczną (zob. [wydarzenie](#)). Obok energii ze źródeł odnawialnych przedmiotem dyskusji jest energia jądrowa, a pomysły wzywają do ograniczenia wykorzystania energii jądrowej lub, alternatywnie, do rozwijania bezpiecznej energii jądrowej i wykorzystywania jej w krajach i miejscach, w których wykorzystanie odnawialnych źródeł energii nie jest możliwe (zob. przykładowy [pomysł](#)). Ponadto niedawne plany Komisji Europejskiej dotyczące sklasyfikowania energii jądrowej i gazu ziemnego jako zielonych inwestycji wywołały krytykę platformy konferencji (zob. przykład pomysłu). Z drugiej strony większość uwag w tej kwestii jest przeciwnego zdania, stwierdzając, że energia jądrowa jest najlepszym sposobem na osiągnięcie dekarbonizacji (zob. przykład pomysłu).

Jednocześnie wzywa się do zbadania alternatywnych źródeł energii (zob. przykład [wydarzenia](#)), takich jak synteza termojądrowa, energia geotermalna lub wodór, które w znacznym stopniu przyczyniłyby się do różnorodności energetycznej (zob. przykład [pomysłu](#)). Uczestnicy podkreślają jednak, że nawet alternatywne źródła, takie jak energia wiatrowa, muszą zostać zaakceptowane przez lokalną ludność i że konieczne jest zapewnienie, aby miały one pozytywny wpływ na różnorodność biologiczną, ludzi i krajobrazy (zob. przykład [pomysłu](#)).

W ramach podtematu „efektywne energetycznie i przyjazne dla środowiska ogrzewanie” przykłady obejmują pomysł opowiadający się za wykorzystaniem pieców wielopaliwowych (zob. [pomysł](#)) lub sieci ciepłowniczej wykorzystującej niewykorzystane źródła ciepła, takie jak głęboka energia geotermalna (zob. [pomysł](#)).

Ogólnie rzecz biorąc, ludzie apelują o większą rozliczalność i zaangażowanie ze strony przedsiębiorstw i przedsiębiorstw komercyjnych, na przykład ograniczenie sztucznego oświetlenia, gdy nie jest ono potrzebne, na przykład witryn sklepowych w centrach handlowych po zamknięciu (zob. [pomysł](#)).

Jeżeli chodzi o cele w zakresie efektywności energetycznej na poziomie budynków mieszkalnych, uczestnicy opowiadają się za przejściem na indywidualne zużycie energii w kondominium (zob. [pomysł](#)). Innym omawianym pomysłem jest mikrokogeneracja energii w budownictwie mieszkaniowym (zob. [pomysł](#)).

Transport

Kolejna często spotykana grupa pomysłów dotyczy transportu, często dyskutowana w związku z zanieczyszczeniem. Niektóre z wymienionych poniżej sugestii dotyczą zmiany systemów transportu w celu zmniejszenia zanieczyszczenia.

Pomysły zgłoszone na platformie w celu zmiany systemów transportowych wzywają przede wszystkim do wprowadzenia zakazu lotów krótkodystansowych w UE w celu zmniejszenia zanieczyszczenia (zob. przykładowy [pomysł](#)). Uczestnicy podkreślają, że

Pandemia doprowadziła już do kurczenia się przemysłu lotniczego.

Ogólnie rzecz biorąc, istnieje silne poparcie dla poprawy systemów transportu publicznego w Europie (zob. przykład [pomysłu](#)) jako bardziej przyjaznych dla środowiska alternatyw dla lotów krótkodystansowych. W szczególności szeroko dyskutowana jest wspólna europejska sieć kolejowa (zob. przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)). Jeden z uczestników proponuje wyszukiwarkę Euro Trainscanner, aby uatrakcyjnić podróżowanie koleją (zob. [pomysł](#)), a inny proponuje wprowadzenie zintegrowanego biletu unijnego i uczynienie go bezpłatnym w miastach (zob. [pomysł](#)). Propozycje rozbudowy sieci szybkich pociągów i utworzenia transgranicznych połączeń kolejowych powstały podczas jednego z kilku wydarzeń zorganizowanych w ramach Europejskiego Roku Kolei (zob. [wydarzenie](#)).

Inne pomysły dotyczą wspólnej sieci rowerowej, proponując na przykład rozszerzenie tras rowerowych lub utworzenie ogólnoeuropejskiej sieci węzłów rowerowych (zob. przykładowy [pomysł](#)). Ponadto zaproponowano nałożenie na gminy obowiązku tworzenia ścieżek rowerowych jako integralnej części drogi, tak jak ma to już miejsce w przypadku chodników dla pieszych (zob. [pomysł](#)).

Kolejna grupa pomysłów koncentruje się na innowacjach i rozwoju pojazdów elektrycznych, takich jak samochody i rowery, oraz ich integracji z obecnym środowiskiem, na przykład poprzez zapewnienie sieci stacji ładowania (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)). Niemniej jednak jeden z uczestników twierdzi, że samochody elektryczne wiążą się ze szkodliwymi kosztami środowiskowymi i humanitarnymi, i sugeruje zamiast tego ograniczenie masy i prędkości pojazdu w celu zmniejszenia emisji CO₂ (zob. [pomysł](#)).

W kwestii dekarbonizacji transportu i transportu bardziej przyjaznego dla środowiska uczestnicy podkreślają również znaczenie projektów transgranicznych dla wspierania transportu morskiego i kolejowego (zob. przykładowy [pomysł](#)). Wezwano również do opracowania programów zachęcających do badań i rozwoju oraz innowacji w celu produkcji środków transportu – zarówno publicznych, jak i prywatnych, indywidualnych i zbiorowych – które nie zanieczyszczają środowiska i są w 100% samowystarczalne energetycznie (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Konsumpcja

„Konsumpcja” obejmuje szeroki zakres podzagadnień, z pomysłami koncentrującymi się na najróżniejszych rodzajach odpadów materiałowych, określającymi zrównoważone praktyki mające na celu rozwiązanie problemu takich odpadów i ich ograniczenie. Uczestnicy masowo wzywają do zmiany obecnego systemu masowej konsumpcji towarów i usług. Pomysł cieszący się dużym poparciem, wyrażający powtarzające się odczucia, wzywa do promowania gospodarki o obiegu zamkniętym w tym zakresie (zob. [pomysł](#)). Prawo do naprawy jest postrzegane jako kluczowy element zmiany wzorców konsumpcji i promowania gospodarki o obiegu zamkniętym. Uczestnicy wzywają do opracowania przyjaznego dla naprawy projektu produktu oraz wprowadzenia indeksu napraw i ogólnounijnej etykiety naprawy (zob. [pomysł](#)). Skutki pandemii spowodowały również, że ludzie ponownie przemysłili globalne łańcuchy dostaw i opowiedzieli się za ich skróceniem (zob. [pomysł](#)). Niektórzy uczestnicy idą jeszcze dalej, proponując wprowadzenie kwot maksymalnej konsumpcji i produkcji (zob. przykład [pomysłu](#)).

W odniesieniu konkretnie do marnotrawienia żywności jeden z uczestników podkreśla, że 40 % całej żywności produkowanej na całym świecie nigdy nie dociera do naszych stołów i że powoduje to 10 % wszystkich globalnych emisji gazów cieplarnianych, oraz proponuje środki mające na celu powstrzymanie marnotrawienia żywności, takie jak wspieranie darowizn żywności (zob. [pomysł](#)).

Szereg uczestników platformy wskazuje na znaczną ilość wytwarzanych odpadów i proponuje szereg środków mających na celu unikanie i zwalczanie takich odpadów, takich jak recykling (zob. przykład [pomysłu](#)), wybór opakowań produktów o zerowej lub niskiej zawartości odpadów w celu zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko (zob. przykład [pomysłu](#)). Pomysł cieszący się dużym poparciem promuje ideę kierowanego przez UE programu dotyczącego zwrotnych opakowań na żywność wykonanych z materiałów nadających się do recyklingu (zob. [pomysł](#)). Jeden z uczestników zwraca uwagę na potrzebę uzyskania większej ilości informacji na temat recyklingu, aby zachęcić do stosowania tej praktyki od najmłodszych lat (zob. [pomysł](#)). Inny proponuje wprowadzenie europejskiego zintegrowanego systemu zwrotu butelek, opartego na modelu niemieckim (zob. [pomysł](#)). Zakaz outsourcingu odpadów z UE jest również odnotowany w ramach podtematu „odpady” (zob. [pomysł](#)).

W ramach podzagadnienia wpływu konsumpcji na środowisko poruszono kwestię zgodności przywożonych towarów z normami UE. Na przykład jeden z uczestników sugeruje zakazanie przywozu wołowiny z Brazylii, która nie ma takiego samego poziomu identyfikowalności jak wołowina z UE (zob. [pomysł](#)).

Inny powtarzający się pomysł opowiada się za bardziej zaawansowanym systemem etykietowania produktów (zob. przykład [pomysłu](#)), który szczegółowo opisywałby wpływ produkcji na środowisko lub wskazywałby, czy produkty zawierają mikrodrobiny plastiku, a tym samym mają negatywny długoterminowy wpływ na zdrowie konsumentów (zob. przykład [pomysłu](#)). W bardzo zatwierdzonym pomysle proponuje się „wynik klimatyczny” dla produktów, obliczając wpływ produktu na klimat pod względem produkcji, transportu, profilu przedsiębiorstwa itp. (zob. [pomysł](#)).

Ostatnia część koncentruje się na przemyśle szybkiej mody i przemyśle włókienniczym w celu uczynienia go bardziej przyjaznym dla środowiska; uczestnicy podkreślają ogromną ilość zasobów wykorzystywanych do produkcji odzieży oraz fakt, że odzież często nie nadaje się do recyklingu (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Podczas warsztatów dla obywateli, które odbyły się w Hiszpanii, powstało kilka pomysłów dotyczących zużycia wody. Uczestnicy podkreślają potrzebę poprawy systemów dystrybucji i zbierania wody, aby uniknąć marnotrawienia wody (zob. [wydarzenie](#)).

Ponadto uczestnicy podkreślają potrzebę promowania zielonej i zrównoważonej turystyki zamiast turystyki masowej, ponieważ uważa się, że ma ona znaczny wpływ na zasoby naturalne i kulturowe (zob. przykład [wydarzenia](#)).

Ostatnia grupa uwag i pomysłów w ramach tego tematu odzwierciedla obawy dotyczące odpadów wytwarzanych przez nowe urządzenia elektroniczne i

wzywa do zwiększenia obowiązkowej gwarancji na takie urządzenia oraz do zapewnienia możliwości naprawy (zob. przykład pomysłu), a także do utworzenia platformy współpracy sieciowej w celu zapewnienia ponownego obiegu odpadów elektronicznych (zob. pomysł). Inny wniosek obejmuje opracowanie programu pilotażowego mającego na celu zastąpienie urządzeń elektrycznych 35 mln rodzin w UE produktami A+++ zgodnie z celem UE, jakim jest transformacja ekologiczna (zob. [pomysł](#)).

Niektórzy uczestnicy opowiadają się również za ograniczeniem zużycia energii – zwłaszcza że energia elektryczna jest w dużej mierze produkowana z paliw kopalnych – poprzez nałożenie miesięcznego kontyngentu energii elektrycznej na zużycie, przy czym nadwyżka jest opodatkowana (zob. przykład [pomysłu](#)). Kilku uczestników wyraziło obawy dotyczące rozwoju kryptowalut, gdzie sprzęt prowadzi do ogromnego zużycia energii elektrycznej. Ich zdaniem im bardziej wydobywanie kryptowalut staje się problemem globalnym, tym więcej ograniczeń i przepisów będzie wymaganych (zob. przykład pomysłu).

Różnorodność biologiczna i dobrostan zwierząt

Zachowanie różnorodności biologicznej i ochrona zwierząt stały się coraz bardziej powracającymi tematami w trakcie konferencji, z kilkoma wkładami.

Główny podtemat pomysłów dotyczy wylesiania. Jeden z bardziej popieranych pomysłów wzywa do inwestowania w ponowne zalesianie Europy w celu uniknięcia pustynnienia (zob. [pomysł](#)) lub na całym świecie w celu ratowania płuc planety, a mianowicie lasów deszczowych Amazonii i innych światowych lasów deszczowych, aby nie tylko spowolnić globalne zanieczyszczenie dwutlenkiem węgla i uratować gatunki, ale także zmniejszyć presję migracyjną na Europę (zob. przykład pomysłu). Sugestie polityczne obejmują zakaz przywozu produktów pochodzących z wylesiania (zob. [pomysł](#)).

Ochrona fauny jest również uważana za ważny element tego tematu. Jeden z uczestników zaproponował przyjęcie wspólnej polityki ochrony zagrożonych gatunków europejskich (zob. [pomysł](#)). Wielu uczestników poparło pomysł zaprzestania handlu zwierzętami egzotycznymi jako zwierzętami domowymi (zob. [pomysł](#)), a także pomysły związane z ochroną zwierząt wodnych, w tym wdrożenie przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt wodnych (zob. przykład pomysłu).

Wśród innych uwag związanych z tematem różnorodności biologicznej wyróżnia się sugestia sadzenia drzew we wszystkich „zapomnianych” miejscach, takich jak autostrady, węzły drogowe itp., jako sposób wychwytywania CO₂, zwiększenia ewapotranspiracji, poprawy różnorodności biologicznej i uregulowania przepływów wody (zob. [pomysł](#)). Wezwanie do pozostawienia większej przestrzeni przyrodzie było również omawiane podczas niektórych wydarzeń (zob. [wydarzenie](#)). Kolejna propozycja dotyczy utworzenia europejskiej mobilnej morskiej stacji badawczej w celu zdobycia niezbędnej wiedzy na temat różnorodności biologicznej mórz (zob. [pomysł](#)).

Rolnictwo

Kolejnym tematem, który przyciągnął znaczną liczbę uwag, a także sporą liczbę poparcia w odniesieniu do powiązanych pomysłów, jest rolnictwo. W ramach tego tematu uczestnicy dość często opowiadają się za pojęciem rolnictwa ekologicznego i większej liczby małych gospodarstw (zob. przykład [pomysłu](#)), wzywając do zakazania stosowania pestycydów i rolnictwa intensywnego (zob. przykład [pomysłu](#)). Niektórzy uczestnicy idą jeszcze dalej, sugerując, że zakaz stosowania pestycydów powinien zostać rozszerzony na stosowanie do celów prywatnych (zob. przykładowy [pomysł](#)). O wsparciu dla rolnictwa drobnego i ekologicznego, a także ogólnie dla przyszłości polityki rolnej UE świadczy również udział w okrągłych stołach zorganizowanych w celu omówienia tych konkretnych tematów (zob. przykład [wydarzenia](#)).

Część pomysłów zawiera kilka przykładów na to, jak sprawić, by rolnictwo było mniej zanieczyszczające i bardziej zrównoważone. Dyskusje dotyczą takich aspektów, jak wykorzystanie tworzyw sztucznych w filmach rolniczych (zob. [pomysł](#)) oraz sposoby zmniejszenia zużycia wody w rolnictwie (zob. [pomysł](#)).

Inne pomysły sugerują, że UE powinna zrobić więcej, aby promować dietę roślinną ze względu na ochronę klimatu i ochronę środowiska. Niektórzy autorzy wpisów dodają obawy natury etycznej jako podstawę takich działań (zob. przykład [pomysłu](#)). Kwestia ta jest również poruszana w ramach tematu „Zdrowie”.

Uczestnicy zdecydowanie podkreślają również potrzebę zapewnienia suwerenności żywnościowej i bezpieczeństwa żywnościowego poprzez promowanie lokalnego rolnictwa. Dyskusje dotyczyły pasów żywnościowych wokół miast, sadzenia drzew owocowych na obszarach miejskich, wsparcia dla nabywania gruntów przez producentów i rolników poprzez ograniczanie cen takich gruntów oraz innych środków (zob. [pomysł](#)). Ponadto propozycje obejmują ustanowienie kwot zakupu produktów lokalnych dla dużych międzynarodowych supermarketów (zob. [pomysł](#)).

W ramach tematu rolnictwa poruszana jest kwestia tego, w jaki sposób rolnictwo powinno radzić sobie z wahaniem klimatu i przygotować się na nie. W związku z tym wielofunkcyjne, różnorodne systemy rolno-leśne mogą zwiększyć tworzenie się próchnicy, zdolność zatrzymywania wody i wiązanie CO₂, a tym samym znacznie zwiększyć stabilność i wydajność rolnictwa (zob. [pomysł](#)). Ponadto jeden z uczestników opowiada się za przejściem od rolnictwa intensywnego do agroekologii (zob. [pomysł](#)).

Na koniec omówiono dochody rolników, przy czym niektórzy uczestnicy apelują o to, by rolnicy otrzymywali dochód gwarantowany w postaci uczciwych cen zamiast dotacji (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Zanieczyszczenia

Zanieczyszczenia są określane jako źródło presji na środowisko na świecie. Omówiono kilka obszarów zanieczyszczenia, z następującymi podzagadnieniami: zanieczyszczenie wody, zanieczyszczenie tworzywami sztucznymi i zanieczyszczenie świetlne.

Jeśli chodzi o podzagadnienie zanieczyszczenia wody, kładzie się silny nacisk na potrzebę zapewnienia przyszłego bezpieczeństwa zasobów wody pitnej i czystych ekosystemów. Ponadto istnieją konkretne propozycje dotyczące zwalczania zanieczyszczenia oceanów i rzek (zob. przykład [wydarzenia](#)), na przykład pomysł zneutralizowania zakwaszenia oceanów określonymi bakteriami (zob. [pomysł](#)).

Wkłady, które dotyczą kwestii zanieczyszczenia spowodowanego przez materiały z tworzyw sztucznych, stanowią znaczną część całkowitego wkładu, odzwierciedlając rosnące obawy społeczeństwa dotyczące nadmiernych odpadów z tworzyw sztucznych. Oprócz wezwania do egzekwowania i rozszerzenia zakazu stosowania tworzyw sztucznych jednorazowego użytku (zob. przykład [wydarzenia](#)) uczestnicy proponują ograniczenie rodzajów tworzyw sztucznych stosowanych w opakowaniach do tych, które można poddać wspólnemu recyklingowi bez konieczności oddzielania komponentów (zob. przykład [pomysłu](#)). Ponadto zaproponowano utworzenie zakładów recyklingu tworzyw sztucznych usuniętych z rzek i oceanów (zob. [pomysł](#)).

Ponadto niektóre pomysły na platformie proponują ograniczenie zanieczyszczenia światłem (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Subsydiowanie, opodatkowanie

Oprócz różnych pomysłów związanych z opodatkowaniem emisji, które są omawiane w ramach tematu przeciwdziałania zmianie klimatu, w ramach tego tematu przedstawiono szereg sugestii dotyczących powstrzymania dotacji nieprzyjaznych dla środowiska, takich jak cieszący się dużym poparciem pomysł zaprzestania wszelkich dopłat do paliw kopalnych (zob. [pomysł](#)). W podobnym duchu inny pomysł wzywa do zaprzestania szkodliwych dotacji dla rybołówstwa (zob. [pomysł](#)). Z drugiej strony sugestie opowiadają się za zwiększeniem dotacji na projekty dotyczące różnorodności biologicznej i zmiany klimatu lub zapewnieniem przez UE funduszy na odnowienie izolacji domów (zob. przykład [pomysłu](#)).

Uczestnicy proponują również wprowadzenie podatku od zrównoważonego rozwoju (zob. przykład [pomysłu](#)), który spowodowałby, że produkty niezgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju stałyby się droższe, co zmniejszyłoby atrakcyjność takich produktów zarówno dla konsumentów, jak i producentów. Ponadto zapewniłoby to UE dodatkowe dochody lub „dochody klimatyczne” na inwestycje w środki na rzecz zrównoważonego rozwoju, takie jak zakup samochodów elektrycznych i instalacja paneli fotowoltaicznych w domach prywatnych (zob. [pomysł](#)).

Tworzenie zmian w postawach i zachowaniach

Inny nacisk kładzie się na edukację i podnoszenie świadomości wśród Europejczyków wszystkich pokoleń (zob. [wydarzenie](#)). Chociaż większość pomysłów dotyczy edukacji młodych ludzi (zob. przykład [pomysłu](#)), nawet od najmłodszych lat, poprzez ogrody edukacyjne (zob. [pomysł](#)), istnieje również apel o zaangażowanie starszych Europejczyków w inicjatywy dotyczące zmiany klimatu, zwłaszcza ze względu na rosnące starzenie się społeczeństwa w Europie (zob. przykład [pomysłu](#)). Ponadto niektórzy uczestnicy podkreślają potrzebę promowania przez instytucje europejskie odpowiedzialnej ekologicznie komunikacji. Na przykład proponują opracowanie zestawów komunikacyjnych na temat „jak być odpowiedzialnym ekologicznie Europejczykiem” i wzmocnienie edukacji ekologicznej w celu stworzenia dzielnic odpowiedzialnych za środowisko (zob. [pomysł](#)).

Zdając sobie sprawę z roli jednostek w ograniczaniu zmiany klimatu, niektórzy uczestnicy nalegają na odpowiedzialność przedsiębiorstw i wzywają ludzi do pociągnięcia do odpowiedzialności tych

przedsiębiorstw, które twierdzą, że są neutralne pod względem emisji dwutlenku węgla, ale nadal opierają się na niezrównoważonych modelach biznesowych (zob. [pomysł](#)).

Mieszkalnictwo i budownictwo

Dodatkowy temat dotyczy mieszkalnictwa i budownictwa, a podtemat obejmuje szereg pomysłów i wydarzeń omawiających nowy europejski Bauhaus (zob. [wydarzenie](#)) w celu połączenia innowacyjnego, estetycznego wzornictwa z konkretnymi działaniami na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu oraz uczynienia naszych przyszłych przestrzeni mieszkalnych bardziej zrównoważonymi, przystępnymi cenowo i dostępnymi. Inny pomysł wymaga kampanii uświadamiających na temat ekologicznego i zrównoważonego budownictwa z wykorzystaniem niskoemisyjnych materiałów budowlanych (zob. [pomysł](#)).

Podobnie dialog zorganizowany w Szwecji koncentruje się na sposobach rozwoju i promowania zrównoważonych warunków mieszkaniowych na obszarach wiejskich w celu zwiększenia atrakcyjności życia na obszarach wiejskich (zob. [wydarzenie](#)).

Jeden z wniosków obejmuje wprowadzenie europejskiego zaufania do odbudowy gruntów w celu przywrócenia opuszczonych gruntów i budynków do bardziej naturalnego stanu z korzyścią dla różnorodności biologicznej i mieszkańców miast (zob. [pomysł](#)).

Ponadto zbadano również pomysł ponownego wprowadzenia do obiegu używanych elementów i materiałów w przemyśle budowlanym (zob. [pomysł](#)).

Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022)

W najnowszych uwagach położono nowy nacisk na energię w świetle coraz bardziej problematycznej zależności UE od dostaw rosyjskiego gazu i ropy naftowej. Przedstawiono szereg sugestii, poczynając od zachęcania do trzeźwości energetycznej w UE (zob. [pomysł](#)), niezależności energetycznej, a skończywszy na promowaniu zrównoważonego transportu. Znaczna część nowych wkładów dotyczyła wzmocnienia sieci kolejowych, taniego i dostępnego transportu publicznego oraz korzystania z rowerów (zob. przykładowy [pomysł](#)). W dużej mierze debata koncentrowała się na czystych źródłach energii, co jest tematem popularnym, jak również obserwowano w

poprzednich sprawozdaniach (zob. przykład [pomysłu](#)). Wodór był często wymieniany jako przykład ekologicznego nośnika energii, a limity niektórych „zielonych” źródeł energii, takich jak energia jądrowa i metan, były często podkreślane (zob. przykładowy [pomysł](#)).

W związku z podzagadnieniem zachęcania do zrównoważonej konsumpcji odnotowano wcześniej zgłaszane podzagadnienia, takie jak zakaz stosowania tworzyw sztucznych (zob. przykład [pomysłu](#)), recykling, ograniczenie ilości odpadów oraz system podatkowy zachęcający do zrównoważonej konsumpcji. Nowe pomysły przyniosły konkretne sugestie, takie jak wkład w ustanowienie wspieranego przez UE programu wymiany samochodów, aby umożliwić obywatelom wymianę samochodów na mniej zanieczyszczające modele, takie jak samochody hybrydowe (zob. [pomysł](#)). W innych uwagach zaproponowano sposoby oszczędzania energii, w szczególności w biurach w świetle zmiany klimatu (zob. przykład [pomysłu](#)).

Ponownie szeroko dyskutowano o zmianie klimatu i emisjach ogółem, podczas gdy pomysły związane z edukacją ekologiczną były częściej przedstawiane w minionym okresie (zob. przykład [pomysłu](#)). W ramach tematu przeciwdziałania zmianie klimatu w ostatnim czasie wysunięto propozycje w ramach wspólnego podejścia do zmiany klimatu dla europejskiego ambasadora środowiska lub, odzwierciedlając obecne środowisko, utworzenia europejskiego ministra energii, który będzie reprezentował Europę w tych kwestiach na arenie międzynarodowej (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Podczas europejskiej debaty młodzieżowej, która odbyła się w Mediolanie na początku kwietnia 2022 r., omówiono szereg kwestii związanych ze zrównoważoną eksploracją kosmosu, wzywając do opracowania nowych, bardziej przyjaznych dla środowiska technologii kosmicznych w celu stworzenia zrównoważonych satelitów (zob. [pomysł](#)).

- Wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym
- Przemysł na nowo łańcuchy dostaw
- Przesłuchaj masową konsumpcję
- Ograniczenie wszystkich rodzajów odpadów, w tym odpadów żywnościowych i wodnych
- Wprowadzenie zwiększonej obowiązkowej gwarancji na nowe urządzenia
- Zakaz outsourcingu odpadów z UE
- Wprowadzenie etykiet produktów zawierających szczegółowe informacje na temat wpływu na środowisko
- Zachęcaj do powolnej mody 8; ekologiczny przemysł włókienniczy
- Zwalczanie marnotrawienia wody
- Promowanie turystyki ekologicznej i przyjaznej dla środowiska
- Promowanie energooszczędnych urządzeń elektronicznych

Konsumpcja

Przeciwdziałanie zmianie klimatu

- Ułatwienie transformacji ekologicznej za pomocą konkretnych środków z zakresu polityki
- Rozszerzenie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji
- Emisje podatkowe
- Niższy maksymalny dozwolony poziom emisji gazów cieplarnianych
- Przystąpienie do Układu o nierozprzestrzenianiu paliw kopalnych
- Inwestowanie w technologię CCS
- Wprowadzenie silniejszej europejskiej polityki ochrony środowiska w celu przeciwdziałania zmianie klimatu
- Zachęcanie do wdrażania na szczeblu lokalnym i regionalnym
- Rozszerzenie Zielonego Ładu w sposób sprzyjający włączeniu społecznemu
- Monitorowanie wpływu środków i ich wdrażania

Zmiana klimatu a środowisko

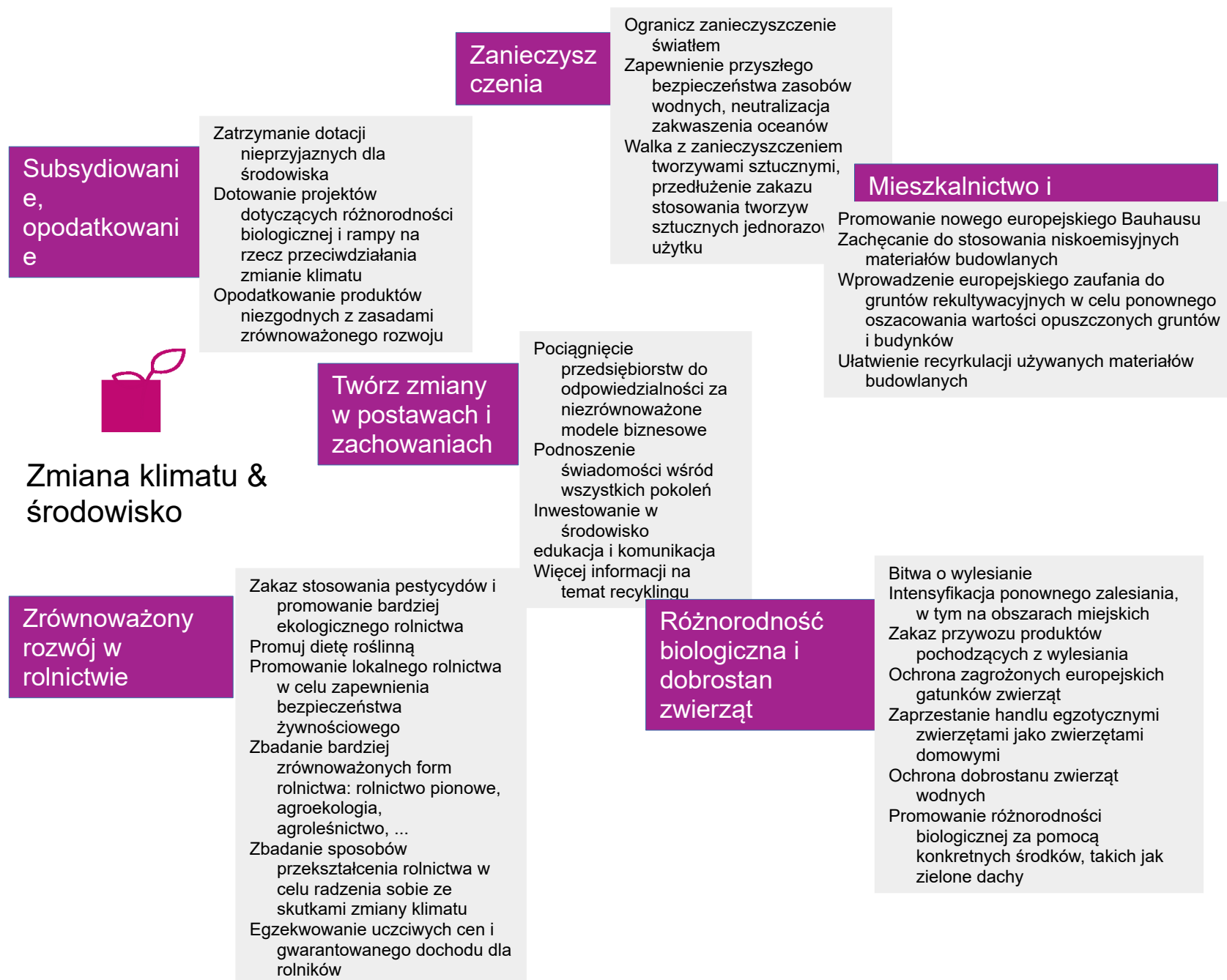
- Promowanie zrównoważonych sposobów osiągnięcia europejskiej suwerenności energetycznej
- Porzucenie lub ograniczenie nieodnawialnych źródeł energii
- Promowanie i badanie alternatywnych źródeł energii
- Zbadanie energooszczędnego i przyjaznego dla środowiska ogrzewania
- Pociągnięcie przedsiębiorstw do odpowiedzialności za zużycie energii
- Ureguluj wydobywanie kryptowalut

Energia

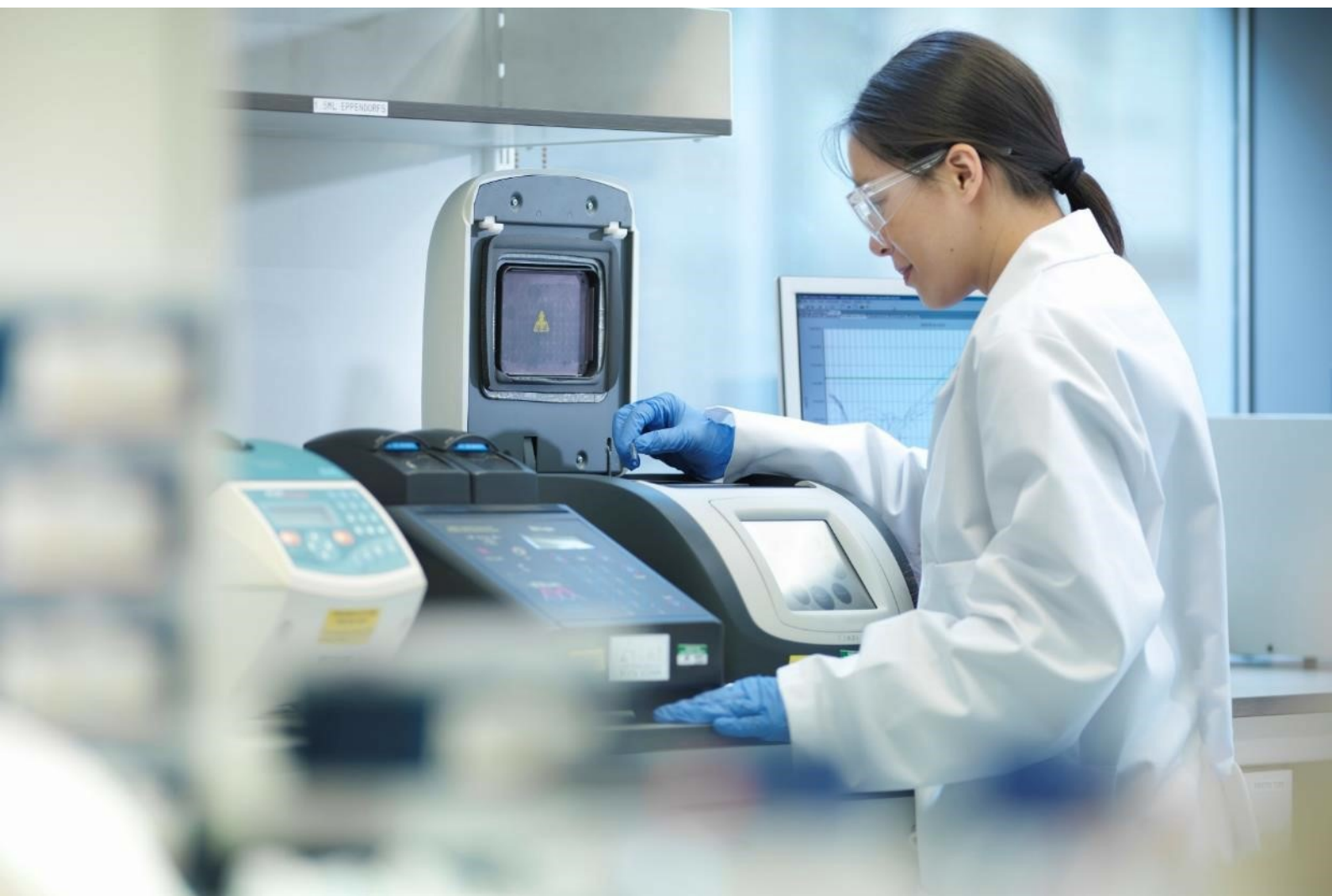
Transport

- Zakaz lotów na krótkich dystansach
- Poprawa i rozbudowa transportu publicznego i jego infrastruktury
- Rozbudowa sieci szybkich pociągów
- Ułatwianie infrastruktury rowerowej
- Omów korzyści i wady środowiskowe samochodów elektrycznych
- Inwestowanie w badania i rozwój transportu przyjaznego dla środowiska

Rys. 9 – Mapa myśli „Zmiana klimatu i środowisko” – część 1

Rys. 10 – Mapa myśli „Zmiana klimatu i środowisko” część 2

3. Zdrowie

W ramach tematu „Zdrowie” uczestnicy poruszyli wiele różnych tematów. Najbardziej powtarzające się tematy dotyczyły potrzeby zapewnienia równego dostępu do wysokiej jakości opieki zdrowotnej i sugerowały większą harmonizację i integrację opieki zdrowotnej na szczeblu europejskim. wpływ na to miały również doświadczenia związane z COVID-19 i jego skutki. Inne pomysły obejmują apele o większe inwestycje w zdrowie psychiczne, badania w dziedzinie zdrowia, walkę z obecnymi wyzwaniami zdrowotnymi, ze szczególnym uwzględnieniem starzenia się społeczeństwa i nowotworów, a także apele o inwestowanie w środki zapobiegawcze, w tym promowanie zdrowego stylu życia i zajęcie się elementami, o których wiadomo, że są przyczyną problemów zdrowotnych, takimi jak zanieczyszczenie powietrza i konsumpcja tytoniu. W ramach tego tematu otrzymano 2 413 odpowiedzi: 1 162 pomysły, 1 003 komentarze i 248 wydarzeń. Zidentyfikowane tematy są wymienione zgodnie z ich

poziomem występowania. Główne tematy poruszane w ramach tego tematu to:

- **Dostęp do opieki zdrowotnej dla wszystkich**
- **Integracja systemów opieki zdrowotnej UE**
- **Zdrowy styl życia**
- **Badania naukowe w dziedzinie zdrowia**

Zapobieganie, a nie interwencja

- **Zdrowe starzenie się i przeciwdziałanie starzeniu się**
- **Podejścia do medycyny**
- **Reakcje na COVID-19**
- **Zdrowie w erze cyfrowej**
- **Opieka nad chorymi na raka**

- **Pracownicy służby zdrowia**
- **Zdrowie seksualne i reprodukcyjne**

Wydarzenia

W wielu niedawnych wydarzeniach poruszono takie kwestie jak zdrowie psychiczne i dobrostan (zob. przykład [wydarzenia](#)). W kontekście Europejskiego Kongresu Rad Młodzieży, który odbył się w Polsce, uczestnicy omówili wpływ mediów społecznościowych na zdrowie psychiczne (zob. [wydarzenie](#)). W odniesieniu do pandemii COVID-19 uwzględniono jej wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne obywateli (zob. [wydarzenie](#)).

Podczas wydarzenia internetowego zorganizowanego na Uniwersytecie w Lublanie uczestnicy zbadali rolę UE w umożliwianiu starzenia się w dobrym zdrowiu (zob. [wydarzenie](#)), natomiast wydarzenie we Włoszech poświęcone było europejskiemu planowi walki z rakiem (zob. [wydarzenie](#)).

W związku z integracją opieki zdrowotnej we wszystkich państwach członkowskich UE podczas seminarium partycypacyjnego w Grecji omówiono perspektywę i wyzwania związane z utworzeniem europejskiego systemu zdrowia publicznego (zob. [wydarzenie](#)). Uczestnicy sformułowali pomysły, poczynając od apeli o utworzenie Europejskiego Korpusu Medycznego, a skończywszy na potrzebie wyeliminowania nierówności między Północą a Południem w celu przejścia na taki wspólny europejski system zdrowia publicznego.

Podczas wydarzenia internetowego omówiono zagrożenia dla zdrowia związane z jakością powietrza powodowane przez zanieczyszczenia, takie jak dym tytoniowy, gaz opałowy, chemikalia i inne alergenów i radony (zob. [wydarzenie](#)).

Dostęp do opieki zdrowotnej dla wszystkich

Jednym z najczęściej powracających tematów w ramach tego tematu jest apel o równy dostęp do przystępnej cenowo i wysokiej jakości opieki zdrowotnej (zob. przykład pomysłu cieszącego się dużym poparciem).

Przedstawione pomysły wspierają również wprowadzenie europejskiego systemu ubezpieczeń zdrowotnych (zob. przykład [pomysłu](#)). W jednym z wysoko popartych pomysłów w tym temacie wezwano również UE do zapewnienia wszystkim mieszkańcom UE równego dostępu do przystępnych cenowo i wysokiej jakości usług opieki zdrowotnej i społecznej, świadczonych za pośrednictwem odpornych, dobrze obsadzonych i dobrze wyposażonych systemów

publicznych o powszechnym zasięgu (zob. [pomysł](#)). Szereg pomysłów ewoluje wokół potrzeby przydzielania przez UE środków finansowych w celu zapewnienia w szczególności dostępu do opieki w zakresie zdrowia psychicznego dla wszystkich, niezależnie od dochodów i wieku (zob. przykładowy [pomysł](#)). Pomysł deprywatyzacji sektora opieki zdrowotnej jest również przedstawiany jako sposób na uczynienie opieki zdrowotnej przystępną cenowo dla wszystkich (zob. przykładowy [pomysł](#)) i zniesienie podwójnej ścieżki publicznego i prywatnego dostępu do opieki zdrowotnej w UE (zob. [pomysł](#)). Inne pomysły poruszają kwestię kosztów leków i proponują sposoby uczynienia ich przystępnymi cenowo dla wszystkich poprzez ściślejsze monitorowanie przemysłu farmaceutycznego (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Jeśli chodzi o dostępność, grupa pomysłów proponuje szereg rozwiązań mających na celu uczynienie opieki zdrowotnej praktycznie bardziej dostępną dla pacjentów o ograniczonej sprawności ruchowej lub znajdujących się na obszarach oddalonych (zob. przykładowy [pomysł](#)). Rozwój zdalnej opieki zdrowotnej przybiera formę szybkiego i niskobariery dostępu do systemów medycznych za pomocą autobusów zdrowotnych (zob. [pomysł](#)).

Ostatni podtemat dotyczy aspektu równości w dostępie do opieki zdrowotnej. Uczestnicy zwracają uwagę, że niektóre grupy pacjentów często napotykają określone przeszkody społeczne. Niektórzy uczestnicy podkreślają potrzebę skupienia się na opiece pediatrycznej, w szczególności nad pacjentami onkologicznymi (zob. przykład [pomysłu](#)), innym pomysłem jest zwiększenie ukierunkowanych świadczeń dla osób niepełnosprawnych (zob. [pomysł](#)). Jeden z uczestników apeluje o większy dostęp do specjalnych usług opieki zdrowotnej dla osób transpłciowych (zob. [pomysł](#)).

W świetle obecnego kontekstu związanego z COVID-19 i rosnących list oczekujących na usługi w zakresie zdrowia psychicznego wiele pomysłów ewoluje wokół potrzeby przydzielenia przez UE funduszy w celu zapewnienia wszystkim, niezależnie od dochodów i wieku, dostępu do opieki w zakresie zdrowia psychicznego (zob. przykład [pomysłu](#)).

Podczas niemieckiego wydarzenia zatytułowanego „Zdrowie bez granic w starzejącym się społeczeństwie” omówiono obecne i przyszłe wyzwania dla europejskich systemów opieki zdrowotnej w obliczu dwóch megatrendów charakteryzujących zdrowie w naszych czasach: starzenie się społeczeństwa i rewolucja technologiczna. Częścią tego wydarzenia było również zrozumienie, w jaki sposób wykorzystać technologię, aby zapewnić kompleksową opiekę zdrowotną pomimo starzenia się społeczeństwa (zob. [wydarzenie](#)). Uczestnicy określili trzy obszary działania: ustanowienie międzynarodowych programów szkoleniowych, pokonanie granic geograficznych w badaniach i opiece

zdrowotnej oraz udoskonalenie modeli pracy (czasu pracy i treści pracy), a w szczególności mechanizmów doceniania pracowników.

Integracja systemów opieki zdrowotnej UE

Wśród tematów pomysłów zaproponowanych w związku ze zdrowiem jednym z najczęściej wymienianych tematów jest ogólnie integracja systemów opieki zdrowotnej UE ze zwiększoną współpracą między państwami członkowskimi (zob. przykład [pomysłu](#)). Uczestnicy platformy opowiadają się za ściślejszą współpracą między państwami członkowskimi w celu wzmocnienia europejskich systemów opieki zdrowotnej (zob. przykład [wydarzenia](#)) i zapewnienia wysokiej jakości opieki zdrowotnej w całej UE. Pomysły obejmują ustanowienie ogólnounijnych standardów opieki (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)), połączenie wiedzy i zdolności medycznych w sieć (zob. przykład [pomysłu](#)) lub na przykład umożliwienie intensywiście swobodnego przemieszczania się i opieki nad krytycznie chorymi pacjentami w całej UE (zob. przykład [pomysłu](#)). Przedstawiono również propozycje dotyczące uznawania kwalifikacji opiekunów w całej UE, utworzenia europejskiego szpitala zajmującego się rzadkimi chorobami (zob. [pomysł](#)), poprawy przepisów prawnych dotyczących transplantacji w celu stworzenia jednolitego systemu transplantacji i dawstwa narządów (zob. [pomysł](#)) oraz utworzenia europejskiej agencji ds. akredytacji instytucji opieki zdrowotnej (zob. [pomysł](#)). Z drugiej strony autorzy sugerują uznanie chorób w całej UE w celu stworzenia bazy danych zawierającej metody leczenia i oceny w celu stworzenia ogólnounijnego systemu zwalczania chorób (zob. przykładowy [pomysł](#)). Inny pomysł dotyczy utworzenia korytarzy zdrowotnych między krajami sąsiadującymi (zob. przykładowy [pomysł](#)). Umożliwiłoby to pracownikom, pacjentom i innym pracownikom służby zdrowia podróżowanie przez granice państwowe podczas przyszłych obostrzeń, a tym samym zapewniłoby dostęp do opieki zdrowotnej.

W związku z tym dyskusje podkreślają potrzebę zwiększenia kompetencji UE w kwestiach zdrowia publicznego (zob. przykład pomysłu i [wydarzenia](#)), przy czym wiele osób sugeruje i popiera pomysł zmiany traktatu lizbońskiego (zob. przykład [pomysłu](#)). Inne proponują utworzenie Europejskiego Urzędu ds. Zdrowia (zob. [pomysł](#)) lub zwiększenie roli EMA, Europejskiej Agencji Leków (zob. [pomysł](#)). Jeden z uczestników sugeruje utworzenie europejskiego ministerstwa opieki zdrowotnej (zob. [pomysł](#)) lub prawdziwego organu koordynującego wszystkie unijne agencje zdrowia w celu nadzorowania dostaw leków, od opracowania po produkcję (zob. [pomysł](#)). Propozycje te są najczęściej przedstawiane w związku ze sposobem,

w jaki państwa członkowskie poradziły sobie z pandemią COVID-19 i związanymi z nią niedoborami sprzętu medycznego, wyzwaniami związanymi z opracowywaniem szczepionek i wspólnymi zakupami szczepionek. W związku z tym uczestnicy podkreślają potrzebę zwiększenia lub przeniesienia zdolności produkcyjnych w zakresie leków i wyrobów medycznych w UE (zob. przykład [pomysłu](#)).

Niektórzy uczestnicy apelują o zintegrowaną strategię na rzecz wspólnych wyzwań zdrowotnych UE, takich jak europejska strategia na rzecz zdrowia psychicznego (zob. przykład [pomysłu](#)) i zapobieganie samobójstwom (zob. przykład [pomysłu](#)) lub wspólne podejście do chorób rzadkich (zob. przykład [pomysłu](#)). W związku z tym w krajowej debacie na temat zdrowia zorganizowanej w Polsce uczestnicy zaproponowali zmianę Traktatu o Unii Europejskiej, tak aby kwestie zdrowia psychicznego były regulowane na szczeblu unijnym (zob. [wydarzenie](#)). Inne, w kontekście walki z rakiem i zapobiegania mu, nie uważają za stosowne rozszerzenia kompetencji Unii w dziedzinie zdrowia, ponieważ państwa członkowskie są w większym stopniu dostosowane do sytuacji lokalnej (zob. [pomysł](#)). Zestaw pomysłów dotyczy tematu opieki pod koniec życia, opowiadając się za jednolitą europejską strategią leczenia pod koniec życia (zob. [pomysł](#)), podczas gdy inne koncentrują się na poprawie leczenia paliatywnego pacjentów onkologicznych (zob. [pomysł](#)).

Zdrowy styl życia

Innym często pojawiającym się tematem jest promowanie zdrowego stylu życia. Wielu uczestników platformy postrzega UE jako podmiot dobrze wykwalifikowany do promowania zdrowego stylu życia wśród Europejczyków. Kilku uczestników uważa, że ważne jest promowanie diety wegańskiej lub wegetariańskiej ze względu na korzyści dla zdrowia i środowiska (zob. przykład [pomysłu](#)). W tym kontekście niektórzy sugerują podwyższenie podatków od mięsa i obniżenie podatku VAT od zdrowej żywności (zob. [pomysł](#)), podczas gdy inni dążą do ogólnego opodatkowania niezdrowych produktów spożywczych (zob. przykład [pomysłu](#)). Jeden z uczestników sugeruje dotowanie zdrowej i ekologicznej żywności, tak aby osoby o niskich dochodach również mogły sobie pozwolić na jej zakup (zob. [pomysł](#)). Myśląc o konsekwencjach niewłaściwej diety, inny uczestnik proponuje rozwiązanie problemu chorób zapalnych związanych ze złą dietą i otyłością (zob. [pomysł](#)).

Na platformie zaproponowano również wsparcie na rzecz promowania umiejętności zdrowotnych i edukacji zdrowotnej (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)) oraz

zaszczepiania praktyk związanych ze zdrowiem od najmłodszych lat jako kluczowego czynnika zdrowego stylu życia (zob. [pomysł](#)). W tym względzie parametry zastosowane w systemie Nutri-score zostały skrytykowane przez jednego uczestnika (zob. [pomysł](#)). Oprócz edukacji na temat zdrowego odżywiania uczestnicy uznają edukację na temat zdrowia psychicznego za szczególnie ważną (zob. przykład [pomysłu](#)).

Korelacja między żywnością a zdrowiem jest dalej badana w wielu pomysłach, które poruszają kwestię zwiększonej kontroli jakości żywności (zob. przykład [pomysłu](#)) lub zakazu określonych produktów, takich jak sztuczne tłuszcze trans (zob. [pomysł](#)). Wspomniano również o regulacji technik rolniczych mających wpływ na odżywianie i zdrowie, takich jak antybiotyki w rolnictwie intensywnym (zob. [pomysł](#)). Szczególne wydarzenie na Litwie poświęcone było rozwojowi zrównoważonej polityki żywnościowej UE i wzięło w nim udział 280 uczestników (zob. [wydarzenie](#)). Wyraziły one potrzebę zwiększenia przez UE inwestycji w rolnictwo ekologiczne poprzez specjalne wsparcie dla rolników. Ogólnie uczestnicy podkreślają konieczność przyjęcia podejścia oddolnego w celu wdrożenia zrównoważonej polityki rolnej. Podobne pomysły poruszono również w ramach tematu „Zmiany klimatu i środowisko”.

Kilku obywateli wskazuje na potrzebę zniechęcania do konsumpcji tytoniu na szczeblu europejskim poprzez podnoszenie cen i ograniczanie punktów sprzedaży w aptekach (zob. przykład [pomysłu](#)), podczas gdy inni opowiadają się za bardziej trwałą walką z narkotykami na szczeblu UE (zob. [pomysł](#)). Wśród nałogów, z którymi UE powinna walczyć, wymienia się również alkohol (zob. przykład [pomysłu](#)), przy czym jeden z uczestników zaproponował ograniczenie sprzedaży zarówno alkoholu, jak i tytoniu do wyspecjalizowanych sklepów (zob. [pomysł](#)).

Kilku autorów sugeruje zniesienie sezonowych zmian czasu, co ich zdaniem poprawiłoby ogólne zdrowie i bezpieczeństwo (zob. przykład [pomysłu](#)).

Badania w dziedzinie zdrowia

Badania nad zdrowiem to temat przekrojowy, który przyciąga większe zaangażowanie i dotyka wielu tematów.

Niezależnie od konkretnej kwestii uczestnicy zasadniczo zdecydowanie popierają zwiększone inwestycje w badania, zwłaszcza jeśli chodzi o badania innowacyjnych technologii biomedycznych.

Szereg uczestników proponuje różne pomysły na rozwój dobrze prosperującego ekosystemu zdrowotnego w Europie, promując i wspierając innowacje w dziedzinie zdrowia i badania w dziedzinie

zdrowia (zob. przykładowy [pomysł](#)). Sugestie przybierają różne formy, takie jak ciesząca się dużym poparciem propozycja zachęcania do badań nad patomechanizmami miażdżycowego zapalenia mózgu i rdzenia kręgowego w ramach programu „Horyzont Europa” (zob. [pomysł](#)) lub wezwanie do wspierania badań nad chorobami neurodegeneracyjnymi (zob. [pomysł](#)).

Jeżeli chodzi o instytucjonalną organizację badań na szczeblu UE, niektórzy uczestnicy proponują przejrzysty system zachęt w zakresie własności intelektualnej (zob. [pomysł](#)) lub utworzenie scentralizowanego Europejskiego Instytutu Badań nad Zdrowiem w celu koordynowania badań w dziedzinie zdrowia we wszystkich instytutach krajowych i inwestowania w badania farmaceutyczne (zob. [pomysł](#)). Inne pomysły obejmują utworzenie europejskiego laboratorium chorób zakaźnych (zob. [pomysł](#)). Jeden z obywateli podkreśla, że krajowe instytuty badawcze muszą się ze sobą łączyć, a zakup, produkcja i dostawa odzieży ochronnej i leków muszą w większym stopniu opierać się na Europie (zob. [pomysł](#)). Kolejną sugestią jest potrzeba połączenia przez Europę sił z uniwersytetami w zakresie badań nad opracowaniem nowego antybiotyku przeciwko superopornym bakteriom (zob. przykład [pomysłu](#)). Zaleca się również zwiększenie świadomości na temat stosowania i niewłaściwego stosowania antybiotyków (zob. [pomysł](#)). Niektórzy obywatele wzywają również do wprowadzenia przepisów nakładających na przedsiębiorstwa farmaceutyczne zajmujące się dystrybucją szczepionek obowiązek publikowania pełnych danych z badań klinicznych tych szczepionek, aby ułatwić ocenę ich bezpieczeństwa i skuteczności (zob. [pomysł](#)).

Uprzedzenia ze względu na płeć są wymieniane wśród problemów, które utrudniają badania naukowe w zakresie skutecznego badania chorób, które są bardziej rozpowszechnione wśród kobiet. Jeden z uczestników wzywa UE do znalezienia rozwiązania problemu braku danych dotyczących kobiet w badaniach (zob. [pomysł](#)).

Niektórzy uczestnicy, wśród których znajduje się [pomysł](#) cieszący się dużym poparciem w temacie „Inne pomysły”, wzywają do opracowania planu działania na rzecz przejścia do nauki wolnej od zwierząt (zob. [pomysł](#)).

Zapobieganie, a nie interwencja

Jeśli chodzi o kategorię zdrowego stylu życia, profilaktyka jest postrzegana jako obszar, w którym UE może i powinna skutecznie działać.

Kilka pomysłów przedstawionych przez obywateli dotyczy podnoszenia świadomości na temat zdrowia

psychicznego i jego konsekwencji, takich jak wypalenie zawodowe, stres, depresja i lęk, oraz wzywa do opracowania europejskiego planu rozwiązania tego problemu (zob. przykładowy [pomysł](#)), zwłaszcza w świetle wpływu COVID-19 (zob. przykładowy [pomysł](#)). Kwestia ta jest postrzegana jako szczególnie nagląca wśród młodych ludzi, co prowadzi do apeli o utworzenie europejskiej platformy młodzieżowej na rzecz zdrowia psychicznego (zob. [pomysł](#)) oraz do większych inwestycji w badania (zob. [pomysł](#)) i w kampanie medialne na temat świadomości w zakresie zdrowia psychicznego (zob. [pomysł](#)).

Kwestią palącą jest również wpływ zanieczyszczenia powietrza na zdrowie obywateli (zob. [pomysł](#)), podobnie jak potrzeba rozwiązania problemu zanieczyszczenia hałasem poprzez określenie rygorystycznych poziomów dopuszczalnych emisji hałasu dla opon samochodowych (zob. [pomysł](#)). Ponadto wzywa się do zmniejszenia narażenia na substancje wzbudzające szczególnie duże obawy, w tym PFAS (substancje per- i polifluoroalkilowe) (zob. [pomysł](#)).

Zgodnie z prewencją w jednym z pomysłów przedstawiono zalety technologii epigenetycznych w celu promowania nowego humanizmu ekologicznego poprzez zwiększenie roli środowiska i żywności w ochronie zdrowia jednostek i społeczności (zob. [pomysł](#)).

Znaczenie profilaktyki i badań przesiewowych w zakresie zdrowia podkreślono również podczas wydarzeń (zob. [wydarzenie](#)).

Jeden z uczestników podkreśla potrzebę opracowania europejskiego planu działania również w odniesieniu do chorób układu krążenia (zob. [pomysł](#)).

Zdrowe starzenie się i przeciwdziałanie starzeniu się

Niektórzy uczestnicy omawiają pomysły związane ze zdrowym starzeniem się i przeciwdziałaniem starzeniu się z wielu perspektyw.

W świetle starzenia się społeczeństwa w Europie obywatele podkreślają znaczenie dobrego stanu zdrowia w epoce srebra. W tym celu podkreśla się potrzebę wysokiej jakości usług opieki nad osobami starszymi (zob. [pomysł](#)). Jeden z bardzo popieranych i komentowanych pomysłów promuje intensywne naukowo badania nad zdrową długowiecznością i technologie, takie jak terapie odmładzające i badania kliniczne. Kluczowe znaczenie ma również wdrożenie skutecznych zobowiązań prawnych, budżetowych, regulacyjnych i instytucjonalnych w celu wydłużenia średniej długości życia w dobrym zdrowiu w UE (zob. [pomysł](#)). Idąc dalej, jeden obywatel rozwija kryptonikę jako

okazję do opóźnienia opieki do czasu znalezienia lekarstwa, zamrażając śmiertelnie chorych ludzi (zob. [pomysł](#)).

Opowiada się również za przeciwdziałaniem starzeniu się społeczeństwa w celu pobudzenia wzrostu gospodarczego w porównaniu ze spadkiem liczby ludności aktywnej zawodowo (zob. [pomysł](#)).

Jeden obywatel podnosi potencjał obszarów wiejskich jako ośrodków innowacji w zakresie strategii na rzecz zdrowego starzenia się, ponieważ te „obszary zmagające się z trudnościami” są na ogół gęściej zaludnione przez starszych obywateli, a jakość opieki zdrowotnej nie jest tak wysoka jak na obszarach miejskich, w związku z czym wymagają innowacyjnych rozwiązań (zob. [pomysł](#)). Rozwiązaniem zaproponowanym przez innego uczestnika jest koncepcja wspomaganego życia wielopokoleniowego (zob. [pomysł](#)).

Podczas wydarzenia na Litwie przyjęto interesującą perspektywę związaną z wiekiem, starając się zrozumieć różne postrzeganie i postawy młodych i starszych osób wobec problemów zdrowotnych (zob. [wydarzenie](#)). Dwa główne wnioski z tego wydarzenia dotyczyły z jednej strony znaczenia kampanii informacyjnych i uczenia się przez całe życie na temat kwestii zdrowotnych, a z drugiej strony kluczowej roli rodzin i wzajemnego wsparcia w stawianiu czoła problemom zdrowotnym.

Podejścia do medycyny

Uczestnicy na platformach czasami różnią się poglądami na temat najlepszego podejścia do medycyny. Chociaż dyskusja na temat podejść medycznych jest zwykle ograniczona do kilku uczestników, niektóre kwestie mają tendencję do docierania do szerszego grona odbiorców. Tak jest w przypadku leczenia po wycofaniu z eksploatacji. Jeden z uczestników apeluje o większe gromadzenie danych na temat wyborów związanych z wycofaniem z eksploatacji oraz o uznanie woli życiowej w całej Unii Europejskiej (zob. [pomysł](#)).

Jeden z pomysłów dotyczących opieki pod koniec życia koncentruje się na poprawie leczenia paliatywnego pacjentów onkologicznych (zob. [pomysł](#)).

Oprócz poparcia dla przepisów dotyczących wycofania z eksploatacji, innym powszechnie dyskutowanym tematem jest dekryminalizacja leków lekkich w zakresie medycznym. W szczególności kilku obywateli apeluje o dekryminalizację konopi indyjskich do celów leczniczych i terapeutycznych (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)).

Pomysł włączenia naturalnych środków leczniczych do medycyny, takich jak fitoterapia, homeopatia itp., w celu uzupełnienia medycyny alopaticznej jest szeroko omawiany na platformie (zob. przykład pomysłu).

Ponadto w równym stopniu wyraża się potrzebę przyjęcia bardziej holistycznego podejścia do medycyny (zob. [przykład pomysłu](#)). W tym względzie uczestnicy sugerują również, że interwencje niemedyce mogą w sposób oczywisty przynieść korzyści dla zdrowia i autonomii pacjentów (zob. [przykład pomysłu](#)).

Inni uczestnicy podkreślają znaczenie praktykowania medycyny opartej na dowodach i zapewnienia dostępu do informacji naukowych w celu zwalczania fałszywych informacji w dziedzinie zdrowia (zob. [przykładowy pomysł](#)).

Reakcje na COVID-19

Pandemia z pewnością wzbudziła zainteresowanie i obawy dotyczące zdrowia. Temat ten jest wymieniony w wielu pomysłach opublikowanych na platformie. Brak zasobów opieki zdrowotnej, zarówno zasobów ludzkich w szpitalach, maskach, jak i szczepionek, wywołał debatę publiczną na temat konieczności strategicznej autonomii UE w dziedzinie opieki zdrowotnej. Kolejny zatwierdzony pomysł dotyczy autonomii w produkcji leków podstawowych (zob. [pomysł](#)).

Skutki COVID-19 są szeroko omawiane przez uczestników, którzy ogólnie uważają, że istnieje potrzeba przywrócenia racjonalnej i naukowej wiarygodności oraz zaufania do medycyny i polityki w związku z powszechnym rozpowszechnianiem błędnych wyobrażeń i fałszywych informacji podczas pandemii. Omawiając środki związane z COVID-19, obywatele na platformie zgadzają się, że wszelkie środki związane z COVID-19 w UE należy wdrażać w sposób oparty na dowodach, aby uzyskać jak najbardziej realistyczną analizę kosztów i korzyści (zob. [pomysł](#)). W szczególności jeden z uczestników ostrzega przed zaniedbywaniem lub opóźnianiem opieki nad pacjentami cierpiącymi na inne choroby i schorzenia w związku z restrukturyzacją placówek medycznych w celu uwzględnienia pacjentów z COVID-19 (zob. [pomysł](#)). W związku z tym obywatele opowiadają się za zwiększeniem zdolności personelu medycznego (zob. [przykład pomysłu](#)).

Dalsze pomysły podkreślają potrzebę opracowania integracyjnych strategii radzenia sobie z przyszłymi pandemiemi na szczeblu UE, chroniących prawa osób z niepełnosprawnościami (zob. [pomysł](#)). Jedną z sugestii jest przeprowadzenie badań nad wpływem środków związanych z COVID-19 na mieszkańców i pracowników domów spokojnej starości w różnych państwach UE, aby uzyskać bezpośrednie informacje na temat doświadczeń osób starszych ze środkami związanymi z COVID-19 (zob. [pomysł](#)). Ponadto jeden obywatel wzywa do przeprowadzenia dochodzenia w sprawie szkód ubocznych i ukrytych skutków pandemii (zob. [pomysł](#)).

Kilku uczestników wzywa do zwiększenia wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego, aby poradzić sobie ze społecznymi i gospodarczymi skutkami pandemii, zwłaszcza wśród ludzi młodych (zob. [przykład pomysłu i pomysłu](#)). Wiele wydarzeń dotyczyło również tego tematu, takich jak kwestia przyszłości europejskiego zdrowia publicznego po kryzysie związanym z koronawirusem (zob. [wydarzenie](#)).

Debaty na temat programu szczepień ujawniają sprzeczne poglądy, począwszy od pomysłu, że szczepienia powinny być obowiązkowe dla wszystkich (zob. [przykład pomysłu](#)), po sugestię, że obywatele powinni mieć swobodę wyboru (zob. [przykład pomysłu](#)). Inny uczestnik twierdzi, że szczepionki nie powinny być obowiązkowe dla młodych ludzi i że UE nie powinna ich „szantażować”, umożliwiając „ułatwione” podróże transnarodowe w zamian za szczepienie, oraz że jeżeli wymagane są testy PCR, należy je zapewnić bezpłatnie (zob. [pomysł](#)). Proponuje się również, aby państwa członkowskie UE zgodziły się na uznanie odpowiednich norm WHO i krajowych dokumentów poświadczających poziom przeciwciał (lub szczepionki/odświeżenia) (zob. [pomysł](#)). Powszechnie dyskutuje się również o certyfikacie „zielonej przepustki”, opowiadając się za jego zniesieniem (zob. [przykład pomysłu](#)), obawiając się powstania dwóch klas obywateli (zob. [pomysł](#)) i sugerując, że Europejczycy powinni bronić prawa do odmowy szczepienia (zob. [pomysł](#)) przed tymi, którzy popierają taką przepustkę zdrowotną i obowiązkowe szczepienia w ramach wspólnych wysiłków na rzecz pokonania wirusa i zapewnienia żywotności systemów opieki zdrowotnej (zob. [przykład pomysłu](#)). Jedną z uwag dotyczy procedur związanych z zakupem szczepionek na szczeblu UE i wzywa do większej jawności i przejrzystości w odniesieniu do umów z przedsiębiorstwami farmaceutycznymi (zob. [pomysł](#)).

Kilku obywateli wzywa do większej solidarności oraz ustanowienia globalnego partnerstwa i finansowania w celu zwalczania i eliminowania chorób na całym świecie, a także sugeruje, że Europa może być światowym liderem w zwalczaniu i przezwyciężaniu pandemii, nowotworów i chorób serca (zob. [pomysł](#)). Jeden z obywateli sugeruje, że Komisja Europejska, we współpracy ze Światową Organizacją Zdrowia, powinna promować międzynarodowe porozumienie umożliwiające światową produkcję i dystrybucję leków w kontekście pandemii (zob. [pomysł](#)), a inny wkład podkreśla potrzebę szczepienia świata, aby zapobiec powstawaniu nowych szczepów (zob. [pomysł](#)). Jednocześnie autorzy wpisów proponują podjęcie środków w celu ochrony patentów przedsiębiorstw i sugerują, że Komisja Europejska mogłaby odegrać znaczącą rolę jako mediator i ambasador (zob. [pomysł](#)).

Opieka nad chorymi na raka

Temat, który jest często wymieniany na platformie, zwłaszcza w odniesieniu do

profilaktyką, ale także jej konsekwencjami społecznymi i psychologicznymi, jest choroba nowotworowa (zob. przykład [pomysłu](#)). Również w tym przypadku uczestnicy proponują łączenie zasobów w celu walki z rakiem w całej UE (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Uczestnicy zwracają uwagę na potrzebę skoordynowanych wysiłków na rzecz wczesnej diagnostyki, takich jak badania przesiewowe, do których wsparcia wzywa się UE (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)).

W odniesieniu do profilaktyki nowotworów jeden z pomysłów sugeruje wprowadzenie zakazu stosowania leżaków w celu zapobiegania ryzyku zachorowania na raka skóry (zob. [pomysł](#)), podczas gdy inny uczestnik podkreśla znaczenie profilaktyki nowotworów na obszarach wiejskich, do których często ledwo docierają kampanie profilaktyki nowotworów (zob. [pomysł](#)). Niektórzy uczestnicy podkreślają, że stereotypy płciowe i stygmatyzacja są przeszkodą w promowaniu zdrowego stylu życia i praktyk profilaktycznych wśród mężczyzn. Chcą, aby UE opracowała ukierunkowane kampanie uświadamiające, w szczególności na temat profilaktyki raka prostaty (zob. [pomysł](#)).

Pracownicy służby zdrowia

Temat warunków pracy w sektorze opieki zdrowotnej został poruszony przez uczestników nie tylko w odniesieniu do zdrowia, ale także migracji i płci (zob. np. rozdział dotyczący migracji). Uczestnicy podkreślili wkład kobiet pracujących w sektorze opieki zdrowotnej oraz potrzebę wspierania ich poprzez inwestowanie w programy przywództwa i zwiększania skali (zob. [pomysł](#)).

Pomysły dotyczące pracowników służby zdrowia podkreślają negatywne warunki pracy mające wpływ na ten sektor (zob. przykład [pomysłu](#)), ogólnie domagając się poprawy wynagrodzeń i warunków pracy (zob. [pomysł](#)).

Pandemia przyczyniła się również do podkreślenia kluczowego wkładu społecznego pracowników służby zdrowia, prowadząc niekiedy do szerszych debat na temat charakteru obecnych systemów opieki zdrowotnej oraz roli podmiotów prywatnych w tym sektorze, w tym wpływu prywatyzacji na warunki pracy (zob. [pomysł](#)). Zgodnie z jednym z pomysłów Europejski Rok Wolontariuszy byłby odpowiednim hołdem dla wysiłków

i wpływu wolontariuszy podczas pandemii COVID-19 (zob. [pomysł](#)).

Zdrowie seksualne i reprodukcyjne

Wezwanie do zapewnienia wszystkim kobietom dostępu do przystępnej cenowo i dostępnej antykoncepcji jest omawiane w ramach pomysłów i wydarzeń (zob. [wydarzenie](#)). W niektórych pomysłach proponuje się udostępnianie bezpłatnych przedmiotów menstruacyjnych w przestrzeni publicznej w celu zwalczania tzw. ubóstwa okresowego (zob. przykład pomysłu). Inne propozycje sugerują obniżenie lub zniesienie podatków od produktów zdrowotnych dla kobiet, takich jak podpaski higieniczne (zob. [pomysł](#)). Ponadto wzrosło zapotrzebowanie na więcej badań nad zdrowiem reprodukcyjnym kobiet oraz opracowaniem mniej inwazyjnych środków antykoncepcyjnych dla kobiet i mężczyzn (zob. [pomysł](#)), a także na udostępnienie pigułki „dzień po” w każdym kraju bez recepty. Poglądy przeciwko prawu do aborcji są również rejestrowane na platformie (zob. [pomysł](#)).

W uwagach omawia się potrzebę promowania edukacji seksualnej za pomocą ogólnoeuropejskiego podejścia, kampanii na rzecz zdrowia seksualnego lub poprzez wspieranie aktywnych w tym zakresie instytucji pozarządowych (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Podczas wydarzenia w Berlinie omówiono perspektywę na przyszłość, a zwłaszcza kwestie etyczne związane z zapłodnieniem in vitro (zob. [wydarzenie](#)). W jednym wniosku proponuje się utworzenie sponsorowanych i promowanych przez UE klinik zdrowia seksualnego (zob. [pomysł](#)), a w innym podkreśla się znaczenie walki z HIV (zob. [pomysł](#)).

Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022)

Ostatnio zgłoszone pomysły w ramach tematu „Zdrowie” powtórzyły wiele wcześniej odnotowanych tematów, wykazując ciągły nacisk na kwestie, które są postrzegane jako priorytety dla większości uczestników. Nie odnotowano żadnych nowych podtematów ani tematów.

Uczestnicy omówili ponadto potrzebę przyjęcia wspólnych ram zarządzania europejskim systemem opieki zdrowotnej i wspierania integracji odrębnych krajowych systemów opieki zdrowotnej (zob. przykład pomysłu), przy czym niektórzy uczestnicy powtórzyli

ideę Europejskiej Unii Zdrowotnej (zob. przykład pomysłu), a inni skupili się na suwerenności zdrowotnej (zob. [pomysł](#)). Uczestnicy podkreślili również, że opieka zdrowotna musi pozostać usługą publiczną (zob. przykład pomysłu).

W związku z COVID-19 zwrócono uwagę na znaczenie zapewnienia odpowiedniego przyjmowania szczepionek (zob. [pomysł](#)), a także na potrzebę lepszej komunikacji kryzysowej i zarządzania kryzysowego (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)).

Znaczenie inicjatyw prewencyjnych było szeroko dyskutowane (zob. przykład pomysłu), a propozycje wskazywały na innowacyjne technologie (zob. [pomysł](#)) oraz wykorzystanie telemedycyny dla tych trudno dostępnych grup ludności (zob. [pomysł](#)) i obowiązkowe rutynowe kontrole (zob. przykład pomysłu). Ponadto podkreślono zagrożenia wynikające z palenia tytoniu, zwłaszcza od najmłodszych lat (zob. [pomysł](#)).

Gromadzenie danych było również ważnym tematem z myślą o zintensyfikowaniu badań medycznych, zwłaszcza w celu pogodzenia luki w danych dotyczących płci (zob. przykład pomysłu). Na platformie ponownie podkreślono również potrzebę zwiększenia kompetencji zdrowotnych (zob. przykład pomysłu).

Wzmocnienie europejskich systemów opieki zdrowotnej poprzez współpracę i wymianę
Łączenie wiedzy medycznej i zdolności medycznych na szczeblu UE
Ustanowienie ogólnounijnego systemu dawstwa narządów
Zwiększenie kompetencji UE w kwestiach zdrowia publicznego
Zapewnienie UE większych kompetencji i uprawnień w sytuacjach nadzwyczajnych w dziedzinie zdrowia publicznego
Ustanowienie zintegrowanych strategii na rzecz wspólnych wyzwań zdrowotnych w UE: zdrowie psychiczne, zapobieganie samobójstwom, rzadkie choroby, nowotwory itp.

Integracja unijnych systemów opieki

Zapewnienie dostępu do przystępnej cenowo i wysokiej jakości opieki zdrowotnej
Ustanowienie ogólnounijnych norm w zakresie opieki
Wdrożenie nadrzędnego europejskiego systemu ubezpieczeń zdrowotnych
Deprywatyizacja sektora opieki zdrowotnej
Zapewnij niedrogie leki
Rozwój zdalnej opieki zdrowotnej
Zapewnienie wszystkim dostępu do opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego

Dostęp do opieki zdrowotnej dla wszystkich

Badania w dziedzinie zdrowia

Inwestowanie i wspieranie badań naukowych i innowacji w dziedzinie zdrowia
Koordynowanie badań nad zdrowiem z instytutem, europejskim laboratorium chorób zakaźnych lub scentralizowanym Europejskim Instytutem Badań nad Zdrowiem
Opracowanie nowego antybiotyku przeciwko superopornym bakteriom
Zobowiązanie się do przejrzystości badań klinicznych i badań nad szczepionkami poprzez publiczne udostępnianie danych
Unikaj uprzedzeń ze względu na płeć w badaniach nad chorobami rozpowszechnionymi wśród kobiet
Przejdźcie do nauki wolnej od zwierząt
Zachęcanie do badań nad patomechanizmami mialgicznego zapalenia mózgu i rdzenia kręgowego

Zdrowy styl życia

Zachęcanie do diety wegetariańskiej
Promowanie zdrowej diety poprzez subsydiowanie lub opodatkowanie niezdrowych produktów
Zakaz stosowania sztucznych tłuszczów trans, antybiotyków i biocydów w rolnictwie intensywnym
Instalacja zdrowia-literacy od najmłodszych lat
Zniechęcanie do konsumpcji towarów uzależniających, takich jak tytoń i alkohol
Prowadzenie trwałej walki z twardymi narkotykami
Zniesienie zmian czasu i stref czasowych

Zdrowie

Zapobieganie

Zwiększenie świadomości w zakresie zdrowia psychicznego
Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i zanieczyszczenia hałasem oraz narażenia na działanie substancji wzbudzających szczególnie duże obawy
Zakaz lub ograniczenie praktyk, o których wiadomo, że są szkodliwe dla zdrowia, takich jak leżaki
Pokonać stereotypy płciowe, które ograniczają skuteczność programów profilaktycznych, zwłaszcza wśród mężczyzn

Rys. 11 – Mapa myśli „Zdrowie” część 1

Zdrowie w erze cyfrowej

Wdrożenie europejskich systemów e-zdrowia
Promowanie instrumentów e-zdrowia w celu zachęcania do aktywności fizycznej
Zapewnienie prywatności baz danych DNA
Kontrastowe uzależnienie cyfrowe

Reakcje na COVID-19

Przywrócenie wiarygodności naukowej w medycynie i polityce
Wprowadzenie środków związanych z COVID-19 w sposób oparty na dowodach
Opracowanie strategii sprzyjających włączeniu społecznemu w celu ochrony praw osób z niepełnosprawnościami w obliczu przyszłych pandemii
Badanie wpływu gromadzące sprawozdania na temat doświadczeń osób starszych żyjących w związku z COVID-19
Solidarność wzywa do globalnego partnerstwa i finansowania walki z chorobami i ich eliminacji
Zajęcie się sposobami zakupu szczepionek i podawania ich na szczeblu UE
Restrukturyzacja placówek medycznych w celu zapobieżenia sytuacji, w której pacjenci dotknięci chorobami innymi niż COVID-19 nie byłoby objęci opieką

Pracownicy służby zdrowia

Wzrost wynagrodzeń pracowników służby zdrowia
Poprawa warunków pracy w opiece zdrowotnej

Zdrowie

Zapewnienie dostępu do przystępnej cenowo i dostępnej antykoncepcji
Zwalczanie ubóstwa w okresie, np. poprzez zniesienie podatków od produktów zdrowotnych dla kobiet
Zwiększenie badań nad zdrowiem reprodukcyjnym kobiet i mniej inwazyjnymi środkami antykoncepcyjnymi dla kobiet i mężczyzn
Instytut Europejskiej Kliniki Zdrowia Seksualnego
Zapewnienie wszystkim kobietom prawa wyboru
Dostarczyć dzień po pigułce bez recepty

Zdrowie seksualne i reprodukcyjne

Opieka nad chorymi na raka

Profilaktyka (zdrowe nawyki, badania przesiewowe itp.)
Mobilizacja na rzecz społecznych i psychologicznych skutków raka
Scenalizowane wysiłki, łączenie zasobów w celu zwalczania nowotworów na szczeblu UE

Zdrowe starzenie się i przeciwdziałanie starzeniu się

Promowanie innowacji na rzecz zdrowego starzenia się
Badania nad przeciwdziałaniem starzeniu się i długowiecznością

Podejścia do medycyny

Adwokat medycyny opartej na dowodach
Propagowanie holistycznego podejścia do medycyny
Dekryminalizacja marihuany do celów leczniczych
Rozpoznawanie naturalnych leków
Ujednolicona europejska strategia w zakresie leczenia po zakończeniu życia

Rys. 12 – Mapa myśli „Zdrowie” część 2

4. Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczną i zatrudnienie

Do 9 maja 2022 r. temat „Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczną i miejsca pracy” otrzymał łącznie 2 195 pomysłów, 2 099 komentarzy i 645 wydarzeń. Uczestnicy podkreślili, jak ważne jest, aby UE stała się bardziej inkluzywna i sprawiedliwa społecznie, zwłaszcza w świetle pandemii COVID-19, i zwrócili uwagę na kilka postrzeganych powiązanych wyzwań, takich jak brak wsparcia dla młodych Europejczyków i brak współpracy między państwami członkowskimi. Jednym z najczęściej sugerowanych mechanizmów mających na celu uczynienie Europy bardziej inkluzywną i sprawiedliwą społecznie jest zagwarantowanie bezwarunkowego dochodu

podstawowego w całej UE. Ponadto uczestnicy przedstawili różne sugestie dotyczące pobudzenia wzrostu gospodarczego w UE poprzez wprowadzenie polityki gospodarczej, dalsze pogłębienie jednolitego rynku europejskiego, skupienie się na innowacjach oraz promowanie i wspieranie MŚP i strategicznych gałęzi przemysłu. Ponadto uczestnicy uważają, że transformacja ekologiczna i cyfrowa oferuje możliwości podnoszenia kwalifikacji europejskich pracowników i dostosowania się do zmieniającego się rynku pracy, aby europejska gospodarka była konkurencyjna i bardziej samodzielna. Kolejny aspekt wkładu wskazuje na potrzebę przeciwdziałania wyludnianiu się obszarów

wiejskich i efektem drenażu mózgów. Poszczególne pomysły można pogrupować według następujących tematów:

- **Europa bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i sprawiedliwa społecznie**
- **Ożywienie gospodarcze**
- **Innowacje – pobudzanie wzrostu gospodarczego**
- **Ochrona socjalna i zabezpieczenie społeczne**
- **Opodatkowanie na rzecz sprawiedliwej gospodarki**
- **Dalsze wzmacnianie jednolitego rynku europejskiego**
- **Zwiększenie liczby miejsc pracy**
- **Zakwestionowanie obecnego modelu gospodarczego**
- **Prawa i ochrona konsumentów**

Wydarzenia

W różnych miejscach w Europie zorganizowano szereg wydarzeń partycypacyjnych, aby umożliwić obywatelom wyrażenie opinii na temat UE i ich obaw dotyczących przyszłości (zob. przykład [wydarzenia](#)). Na przykład jedno wydarzenie zaangażowało uczniów w refleksję nad kwestiami, które są dla nich priorytetem. W dziedzinie zatrudnienia wezwali do stworzenia sprawiedliwszych możliwości (między mężczyznami i kobietami oraz między pokoleniami), aby zapobiec drenażowi mózgów, oraz opowiedzieli się za zwiększeniem inwestycji w innowacje w celu pobudzenia wzrostu gospodarczego, pogłębieniem dialogu międzypokoleniowego i większym włączeniem społecznym, aby uniknąć wszelkiego rodzaju dyskryminacji. Ponadto podkreślili wartość dziedzictwa historycznego, artystycznego i kulturowego oraz potrzebę lepszej infrastruktury transportowej (zob. [wydarzenie](#)). Podczas wydarzenia w Bułgarii omówiono kwestie drenażu mózgów i zatrzymywania młodzieży na obszarach słabiej zaludnionych w związku z uczynieniem gospodarki sprawiedliwszą i bardziej sprzyjającą włączeniu społecznemu oraz stymulowaniem tworzenia miejsc pracy, wzrostu gospodarczego i inwestycji (zob. [wydarzenie](#)).

W związku z polityką społeczną podczas debaty zorganizowanej przez Maison de l'Europe w Agen uczestnicy omówili perspektywy Europy socjalnej (zob. [wydarzenie](#)) oraz sposoby zniwelowania nierówności na rzecz większej sprawiedliwości społecznej (zob. [wydarzenie](#)). Temat perspektyw młodzieży w gospodarce rynkowej UE był głównym tematem wydarzenia dla studentów (zob. [wydarzenie](#)).

Kwestię różnic w wynagrodzeniu kobiet i mężczyzn szczegółowo zbadano w kontekście Cypru (zob.

[wydarzenie](#)). Ponadto Europejski Fundusz Społeczny omówiono w związku z przemianami zachodzącymi na rynku pracy na konferencji pt. „Przyszłość rynku pracy, możliwości i możliwości w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego” zorganizowanej w Zagrzebiu (zob. [wydarzenie](#)).

Podczas wydarzenia hybrydowego przeprowadzono konsultacje z pracodawcami europejskich przedsiębiorstw na temat tego, jak stawić czoła przyszłym wyzwaniom w gospodarce rynkowej (zob. [wydarzenie](#)).

Podczas wydarzenia na Węgrzech omówiono wpływ nowej wspólnej polityki rolnej UE na gospodarstwa rodzinne (zob. [wydarzenie](#)). W Hiszpanii Europa Press, we współpracy z Parlamentem Europejskim, zorganizowała cykl wydarzeń pt. „Przyszłość jest w Twoich rękach”; jedno z tych wydarzeń dotyczyło problemu wyludniania się obszarów wiejskich i perspektyw ich rewitalizacji (zob. [wydarzenie](#)).

Europa bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i sprawiedliwa społecznie

Dążenie do zbudowania sprzyjającej włączeniu społecznemu i sprawiedliwej społecznie gospodarki w Europie przyniosło najwięcej pomysłów w ramach tego tematu. Temat ten odnosi się do celu, jakim jest wzmocnienie spójności społecznej jako środka służącego osiągnięciu silnej gospodarki (zob. [pomysł](#)). Wiele pomysłów w ramach tego tematu zasadniczo wzywa do rozszerzenia Europejskiego filaru praw socjalnych (zob. przykład pomysłu cieszącego się dużym poparciem) oraz do jednolitego podejścia UE do zabezpieczenia społecznego, poczynając od rodzicielstwa i rodziny, a skończywszy na prawie do dostępnej polityki mieszkaniowej i emerytalnej (zob. przykład [wydarzenia](#)). Inni uczestnicy dyskutują o Europejskim filarze praw socjalnych jako Kompasie na rzecz Europy socjalnej i wzywają do ustanowienia minimalnego celu w obszarach zatrudnienia, ograniczania ubóstwa oraz edukacji i umiejętności (zob. [pomysł](#)). Z drugiej strony niektórzy uczestnicy utrzymują, że prawo pracy, opieka społeczna i systemy emerytalne powinny pozostać w gestii każdego państwa członkowskiego (zob. [pomysł](#)).

Kilku uczestników platformy apeluje o bardziej sprawiedliwą społecznie Europę, którą można by osiągnąć na przykład poprzez opracowanie wskaźnika pomiaru równouprawnienia społecznego (zob. przykład [pomysłu](#)).

Jednym z bardziej omawianych podzagadnień w ramach tego tematu jest potrzeba opracowania polityki na poziomie instytucjonalnym w celu osiągnięcia równości płci, a także na poziomie kulturalnym i edukacyjnym (zob. przykład pomysłu). Jedną z sugestii jest ustanowienie parytetów płci na stanowiskach kierowniczych w firmach (zob. [pomysł](#)). W szczególności istnieją pomysły, w których proponuje się strategię polityczną na rzecz równości dotyczące decyzji w sprawie urlopu rodzicielskiego (zob. [pomysł](#)) i równych szans na zatrudnienie (zob. [pomysł](#)). W związku z tym w ramach dyskusji panelowej omówiono wyzwania stojące przed kobietami-przedsiębiorcami w otoczeniu biznesowym, nierówności płacowe, możliwości finansowania oraz wskazano przykłady dobrych praktyk na szczeblu lokalnym i krajowym (zob. [wydarzenie](#) i [wydarzenie](#)). Poruszono również kwestie niepewności zatrudnienia kobiet podczas pandemii COVID-19 (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)).

Inne pomysły obejmują na przykład wezwanie do egzekwowania równości płci w dziedzinie architektury i inżynierii lądowej i wodnej (zob. [pomysł](#)). Jeden z pomysłów zarejestrowanych na platformie opowiada się za przyjęciem dyrektywy w sprawie równego traktowania w celu zapewnienia równego traktowania we wszystkich sferach życia (zob. [pomysł](#)). Powiązane pomysły dotyczą środków przeciwko napaści na tle seksualnym i przemocy domowej, a w szczególności apeli o inicjatywy mające na celu wsparcie ofiar, na przykład za pośrednictwem aplikacji (zob. [pomysł](#)).

W innym podtemacie, w którym promowano bardziej inkluzywną Europę z dużą liczbą uczestników, omówiono potrzebę ułatwienia integracji osób z niepełnosprawnościami, na przykład poprzez przedłużenie ważności krajowych kart osoby z niepełnosprawnością w całej UE (zob. [pomysł](#)) oraz poprzez poprawę dostępności obszarów turystycznych (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)). Istnieje również poparcie dla utworzenia sieci społecznościowej dla osób z niepełnosprawnościami (zob. [pomysł](#)). Ponadto niektóre pomysły koncentrują się na planowaniu przestrzennym, sugerując stworzenie przestrzeni publicznych sprzyjających wymianom międzypokoleniowym, za pośrednictwem parków, ośrodków kultury itp. (zob. przykład pomysłu). Był to również jeden z kilku pomysłów przedstawionych podczas hiszpańskiego wydarzenia, które zachęciło obywateli do podzielenia się swoimi poglądami na temat tego, w jaki sposób poprawiliby swoje miasto, gdyby byli burmistrzami (zob. [wydarzenie](#)).

Podobnie pomysł opowiada się za zrównoważonymi zasadami urbanistycznymi, aby miasta o dobrej jakości życia znalazły się w centrum odpornej i sprawiedliwej społecznie gospodarki europejskiej, w tym promując lokalne przedsiębiorstwa i

lokalne gospodarki, dostęp do transportu publicznego, dobra jakość powietrza itp. (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)).

Istnieje poparcie dla potrzeby pomocy osobom żyjącym poniżej progu ubóstwa oraz potrzeby zmniejszenia nierówności (zob. przykład [pomysłu](#)). W kilku pomysłach podkreślono również potrzebę zwiększenia wysiłków na rzecz rozwiązania problemu bezdomności (zob. przykład pomysłu) i opracowania strategii integracji mniejszości romskich (zob. [wydarzenie](#) i [wydarzenie](#)), a także wyrażono pewne bardziej sceptyczne poglądy (zob. [pomysł](#)).

W kilku pomysłach omówiono potrzebę ustanowienia prawa do bycia offline (zob. przykłady [pomysłu](#) i [pomysłu](#)).

Kolejny pomysł polega na zwiększeniu ważności niebieskich kart dla obywateli państw trzecich po zakończeniu ich pierwotnego zatrudnienia (zob. [pomysł](#)).

Ożywienie gospodarcze

Ożywienie gospodarcze jest jednym z tematów, które odnotowały największe zaangażowanie. Uczestnicy platformy podzielili się swoimi poglądami na temat potrzeby pobudzenia rynku wewnętrznego w celu zwiększenia jego konkurencyjności i zachęcania do innowacji jako drogi do ożywienia gospodarczego (zob. [pomysł](#)). Jednocześnie wielu uczestników popiera pomysł odnowionej umowy społecznej dla Europy na rzecz sprawiedliwej odbudowy (zob. [pomysł](#)). Ponadto, aby osiągnąć europejską społeczną gospodarkę rynkową, obywatel zachęca do wzmocnienia dialogu społecznego i rokowań zbiorowych (zob. [pomysł](#)).

Grupa komentarzy i pomysłów na platformie wyraża zaniepokojenie rosnącym długiem publicznym w UE (zob. przykład pomysłu i [wydarzenia](#)); omówienie roli Europejskiego Banku Centralnego (EBC), wezwanie do przeglądu zasad paktu stabilności i wzrostu (zob. [pomysł](#)), m.in. przepisów dotyczących zakłóceń równowagi na rachunku obrotów bieżących (zob. przykład [pomysłu](#)) oraz, bardziej ogólnie, do rozszerzenia i wzmocnienia mandatu EBC (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)).

Głównym tematem dyskusji był unijny plan odbudowy, w którym uczestnicy podkreślili wspólne dla państw UE wyzwanie związane z solidarnością i omówili wyzwania związane z uruchomieniem funduszy (zob. przykład pomysłu i [wydarzenia](#)). Jednocześnie uczestnicy podkreślają potrzebę rygorystyczności, skuteczności i przejrzystości we wdrażaniu planów naprawy (zob. przykład pomysłu).

Pomysły dotyczące promowania lokalnej konsumpcji i produkcji, w których MŚP są motorem wzrostu, są często przedstawiane przez uczestników i postrzegane jako kluczowe dla ożywienia gospodarczego w UE. Z tego powodu obywatele podkreślają potrzebę

wyeliminowania przeszkód biurokratycznych dla przedsiębiorstw (zob. przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)) oraz uproszczenia procedur biurokratycznych dla zagranicznych przedsiębiorstw typu start-up (zob. [pomysł](#)). Uczestnicy sugerują również, że fundusze UE powinny być również ukierunkowane na MŚP (zob. przykład pomysłu). Zgodnie z ogólną tendencją w ramach tego tematu istnieje wiele apeli o zwiększenie produkcji towarów w UE zamiast przywozu (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)). Jeden z autorów sugeruje wskazanie pochodzenia produktów sprzedawanych przez internet, aby promować większą lokalną konsumpcję (zob. [pomysł](#)).

W związku ze strategiami odbudowy spójność jest podkreślona jako podstawowa wartość, w połączeniu z prawami socjalnymi online i zaspokajaniem potrzeb w zakresie zatrudnienia młodzieży (zob. [wydarzenie](#)). Na przykład inwestowanie w przyszłe pokolenia przedstawia się również jako strategię ożywienia gospodarki po kryzysie związanym z COVID-19 (zob. [pomysł](#)).

W tym samym duchu, w odniesieniu do COVID-19, uczestnicy omawiają potrzebę finansowania przyszłych możliwych środków gotowości na wypadek pandemii (zob. przykład [pomysłu](#)). W związku z tym jeden z pomysłów dotyczy niedoboru pracowników służby zdrowia w Europie (zob. [pomysł](#)). Ponadto uczestnicy podkreślają znaczenie przydziału środków publicznych na wsparcie drobnych producentów i handlowców, aby zrekompensować im wszystkie straty spowodowane zamknięciem w czasie pandemii (zob. [pomysł](#)).

Innowacje – pobudzenie wzrostu gospodarczego

Duża liczba wpisów w ramach tego tematu wskazywała na innowacje jako podstawowy atut gospodarki europejskiej. Uczestnicy sugerują pobudzenie wzrostu poprzez inwestycje w zaawansowane technologicznie badania, umiejętności, wiedzę i doświadczenie (sztuczna inteligencja, blockchain, nanotechnologia, magazynowanie energii, mięso z laboratorium itp.). Niektóre pomysły dotyczą zmiany konkurencji z minimalizacji kosztów na maksymalizację wiedzy, co otwiera możliwości dla europejskiej gospodarki opartej na wiedzy (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)). Ponadto kilka pomysłów wskazuje na potrzebę niezależności technologicznej, na przykład poprzez rozwój zdolności produkcyjnych UE w zakresie sprzętu komputerowego i zmniejszenie jej zależności przemysłowej i handlowej od państw zewnętrznych (zob. przykład pomysłu).

Najczęściej powtarzające się pomysły w ramach tego tematu dotyczą potrzeby wspierania małych i średnich przedsiębiorstw (zob. przykład pomysłu) oraz

stymulowania przedsiębiorczości (zob. [pomysł](#)). W rzeczywistości finansowanie przedsiębiorstw typu start-up oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) jest ogólnie postrzegane jako ważny czynnik stymulujący innowacje (zob. przykład pomysłu). W praktyce uczestnicy proponują wspieranie MŚP na przykład za pośrednictwem unijnego funduszu zapewniającego kapitał początkowy dla MŚP (zob. [pomysł](#)) lub platformy handlu internetowego przeznaczonej dla europejskich MŚP (zob. [pomysł](#)). Inny uczestnik wskazuje na przykład rozwoju Chin poprzez kapitałne ośrodki innowacji i wzrostu, w połączeniu z korzystnymi przepisami administracyjnymi i podatkowymi, które sprzyjały inwestycjom i rozwojowi przedsiębiorstw typu start-up. Uczestnik wzywa do ponownego przemyślenia polityki europejskiej w świetle takich przykładów (zob. [pomysł](#)). Ponadto pomysł sugeruje przyznanie korzystnego opodatkowania przedsiębiorstwom typu start-up w najnowocześniejszych sektorach technologicznych (zob. [pomysł](#)).

W obszernym zestawie uwag podkreślono również możliwość zakładania przedsiębiorstw w małych europejskich wioskach i na obszarach przygranicznych (zob. przykład pomysłu i [wydarzenia](#)), a także możliwość telepracy (zob. [pomysł](#)). Kilka pomysłów przemawia za decentralizacją i wzmocnionym zarządzaniem lokalnym (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)), również z uwagi na zmniejszanie się regionalnych dysproporcji terytorialnych i drenaż mózgów, z którym boryka się wiele regionów (zob. [wydarzenie](#)). W podobnym świetle zorganizowano [wydarzenie](#) poświęcone zatrzymywaniu młodzieży na obszarach wiejskich i w mniejszych miastach. Podobnie podczas kilku wydarzeń omówiono możliwości waloryzacji lokalnego rozwoju terytoriów w celu promowania zrównoważonej turystyki (zob. [wydarzenie](#) i [wydarzenie](#)).

Inwestycje w badania naukowe i edukację są postrzegane jako niezwykle ważne (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)), przy wsparciu na rzecz wymiany wiedzy za pośrednictwem otwartej sieci laboratoriów lub Europejskiej Agencji Infrastruktury (zob. [pomysł](#)). W powszechnie przyjętym poście wzywa się UE do wywiązania się z obietnicy przeznaczenia 3 % PKB na badania naukowe i innowacje (zob. [pomysł](#)). W innej sugestii omówiono rodzaj Spotify dla nauki, dostępną bazę danych zawierającą modele drukowania 3D (zob. [pomysł](#)), materiały do e-uczenia się i programy edukacyjne gromadzące międzynarodowe dobre praktyki w zakresie kształcenia zawodowego (zob. [pomysł](#)). W związku z badaniami jedną z sugestii jest ułatwienie patentów za pośrednictwem funduszu patentowego (zob. [pomysł](#)). Pojawiły się również apele o ustanowienie Europejskiego Wysokiego Urzędu ds. Zdrowia, który powinien zachęcać do publicznych i prywatnych badań w dziedzinie zdrowia (zob. [pomysł](#)). Ponadto, aby zachęcić do innowacji, jeden z obywateli opowiada się za wspieraniem innowacji poprzez większą swobodę normalizacji w celu zmniejszenia

odpowiedzialności prawnej w stosunku do innowacyjnych podejść oferujących rozwiązania alternatywne (zob. [pomysł](#)). Istnieje wiele propozycji promowania badań naukowych i innowacji w celu stymulowania rozwoju kluczowych technologii prorozwojowych w Europie (zob. [pomysł](#)).

Inne pomysły pokazują, że gospodarka cyfrowa jest postrzegana jako warunek wstępny innowacji i wzrostu, a dyskusje na temat kryptowalut (zob. przykład [pomysłu](#)) i lokalnych walut cyfrowych byłyby równoległe do euro (zob. przykład [pomysłu](#)). Jeśli chodzi o kryptowaluty, uczestnicy uważają, że regulacje są potrzebne, aby chronić obywateli (zob. przykład [pomysłu](#)).

Innowacje i wzrost są również omawiane w odniesieniu do środowiska i zmiany klimatu oraz transformacji ekologicznej (zob. [pomysł](#)). W związku z tym pomysły dotyczące celów neutralności klimatycznej i wiodącej roli, jaką UE mogłaby odegrać w tworzeniu (globalnej) zielonej gospodarki i inwestowaniu w nią, są obecne na całej platformie (zob. przykładowy [pomysł](#)). Na przykład jeden z obywateli sugeruje uzupełnienie zielonej transformacji o śledzenie celów planu polityki przemysłowej za pomocą wskaźników ilościowych w celu monitorowania europejskiej strategii przemysłowej w ujęciu globalnym (zob. [pomysł](#)). Ponadto jeden z uczestników zwraca uwagę na możliwość wykorzystania sztucznej inteligencji do poprawy efektywności energetycznej przedsiębiorstw (zob. [pomysł](#)).

W kilku pomysłach omawia się praktyczne wdrażanie zielonej gospodarki, na przykład poprzez inwestowanie w rolnictwo ekologiczne i inicjatywy „od pola do stołu” (zob. [pomysł](#)). Inny uczestnik sugeruje osiągnięcie bardziej ekologicznej gospodarki przy jednoczesnym rozwiązaniu problemu bezpieczeństwa żywnościowego za pomocą inteligentnych technologii rolniczych (zob. [pomysł](#)).

Jeden z obywateli wyjaśnia jednak, że wdrożenie Zielonego Ładu powinno zapewnić, aby nowe środki nie miały negatywnego wpływu na obywateli UE (zob. [pomysł](#)). Z biznesowego punktu widzenia w kilku pomysłach omówiono środki zachęcające przedsiębiorstwa do transformacji ekologicznej i wspierające je w tej transformacji (zob. [wydarzenie](#)), na przykład poprzez określenie jasnych i wiążących celów dla konkretnych sektorów (zob. [pomysł](#)), a jednocześnie uniemożliwiające przedsiębiorstwom przyjmowanie strategii „ekologicznego prania pieniędzy” (zob. [pomysł](#)).

Inne sugestie odnoszą się do wzmocnienia przemysłu lotniczego i kosmicznego jako sposobu na przewożenie innowacyjnym technologiom, na przykład poprzez zwiększenie finansowania ESA (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)).

Ochrona socjalna i zabezpieczenie społeczne

Najbardziej powtarzający się podtemat, w którym kilka pomysłów zostało wysoko popartych i skomentowanych, dotyczy bezwarunkowego dochodu podstawowego w celu zapewnienia zdolności każdej osoby do uczestnictwa w życiu społecznym (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)). Obok bezwarunkowego dochodu podstawowego powtarza się apel o środki na rzecz przeciwdziałania bezrobociu (młodzieżowemu), takie jak programy poprawy umiejętności (zob. przykład [pomysłu](#)) i wprowadzenie europejskiego funduszu na rzecz bezrobocia (zob. [pomysł](#)). Temat bezrobocia wśród młodzieży jest również poruszany w innych tematach.

Podobnie z tym podtematem wiąże się grupa pomysłów omawiających różnice w dochodach w UE, sugerujących ograniczoną różnicę w wynagrodzeniach w ramach tego samego przedsiębiorstwa (zob. przykład [pomysłu](#)) oraz ogólny apel o więcej środków na rzecz przeciwdziałania ubóstwu w Europie i zapobiegania mu (zob. przykład [pomysłu](#)). Jeden z uczestników powtarza, że finansowanie świadczeń społecznych musi opierać się na solidnych podstawach gospodarczych (zob. [pomysł](#)).

W świetle starzenia się społeczeństwa niektórzy uczestnicy podkreślają potrzebę zajęcia się kwestią długoterminowej opieki zdrowotnej w celu zapewnienia bezpieczeństwa i godności osób starszych (zob. [pomysł](#)), a także rozwiązania problemu izolacji społecznej osób starszych (zob. [pomysł](#)). Chcą zachęcać do solidarności międzypokoleniowej, aby zapobiec odsunięciu na bok starszego pokolenia (zob. [pomysł](#)). Jeden z uczestników wzywa również do zlikwidowania przepaści cyfrowej między osobami starszymi, aby zapewnić im umiejętności potrzebne do dopełnienia formalności związanych z administracją publiczną oraz dostęp do zasobów społecznych i zdrowotnych, ogólnych informacji i działań kulturalnych (zob. [pomysł](#)).

W związku z tym wielu respondentów omawia potrzebę skoordynowanej polityki emerytalnej i emerytur we wszystkich państwach członkowskich UE (zob. przykład [pomysłu](#)), proponując utworzenie jednolitego systemu emerytalnego dla mobilnych obywateli (zob. przykład [pomysłu](#)). Uczestnicy proponują również reformy emerytalne (zob. przykład [pomysłu](#)).

Inny zestaw pomysłów dotyczy problemu ubóstwa dzieci i osób starszych (zob. przykład [pomysłu](#)). Emerytki są bardziej zagrożone ubóstwem, ponieważ zazwyczaj pełnią rolę opiekunek i takie lata pracy nie są uznawane w ich emeryturach (zob. [pomysł](#)). Prawo do dostępnych i przystępnych cenowo mieszkań jest kolejnym podzagadnieniem związanym z

zabezpieczeniem społecznym omawianym przez płatników (zob. przykład [pomysłu](#)). Uczestnik apeluje również o zachęty do przeciwdziałania obecnemu spadkowi demograficznemu za pomocą ulgi podatkowej w celu zmniejszenia obciążeń finansowych dla młodych rodzin o niskich dochodach (zob. [pomysł](#)). Inni wzywają bardziej ogólnie UE i jej państwa członkowskie do uwzględnienia transformacji demograficznej (zob. przykład [pomysłu](#)) wraz z sugestiami utworzenia w tym celu organu (zob. [pomysł](#)).

Ponadto istnieje szereg pomysłów dotyczących procesów administracyjnych, na przykład wprowadzenie zdigitalizowanej (wspólnej unijnej) karty ubezpieczenia społecznego i zbywalnych praw socjalnych dla mobilnych Europejczyków, co omówiono również w ramach innych tematów na platformie (zob. przykład [pomysłu](#)). Jednocześnie jeden z uczestników opowiada się za demokratycznym cyfrowym euro i uniwersalną dywidendą podstawową, które mogłyby być finansowane z dochodów EBC z obligacji i akcji nabytych w ramach operacji otwartego rynku, w drodze licencji cyfrowych lub inwestycji bezpośrednich (zob. [pomysł](#)).

Opodatkowanie na rzecz sprawiedliwej gospodarki

Ważnym tematem jest rozwiązywanie problemów społecznych, gospodarczych i środowiskowych za pomocą reguł fiskalnych.

Dominująca grupa pomysłów opowiada się za większą sprawiedliwością podatkową, sprawiedliwym opodatkowaniem i zwalczaniem oszustw podatkowych. Propozycje obejmują wprowadzenie środków mających na celu zwalczanie unikania opodatkowania, wprowadzenie podatku od transakcji finansowych (zob. [pomysł](#)). Duża liczba uczestników zgłasza pomysły dotyczące unikania dumpingu socjalnego poprzez harmonizację reguł fiskalnych i płac minimalnych we wszystkich państwach członkowskich (zob. przykłady [pomysłu](#) i [pomysłu](#)). Jeden z wysoko komentowanych i popieranych pomysłów dotyczy wprowadzenia globalnego lub unijnego minimalnego podatku w celu rozwiązania problemu rajów podatkowych (zob. [pomysł](#)) oraz promowania europejskiej konwergencji w zakresie podatków bezpośrednich (zob. [pomysł](#)). W innym pomysle proponuje się zmianę metodyki sporządzania wykazu jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych (zob. [pomysł](#)). W wielu opiniach pojawia się pytanie, w jaki sposób skutecznie opodatkować duże przedsiębiorstwa technologiczne i przedsiębiorstwa cyfrowe (zob. przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)).

Znaczna część pomysłów opowiada się za harmonizacją podatków i utworzeniem unii fiskalnej w celu zapewnienia lepszej dystrybucji bogactwa w społeczeństwach europejskich (zob. przykładowy [pomysł](#)). W związku z tym na platformie cyfrowej podkreślono szereg możliwych środków podatkowych na rzecz sprawiedliwej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu (zob. przykład [pomysłu](#)). Podatki są obecnie następujące. Po pierwsze, środki podatkowe mające na celu promowanie uczciwej konkurencji między przedsiębiorstwami, takie jak wspólny system podatku od wartości dodanej (VAT) w handlu elektronicznym lub zobowiązanie przedsiębiorstw do płacenia VAT wyłącznie w ich krajach pochodzenia (zob. [pomysł](#)). Po drugie, opodatkowanie związane ze środowiskiem i zmianą klimatu, w tym między innymi apel o unijny mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (zob. przykład [pomysłu](#)) lub podatek na rzecz zrównoważonego rozwoju (zob. przykład [pomysłu](#)). Wspólne podatki, takie jak opodatkowanie śladu węglowego, są również postrzegane jako sposób na niwelowanie nierówności między państwami UE i poprawę funkcjonowania jednolitego rynku (zob. [pomysł](#)). W związku z tym zorganizowano wydarzenie, podczas którego konieczna była reforma unijnych przepisów budżetowych mających zastosowanie w państwach członkowskich w celu zapewnienia trwałej odbudowy po pandemii COVID-19 i zabezpieczenia inwestycji publicznych niezbędnych do zielonej i cyfrowej transformacji (zob. [wydarzenie](#)).

Po trzecie, wezwanie do opodatkowania towarów konsumpcyjnych w oparciu o warunki produkcji (praca, surowce, płace) w celu promowania sprawiedliwego handlu, a nie wolnego handlu (zob. przykład [pomysłu](#)). Ostatnia grupa środków podatkowych wchodzi w zakres różnych, w tym opodatkowania mającego na celu promowanie równości płci, wraz z wezwaniem do umożliwienia stosowania zerowej lub obniżonej stawki VAT na produkty sanitarne dla kobiet (zob. [pomysł](#)).

Wzmocnienie jednolitego o rynku europejskiego

Szereg uwag odnosi się do potrzeby dalszego wzmocnienia jednolitego rynku europejskiego, koncentrując się na polityce gospodarczej, biorąc pod uwagę, że Komisja w coraz większym stopniu koncentruje się na innych obszarach polityki (zob. przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)). W rzeczywistości wielu uczestników postrzega unijny jednolity rynek towarów, usług, kapitału i osób jako bardziej wartościowy atut UE (zob. przykład [pomysłu](#)).

Niektóre wypowiedzi podkreślają wartość i znaczenie łączenia lokalnych ekosystemów w całej Europie, dzięki

czemu rozwinęły się różne formy wiedzy fachowej i know-how (zob. [pomysł](#)).

Ponadto wiele uwag wskazuje na możliwość, w świetle znacznego wzrostu kosztów transportu kontenerowego, przywrócenia przez UE wielonarodowych fabryk, takich jak produkcja mikroczipów, które wcześniej przeniesiono do krajów azjatyckich ze względu na niższe koszty produkcji (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)). Jeden z obywateli sugeruje opracowanie polityki gospodarczej w celu przyciągnięcia globalnych przedsiębiorstw do UE w ramach europejskiej polityki w zakresie przedsiębiorczości, z jednorodnym opodatkowaniem w całej UE (zob. [pomysł](#)).

Ogólnie rzecz biorąc, w pomysłach powtórzono, że państwa członkowskie powinny poprawić egzekwowanie istniejącego dorobku prawnego w sferze gospodarczej, unikając protekcjonizmu, aby uczynić jednolity rynek bardziej atrakcyjnym i konkurencyjnym (zob. przykład [pomysłu](#)). Inne pomysły opowiadają się za zwiększeniem funkcji EBC (zob. przykład [pomysłu](#)), ograniczeniem interesów lobbujących w UE (zob. przykład [pomysłu](#)) i wzmocnieniem wzajemnych powiązań transgranicznych. Oprócz poprawy połączeń z obszarami wiejskimi (zob. [pomysł](#)).

Wspólne podatki, takie jak opodatkowanie śladu węglowego i waluta, są postrzegane jako sposób na zniwelowanie nierówności między państwami UE i poprawę funkcjonowania jednolitego rynku (zob. [pomysł](#)). W związku z tym zorganizowano wydarzenie, podczas którego konieczna była reforma unijnych przepisów budżetowych mających zastosowanie w państwach członkowskich w celu zapewnienia trwałej odbudowy po pandemii COVID-19 i zabezpieczenia inwestycji publicznych niezbędnych do zielonej i cyfrowej transformacji (zob. [wydarzenie](#)).

Uczestnik powtarza, że należy zharmonizować zasady rynku wewnętrznego, aby poprawić funkcjonowanie handlu transgranicznego. Ponadto perspektywy wzrostu i rozwoju MŚP należy oceniać na podstawie testu MŚP, aby zagwarantować, że przepisy odpowiadają rzeczywistym potrzebom przedsiębiorców i obywateli (zob. [pomysł](#)).

W kilku pomysłach położono nacisk na turystykę jako sektor strategiczny dla wzrostu gospodarki europejskiej (zob. [pomysł](#)).

Wreszcie, podtrzymuje się pogląd, że przyjęcie esperanto jako języka europejskiego byłoby korzystne z ekonomicznego punktu widzenia (zob. [pomysł](#)).

Zwiększenie liczby miejsc pracy

Podczas dyskusji na temat sposobów zwiększenia zatrudnienia uczestnicy identyfikują szereg kwestii, od potrzeby podnoszenia kwalifikacji pracowników po dostosowanie się do zmieniającego się rynku pracy i konieczność rozwiązania problemu bezrobocia młodzieży oraz dostosowania się do warunków spowodowanych pandemią COVID-19.

Uczestnicy podkreślają znaczenie wspierania młodych ludzi, w szczególności w zakresie dostępu do rynku pracy (zob. przykład [wydarzenia](#)). Bezrobocie wśród młodzieży jest najważniejszą kwestią w ramach tego tematu (zob. przykład [pomysłu](#)), ze szczególnym uwzględnieniem osób wnoszących wkład w młodzież NEET (zob. [pomysł](#)). Uczestnicy podkreślają, że miejsca pracy na poziomie podstawowym są niedostępne dla osób poszukujących pracy na poziomie podstawowym, ponieważ paradoksalnie wymagają doświadczenia zawodowego (zob. [pomysł](#)). Jeden z pomysłów sugeruje włączenie niektórych trudnych umiejętności do programu akademickiego w celu wzmocnienia umiejętności zorientowanych na pracę (zob. [pomysł](#)). Kładzie się również nacisk na rozwój kariery zawodowej, wzywając do wprowadzenia programów i środków ułatwiających dostęp do unijnego rynku pracy, staży we wszystkich państwach członkowskich oraz internetowej platformy pracy (zob. przykładowy [pomysł](#)). Na przykład projekt „Ścieżki poprawy umiejętności” ma na celu umieszczenie możliwości szkolenia i uczenia się w centrum europejskiego rynku społecznego (zob. [pomysł](#)).

Podobnie propozycje przedstawione na platformie obejmują dostosowanie kwalifikacji akademickich do rynku pracy, co z kolei zwiększyłoby szanse studentów na zatrudnienie (zob. [pomysł](#)). Aby zaradzić niedoborowi wykwalifikowanych pracowników, a bardziej ogólnie niedoborowi umiejętności potrzebnych do cyfryzacji rynku pracy (zob. [pomysł](#)), jeden z uczestników sugeruje ułatwienie uznawania szkoleń zdobytych za granicą (zob. [pomysł](#)). Inna grupa pomysłów, związana z tematem innowacji, wzywa do tworzenia miejsc pracy zgodnie z transformacją ekologiczną i cyfrową (zob. przykład [pomysłu](#)).

Z drugiej strony uczestnicy podkreślają również potrzebę zapewnienia większych możliwości rozwoju zawodowego w dziedzinach technicznych, w których wymagane są bardziej praktyczne umiejętności (zob. [pomysł](#)). W rzeczywistości kilku uczestników podkreśla brak szkolenia zawodowego i kształcenia pomaturalnego, a w konsekwencji niezdolność przedsiębiorstw do znalezienia wykwalifikowanych pracowników (zob. [pomysł](#)). Na przykład jeden z uczestników wzywa do promowania pracy rzemieślniczej jako środka umożliwiającego młodym pokoleniom ponowne odkrycie podstawowych wartości,

a nie wyłącznie do promowania miejsc pracy w sektorze informatycznym (zob. [pomysł](#)).

Zwiększenie mobilności pracowników w UE jest również postrzegane jako korzystne z ekonomicznego punktu widzenia (zob. [pomysł](#)), co jest jednak również omawiane w świetle drenażu mózgów w niektórych krajach (zob. [wydarzenie](#)). Dążenie do tworzenia godnych miejsc pracy na podstawie merytokracji jest rozwijane przez uczestnika platformy (zob. [pomysł](#)).

Jeżeli chodzi o warunki pracy, uczestnicy opowiadają się za wzmocnieniem telepracy i „elastycznej pracy”, aby skrócić czas dojazdów pracowników do pracy i ograniczyć koszty stałe infrastruktury biurowej ponoszone przez pracodawców (zob. [pomysł](#)), pogodzić czas rodzinny, ograniczyć wyludnianie się obszarów wiejskich (zob. [pomysł](#)) oraz ograniczyć szkodliwe emisje dzięki ograniczeniu ruchu drogowego (zob. [pomysł](#)). Dalsze sugestie obejmują wprowadzenie krótszego tygodnia pracy (zob. przykładowy [pomysł](#)), zakaz bezpłatnych staży, obowiązkowych godzin nadliczbowych i niepewnych umów o pracę (zob. przykładowy [pomysł](#)) lub inwestowanie w infrastrukturę opieki nad dziećmi w celu pogodzenia życia prywatnego i zawodowego.

Ponadto rozszerzono pomysł wyeliminowania czasu letniego, a uczestnicy omówili korzyści gospodarcze i społeczne wynikające z wyeliminowania „czasu letniego” (zob. przykład pomysłu).

Zakwestionowanie obecnego modelu gospodarczego

Wiele pomysłów w ramach tego tematu ma wspólny cel, jakim jest zmniejszenie nierówności w gospodarkach UE (zob. przykład pomysłu). Jest to postrzegane jako kluczowe obok dążenia do zwiększenia równowagi społecznej poprzez wzmocnioną współpracę międzyregionalną (zob. [pomysł](#)).

Kilka pomysłów opowiada się za wprowadzeniem rozporządzenia w sprawie dywersyfikacji źródeł dostaw surowców i towarów przetworzonych dla przemysłu europejskiego w celu promowania modelu „europejskiego kapitalizmu” (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)).

W kilku uwagach podkreślono również znaczenie rozważenia modelu gospodarczego wykraczającego poza PKB, aby działać na rzecz inkluzywnego i sprawiedliwego dobrobytu w Europie (zob. przykład pomysłu, [wydarzenia](#) i [wydarzenia](#)), ze wskaźnikami służącymi do pomiaru koncepcji wzrostu wykraczających poza PKB (zob. [wydarzenie](#)). Podobnie jeden z obywateli twierdzi, że ramy regulacyjne jednolitego rynku powinny w większym stopniu zachęcać przedsiębiorstwa do współpracy ze społeczeństwem i środowiskiem (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)). Jednocześnie pomysł wskazuje na

potrzebę odpowiedniego dostosowania polityki pieniężnej do koncepcji „systematyki środowiskowej” i „systematyki społecznej” (zob. [pomysł](#)). Organizacje trzeciego sektora opowiadają się za przeznaczeniem części pakietu NextGenerationEU na opiekę społeczną i spójność terytorialną (zob. [pomysł](#)).

Jeden z wniosków sugeruje zgłaszanie, w jakim stopniu różne nawyki transportowe wpływają na ślad węglowy, w celu zwiększenia świadomości i zachęcenia obywateli do wyboru najmniej zanieczyszczającego rodzaju transportu (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)). Podobnie inny uczestnik sugeruje wprowadzenie systemu kart kredytowych z tytułu emisji dwutlenku węgla w odniesieniu do lotów odbywanych w UE w celu uregulowania i ograniczenia podróży lotniczych (zob. [pomysł](#)).

W ramach tego tematu omawiany jest obecny europejski system gospodarczy z bardziej ideologicznej perspektywy. Z jednej strony uczestnicy proponują oparcie się na kapitalizmie i wolnym rynku, z większą konkurencją wewnętrzną, mniejszym obciążeniem regulacyjnym, mniejszą liczbą dotacji i nadmiernymi stawkami podatkowymi (zob. przykładowy [pomysł](#)). Grupa uczestników apeluje o to, by gospodarka stała się bardziej liberalna. Ich sugestie obejmują w szczególności zmniejszenie biurokracji, cofnięcie przywilejów politykom i pracownikom UE (zob. przykład [pomysłu](#)), obniżenie podatków dla klasy niższej i średniej, wspieranie przedsiębiorczości oraz rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, które z kolei zapewniają możliwości zatrudnienia (zob. przykład pomysłu).

Jak wspomniano wcześniej, inni uczestnicy dążą natomiast do gospodarki bardziej skoncentrowanej na człowieku i podkreślają postrzegane niedociągnięcia obecnego modelu gospodarczego, takie jak brak przejrzystości warunków pracy i pochodzenia towarów w całym łańcuchu produkcji (zob. przykład [pomysłu](#)).

W ramach tej dyskusji jedna z idei koncentruje się na teorii odrastania jako sposobie przywrócenia nowej równowagi między istotami ludzkimi a przyrodą w stosunku do niekontrolowanego wzrostu (zob. [pomysł](#)). Inny uczestnik proponuje, aby za punkt odniesienia przyjąć model gospodarczy dotyczący pączków (zob. [pomysł](#)). Kilku uczestników wspiera inicjatywę dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)). Dalsze pomysły dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym są publikowane w ramach tematu „Zmiana klimatu i środowisko”.

Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022)

W związku z rosyjską inwazją na Ukrainę duża pula pomysłów podniosła potrzebę autonomii produkcji w celu zwiększenia samowystarczalności gospodarczej Europy (zob. przykład pomysłu), czemu towarzyszyła silniejsza ochrona znaku europejskiego (zob. pomysł) i zwiększone podatki przywózowe jako sposób na zwiększenie suwerenności Europy (zob. pomysł). Nowym wyrazem tego tematu jest poszukiwanie samowystarczalności podniesione przez kilku uczestników w celu osiągnięcia niezależności energetycznej (zob. przykład pomysłu), często odwołujące się do kryzysu energetycznego wywołanego strategicznymi reakcjami na rosyjską inwazję na Ukrainę (zob. przykład pomysłu). Stanowi to wkład we wnioski dotyczące europejskiej unii energetycznej (zob. pomysł). Koncepcja strategicznej autonomii energetycznej UE została również omówiona przez kilku uczestników (zob. przykłady pomysłu) z panelem ekspertów podczas wydarzenia w Hiszpanii z perspektywy bezpieczeństwa i obrony, energii i środowiska oraz transformacji przemysłowej (zob. pomysł).

Podobnie jak poprzednio, w szeregu niedawnych uwag omówiono rolę obszarów wiejskich w tworzeniu silniejszej gospodarki UE. Różne pomysły uwypukliły problem wyludniania się obszarów wiejskich (zob. przykład pomysłu), przy czym wielu autorów uważa, że ma to wpływ na nierówności (zob. pomysł). Uczestnicy podkreślili znaczenie zapewnienia zachęt dla przedsiębiorstw i młodych ludzi do osiedlania się na obszarach wiejskich poprzez ukierunkowane opodatkowanie i ograniczenie biurokracji (zob. przykład pomysłu). Wezwano również do zwiększenia finansowania dla młodych rolników (zob. pomysł).

W minionym okresie temat ochrony socjalnej i zabezpieczenia społecznego wygenerował dużą liczbę powiązanych pomysłów, powtarzając tematy wyszczególnione powyżej. W uwagach omówiono reformy emerytalne, długość tygodnia pracy, politykę aktywizacji, politykę dotyczącą konkretnych problemów, z którymi borykają się osoby z niepełnosprawnościami (zob. przykład pomysłu), oraz systemy wsparcia dochodu. Wśród tych ostatnich najczęstszą propozycją było wprowadzenie powszechnego dochodu podstawowego (zob. przykład pomysłu), przy czym niektórzy uczestnicy mieli problem ze skutecznością takiego środka (zob. pomysł).

W znacznej części pomysłów omówiono, w jaki sposób należy wdrożyć i utrzymać zieloną gospodarkę (zob. przykład pomysłu). Jeden z uczestników

opowiedział się również za zorganizowaniem na szczeblu europejskim kampanii uświadamiających na rzecz dobrej gospodarki wodnej (zob. pomysł).

Negocjacje w sprawie odnowionej umowy społecznej opartej na dialogu społecznym i rokowaniach zbiorowych
 Wprowadzenie środków przeciwdziałających rosnącemu zadłużeniu publicznemu w UE
 Wzmocnienie i rozszerzenie mandatu EBC
 Zapewnienie rygorystyczności, skuteczności i przejrzystości planów naprawy
 Wspieranie i rozwój MŚP: Kluczowe znaczenie dla odbudowy UE
 Finansowanie przyszłych środków gotowości na wypadek pandemii
 Zajęcie się problemem niedoboru pracowników służby zdrowia
 Promowanie i inwestowanie w lokalną konsumpcję i produkcję
 Wprowadzenie ogólnounijnego bezwarunkowego dochodu podstawowego
 Walka z bezrobociem (młodzieżowym)
 Zwalczanie różnic w dochodach w UE i ubóstwa
 Mierzenie możliwości wprowadzenia świadczeń z tytułu ochrony społecznej w odniesieniu do solidności podstaw ekonomicznych
 Zajęcie się długoterminową opieką zdrowotną w celu zapewnienia bezpieczeństwa i godności osób starszych oraz zachęcanie do wymiany międzypokoleniowej
 Koordynacja polityki emerytalnej & emerytury w UE
 Ustanowienie minimalnych norm UE w zakresie zabezpieczenia społecznego i ochrony społecznej
 Zapewnienie dostępu do przystępnych cenowo mieszkań
 Wprowadzenie wspólnej cyfrowej karty ubezpieczenia społecznego

Ożywienie gospodarcze

Ochrona socjalna i zabezpieczenie społeczne

Zwalczanie oszustw podatkowych
 Ujednolicenie europejskich przepisów podatkowych w celu uniknięcia dumpingu socjalnego
 Harmonizacja polityki podatkowej na rzecz unii fiskalnej
 Walka z rajami podatkowymi z minimalnym podatkiem w całej UE
 Promowanie konsumpcji w UE poprzez opodatkowanie
 Opodatkowanie w celu przeciwdziałania zmianie klimatu
 Sprawiedliwe opodatkowanie w celu wspierania sprawiedliwego handlu

Opodatkowanie na rzecz sprawiedliwej gospodarki sprzyjającej włączeniu społecznemu

Ustanowienie społecznego wymiaru Europy dzięki Europejskiemu filarowi praw socjalnych
 Osiągnięcie równości płci we wszystkich branżach dzięki równemu wynagrodzeniu i parytetowi płci
 Zwiększenie wysiłków na rzecz włączenia osób z niepełnosprawnościami
 Zmniejszenie nierówności i zwiększenie wysiłków na rzecz przeciwdziałania bezdomności
 Ukierunkowanie wysiłków na integrację zidentyfikowanych grup zmarginalizowanych ze społeczeństwem i przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji
 Instytut prawo do odłączenia

Europa bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i sprawiedliwa społecznie

Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i amp; zatrudnienie

Inwestowanie w edukację, badania i rozwój w celu stworzenia europejskiej gospodarki opartej na wiedzy
 Zmniejszenie zależności przemysłowej i handlowej od krajów zewnętrznych
 Rozpoczęcie działalności 8. MŚP jako siła napędowa innowacji
 Decentralizacja przedsiębiorstw i wzmocnienie sprawowania rządów na szczeblu lokalnym w celu zmniejszenia dysproporcji terytorialnych
 Promowanie zrównoważonej turystyki
 Ustanowienie gospodarki cyfrowej
 Dążenie do zielonej gospodarki
 Zachęcanie przedsiębiorstw do transformacji ekologicznej i wspieranie ich w tym zakresie, przy jednoczesnym zapobieganiu „pseudoekologicznemu marketingowi”
 Rozwinić przemysł lotniczy i kosmiczny, aby przewodzić innowacyjnym technologiom

Innowacje – pobudzanie wzrostu gospodarczego

Rys. 13 – Mapa myśli „Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i zatrudnienie” część 1

Dalsze
wzmacnianie
jednolitego rynku
europejskiego

Kontynuowanie rozwoju polityki gospodarczej UE w celu pogłębienia integracji gospodarczej
Łączenie lokalnych ekosystemów przemysłowych w całej Europie
Przywrócenie przedsiębiorstw produkcyjnych do UE
Ustanowienie strategicznej autonomii w kluczowych gałęziach przemysłu
Zniechęcanie do przejmowania przedsiębiorstw europejskich przez przedsiębiorstwa z siedzibą poza Europą
Utworzenie sieci transportowych i energetycznych w całej UE
Wprowadzenie wspólnych podatków w celu zniwelowania nierówności w UE

Silniejsza
gospodarka,
sprawiedliwość
społeczna i amp;

Zakwestionowanie
obecnego modelu
gospodarczego

Dywersyfikacja źródeł dostaw surowców i towarów przetworzonych dla przemysłu europejskiego
Uwzględnienie w modelu gospodarczym innych wskaźników w celu uzupełnienia miar PKB
Zaangażowanie organizacji trzeciego sektora w realizację programów w zakresie opieki społecznej i spójności terytorialnej
Wprowadzenie systemu kart emisji dwutlenku węgla w transporcie lotniczym i zwiększenie świadomości na temat różnic w śladzie węglowym poszczególnych rodzajów transportu
Liberalizacja gospodarki, zmniejszenie biurokracji i obniżenie podatków dla klas niższych i średnich
Reforma unijnego modelu zarządzania gospodarczego w celu osiągnięcia sprzyjającego włączeniu społecznemu i sprawiedliwego dobrobytu w Europie
Przejsięcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym

Zwiększenie
liczby miejsc
pracy

Ułatwienie drogi do zatrudnienia w UE, zwłaszcza na poziomie podstawowym
Walka z bezrobociem młodzieży
Dostosowanie kwalifikacji akademickich do rynku pracy w celu zwiększenia szans studentów na zatrudnienie
Rozwiązanie problemu niedoboru wykwalifikowanych pracowników na potrzeby cyfryzacji rynku pracy
Wprowadzenie „pracy elastycznej” (część robocza z części biurowej zdalnie)
Zachęcanie młodych ludzi do wykonywania pracy fizycznej i rzemieślniczej
Uproszczenie polityki podatkowej i polityki w zakresie zatrudnienia w UE
Wspieranie młodych rolników i zachęcanie do dzielenia się dobrymi praktykami

Rys. 14 – Mapa myśli „Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i zatrudnienie” część 2

5. UE na świecie

Pomysły publikowane w ramach tematu „UE w świecie” obejmują różne tematy związane z polityką zagraniczną i bezpieczeństwa, od handlu i różnych innych aspektów „miękkiej siły” po obronność. Ogólnie rzecz biorąc, najczęściej powtarzające się tematy wymagają silniejszej obecności UE na światowej arenie politycznej: w polityce sąsiedztwa, a także w stosunkach np. z krajami Afryki, Pacyfiku i Ameryki Łacińskiej. Uczestnicy platformy uważają, że UE powinna odważniej korzystać zarówno z miękkiej, jak i twardej siły. Od momentu powstania platformy temat ten wygenerował ogólną liczbę 3 695 wpisów, tj. 1 448 pomysłów, 1 768 komentarzy i 479 wydarzeń. Poszczególne pomysły można pogrupować według następujących tematów:

- **Ogólne cele polityki zagranicznej UE**
- **Obrona i siły zbrojne**
- **Podejmowanie decyzji**
- **Polityka sąsiedztwa i stosunki z innymi**
- **Rozszerzenie**
- **Polityka handlowa**

Wydarzenia

Niedawne wydarzenia organizowane w ramach tematu „UE w świecie” miały w dużej mierze wpływ na radykalnie odmienny kontekst geopolityczny określony inwazją Rosji na Ukrainę.

Wybuch konfliktu skłonił do zorganizowania wielu wydarzeń poświęconych roli UE oraz jej stosunkom gospodarczym i dyplomatycznym z Ukrainą i Rosją. Tak było w przypadku wydarzenia internetowego w Niemczech, w którym wzięło udział 64 uczestników (zob. [wydarzenie](#)), podczas którego uczestnicy zapytali dwóch przedstawicieli UE m.in. o stanowisko UE w polityce zagranicznej w trwającym konflikcie oraz o skutki sankcji UE wobec Rosji. Podczas innego wydarzenia internetowego we Francji uczestnicy wymienili poglądy z przedstawicielem UE na temat sposobów zmniejszenia zależności UE od dostaw rosyjskiego gazu (zob. [wydarzenie](#)). Wojna odnowiła również zainteresowanie tematami takimi jak wspólna obrona i rozszerzenie UE, które były omawiane podczas niektórych wydarzeń. Na przykład podczas warsztatów w Polsce omówiono w szczególności potrzebę wspierania rozszerzenia UE (zob. [wydarzenie](#)).

Zorganizowano również inne wydarzenia, na przykład w Hiszpanii w ramach Konferencji w sprawie przyszłości Europy zorganizowano forum poświęcone migracji, rasizmowi i stosunkom między UE a Afryką (zob. [wydarzenie](#)).

Ogólne cele polityki zagranicznej UE

Wiele wpisów w ramach tematu „UE w świecie” ma na celu wzmocnienie roli UE jako podmiotu globalnego i przyczynienie się do globalnego multilateralizmu, a także obronę demokracji i wykorzystanie jej miękkiej siły przeciwko wzrostowi autorytaryzmu na całym świecie (zob. przykład [pomysłu](#)). Większość z tych pomysłów ma na celu stworzenie bardziej zjednoczonej UE w obliczu globalnych wyzwań, takich jak te związane z łamaniem praw człowieka i zmianą klimatu (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Dyskusje na temat roli UE na świecie były szczególnie naznaczone kryzysem afgańskim i ukraińskim. Autorzy podkreślili znaczenie zmiany geopolitycznej spowodowanej coraz częstszym wycofywaniem się Stanów Zjednoczonych ze spraw zagranicznych i konfliktów. Wielu uczestników postrzega powrót talibów do władzy jako porażkę Zachodu i znak, że nadszedł

czas, aby UE przyjęła własną rolę w kwestiach polityki zagranicznej, niezależnie od strategicznego sojuszu z USA (zob. przykład [pomysłu](#)). To powtarzające się wezwanie do jednolitego podejścia do polityki zagranicznej było przedmiotem kilku wydarzeń (zob. przykład [wydarzenia](#)). Jeśli chodzi o poważny kryzys na granicy ukraińskiej z Rosją, wzywa się UE do udzielenia pomocy Ukrainie (zob. przykład [pomysłu](#)) i do przemawiania jednym głosem przeciwko zagrożeniom wojskowym ze strony Rosji, aby nie powtarzać błędów z przeszłości, gdy podzielona UE pozostawiła zbyt wiele miejsca obcym mocarstwom, zwłaszcza USA, w radzeniu sobie z kryzysami wojskowymi (zob. przykład [pomysłu](#)). W odniesieniu do roli Stanów Zjednoczonych, niezależnie od ich opinii na temat kryzysu ukraińskiego, niektóre wypowiedzi ujawniają poczucie nieufności wobec głównego sojusznika UE (zob. [pomysł](#)).

Uczestnicy wyrażają opinię, że rola UE zmienia się w obliczu rosnących obaw związanych z kryzysem klimatycznym, zmieniającą się równowagą sił gospodarczych i geopolitycznych, poważnymi wyzwaniami dla multilateralizmu i globalną walką z COVID-19 (zob. przykład [wydarzenia](#), zob. przykład [pomysłu](#)). W związku z tym kilku uczestników wyraża opinię, że UE powinna odważniej korzystać zarówno z miękkiej, jak i twardej siły (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)).

Jeśli chodzi o obronę praw człowieka, w jednym z najczęściej popieranych pomysłów w ramach tego tematu proponuje się potrzebę wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa w celu zapewnienia bezpieczeństwa Europejczyków, przy jednoczesnym promowaniu demokracji, praw człowieka, praworządności i ochrony środowiska w jej sąsiedztwie i na całym świecie (zob. [pomysł](#)). W innym pomysłu proponuje się zwiększenie ochrony praw człowieka w klauzulach umów o handlu zagranicznym podpisanych przez UE (zob. [pomysł](#)). Liczne pomysły wspierają feministyczną politykę zagraniczną UE, zarówno w tym sensie, że UE powinna zdecydowanie bronić praw kobiet na całym świecie (zob. przykład [pomysłu](#)), jak i poprzez podejście oparte na pozytywnym pokoju i wrażliwości kulturowej (zob. [pomysł](#)).

W związku z tym uczestnicy apelują o ściślejszą współpracę między państwami członkowskimi oraz o konieczność zaprzestania konkurencji między państwami członkowskimi na szczeblu międzynarodowym (zob. [pomysł](#)). Powiązane jest z tym wezwanie do stworzenia wspólnego europejskiego systemu wywozu broni zawierającego rygorystyczne przepisy, aby zagwarantować, że broń „wyprodukowana w UE” nie podsyca konfliktów na całym świecie i nie prowadzi do łamania praw człowieka (zob. [pomysł](#)).

Podczas gdy większość pomysłów wymaga bardziej zjednoczonej i zintegrowanej UE, a tym samym wzmocnienia roli UE jako globalnej potęgi prawa i sprawiedliwości otwartej na interakcje z różnymi

instytucjami wielostronnymi, zarówno na szczeblu globalnym, jak i regionalnym (zob. przykład [pomysłu i pomysłu](#)). inni chcą, aby UE skupiła się na swojej roli jako podmiotu gospodarczego, jak pierwotnie przewidywano. W związku z tym uważają, że UE nie powinna odgrywać roli podmiotu geopolitycznego, lecz powinna raczej utrzymać swoją podstawową funkcję wspólnego rynku gospodarczego. Uczestnicy uważają, że ponieważ UE nie jest suwerennym państwem, nie może pełnić roli politycznej jako podmiot globalny (zob. przykład [idea_a](#)).

Obrona i siły zbrojne

Powtarzającym się i szeroko dyskutowanym podtematem jest potrzeba wzmocnienia twardej siły UE (zob. przykład [wydarzenia](#)), zarówno poprzez zwiększenie budżetu UE na obronność (zob. [pomysł](#)), jak i poprzez wzmocnienie europejskiego przemysłu obronnego w celu osiągnięcia strategicznej autonomii (zob. przykład [pomysłu](#)). Uczestnicy opowiadają się również za utworzeniem wspólnej europejskiej armii (zob. przykład [pomysłu](#)), jednego z najbardziej popieranych pomysłów w ramach tego tematu, lub za integracją sił zbrojnych państw członkowskich na szczeblu UE (zob. przykład [pomysłu](#)). Niektórzy uczestnicy uznają istniejące inicjatywy na rzecz wspólnej europejskiej polityki wojskowej, takie jak Strategiczny Kompas UE na rzecz bezpieczeństwa i obrony. W szczególności jeden z nich wzywa do zwrócenia większej uwagi na wymiar społeczny wojska (tj. warunki pracy w siłach zbrojnych, zob. [pomysł](#)). Jednak niektórzy uczestnicy są bardziej sceptyczni, jeśli nie całkowicie przeciwni idei wspólnej europejskiej armii. Jeden z nich domaga się, aby nie realizować idei armii europejskiej, i zwraca się o skierowanie inwestycji wojskowych poszczególnych państw na NATO (zob. [pomysł](#)).

Uczestnicy sugerują również utworzenie bardziej wyspecjalizowanych sił lub instytucji na szczeblu UE, takich jak Europejska Gwardia Narodowa, do rozmieszczenia w sytuacjach nadzwyczajnych, na przykład w następstwie klęsk żywiołowych (zob. przykładowy [pomysł](#)). Inni uczestnicy chcą również stworzyć europejską służbę wywiadowczą (zob. przykładowy [pomysł](#)). Niektórzy uczestnicy proponują również utworzenie Europejskiej Akademii Wojskowej (zob. przykład [pomysłu](#)). Jeśli chodzi o edukację wojskową, jeden z uczestników proponuje również ustanowienie podstawowego szkolenia wojskowego dla młodzieży europejskiej (zob. [pomysł](#)). W przypadku niektórych uczestników postrzegany spadek sojuszu UE–USA wiąże się również ze zwiększoną współpracą i koordynacją w zakresie polityki zagranicznej między państwami członkowskimi UE (zob. przykład [pomysłu](#)).

Podejmowanie decyzji

Proces decyzyjny UE jest często postrzegany jako powolny i dość nieskuteczny, jeśli chodzi o podejmowanie szybkich działań w odpowiedzi na natychmiastowe wyzwanie. Aby rozwiązać ten problem, uczestnicy przedstawiają wiele pomysłów na reformę procesu decyzyjnego UE.

Uczestnicy uważają, że dla UE kluczowe znaczenie ma działanie jako jeden solidny i zjednoczony podmiot na międzynarodowej arenie politycznej w celu utrzymania i dalszego wzmocnienia jej roli. Aby to osiągnąć, kilka uwag wskazuje na potrzebę wspólnej polityki zagranicznej (zob. [pomysł](#)). Wezwanie do wzmocnienia zdolności UE do odgrywania roli w polityce zagranicznej i bezpieczeństwa było również tematem fińskich konsultacji publicznych na forum europejskim, podczas których omówiono obecną i przyszłą rolę Finlandii w Europie i UE (zob. [wydarzenie](#)).

Wiele uwag wymaga ponownego przemyślenia zasady jednomyślności. W jednym z pomysłów podkreślono fakt, że obecna sytuacja oparta na zasadzie jednomyślności pozwala jednemu państwu członkowskiemu blokować wspólną politykę zagraniczną (zob. przykład [pomysłu i wydarzenia](#)). Uznaje się to za problematyczne, ponieważ uniemożliwia UE uzyskanie wiarygodnego, stabilnego i silnego głosu na świecie. W związku z tym, zgodnie z wyrażoną ideą, UE powinna dążyć do systemu „absolutnej” większości głosów. Jeden z najczęściej popieranych pomysłów w ramach tego tematu zawiera szczegółowy opis systemu głosowania bezwzględną większością głosów państw członkowskich, popartego zwykłą większością głosów posłów do Parlamentu Europejskiego, aby UE mogła podejmować działania wykonawcze i tworzyć prawdziwą, wiarygodną politykę zagraniczną (zob. [pomysł](#)). Podobnie jak w przypadku dyskusji na temat demokracji europejskiej, głosowanie większością kwalifikowaną jest również przedstawiane jako alternatywa dla obecnej zasady jednomyślności (zob. przykład [pomysłu](#)).

Ostatni podtemat dotyczy kompetencji Parlamentu Europejskiego. Niektórzy uczestnicy uważają, że chociaż Parlament Europejski od samego początku popierał koncepcję wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (WPZiB) i dążył do rozszerzenia jej zakresu, nadal odgrywa jedynie peryferyjną rolę w kształtowaniu polityki zagranicznej UE. W związku z tym uważają, że kluczowe znaczenie ma przyznanie Parlamentowi Europejskiemu większych kompetencji w zakresie polityki zagranicznej (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Polityka sąsiedztwa i stosunki z innymi

Podtemat pomysłów dotyczy przedstawicielstwa dyplomatycznego UE, a uczestnicy ogólnie apelują do instytucji UE o bardziej widoczne reprezentowanie i obronę ich interesów na świecie (zob. przykład [pomysłu](#)). W tym kontekście sugerują, że ambasady państw członkowskich UE powinny zostać zastąpione jedną ambasadą UE, która reprezentowałaby i jednoczyłaby wszystkie państwa członkowskie UE. Zdaniem jednego z uczestników można to osiągnąć poprzez reformę istniejącej Służby Działań Zewnętrznych Unii Europejskiej (ESDZ, zob. [pomysł](#)). Może to również oznaczać jedno członkostwo UE we wszystkich instytucjach międzynarodowych, takich jak NATO (zob. przykład [pomysłu](#)), lub jedno stałe przedstawicielstwo w Radzie Bezpieczeństwa ONZ (zob. [pomysł](#)). Inne pomysły obejmują stworzenie wspólnego paszportu UE dla wszystkich obywateli europejskich (zob. przykład [pomysłu](#)) oraz systematyczne stosowanie flagi europejskiej i hymnu europejskiego w kontekście międzynarodowym (zob. przykład [pomysłu](#)).

Wydarzenie w Polsce i związana z nim idea (zob. [wydarzenie](#) i [pomysł](#)) potwierdziły gospodarcze znaczenie stosunków handlowych między Zjednoczonym Królestwem a UE zarówno dla Polski, jak i dla całej UE, a nawet po brexicie. Uwagi w ramach tego tematu odnoszą się w szczególności do stosunków politycznych UE z Rosją i Chinami (zob. przykład [wydarzenia](#)). Uczestnicy podkreślają potrzebę gruntownego przemyślenia polityki zagranicznej UE poprzez wdrożenie odważniejszego podejścia zgodnie z tym, co omówiono we wcześniejszych tematach. Jeden z uczestników twierdzi na przykład, że UE powinna zwiększyć swoją obecność na morzu w regionie Indo-Pacyfiku (zob. [pomysł](#)). Inni uczestnicy platformy omawiają jednak opinię, że jeśli chodzi o Chiny, UE powinna nie tylko wypracować bardziej jednolite i ostrzejsze stanowisko w stosunkach dyplomatycznych ze względu na bardzo rozbieżne systemy wartości, ale także opracować strategię Unii Europejskiej w zakresie inwestycji zagranicznych, aby przeciwdziałać wpływowi Chin na świecie, a w szczególności w krajach rozwijających się (zob. [pomysł](#)).

Jeżeli chodzi o stosunki z Rosją i krajami Europy Wschodniej, niektórzy uczestnicy wydarzenia poświęconego stosunkom między Niemcami a krajami bałtyckimi wezwali m.in. UE do wsparcia opozycji na Białorusi (zob. [wydarzenie](#)). Jeden z uczestników chce, aby UE była bardziej zaangażowana w napięcia polityczne występujące w państwach sąsiadujących, takich jak Czarnogóra, Bośnia i Hercegowina oraz Kosowo, a nawet w jej własnych państwach członkowskich, takich jak Cypr (zob. [pomysł](#)). W związku z tym uczestnik ten wyraził również

zaniepokojenie stosunkami między UE a Turcją oraz między UE a Serbią. Zachęca się również UE do odgrywania wiodącej roli w procesie budowania pokoju między Izraelem a Palestyną (zob. przykład [pomysłu](#)).

Jeśli chodzi o stosunki UE z krajami pozaeuropejskimi, a w szczególności z państwami afrykańskimi, uczestnicy wyrażają opinię, że należy zacieśnić partnerstwo i zmienić stosunki handlowe z Afryką (zob. przykład przedmowy). Inni obywatele apelują o silniejsze partnerstwa dwustronne między poszczególnymi państwami członkowskimi a krajami afrykańskimi, również w celu rozwiązania problemów związanych z migracją. Tego rodzaju pomysły opisano bardziej szczegółowo w rozdziale dotyczącym migracji. Pojawiają się również apele o odejście od zachowania gospodarczego i politycznego dziedzictwa dawnych systemów kolonialnych (zob. [pomysł](#)). Również w odniesieniu do stosunków z kontynentem afrykańskim jeden z uczestników wzywa UE do pełnego uznania Somalilandu za suwerenny kraj (zob. [pomysł](#)). Niektórzy uczestnicy apelują o silniejsze partnerstwo między UE a innymi regionalnymi organizacjami wielostronnymi, w tym Unią Afrykańską, Mercosurem i ASEAN (zob. przykład [pomysłu](#)).

Rozszerzenie

Powtarzającym się tematem jest rozszerzenie UE. Pomysły na dalsze rozszerzenie, zwłaszcza o Bałkany Zachodnie, spotkały się ze stosunkowo dużą liczbą poparcia ze strony uczestników. Jeden z najbardziej zatwierdzonych wkładów w ramach tego tematu wzywa do dalszego rozszerzenia UE o integrację partnerów z Bałkanów Zachodnich w celu zapewnienia pokoju i stabilności w regionie (zob. [pomysł](#)). Zorganizowano również różne wydarzenia poświęcone kwestiom związanym z rozszerzeniem UE i Bałkanami Zachodnimi (zob. przykład [wydarzenia](#)). Podczas jednego z wydarzeń dla młodzieży w Niemczech młodzi uczestnicy domagali się większego zaangażowania UE na Bałkanach Zachodnich, w tym jako podmiotu działającego w dziedzinie bezpieczeństwa (zob. [wydarzenie](#)). Podczas konferencji na Węgrzech (zob. [wydarzenie](#)) przyjęto zdecydowanie prorozszerzeniowe stanowisko, w którym wzięło udział wielu polityków i pracowników naukowych, którzy podkreślili znaczenie rozszerzenia o Bałkany Zachodnie dla przyszłości Unii Europejskiej. Różne uwagi koncentrują się na geopolitycznym aspekcie rozszerzenia UE (zob. przykład [pomysłu](#)), podczas gdy inne podkreślają, że perspektywy przystąpienia do UE są siłą napędową reform gospodarczych i wzmocnienia praworządności w krajach ubiegających się o członkostwo w UE (zob. przykład [pomysłu](#)). W związku z żądaniami rozszerzenia UE na Bałkany Zachodnie wzywa się do pełnego uznania Kosowa (zob. przykład [pomysłu](#)). Pomysł rozszerzenia UE o Kosowo budzi jednak różne uwagi, które z różnych powodów zdecydowanie

sprzeciwiają się tej perspektywie. Inny uczestnik domaga się bezwizowego wjazdu do UE dla osób z Kosowa (zob. [pomysł](#)).

Niektórzy uczestnicy, choć rzadziej niż ci, którzy popierają rozszerzenie, wyrazili sprzeciw wobec dalszego rozszerzenia UE, podkreślając potrzebę priorytetowego traktowania kwestii wewnętrznych w obecnej Unii (zob. przykład [pomysłu](#)). W jednym z uwag zwrócono się do UE o zaprzestanie uznawania Turcji za kraj kandydujący (zob. [pomysł](#)). Jeden z respondentów ogólnie krytykuje niejednoznaczność, jaką UE wykazuje w swojej polityce rozszerzenia (zob. [pomysł](#)). Według niej powoduje to frustrację i niestabilność w krajach kandydujących. W związku z tym jej zdaniem UE musi raz na zawsze wyjaśnić swoje stanowisko w sprawie rozszerzenia.

Polityka handlowa

Pomysły związane ze stosunkami handlowymi i gospodarczymi są mniej dyskutowane przez uczestników. Temat wzmocnienia stosunków handlowych i umów handlowych między UE a innymi krajami na świecie jest jednak często wymieniany wśród pomysłów wzywających do silniejszej i aktywnej globalnej UE.

Grupa uwag w ramach tematu „UE na świecie” chce wzmocnić politykę handlową i zreformować umowy handlowe zgodnie z wartościami UE, zarówno w odniesieniu do poszanowania praw człowieka, jak i przestrzegania norm środowiskowych (zob. przykład [pomysłu](#)). Powszechnie popierany pomysł wzywa do reformy unijnej polityki handlowej i inwestycyjnej oraz ożywienia globalnego multilateralizmu, którego istotą jest tworzenie godnych miejsc pracy oraz ochrona praw podstawowych i praw człowieka, w tym praw pracowniczych i praw związków zawodowych (zob. przykładowy [pomysł](#)). Podczas niemieckojęzycznych warsztatów uczestnicy omówili politykę handlową UE i jej skutki w krajach Trzeciego Świata, w szczególności w odniesieniu do sektorów charakteryzujących się złymi warunkami pracy, pracą dzieci i negatywnym wpływem na środowisko, takich jak przemysł włókienniczy (zob. [wydarzenie](#)).

W przypadku niektórych uczestników kryzys zdrowotny i klimatyczny uwypuklił ograniczenia wysoce zglobalizowanej i współzależnej gospodarki europejskiej. Niedobór masek podczas kryzysu zdrowotnego, problemy z globalnymi łańcuchami dostaw po pandemii oraz wpływ światowego handlu na środowisko spowodowały wezwania do reindustrializacji i zwiększenia produkcji lokalnej (zob. [pomysł](#)). W związku z tym wielu uczestników apeluje o zwiększoną koordynację między państwami członkowskimi UE w zakresie zarządzania ryzykiem związanym z

łańcuchami dostaw (zob. przykład [pomysłu](#)). Inny uczestnik proponuje utworzenie specjalnej instytucji w celu przewidywania niedoborów zasobów strategicznych i przeciwdziałania im. Mogłoby to przybrać formę europejskiego obserwatorium (zob. [pomysł](#)).

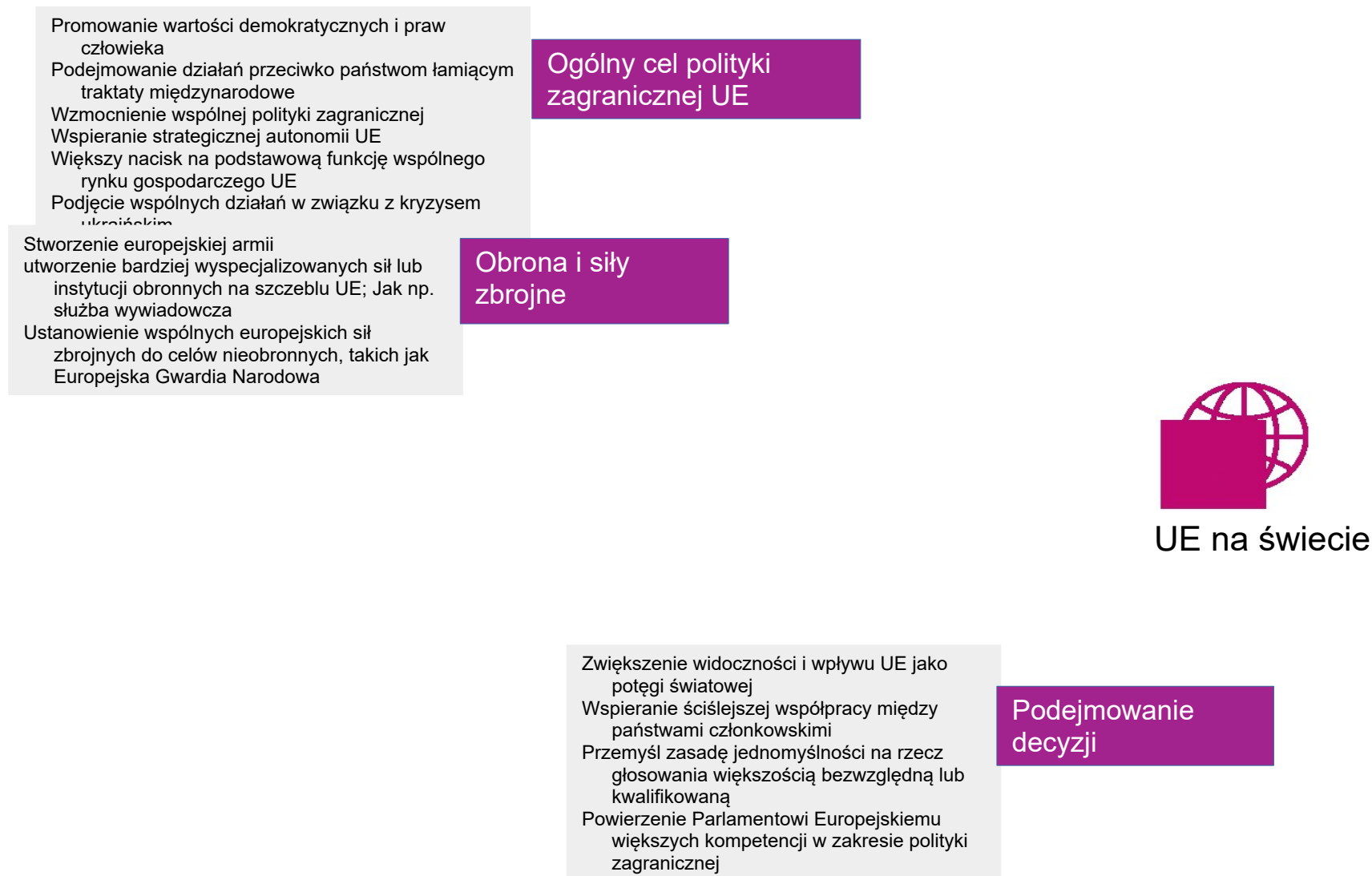
Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022)

Najnowsze pomysły w ramach tego tematu dotyczyły rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, wzmacniając tematy z ostatniego opublikowanego sprawozdania.

Ogólnie rzecz biorąc, w nowych uwagach wezwano do europejskiego wsparcia dla Ukrainy, ale opowiedziano się również za rozwiązaniami mającymi na celu zakończenie konfliktu (zob. przykładowy [pomysł](#)). W tym względzie uwagi czasami odzwierciedlały radykalnie różne stanowiska, przy czym większość respondentów z zadowoleniem przyjęła inicjatywy podejmowane przez UE w ramach wspólnej polityki zagranicznej (zob. przykład [pomysłu](#)), a kilka z nich skrytykowało je (zob. przykład [pomysłu](#)).

Wyrażono również obawy dotyczące rosyjskich ambicji geopolitycznych w państwach bałtyckich oraz rosyjskich wpływów na Bałkanach Zachodnich (zob. [pomysł](#)). Ponadto często wspomniano o roli NATO w odniesieniu do konfliktu (zob. przykład [pomysłu](#)). Wnioski o członkostwo w UE złożone przez Ukrainę, Mołdawię i Gruzję w odpowiedzi na rosyjską agresję na Ukrainę wywołały jeszcze częstsze debaty na temat rozszerzenia UE na platformie, przy czym niektórzy uczestnicy byli bardziej otwarci na dalsze rozszerzenie Unii, a inni opowiadali się za znacznie bardziej umiarkowaną polityką rozszerzenia (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Konflikt sprawił, że rola UE w ochronie praw człowieka i demokracji na całym świecie stała się jeszcze ważniejszą kwestią. Różni uczestnicy bronili znaczenia pielęgnowania stosunków dyplomatycznych z innymi demokracjami na całym świecie, których suwerenność jest zagrożona przez państwa autokratyczne, takie jak Tajwan (zob. [pomysł](#)). W innych wypowiedziach omówiono natomiast charakter stosunków między UE a państwami nieliberalnymi, takimi jak Iran, Chiny i Turcja (zob. przykład [pomysłu](#)), naciskając na pogłębienie dialogu i współpracy gospodarczej z takimi państwami.

Rys. 15 – Mapa myśli „UE na świecie” część 1

Polityka sąsiedztwa i stosunki z innymi

UE na świecie

Utworzenie jednej ambasady UE, która będzie reprezentować państwa członkowskie
Przyjęcie asertywnego stanowiska wobec Rosji i Chin a ochrona europejskich partnerstw gospodarczych z tymi krajami
Opracowanie strategii UE w zakresie inwestycji zagranicznych w celu przeciwdziałania wpływom Chin na świecie
Rozwijanie silniejszych partnerstw między UE a państwami afrykańskimi, a także innymi państwami niebędącymi państwami zachodnimi, również za pośrednictwem organizacji takich jak Unia Afrykańska lub Mercosur
Wspieranie silniejszych partnerstw dwustronnych między państwami członkowskimi a krajami rozwijającymi się
Pojedyncze przedstawicielstwo UE w instytucjach międzynarodowych, takich jak NATO lub pojedyncze i stałe przedstawicielstwo w Radzie Bezpieczeństwa ONZ
Przejęcie wiodącej roli w budowaniu pokoju między Izraelem a Palestyną

Rozszerzenie

Dalsze rozszerzenie o Bałkany Zachodnie
Integracja Ukrainy, Mołdawii i Gruzji z UE
Postępowe rozszerzenie UE a brak dalszego rozszerzenia
Uznanie Kosowa i wspieranie jego integracji z UE

Polityka handlowa

Przewidywanie i znajdowanie skoordynowanych rozwiązań w przypadku niedoborów zasobów podczas kryzysów w łańcuchu dostaw
Promowanie umów handlowych zgodnych z wartościami UE
Promowanie współpracy gospodarczej i wzrostu gospodarczego, zarówno w UE, jak i poza nią
Inwestowanie w lokalną produkcję i zwiększoną autonomię przemysłową

Rys. 16 – Mapa myśli „UE na świecie” część 2

6. Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo

W ramach tematu „Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo” otrzymano łącznie 5 351 odpowiedzi (1 768 pomysłów, 2 910 komentarzy i 673 wydarzenia), a uczestnicy przedstawili pomysły dotyczące różnych praw i wolności, takich jak LGBTIQ i równouprawnienie płci, oraz włączenia osób z niepełnosprawnościami, a także omówili koncepcję wartości europejskich jako zasady przewodniej. Odzwierciedlając różnorodność opinii na platformie, inni autorzy wezwali do poszanowania bardziej konserwatywnych poglądów, często związanych z ochroną wartości religijnych. Kolejnym istotnym tematem w ramach tego tematu jest

potrzeba utrzymania i obrony praworządności w odniesieniu do tego, co określa się mianem „zagrożeń dla wzrostu demokracji nieliberalnych” w UE, a także potrzeba wzmocnienia wartości demokratycznych UE. W ostatnich wpisach omówiono wojnę w Ukrainie i potrzebę zwiększenia przez UE jej zdolności wojskowych. Wkład obejmuje następujące tematy:

- **Prawa i wolności**
- **Społeczeństwo integracyjne**
- **Ochrona praworządności**

- **Bezpieczeństwo**
- **Wartości UE**
- **Lobbing i korupcja**

Wydarzenia

W odniesieniu do tematu „Wartości, prawa, praworządność i bezpieczeństwo” wartości UE omówiono podczas okrągłego stołu we Francji (zob. [wydarzenie](#)), a wyzwania wynikające z różnorodności kulturowej i językowej UE omówiono również na niemieckiej konferencji zorganizowanej we współpracy z mniejszościami w niemiecko-duńskiej strefie przygranicznej, która koncentrowała się w szczególności na wartości i znaczeniu mniejszości w społeczeństwie (zob. [wydarzenie](#)).

Spółeczeństwo integracyjne, równość płci, polityka przeciwdziałania rasizmowi (zob. [wydarzenie](#)) oraz polityka przeciwdziałania fobii LGBTIQ były najczęstszymi tematami wydarzeń organizowanych w ramach tego tematu, zwłaszcza w Grecji, Włoszech, Francji i Belgii. W Danii wydarzenia dotyczące wartości i praw przybrały głównie formę warsztatów objazdowych mających na celu zaangażowanie młodych ludzi w kilku szkołach średnich w całym kraju (zob. [wydarzenie](#)).

Dyskryminacja i przemoc ze względu na płeć były szeroko omawiane podczas wydarzenia internetowego poświęconego pierwotnym przyczynom, zapobieganiu i reagowaniu na nadużycia (zob. [wydarzenie](#)). Z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Kobiet zorganizowano wydarzenie mające na celu omówienie środków politycznych mających na celu zwiększenie równości płci (zob. przykład [wydarzenia](#)). Podczas gdy wydarzenie studenckie dotyczyło przemocy domowej i przemocy ze względu na płeć (zob. [wydarzenie](#)).

Niedawno na niektórych wydarzeniach omówiono kwestie związane z bezpieczeństwem i obroną, dotyczące rosyjskiej inwazji na Ukrainę. W szczególności w jednym z wydarzeń omówiono skutki wojny w Ukrainie dla bezpieczeństwa i obrony UE (zob. [wydarzenie](#)), a w innym – perspektywy osiągnięcia strategicznej autonomii (zob. [wydarzenie](#)).

Prawa i wolności

Temat praw i wolności ma istotne znaczenie, w szczególności ze względu na dużą różnorodność rodzajów praw i wolności zgłaszanych przez podmioty wnoszące wkład.

Duża grupa pomysłów dotyczących praw i wolności ogólnie omawia ochronę praw i wolności człowieka (zob. przykład pomysłu). Jeden z najczęściej popieranych pomysłów w tym temacie sugeruje wzmocnienie wykonalności różnych instrumentów dotyczących praw człowieka w systemie prawnym UE

(zob. [pomysł](#)), podczas gdy inne dostrzegają potrzebę aktualizacji praw człowieka w celu dostosowania ich do obecnych i przyszłych realiów społecznych (zob. przykład pomysłu).

Poruszane są różne rodzaje praw człowieka, tj. prawa gospodarcze, społeczne, kulturalne, obywatelskie i polityczne. Niektórzy uczestnicy zwracają uwagę na naruszenia praw człowieka na granicach europejskich, na co niektórzy uczestnicy odpowiadają potępiając przemytników ludzi (zob. przykład pomysłu).

Prawa obywatelskie i polityczne są bardzo obecne w tym temacie na platformie, a prawo do prywatności i wolności wypowiedzi jest najbardziej obecne wśród wpisów (zob. przykład pomysłu). Te uwagi dotyczące wolności od dyskryminacji są pogrupowane w oddzielnym temacie społeczeństwa integracyjnego, jako znaczące.

W świetle zmieniającego się społeczeństwa różnorodne uwagi koncentrują się na kwestiach związanych z prawami i wolnościami w kontekście transformacji cyfrowej, w szczególności związanych z prawem do prywatności. Ten podtemat jest również omawiany w temacie transformacji cyfrowej. Unijne ogólne rozporządzenie o ochronie danych jest postrzegane jako klucz do uniemożliwienia przedsiębiorstwom sprzedaży danych osobowych (zob. [pomysł](#)). Ogólnie rzecz biorąc, uczestnicy zwracają uwagę na potrzebę lepszych przepisów i narzędzi w celu rozwiązania problemów dotyczących prywatności związanych z internetem i mediami społecznościowymi, a także wszystkimi nowymi technologiami (zob. [pomysł](#)). Wezwano do ograniczenia wykorzystywania danych biometrycznych do celów nadzoru (zob. [pomysł](#)) oraz do bardziej ogólnego gromadzenia i udostępniania danych osobowych (zob. przykład pomysłu). W rzeczywistości uczestnicy zauważają, że nadzór cyfrowy poprzez gromadzenie danych osobowych przez gigantów technologicznych stanowi poważne zagrożenie dla godności, autonomii i prywatności obywateli. W związku z tym wzywają do zaostrzenia przepisów i środków ochrony danych (zob. [pomysł](#)). Kwestię tę poruszono również w świetle wyrażonej potrzeby zwiększenia regulacji w odniesieniu do sztucznej inteligencji (zob. [pomysł](#)).

Inna grupa idei dyskutuje o wolności słowa i ograniczeniach tej wolności. Jeśli chodzi o zapewnienie wolności wypowiedzi związanej z prasą i mediami społecznościowymi, niektórzy respondenci wyrazili obawy, że są one zagrożone, a treści są usuwane z platform (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Inne dotyczą ograniczeń wolności wypowiedzi, takich jak zakres, w jakim treści internetowe powinny być regulowane, oraz ich wpływ na wolność słowa, przy czym niektórzy obywatele popierają utworzenie jednolitych europejskich ram cyfrowych (zob. [wydarzenie](#)). Na przykład fałszywe informacje są postrzegane jako zagrożenie dla podstawowych

wartości demokratycznych (zob. [wydarzenie](#)). Często poruszane pojęcie nawoływania do nienawiści wskazuje na potrzebę rozwiązania tego problemu i zwiększenia ochrony ofiar nawoływania do nienawiści (przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)) oraz przestępstw z nienawiści (zob. [wydarzenie](#)).

Podtemat dotyczy praw gospodarczych i społecznych, które poruszono również w temacie „Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i zatrudnienie”, takich jak prawo do mieszkania (zob. przykład [pomysłu](#)), zapewnienie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym (zob. przykład [wydarzenia](#)), zabezpieczenie społeczne żywnościowe (zob. [pomysł](#)) itp. Niektórzy uczestnicy domagają się aktualizacji praw człowieka w tym zakresie (zob. [pomysł](#)) lub nawet zapewnienia wykonalności praw socjalnych (zob. [pomysł](#)).

Jeśli chodzi o prawa konkretnego segmentu społeczeństwa, kilka pomysłów opowiada się za prawami dziecka i wskazuje na potrzebę zwiększenia ochrony dzieci w prawodawstwie i polityce (zob. przykład pomysłu).

W świetle podstawowego prawa do poszanowania różnorodności kulturowej, religijnej i językowej szeroko popieranym pomysłem na platformie jest apel do Unii Europejskiej o uznanie esperanto za język obywateli europejskich (zob. przykład pomysłu).

Inna grupa uwag podkreśla potrzebę zniesienia środków związanych z COVID-19, gdy tylko pozwolą na to skutki pandemii, w celu zapewnienia powrotu do normalności i przywrócenia swobód obywatelskich (zob. [pomysł](#)). W związku z tym wzywa się również do zapobiegania dyskryminacji obywateli, którzy zdecydowali się nie być szczepieni lub poddawani regularnym testom w celu uzyskania dostępu do podstawowych placówek (zob. przykład pomysłu). Kwestie związane ze szczepieniami przeciwko COVID-19 omówiono bardziej szczegółowo w ramach tematu „Zdrowie”.

W niektórych uwagach wzywa się UE do objęcia wiodącej roli w ochronie praw zwierząt (zob. [pomysł](#)), na przykład poprzez wprowadzenie „licencji na zwierzęta” (zob. [pomysł](#)). Uczestnicy uważają, że chociaż traktaty UE uznają zwierzęta za istoty zdolne do odczuwania, w rolnictwie i przemyśle mięsnym nadal stosuje się obraźliwe i okrutne traktowanie (zob. przykład pomysłu).

Inne koncentrują się w szczególności na sprawach sądowych i konsekwencjach mobilności wewnątrzunijnej, omawiając potrzebę ułatwienia procesów, na przykład w odniesieniu do rozpatrywania spraw spadkowych (zob. [pomysł](#)), śmierci (zob. [pomysł](#)) i sugerując, że rejestry małżeńskich ustrojów majątkowych i zarejestrowanych związków partnerskich państw członkowskich powinny być ze sobą powiązane (zob. [pomysł](#)). Podczas otwartego webinarium na forum

uczestnicy omówili prawa procesowe w postępowaniu karnym w całej UE (zob. [wydarzenie](#)).

Różni uczestnicy popierają prawo do samodzielnego leczenia konopiami indyjskimi (zob. przykład pomysłu) i szerzej omawiają dekryminalizację i legalizację narkotyków (zob. przykład pomysłu). Kwestia ta została również poruszona w ramach tematu „Zdrowie”.

Niektórzy obywatele sugerują, że opcje płatności gotówką należy uznać za prawo demokratyczne (zob. przykład pomysłu).

Współeczeństwie integracyjnym

W różnych opiniach wzywa się do wzmocnienia wysiłków na rzecz stworzenia społeczeństwa integracyjnego i zajęcia się takimi kwestiami jak wolność, dyskryminacja i równość. Dominująca część wypowiedzi w ramach tego tematu dotyczy idei związanych z równouprawnieniem płci, w tym bardzo popartego pomysłu na ten temat (zob. [pomysł](#) i przykład [wydarzenia](#)), a także wzmocnienia pozycji kobiet (zob. [wydarzenie](#)). Powiązane sugestie obejmują zwiększenie liczby kobiet wśród decydentów politycznych i gospodarczych (zob. przykład pomysłu). Równość płci jest również szeroko omawiana pod względem osiągnięcia równości wynagrodzeń (zob. przykład pomysłu), a także pod względem edukacyjnym od dzieciństwa (zob. [pomysł](#)). Wezwanie do przyjęcia podejścia uwzględniającego aspekt płci w odniesieniu do sektorów tradycyjnie bardziej zdominowanych przez mężczyzn, takich jak STEM, w celu złagodzenia nierówności płci jest również obecne w innych tematach.

Jeśli chodzi o prawa seksualne i reprodukcyjne, obywatele są podzieleni. Grupa uwag podkreśla znaczenie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw seksualnych i reprodukcyjnych jako podstawowego środka osiągnięcia równości płci i położenia kresu przemocy ze względu na płeć, w tym prawa do aborcji (zob. przykład pomysłu). Natomiast w innych opiniach opowiedziano się za ochroną godności i prawa do życia poprzez wstrzymanie finansowania w obszarach unijnych badań, pomocy rozwojowej i zdrowia publicznego, które są postrzegane jako sprzyjające niszczeniu embryonów ludzkich (zob. [pomysł](#)). Wykraczając poza temat aborcji, pomysły związane z prawami seksualnymi i reprodukcyjnymi omawiają potrzebę wdrożenia skutecznych środków w celu przeciwdziałania zwiększonej przemocy ze względu na płeć (zob. przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)), a także sugerują zajęcie się męskimi stereotypami (zob. [pomysł](#)) oraz przeciwdziałanie pornografii zemsty i molestowaniu w internecie (zob. [wydarzenie](#)).

Innym tematem, który spotkał się z licznymi uwagami, jest potrzeba dalszego promowania integracji osób z niepełnosprawnościami, na przykład osób dotkniętych Trisomią 21 (zob. [pomysł](#)). Uczestnicy apelują o włączenie osób z niepełnosprawnościami do konstytucji krajowych (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)), a także o strategię polityczną zachęcającą do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami (zob. [pomysł](#)) oraz szkolenia uświadamiające na temat niepełnosprawności dla wszystkich pracowników (zob. [pomysł](#)). Podobnie pomysł opowiada się za szkoleniem nauczycieli w zakresie integracji uczniów z niepełnosprawnościami w klasach (zob. [pomysł](#)). Inne propozycje obejmują: (i)

usunięcie barier dla osób z niepełnosprawnościami poprzez zwiększenie dostępności produktów i usług (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)), (ii) odpowiednią ochronę ich praw człowieka (zob. [pomysł](#)) oraz (iii) przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami umysłowymi (zob. [pomysł](#)). Wysoko komentowane wydarzenie, w którym uczestnicy wyrażają aprobatę w sekcji komentarzy, również wzywa do włączenia osób z zespołem Downa i inicjatyw ustawodawczych do ich wsparcia (zob. [wydarzenie](#)), aby zwiększyć ich widoczność i udział na wszystkich szczeblach społeczeństwa (zob. [pomysł](#)).

Niektórzy uczestnicy uważają, że prawa kobiet, mniejszości LGBTIQ i prawa człowieka są atakowane w niektórych państwach członkowskich (zob. przykład pomysłu i [pomysłu](#)). W związku z tym wielu uczestników wzywa do ochrony osób LGBTIQ i uznawania małżeństw osób tej samej płci we wszystkich państwach członkowskich UE (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)) oraz do umożliwienia rodzicielstwa osobom LGBTIQ (zob. [pomysł](#)). Jedno z wydarzeń warsztatowych dotyczyło włączenia praw osób LGBTIQ do różnych tematów (zob. [wydarzenie](#)). Inny pomysł sugeruje wprowadzenie pojęcia dyskryminacji z wielu przyczyn jednocześnie, tj. dyskryminacji ze względu na co najmniej dwie przyczyny, oraz podjęcie konkretnych środków w celu jej zwalczania (zob. [pomysł](#)).

W związku ze starzeniem się społeczeństw europejskich do platformy skierowano apele o przeciwdziałanie starzeniu się społeczeństwa (zob. [pomysł](#)). Zorganizowano również wydarzenie mające na celu zbadanie wpływu zmian demograficznych na fundamenty strukturalne społeczeństwa (zob. [wydarzenie](#)).

Kilka wydarzeń zwróciło również uwagę na kwestię praw mniejszości narodowych i etnicznych (zob. przykład pomysłu i [wydarzenia](#)), w tym społeczności romskiej (zob. przykład [pomysłu](#), [wydarzenia](#) i [wydarzenia](#)). W tym samym duchu niektóre pomysły wzywają do przyjęcia rozporządzenia UE w celu zapewnienia praw językowych mniejszości europejskich (zob. przykładowy [pomysł](#)). Jeden z bardzo popieranych pomysłów wzywa do uczynienia języka katalońskiego językiem urzędowym UE (zob. [pomysł](#)).

W Komisji omówiono inkluzywne refleksje komunikacyjne, a uczestnicy stwierdzili, że obywatele europejscy powinni mieć swobodę świętowania uroczystości religijnych, aby uniknąć sytuacji, w której obywatele europejscy czuliby się odwrotnie dyskryminowani (zob. [pomysł](#), [pomysł](#) i [wydarzenie](#)).

W odniesieniu do perspektyw zróżnicowanej i sprzyjającej włączeniu społecznemu Europy uczestnicy dyskutują o potrzebie skutecznej polityki integracyjnej, ponieważ niektórzy podkreślają, że niewdrożenie skutecznej polityki integracji imigrantów powoduje napięcia w społeczeństwach europejskich i związane z tym zagrożenia dla bezpieczeństwa (zob. [pomysł](#)).

Ochrona praworządności

Potrzeba utrzymania praworządności i poszanowania wartości demokratycznych jest często powracającym tematem (zob. przykład pomysłu). W uwagach uznano je za fundamenty Unii Europejskiej (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)). Chociaż większość uwag dotyczy aspektów wewnętrznych w odniesieniu do praworządności, uwzględniono również aspekty zewnętrzne, wzywając UE do przyjęcia bardziej zdecydowanego stanowiska wobec państw trzecich, takich jak Rosja i Chiny.

Jednym z najczęściej popieranych pomysłów w ramach tego tematu jest apel o mechanizm przeglądu demokracji, praworządności i praw podstawowych (zob. [pomysł](#)). Podkreślono również znaczenie praworządności dla funkcjonowania rynku wewnętrznego (zob. [pomysł](#)). W związku z tym idea określenia wspólnej wizji ochrony jej wartości i instytucji jest szeroko rozpowszechniona na całej platformie (zob. przykład pomysłu).

Wielu uczestników wyraża zaniepokojenie w związku z poszanowaniem wartości UE i praworządności w UE (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)), a niektórzy w szczególności wymieniają Węgry (zob. przykład [pomysłu](#)) i Polskę (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)). Pomysł cieszący się dużym poparciem podkreśla, że demokracja i praworządność powinny być przestrzegane przez wszystkie państwa członkowskie bez angażowania się w stosowanie podwójnych standardów (zob. [pomysł](#)).

W świetle tych postrzeganych zagrożeń dla praworządności uczestnicy proponują różne strategie przeciwdziałania naruszeniom: (i) zmniejszenie dotacji dla państw, (ii) pozbawienie ich prawa głosu w Radzie (zob. przykład [pomysłu](#)), (iii) wykorzystanie mechanizmów ochrony budżetowej związanych z praworządnością (zob. [pomysł](#)), (iv) przegląd art. 7 w celu ułatwienia nakładania sankcji na rządy łamiące wartości UE (zob. [pomysł](#)), (v) wprowadzenie mechanizmu, zgodnie z którym państwa członkowskie mogą zostać wydalone, jeżeli naruszają demokratyczne praworządność (zob. [pomysł](#)), oraz (vi) ustanowienie organu nadzorczego, takiego jak Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, w celu ochrony demokracji i praworządności w UE (zob. [pomysł](#)).

Zaproponowano również szereg pomysłów mających na celu zapewnienie praworządności, obok innych wartości UE. Kilka z nich sugeruje wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego jako sposobu na wzmocnienie i utrzymanie demokratycznej praworządności (zob. [pomysł](#) i zob. [pomysł](#)). Jeden z uczestników przedstawił powiązany pomysł wdrożenia strategii UE na rzecz społeczeństwa obywatelskiego, aby organizacje społeczeństwa obywatelskiego mogły

swobodnie działać i przyczyniać się do przestrzegania wartości europejskich (zob. [pomysł](#)).

Niemniej jednak najbardziej rozpowszechniony pomysł wymaga zniesienia zasady jednomyślności, aby zagwarantować, że państwa członkowskie, które nie są dostosowane do praworządności, nie będą mogły blokować procesu decyzyjnego w UE (zob. przykład pomysłu).

Ochrona wolności prasy i mediów jest uważana za związaną z ochroną praworządności, a tym samym wartości UE. Było to tematem warsztatów partycypacyjnych, a potrzeba zwiększenia przejrzystości pluralizmu medialnego i zapewnienia większej ochrony dziennikarzy była kluczowym punktem wyjścia (zob. [wydarzenie](#)). Wspierana jest również większa przejrzystość i większe zaangażowanie obywateli w proces decyzyjny UE (zob. [pomysł](#)).

Podczas gdy przeważająca część pomysłów wskazuje na obawy związane z naruszeniami praworządności, inny nurt pomysłów przyjmuje inną perspektywę, w której UE postrzegana jest jako ingerująca w konstytucje państw członkowskich w sposób autorytarny (zob. przykład [pomysłu](#)). Niektóre apele o ponowne rozważenie kompetencji Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w zakresie zapobiegania konfliktom z krajowymi jurysdykcjami konstytucyjnymi są rejestrowane na platformie (zob. przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)). Na przykład jeden z uczestników jest zdania, że dopóki respektowana jest suwerenność ludowa, panuje demokracja (zob. [pomysł](#)). Podobnie inni twierdzą, że prawo weta jest egzekwowane jako narzędzie polityczne przyznane w traktatach oraz że państwa członkowskie mają prawo bronić granic i chronić religię chrześcijańską, kulturę i jednorodne społeczeństwo (zob. [pomysł](#)).

Bezpieczeństwo

Kwestia bezpieczeństwa jest szeroko omawiana w innych tematach, takich jak UE na świecie, dlatego rzadziej pojawia się jako temat w ramach tematu Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo. Niemniej jednak jednym z najczęściej komentowanych pomysłów w tym temacie jest propozycja utworzenia armii UE (zob. [pomysł](#)), aby lepiej chronić państwa członkowskie przed wrogimi podmiotami zagranicznymi (zob. przykład [wydarzenia](#)). Ponadto uczestnicy twierdzą, że centralizacja bezpieczeństwa UE byłaby korzystna zarówno pod względem kosztów, jak i ze względu na malejące znaczenie armii krajowych w całej Europie, ze względu na słabszą lojalność obywateli europejskich wobec obrony własnego państwa (zob. [pomysł](#)). Jednak w sekcjach komentarzy do tych pomysłów inni zakwestionowali ten wniosek,

komentując głównie implikacje polityczne i związek między obroną UE a obroną narodową. Z tego powodu jeden z uczestników opowiada się za integracją i interoperacyjnością armii krajowych (zob. [pomysł](#)).

Uczestnicy dyskutują również o przyszłości polityki zagranicznej i o tym, w jaki sposób można ją zmienić, aby zapewnić Europie rolę międzynarodową (zob. [wydarzenie](#)), a także wzywają UE do ponownego przemyślenia swoich priorytetów pod względem celów w zakresie bezpieczeństwa, w kontekście różnych kwestii, od kryzysu migracyjnego po Afganistan, po zagrożenie ze strony Chin w regionie Azji i Pacyfiku (zob. [pomysł](#)). W świetle nietradycyjnych wyzwań militarnych, które są sekurytyzowane, takich jak terroryzm, działalność organizacji przestępczych i nieuregulowana imigracja, jeden z uczestników twierdzi, że nie można ich rozwiązać wyłącznie za pomocą tradycyjnych strategii wojskowych, ponieważ wymagają one środków bezpieczeństwa ustanowionych w drodze dyplomacji, mediacji i spójności społecznej (zob. [pomysł](#)). Ważnym przykładem jest bezpieczeństwo energetyczne (zob. [pomysł](#)) oraz cel polegający na zmniejszeniu zależności w celu zwiększenia geopolitycznych zdolności obronnych Unii Europejskiej (zob. [pomysł](#)). Debaty na platformie dotyczyły również zestawienia pacyfistów promujących strategię obronną z tymi, którzy twierdzili, że w konfrontacji z supermocarstwami, takimi jak Chiny i Rosja, konieczne jest zmilitaryzowane bezpieczeństwo (zob. [pomysł](#)). Niektórzy uczestnicy są zdania, że UE nie powinna zajmować się kwestiami obronnymi i że lepiej jest, aby państwa członkowskie broniły się przy wsparciu NATO (zob. [pomysł](#)).

Istnieją szeroko podzielane obawy dotyczące bezpieczeństwa w odniesieniu do Rosji na platformie, takie jak zagrożenie dezinformacją oraz wpływ i wpływ Rosji wobec państw europejskich (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)), a także poglądy wyrażające potrzebę opracowania wspólnej polityki (zob. [pomysł](#)).

Jeśli chodzi o bezpieczeństwo wewnętrzne w UE, niektórzy uczestnicy podnoszą potrzebę zwalczania różnych rodzajów zagrożeń, takich jak cyberataki, poprzez zwiększoną koordynację w zakresie cyberbezpieczeństwa (zob. [pomysł](#)) i wielorakie formy terroryzmu za pomocą skoordynowanych programów zwalczania terroryzmu (zob. przykład [wydarzenia](#)). Ponadto podkreślają znaczenie zapobiegania radykalizacji i polaryzacji społeczeństw europejskich, na przykład poprzez utworzenie sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw w celu wymiany najlepszych praktyk (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)).

Proponuje się również koordynację na szczeblu UE dla sił policyjnych, aby zapewnić równość i jednolitą pracę we wszystkich państwach członkowskich (zob. [pomysł](#)). W związku z tym uczestnicy zaproponowali wprowadzenie wojskowego i policyjnego programu Erasmus w celu skonsolidowania lojalności wobec UE i ułatwienia wymiany dobrych praktyk (zob. [pomysł](#) i

[pomysł](#)). Podobne pomysły są również omawiane w ramach tematu „UE na świecie”.

Ostatnim aspektem pomysłów jest kilka apeli na platformie o ułatwienie ścigania przestępstw i egzekwowania prawa ponad granicami państwowymi (zob. przykłady [pomysłu](#) i [pomysłu](#)), na przykład poprzez przyjęcie jednolitego kodeksu karnego (zob. [pomysł](#)). Biorąc pod uwagę swobodę przemieszczania się w UE, niektórzy obywatele popierają utworzenie europejskiej agencji w celu zacieśnienia współpracy między państwami członkowskimi w walce z terroryzmem i przestępczością zorganizowaną (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)). Uczestnik zwraca również uwagę na niebezpieczeństwo związane z nielegalną sprzedażą broni (zob. [pomysł](#)). Niektórzy uczestnicy przewidują również wzmocnienie Europolu, już istniejącej europejskiej agencji ds. walki z międzynarodową przestępczością i terroryzmem (zob. [pomysł](#)).

Wartości UE

Znaczenie i centralne znaczenie podtrzymywania wartości europejskich jest często podkreślane na platformie (zob. przykład [pomysłu](#)). Grupa pomysłów na platformie omawia znaczenie bycia Europejczykiem oraz wartości, które UE powinna ucieleśniać i promować (zob. np. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)). W szczególności niektórzy obywatele wymieniają między innymi zasady godności ludzkiej, wolności, równości, demokracji, praworządności, praw człowieka, pluralizmu, sprawiedliwości, solidarności (zob. [wydarzenie](#)) i parytetu płci jako stanowiące system wartości Unii Europejskiej i uważają, że powinny one przyświecać jej polityce. Taki wysoko poparty wniosek wiąże się z wprowadzeniem mechanizmu przeglądu demokracji, praworządności i praw podstawowych w UE (zob. [pomysł](#)).

Obywatele odnoszą się również do wspólnych korzeni, a także niejednorodnej specyfiki charakteryzującej każde państwo członkowskie (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)).

Niektórzy uczestnicy dyskutują również o potrzebie opracowania konstytucji europejskiej w celu jasnego zdefiniowania zestawu podstawowych wartości europejskich, których należy przestrzegać w UE (zob. przykład [pomysłu](#)).

Część dyskusji koncentruje się na miejscu religii i wartości religijnych w Europie i obejmuje dyskusje na temat roli wartości chrześcijańskich i potrzeby ich ochrony (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)), ale wzywa również do poszanowania różnorodności kulturowej i religijnej w Europie (zob. [pomysł](#)). W odniesieniu do chrześcijaństwa podczas wydarzenia zbadano, w jaki sposób kraje Europy Wschodniej godzą publiczne przejawy religii z tolerancją wobec innych religii i

przekonań (zob. [wydarzenie](#)). Religia i jej znaczenie w dzisiejszej Unii Europejskiej zostały omówione podczas spotkania międzywyznaniowego w Dublinie (zob. [wydarzenie](#)). Z drugiej strony uczestnicy twierdzą, że coraz bardziej dzielące kwestie etyczne należy rozwiązywać poprzez dialog międzyreligijny i perspektywy międzykulturowe (zob. przykład pomysłu).

W ostatnich wpisach pojawiła się również kwestia antysemityzmu jako dużego zagrożenia dla obywateli ze strony społeczności żydowskich w wielu krajach, w których odnotowano wzrost liczby ataków i przemocy (zob. [pomysł](#)).

Lobbing i korupcja

Podobnie jak w przypadku tematu „Demokracja europejska”, niektórzy uczestnicy skupili się na kwestiach związanych z lobbingiem i korupcją. Istnieją sugestie dotyczące wzmocnienia regulacji i przejrzystości lobbingu ze strony interesów prywatnych (zob. [pomysł](#)) oraz ograniczenia jego wpływu na politykę UE (zob. przykład pomysłu). Inni uczestnicy dyskutowali o sposobach zwalczania korupcji w instytucjach UE, wykorzystaniu funduszy UE i ochronie sygnalistów (zob. przykład pomysłu). Jeden z uczestników zaproponował utworzenie Komisji Prawdy i Pojednania, która zajmowałaby się domniemanymi naruszeniami traktatów UE przez urzędników UE (zob. [pomysł](#)).

Oprócz zwalczania korupcji na szczeblu instytucji UE istnieją pewne apele do UE o sprawdzenie bezstronności krajowych administracji publicznych w celu przeciwdziałania faworyzowaniu i arbitralności (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)) lub zwalczania korupcji w sądownictwie (zob. [pomysł](#)). Uczestnicy zwracają się do UE o podjęcie działań przeciwko unikaniu opodatkowania i korupcji w państwach członkowskich (zob. przykład pomysłu). Ponadto niektórzy respondenci wyrazili oburzenie, że nie mogą prowadzić uczciwych procesów sądowych (zob. [pomysł](#)).

rozszerzeniem systemu obronnego UE (zob. przykład pomysłu). Omówiono również członkostwo Ukrainy w UE (zob. [pomysł](#)).

Oprócz tego uwagi dotyczyły tematów i podtematów poruszonych w ostatnim opublikowanym sprawozdaniu.

Prawa osób LGBTIQ (zob. przykład pomysłu), równość płci (zob. przykład [pomysłu](#)), dyskryminacja osób z niepełnosprawnościami (zob. [pomysł](#)) i mniejszości (zob. [wydarzenie](#)) były często poruszane w pomysłach przedstawionych na platformie, obok wartości UE (zob. przykład [pomysłu](#)).

W ramach tematu praw i swobód obywatelskich niektórzy uczestnicy zaapelowali o większe poszanowanie wolności wypowiedzi, proponując ułatwienie niezależnych relacji medialnych (zob. przykład pomysłu). Inny wkład opowiadał się za większą swobodą noszenia broni (zob. [pomysł](#)).

Jeśli chodzi o prawa socjalne, omówiono również temat demografii, wzywając do wprowadzenia strategii politycznych mających na celu lepsze wspieranie rodzin (zob. [pomysł](#)). W jednym z pomysłów podkreślono również potrzebę opracowania skutecznej polityki zwalczania bezdomności (zob. [pomysł](#)).

Tematy związane z wymiarem sprawiedliwości i egzekwowaniem prawa (zob. przykład [pomysłu](#)) były w dużej mierze przedmiotem dyskusji. W odniesieniu do wymiaru sprawiedliwości uczestnicy omówili kwestie związane z uchylaniem się od opodatkowania i dumpingiem socjalnym (zob. [pomysł](#)), a także nieprawidłowe funkcjonowanie systemów wymiaru sprawiedliwości oraz zaawansowane propozycje mające na celu integrację europejskich systemów wymiaru sprawiedliwości, w tym możliwość odbycia kary w innym państwie UE (zob. [pomysł](#)).

Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022)

Nowe pomysły coraz częściej poruszają kwestie bezpieczeństwa i ochrony granic. Temat obrony omówiono nie tylko pod kątem utworzenia europejskiej armii (zob. przykład pomysłu), ale także w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę, z wieloma apelami o wzmocnienie europejskich wartości demokratycznych (zob. [pomysł](#)) i wsparcie Ukrainy. W związku z tym niektórzy uczestnicy opowiedzieli się za

Ochrona i obrona praw i wolności człowieka
Wzmocnienie wykonalności instrumentów dotyczących praw człowieka w porządku prawnym UE
Ochrona prywatności i danych osobowych
Ograniczenie wykorzystywania danych biometrycznych do celów nadzoru
Utrzymanie wolności sumienia i wolności wypowiedzi
Walka z mową nienawiści i przestępstwami z nienawiści
Zapewnienie wolności prasy i mediów przy jednoczesnym przeciwdziałaniu dezinformacji
Zapewnienie praw gospodarczych i społecznych
Wdrażanie praw dziecka w procesie kształtowania polityki
Ochrona praw zwierząt i zniesienie nadużyć i okrutnych praktyk w intensywnej hodowli zwierząt
W świetle COVID-19 środki zapewniają prawo do swobodnego przemieszczania się i zapobiegają dyskryminacji
Zapewnienie prawa do płatności gotówkowych
Ujednolicenie praw wyborczych we wszystkich państwach członkowskich
Legalizacja marihuany

Prawa i wolności

Lobbing i korupcja

Zwalczanie korupcji na szczeblu krajowym i unijnym oraz zaostrzenie przepisów dotyczących działalności lobbingowej
Uczynienie unijnego procesu decyzyjnego bardziej przejrzystym i odpowiedzialnym
Przeciwdziałanie unikaniu opodatkowania w państwach członkowskich
Przeciwko faworyzowaniu i arbitralności w krajowych administracjach publicznych

Wartości i
prawa,
praworządność,
bezpieczeństwo

Spółeczeństwo integracyjne

Zapewnienie wolności od dyskryminacji
Wdrażanie równości płci i wzmacnianie reprezentacji kobiet
Zwiększenie integracji osób z niepełnosprawnościami poprzez usuwanie barier i przeciwdziałanie dyskryminacji
Wspieranie praw osób LGBTQ i uznawanie małżeństw osób tej samej płci we wszystkich państwach członkowskich
Przeciwdziałanie ageizmowi
Zaawansowane strategie na rzecz integracji mniejszości, takich jak ludność romska
Wzmocnienie praw seksualnych i reprodukcyjnych a antyaborcjonizm pro-life
W odniesieniu do migracji: zapewnienie skutecznej polityki integracyjnej i zwalczanie dezinformacji

Rys. 17 – Temat mapy myśli Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo, część 1

Bezpieczeństwo

Utworzenie europejskiej armii obronnej
Utworzenie Europejskiej Agencji ds. Zwalczania Przestępczości Zorganizowanej i Terroryzmu
Integracja i zapewnienie interoperacyjności armii krajowych
Ustanowienie europejskich sił policyjnych
Zajęcie twardego stanowiska wobec Rosji wobec dezinformacji i zagrożeń militarnych
Stawianie czoła niewojskowym wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem, takim jak cyberataki i radykalizacja postaw
Zwalczanie nielegalnej sprzedaży broni
Ułatwienie transgranicznego ścigania przestępstw w UE
Udzielanie wsparcia Ukrainie za pomocą środków wojskowych i dyplomatycznych w świetle rosyjskiej agresji
Wzmocnienie ochrony granic UE

Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo

Wartości UE

Potrzeba debaty na temat miejsca religii w społeczeństwach europejskich
Przyjęcie środków zapobiegawczych w celu przeciwdziałania radykalizacji i polaryzacji w społeczeństwach europejskich
Wartości europejskie, których należy przestrzegać w konstytucji europejskiej
Niech system wartości Unii Europejskiej ukierunkowuje polityki: prawa człowieka, wolność, równość, demokracja itp.
Angażowanie się w kwestie etyczne powodujące podziały poprzez dialogi międzyreligijne i dzielenie się perspektywą międzykulturową

Ochrona praworządności

Określenie wspólnej wizji i roli instytucji wewnętrznej ochrony praworządności
Zniesienie jednomyślności niezbędnej do bardziej demokratycznego podejmowania decyzji
Zapewnienie przestrzegania demokratycznej praworządności przez państwa członkowskie oraz podejmowanie działań karnych w przypadku naruszenia zasad demokratycznych
Powołanie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości jako organu nadzorującego demokrację i praworządność
Wspieranie organizacji społeczeństwa obywatelskiego jako sposobu na wzmocnienie demokratycznej praworządności
Obrona wartości UE i praworządności na zewnątrz w obliczu sprzeciwu ze strony Rosji i Chin
Sceptycy UE wzywają do zniesienia prawa europejskiego i aparatu UE

Rys. 18 – Temat mapy myśli Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo, część 2

7. Transformacja cyfrowa

Temat transformacji cyfrowej wygenerował 1 072 pomysły, 1 184 komentarze i 390 wydarzeń, co daje w sumie 2 646 wpisów. Ogólnie rzecz biorąc, wkład podkreśla potrzebę transformacji cyfrowej w odniesieniu do przyszłej gospodarki, współpracy, zdrowia i innych obszarów życia. Podkreślono w nich jednak również szereg wyzwań związanych z transformacją cyfrową, takich jak względy etyczne, rosnąca przepaść cyfrowa, niedociągnięcia RODO i cyberzagrożenia. W związku z tym, w odniesieniu do najczęściej pojawiających się tematów, uczestnicy wyrazili potrzebę nie tylko inwestowania w edukację cyfrową i wspieranie umiejętności cyfrowych, ale także inwestowania w innowacje cyfrowe i dążenia do suwerennej cyfrowo Europy. Poszczególne pomysły można pogrupować według następujących tematów:

- **Kształcenie i szkolenie: umiejętności cyfrowe**
- **Suwerenność cyfrowa i etyka cyfrowa**
- **Ogólna cyfryzacja społeczeństwa**
- **Europejskie narzędzia cyfrowe: cyfryzacja usług publicznych**
- **Dane cyfrowe**
- **Bezpieczeństwo cybernetyczne**
- **Prawa cyfrowe i włączenie społeczne**
- **Zanieczyszczenia, zrównoważony rozwój i trwałość**
- **Cyfryzacja gospodarki**
- **Zdrowie cyfrowe**

Wydarzenia

Ostatnie wydarzenia zorganizowane w ramach tematu „Transformacja cyfrowa” odzwierciedlały debatę na temat stworzenia sprawiedliwej i zrównoważonej transformacji cyfrowej w UE. Podczas jednego z wydarzeń w Szwecji uczniowie szkół średnich omówili brak nowoczesnego sprzętu elektronicznego w szkołach, niski poziom zrozumienia nowych technologii wśród osób starszych oraz potrzebę szybkich połączeń internetowych w całej UE (zob. [wydarzenie](#)).

Podczas warsztatów w węgierskim mieście Pecz, zorganizowanych przez miejscowy uniwersytet, omówiono dylematy etyczne związane z regulacją i wykorzystaniem sztucznej inteligencji. Warsztaty obejmowały wstępną sesję burzy mózgów, a następnie prezentację pomysłów i ich późniejsze przełożenie na bardziej konkretne propozycje (zob. [wydarzenie](#)).

We francuskim regionie Bretanii zorganizowano wydarzenie poświęcone przepaści cyfrowej (zob. [wydarzenie](#)), natomiast temat rosyjskiej inwazji na Ukrainę był głównym tematem dyskusji na temat europejskiej suwerenności cyfrowej, która odbyła się we francuskim mieście Agen pod tytułem „Cyfrowe: najgorsi i najlepsi na świecie” (zob. [wydarzenie](#)).

Kształcenie i szkolenie: umiejętności cyfrowe

Jedną z najczęściej powtarzających się grup pomysłów na platformie w ramach tematu transformacji cyfrowej dotyczy potrzeby zapewnienia obywatelom UE umiejętności i narzędzi niezbędnych do rozwoju i odniesienia sukcesu w coraz bardziej cyfrowym świecie. Szereg pomysłów na platformie opowiada się za kompleksowymi ogólnounijnymi wysiłkami na rzecz umiejętności cyfrowych we wszystkich państwach UE, ponieważ rozwój i promowanie umiejętności cyfrowych uznaje się za najwyższy priorytet dla gospodarki (zob. przykład [pomysłu](#)). Uczestnicy w szczególności wspominają o potrzebie rozwijania umiejętności cyfrowych młodych ludzi we wszystkich państwach członkowskich UE w celu zwiększenia ich szans na zatrudnienie (zob. przykład [pomysłu](#)). Podnoszenie umiejętności cyfrowych i tworzenie zdolności do poruszania się w zdigitalizowanym społeczeństwie nie tylko przynosi korzyści gospodarcze, ale jest również coraz częściej postrzegane jako warunek wstępny zapewnienia szerszego dostępu do edukacji, kultury i ważnych usług publicznych (zob. przykład [pomysłu](#)). Pomysły sugerują rozpoczęcie na poziomie szkoły podstawowej i kontynuowanie ścieżki edukacyjnej (zob.

przykład [pomysłu i wydarzenia](#)), w tym wśród osób starszych (zob. przykład [wydarzenia](#), przykład [pomysłu](#)). Jeden z autorów odwołuje się do unijnego programu na rzecz umiejętności i Planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027 i zwraca się o jego szybsze wdrożenie w odniesieniu do umiejętności cyfrowych, w szczególności w świetle pandemii COVID-19 (zob. [pomysł](#)). Oprócz szkoleń w zakresie umiejętności cyfrowych wzywa się do zapewnienia szkoleń na temat zagrożeń związanych z internetem, takich jak głębokie fałszywe filmy wideo, oraz do edukowania w zakresie metod zapobiegania oszustwom internetowym (zob. przykład [pomysłu](#)). Niektórzy uczestnicy wyrażają potrzebę przyjęcia przepisów UE dotyczących edukacji cyfrowej w celu ochrony małoletnich w przestrzeni wirtualnej i zapewnienia wysokiej jakości edukacji (zob. [pomysł](#)).

Temat omówiony w równym stopniu w temacie edukacji, kultury, młodzieży i sportu, e-uczenie się w kontekście kryzysu zdrowotnego, stał się powracającym tematem wśród wpisów ze wspólnym apelem o zwiększenie inwestycji i wysiłków na rzecz pobudzenia cyfryzacji edukacji (zob. przykład [pomysłu](#)). Wykraczając poza infrastrukturę sprzętową, uczestnicy proponują utworzenie jednej europejskiej platformy zdalnego uczenia się (zob. przykład [pomysłu i pomysłu](#)), opracowanie wirtualnych i wciągających narzędzi pedagogicznych (zob. [pomysł](#)) lub wspólnego portalu internetowego dla certyfikatów cyfrowych online (zob. przykład [pomysłu](#)). W związku z tym uczestnicy proponują również dalsze promowanie kariery naukowej (zob. przykład [pomysłu i wydarzenia](#)) oraz rozwój programów badań naukowych dla młodych studentów, inwestowanie w dziedzinie technologii cyfrowych i innowacji (zob. [pomysł](#)).

Suwerenność cyfrowa i etyka

Temat suwerenności cyfrowej pojawia się często, a wiele pomysłów na inwestycje w oprogramowanie typu open source spotkało się z dużym poparciem. Pomysły przedstawione na platformie w celu zwiększenia suwerenności cyfrowej koncentrują się na strategicznej niezależności Europy pod względem sprzętu, oprogramowania i platform mediów społecznościowych, przy czym kilkakrotnie wezwano do egzekwowania i promowania odporności i niezależności oprogramowania, a także inwestycji w innowacje (zob. przykład [pomysłu i pomysłu](#)). Szereg pomysłów wymaga inwestycji w europejskie oprogramowanie typu open source ze względów egalitarnych i ściślejszej współpracy między państwami członkowskimi (zob. przykład pomysłu cieszącego się dużym poparciem), ale także uzyskania większej autonomii cyfrowej (zob. przykład [pomysłu](#)). Podtemat pomysłów obejmuje

wspieranie rozwoju cyfrowego i produkcji cyfrowej w UE, podejmowanie działań w odniesieniu do monopolu branży internetowej (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)) wobec innych podmiotów, takich jak Stany Zjednoczone czy Chiny. Podobnie jak w przypadku innych tematów uczestnicy propagują ideę platform mediów cyfrowych będących własnością Europy i wiodących platform mediów cyfrowych, takich jak europejska platforma transmisji strumieniowej (zob. przykład [pomysłu](#)). W związku z tym jeden z autorów omawia potrzebę poczynienia dalszych postępów w pracach nad aktem o usługach cyfrowych i aktem o rynkach cyfrowych, aby ograniczyć hegemoniczną pozycję gigantów cyfrowych spoza UE. Aby pobudzić suwerenność cyfrową UE, wnoszący wkład wzywa do zachęcania do innowacji poprzez inwestowanie m.in. w ogólnoeuropejskie przedsiębiorstwa typu start-up o wysokim potencjale i suwerenną chmurę obliczeniową (zob. [pomysł](#)). Ten apel o strategiczną autonomię Unii Europejskiej w dziedzinie cyfrowej i europejski model cyfryzacji jest również jednym z pomysłów przedstawionych w ramach programu uczestnictwa obywatelskiego i forum zorganizowanego przez Obserwatorium Niemiec, Włoch i Europy (zob. [wydarzenie](#)).

Oprócz suwerenności w zakresie oprogramowania cyfrowego inni uczestnicy wyraźnie podkreślają potrzebę osiągnięcia przez UE suwerenności w zakresie sprzętu (zob. [wydarzenie](#)). Na przykład jeden z najczęściej popieranych pomysłów sugeruje rozwój i promowanie własnej produkcji chipów w Europie (zob. [pomysł](#)). Inny pomysł wyraźnie wspomina o zależności od metali specjalistycznych (zob. [pomysł](#)). Jeden z uczestników opisuje suwerenny i ekologiczny europejski smartfon w całości wyprodukowany w UE (zob. [pomysł](#)).

Kluczowe znaczenie dla apeli o suwerenność cyfrową ma potrzeba inwestowania w innowacje i badania naukowe, przy czym kilkakrotnie wspomniano o europejskich centrach innowacji cyfrowych (zob. przykład [pomysłu](#)). Aby suwerenność cyfrowa i zrównoważony rozwój stały się centralnymi elementami europejskiej polityki cyfrowej, jeden z uczestników sugeruje ściśle powiązanie finansowania UE z projektami cyfrowej, zrównoważonej transformacji i europejskimi cyfrowymi strefami wolnego handlu (zob. [pomysł](#)).

Dodatkowy nurt pomysłów kładzie silny nacisk na aspekt etyczny. W szczególności uczestnicy chcą zwiększyć suwerenność cyfrową UE, aby była ona w pełni zgodna z europejskimi wartościami, standardami, przejrzystością i etyką (zob. przykładowy [pomysł](#)). Uczestnicy wyrażają potrzebę, aby UE była liderem w dziedzinie cyfryzacji, również w odniesieniu do prawodawstwa naukowego i technologicznego (zob. [pomysł](#)). Ponadto najbardziej popierany pomysł w tym temacie wzywa do sprawiedliwej cyfryzacji opartej na prawach człowieka, w tym prawach pracowniczych i związkowych (zob. [pomysł](#)), a także do ochrony wolności wypowiedzi poprzez działania przeciwko

formom nawoływania do nienawiści i rozpowszechnianiu fałszywych informacji (zob. [wydarzenie](#)).

Ogólna cyfryzacja społeczeństwa

Nadrzędnym celem wkładów na temat transformacji cyfrowej jest zwiększona cyfryzacja różnych obszarów społeczeństwa UE, idąca w parze z niezbędnymi wysiłkami na rzecz innowacji. W tym względzie uczestnicy odwołują się do cyfrowej dekady i wzywają do przyspieszenia, ściśle monitorując postępy państw członkowskich (zob. przykład [pomysłu](#)). Różni uczestnicy proponują ponadto transformację cyfrową z pomysłami na cyfryzację transportu publicznego w UE za pomocą wspólnego elektronicznego biletu transportowego (zob. [pomysł](#)). Inne omawiają cyfryzację w odniesieniu do rolnictwa (zob. przykład [wydarzenia](#)), sprawiedliwości w UE (zob. przykład [wydarzenia](#)) lub w ramach tworzenia zrównoważonej, bardziej ekologicznej gospodarki (zob. przykład [wydarzenia](#)).

Podtemat dotyczy głosowania cyfrowego, w ramach którego wielu uczestników platformy zwraca uwagę na zalety głosowania elektronicznego oraz podpisów elektronicznych (zob. [pomysł](#)), w szczególności w kontekście pandemii (zob. przykład [pomysłu](#)). Kwestia ta została zbadana z punktu widzenia wydajności, bezpieczeństwa i innowacji, a nie z perspektywy wzmocnienia demokracji. Istnieją jednak pewne przeciwstawne poglądy w uwagach, które wskazują na szereg wad głosowania elektronicznego. Uczestnicy sugerują zastosowanie technologii blockchain lub utworzenie własnego, wysoce zaszyfrowanego systemu korespondencyjnego w Europie jako możliwego sposobu zapewnienia bezpieczeństwa głosowania cyfrowego w UE.

Jeśli chodzi w szczególności o innowacje cyfrowe, pomysły przedstawione na platformie dotyczące wzrostu cyfrowego opowiadają się przede wszystkim za zwiększeniem roli UE w dalszym rozwijaniu narzędzi sztucznej inteligencji (AI). Wezwanie do podjęcia wspólnych wysiłków na rzecz współpracy wyraża się w pomysle utworzenia europejskiego działu badań nad sztuczną inteligencją (zob. [pomysł](#)). Dla niektórych uczestników sztuczna inteligencja jest zasadniczym elementem napędzającym wzrost gospodarczy i dobrobyt w UE (zob. przykład [pomysłu](#)).

Odnotowano wspólne wezwanie do zwiększenia planowania i regulacji w odniesieniu do obecnych możliwości sztucznej inteligencji i algorytmicznych systemów podejmowania decyzji w celu zminimalizowania ryzyka, zwiększenia bezpieczeństwa i dostępności (zob. przykład [pomysłu](#), zob. przykład [wydarzenia](#)). Wyrażono potrzebę podjęcia działań

ustawodawczych w celu zminimalizowania ryzyka związanego z technologiami sztucznej inteligencji (zob. przykład [wydarzenia](#)) oraz poszanowania praw podstawowych. Przykładem tego ostatniego jest wezwanie do umieszczenia w wykazie zakazanych zastosowań sztucznej inteligencji, takich jak algorytmiczny nadzór pracowników (zob. [wydarzenie](#)). W cieszącym się dużym poparciem pomysłu w ramach tego tematu omówiono etyczną sztuczną inteligencję i zaproponowano przepisy mające na celu ograniczenie ryzyka związanego ze sztuczną inteligencją, uregulowanie wykorzystywania danych i uniknięcie nierówności (zob. [pomysł](#)).

Niemniej jednak niektórzy uczestnicy zwracają uwagę na korzyści płynące z AI, na przykład dla sektora publicznego lub służb ratownictwa medycznego (zob. przykład [pomysłu](#)). Inni uczestnicy są jednak bardziej niezdecydowani i podkreślają przyszłe ryzyko stworzenia sztucznej inteligencji przewyższającej ludzki mózg (zob. przykład [pomysłu](#)).

Inny bardzo popierany pomysł dotyczy potrzeby zapewnienia dostępu do głównych platform finansowania społecznego ze wszystkich państw członkowskich (zob. [pomysł](#)).

W niektórych pomysłach omówiono również (potencjalne) wady cyfryzacji społeczeństwa, takie jak wykluczenie osób mniej świadomych cyfrowo, presja na środowisko, dehumanizacja, robotyzacja oraz zwiększone monitorowanie i nadzór nad jednostkami (zob. przykładowy [pomysł](#) i [pomysł](#)). Uczestnicy chcą, aby zbadano te negatywne konsekwencje cyfryzacji. W związku z tym w niektórych uwagach postuluje się aktualizację przepisów w świetle postępującej cyfryzacji społeczeństwa (zob. przykład [pomysłu](#)).

Europejskie narzędzia cyfrowe – cyfryzacja sektora publicznego

Szereg respondentów sugeruje cyfryzację zarządzania i sektora publicznego w UE, aby umożliwić interoperacyjność i e-rządzenie (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#), zob. [wydarzenie](#)). Obywatele europejscy proponują szereg konkretnych narzędzi technologicznych i cyfrowych. Podtemat cyfrowego zjednoczenia UE jest szeroko omawiany (zob. [pomysł](#)), z apelem o większą harmonizację na szczeblu europejskim poprzez przyjęcie wspólnych narzędzi cyfrowych: na przykład specjalna europejska sieć społeczna służąca wyrażaniu opinii publicznej (zob. [pomysł](#)), na przykład poprzez stworzenie ram, które pomogą wszystkim państwom UE współpracować nad projektami informatycznymi. Pomysł ten jest dalej rozwijany dzięki kilku sugestiom dla wszystkich obejmującym portale cyfrowe służące zaangażowaniu

obywateli i identyfikacji codziennych potrzeb życiowych (zob. [pomysł](#)).

W dużej puli pomysłów omawia się tworzenie obywatelstwa cyfrowego z pomysłami na ogólnoeuropejską identyfikację za pomocą cyfrowego identyfikatora (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)) lub wysoce bezpiecznych (unijnych) systemów identyfikacji, na przykład w oparciu o wykorzystanie kodu odcisków palców (zob. przykład [pomysłu](#)). Podobnie respondenci proponują europejski portfel cyfrowy, w którym wszystkie dokumenty papierowe zostałyby zastąpione dokumentami cyfrowymi (zob. [pomysł](#)).

Inna kategoria wpisów dotyczy europejskich e-usług: np. z europejskim pojedynczym dostawcą tożsamości w celu zapewnienia dostępu do usług publicznych (zob. [pomysł](#)), z potrzebą harmonizacji norm i utworzenia jednego konta uwierzytelniającego na szczeblu europejskim (zob. [pomysł](#)). Podobnie zaproponowano wprowadzenie „cyfrowej unijnej karty usług transgranicznych” w celu uproszczenia dostępu do usług publicznych i służb ratunkowych dla obywateli mieszkających w regionach transgranicznych (zob. [pomysł](#)). Podczas wydarzeń omówiono również rozwój narzędzi i usług cyfrowych, takich jak tożsamość cyfrowa dla UE, utworzenie aplikacji europejskiej lub wprowadzenie cyfrowego paszportu europejskiego (zob. przykład [wydarzenia](#)).

Dane cyfrowe

Jeśli chodzi o temat danych cyfrowych, uczestnicy podkreślają dotychczasowe postępy, wspominając, że UE jest liderem w ochronie osób w świecie cyfrowym. Niemniej jednak istnieje apel o dalszą poprawę w tym obszarze (zob. przykład [wydarzenia](#), zob. przykład [pomysłu](#)). Na przykład sugestie koncentrują się na zmianie przepisów RODO, aby ułatwić odmowę zbierania danych osobowych przez internet (zob. przykład [pomysłu](#)). Inny wkład wymaga jaśniejszych przepisów w odniesieniu do RODO i danych pracowników (zob. [pomysł](#)). Jednocześnie wiele uwag wymaga bardziej zrozumiałych przepisów bez obciążania użytkowników ciągłymi wnioskami o zgodę (zob. przykład [pomysłu](#)). Propozycje obejmują dalsze rozszerzenie RODO i dążenie do większej autonomii danych dla obywateli UE (zob. przykład [pomysłu](#)). Kilku autorów postuluje ograniczenie lub zakaz blokowania geograficznego (zob. przykład [pomysłu](#)), harmonizację systemów ochrony danych w całej UE oraz wprowadzenie chmury osobistej dla obywateli UE (zob. [pomysł](#)).

Bezpieczeństwo cybernetyczne

Ogólnie rzecz biorąc, wielokrotnie wzywano do współpracy na szczeblu europejskim w zakresie infrastruktury, wiedzy i zasobów ludzkich w celu wzmocnienia bezpieczeństwa cybernetycznego w UE (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)).

Szereg pomysłów sugeruje wzmocnienie ochrony przed cyberprzestępczością przede wszystkim poprzez zwiększenie bezpieczeństwa sieci, co dla wielu uczestników idzie w parze ze zwiększoną suwerennością cyfrową (zob. przykład [pomysłu](#)). Ponadto należy poprawić przejrzystość i rozliczalność systemów danych (zob. przykład [pomysłu](#)). W ramach wniosku opartego na pięciu filarach, w oparciu o zalecenia ENISA dotyczące ryzyka związanego z urządzeniami podłączonymi do internetu rzeczy, autorzy sugerują utworzenie etykiety UE dla każdego produktu internetu rzeczy zapewniającej, aby urządzenie spełniało minimalne wymagania dotyczące bezpieczeństwa i działania w internecie, w połączeniu z przepisami dotyczącymi przeglądu i kontroli producenta oprogramowania stron trzecich (zob. [pomysł](#)). Proponuje się również formę inspekcji w celu zapewnienia bezpieczeństwa wniosków za pośrednictwem europejskiego organu kontroli bezpieczeństwa sieci (zob. [pomysł](#)).

Kwestię cyberterroryzmu omówiono również z kilkoma sugestiami dotyczącymi scentralizowanego podejścia UE do obrony UE, jej obywateli i przedsiębiorstw w przypadku zagrożeń internetowych (zob. przykład [pomysłu](#)). Propozycje obejmują zarówno europejską armię cyberprzestrzeni (zob. [pomysł](#)), jak i rozszerzenie zakresu działania agencji ENISA na Europejskie Centrum Obrony przed Cyberprzestępczością (zob. [pomysł](#)). Niektórzy respondenci dostrzegają rolę UE w przeprowadzeniu prac nad globalnym traktatem o cyberbezpieczeństwie, opartym na przykładzie konwencji budapeszteńskiej z 2001 r. (zob. [pomysł](#)).

Oprócz strategii obronnych istnieje kilka sugestii dotyczących działań ustawodawczych, na przykład opowiadanie się za wprowadzeniem ogólnounijnego prawodawstwa w celu ochrony prywatności obywateli (zob. [pomysł](#)). W szeregu uwag podkreślono również potrzebę wprowadzenia regulacji dotyczących platform mediów społecznościowych w celu przeciwdziałania dezinformacji, fałszywym informacjom i osiągnięcia suwerenności danych (zob. przykład [pomysłu](#)). Jednym z takich rozporządzeń mogłyby być protokoły identyfikacji cyfrowej sieci weryfikowane przez organ europejski w celu uniknięcia zniesławienia, nękania cyfrowego lub ujawniania fałszywych informacji (zob. [pomysł](#)). Jeden z uczestników dostrzega rolę Prokuratury Europejskiej (EPPO) we wzmacnianiu europejskich działań przeciwko cyberprzestępczości i sugeruje rozszerzenie ich kompetencji na cyberprzestępczość transgraniczną (zob. [pomysł](#)).

Ponadto apeluje się o silniejszą ochronę konsumentów w środowisku internetowym (zob. przykład [pomysłu](#)), na przykład poprzez ułatwienie konsumentom w przyszłości zmiany zdania w odniesieniu do zakupów.

Prawa cyfrowe i włączenie społeczne

Według autorów sprawozdania istnieje kilka wyzwań związanych ze wzrostem społeczeństwa cyfrowego. Jedną z obaw wynikających z wkładów jest przepaść cyfrowa dotycząca słabsze grupy społeczne. Na przykład w dyskusji internetowej omówiono zwiększoną cyfryzację naszego społeczeństwa, a w konsekwencji rosnące wykluczenie niektórych grup ludności, tzw. „przegranych w cyfryzacji” (zob. [wydarzenie](#)).

Uczestnicy podkreślają zatem potrzebę zagwarantowania bezpłatnego i inkluzywnego dostępu do przestrzeni cyfrowej i treści cyfrowych, na przykład za pomocą zaproszeń do składania wniosków dotyczących dostępnych i przystępnych cenowo usług i urządzeń cyfrowych (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)). Inni sugerują, że dostęp cyfrowy należy uznać za podstawową potrzebę poprzez zapewnienie systemowego finansowania na szczeblu europejskim lub krajowym w celu świadczenia usług cyfrowych (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)). Jak wspomniano wcześniej, kilka pomysłów sugeruje podniesienie poziomu umiejętności cyfrowych i edukacji młodych i starszych grup ludności w celu promowania spójności cyfrowej (zob. przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)). Jeden z uczestników proponuje wprowadzenie mechanizmu monitorowania w celu zapewnienia sprawiedliwej i równej cyfryzacji oraz nabywania umiejętności cyfrowych (zob. [pomysł](#)).

Inny istotny nurt pomysłów kładzie szczególny nacisk na nierówności cyfrowe między obszarami miejskimi i wiejskimi: poprawa łączności cyfrowej i dostępu do podstawowych usług publicznych i prywatnych to jedno z najczęściej omawianych propozycji w ramach tego tematu (zob. [wydarzenie](#)).

W odniesieniu do praw cyfrowych niektórzy respondenci chcieliby ograniczenia lub ograniczenia reklam w cyfrowych kanałach medialnych (zob. przykład [pomysłu](#)), podczas gdy inni chcą, w interesie wolności informacji, usunięcia ścian płacowych i bezpłatnego udostępniania informacji bez konieczności dokonywania płatności (zob. [pomysł](#)).

W jednym z wkładów wezwano do przyjęcia podejścia do cyfryzacji uwzględniającego aspekt płci wraz z sugestiami dotyczącymi ram prawnych służących zwalczaniu przemocy cyfrowej oraz wezwaniem do promowania projektowania cyfrowego przyjaznego dla płci (zob. [pomysł](#)). Ponadto uczestnicy podnoszą potrzebę zwiększenia przedsiębiorczości kobiet i

wspierania umiejętności cyfrowych wśród kobiet (zob. [wydarzenie](#)). Zaproszenie do zwiększenia równości płci w dziedzinie technologii omówiono również na warsztatach YEP (zob. [wydarzenie](#)).

Zanieczyszczenia, zrównoważony rozwój i trwałość

W kilku przypadkach uczestnicy łączą cyfryzację z bardziej zrównoważonym społeczeństwem. Na przykład wezwano do wprowadzenia cyfrowego paszportu produktu w celu promowania lokalnej konsumpcji i gospodarki o obiegu zamkniętym, dostępnego za pośrednictwem kodów QR zawierających informacje na temat pochodzenia produktu, jego składu, wpływu na środowisko, recyklingu i końcowego przetwarzania (zob. [pomysł](#)).

Istnieje jednak pewien haczyk, ponieważ cyfryzacja w równym stopniu przyczynia się między innymi do zanieczyszczenia. Aby temu przeciwdziałać, uczestnicy apelują o zrównoważoną cyfryzację i zintensyfikowanie badań nad wpływem cyfryzacji na środowisko oraz o informowanie konsumentów o wpływie produktów cyfrowych na środowisko (zob. przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)). Propozycje dotyczące zrównoważonej produkcji, na przykład wezwanie do uczynienia centrów danych bardziej ekologicznymi dzięki zielonej energii (zob. [pomysł](#)) lub do wytwarzania nowych produktów z odpadów elektronicznych poddanych recyklingowi lub innych zrównoważonych alternatyw (zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)). Inny nurt pomysłów dotyczy odpadów cyfrowych, wzywając na przykład do przedłużenia gwarancji na produkty cyfrowe (zob. [pomysł](#)). Ponadto kładzie się nacisk na trwałe, możliwe do naprawy oraz uczciwie i etycznie produkowany sprzęt cyfrowy, który można by promować na przykład przy niższych podatkach (zob. [pomysł](#)).

Niektórzy uczestnicy koncentrują się na rozszerzeniu zrównoważonego rozwoju i dostępności nie tylko na urządzenia cyfrowe, ale także na infrastrukturę cyfrową oraz na rozwoju inteligentnych miast (zob. przykład [pomysłu](#)). Inna kategoria pomysłów w tym zakresie proponuje wspieranie rozwoju dostępnych i zrównoważonych technologii poprzez inwestowanie w technologie niskoemisyjne (zob. [pomysł](#)).

Cyfryzacja gospodarki

Zgodnie z tematem opracowanym również w ramach tematu „Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i zatrudnienie” wiele pomysłów wymaga przyjęcia gospodarki cyfrowej i jednolitego rynku cyfrowego (zob. przykład [pomysłu](#)). Uczestnicy omówili na przykład wdrożenie unijnej platformy blockchain

(zob. przykład [pomysłu](#) i [pomysłu](#)). Wspomniano również o pomysle Programu na rzecz jednolitego rynku cyfrowego w celu promowania handlu elektronicznego, a także o sposobach zwiększenia zdolności MŚP do korzystania z narzędzi cyfrowych i zaawansowanych technologii (zob. [pomysł](#)).

Inni uczestnicy omawiają również kryptowaluty, zwracając się do rządów o przyjęcie kryptowalut w celu osiągnięcia korzyści i rozwoju cyfrowego i aktywnego gospodarczo społeczeństwa (zob. przykład [pomysłu](#)) lub wzywając do stworzenia europejskiej kryptowaluty (zob. [pomysł](#)). Kontrargumenty dotyczące potrzeby uregulowania lub zakazania kryptowalut są również podnoszone na platformie (zob. przykład [pomysłu](#)).

Ponadto kilka pomysłów opowiada się za wprowadzeniem cyfrowego euro jako bezpiecznej i wygodnej metody płatności (zob. przykład [pomysłu](#)).

Inna grupa pomysłów zachęca do inwestycji i zwiększania konkurencyjności europejskiego rynku cyfrowego poprzez promowanie strategii cyfryzacji dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) (zob. przykład [pomysłu](#)) oraz poprawę warunków rynkowych dla rozwoju przedsiębiorstw typu start-up w ramach europejskiej infrastruktury cyfrowej (zob. [pomysł](#)). W związku z tym jeden z uczestników omawia wzmocnioną cyfryzację gospodarki dzięki paragonom cyfrowym, uproszczeniu transakcji cyfrowych i bankowości internetowej, które stały się bardziej dostępne przez telefon (zob. [pomysł](#)).

Cyfrowa opieka zdrowotna

W ramach tematu „e-zdrowie” w szeregu pomysłów na platformie zaproponowano konkretne środki mające na celu poprawę zdrowia obywateli w świecie cyfrowym, takie jak prawa pracowników do bycia offline (zob. przykład [pomysłu](#)), wprowadzenie dnia wolnego od pracy w mediach społecznościowych (zob. [pomysł](#)), zdrowie psychiczne (zob. przykład [pomysłu](#)) lub wspieranie szkoleń cyfrowych dla młodzieży w celu promowania zdrowego i świadomego korzystania z technologii.

W związku z tym jeden z uczestników apeluje o większą regulację gier komputerowych i wideo, zwłaszcza tych skierowanych do dzieci (i popularnych wśród dzieci), ponieważ niektóre z nich mogą wprowadzać między innymi wzorce gier hazardowych (zob. [pomysł](#)).

Podobnie jak w przypadku tematu „Zdrowie” wezwano do integracji cyfrowej opieki zdrowotnej w UE (zob. przykładowy [pomysł](#)) lub do wprowadzenia cyfrowej europejskiej karty ubezpieczenia zdrowotnego (zob. przykładowy [pomysł](#)). Bardziej rozbudowane pomysły sugerują utworzenie jednej platformy elektronicznego

zarządzania zdrowiem, co byłoby szczególnie interesujące dla wielu Europejczyków korzystających z możliwości mobilności transgranicznej (zob. przykładowy [pomysł](#)). Ten ostatni pomysł rozszerzono na tworzenie unijnych certyfikatów elektronicznych (zob. przykładowy [pomysł](#)). Jednak komentatorzy często zgłaszają obawy dotyczące prywatności i ochrony danych. Pomysł europejskiej cyfrowej platformy zdrowia jest często omawiany w odniesieniu do szczepień przeciwko COVID-19 i zielonego paszportu (zob. przykład [pomysłu](#)).

Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022)

Najnowsze pomysły przedstawione w ramach tematu „Transformacja cyfrowa” były zgodne z przedstawionymi powyżej.

Do najczęściej zgłaszanych pomysłów należały: zagwarantowanie równego dostępu do internetu w całej Europie oraz zapewnienie demokratycznej cyfryzacji. Edukacja jest postrzegana jako kluczowy czynnik napędzający cyfryzację (zob. przykład [pomysłu](#)). Innowacje technologiczne, wspierane przez ogólnounijne strategie polityczne, w ramach skutecznych europejskich ram instytucjonalnych i prawnych, są ogólnie postrzegane jako sposób wspierania sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu cyfryzacji społeczeństwa europejskiego (zob. przykład [pomysłu](#)).

Warsztaty na Węgrzech na temat sztucznej inteligencji, o których mowa powyżej, zaowocowały szeregiem propozycji, takich jak możliwość rozszerzenia stosowania sztucznej inteligencji, była kolejnym powtarzającym się wnioskiem (zob. [pomysł](#)), a także wspomniano o ustanowieniu ram prawnych i instytucjonalnych w celu uregulowania stosowania sztucznej inteligencji (zob. [pomysł](#)). Podczas innego wydarzenia w Bułgarii omówiono również potrzebę regulacji (zob. [pomysł](#)).

Oprócz pomysłów wspierających innowacje technologiczne w szeregu uwag wezwano do zwiększenia bezpieczeństwa w internecie, w szczególności w odniesieniu do gromadzenia i wykorzystywania danych osobowych (zob. przykład [pomysłu](#)). W związku z tym omówiono kwestię suwerenności cyfrowej, aby zapewnić przestrzeganie europejskich wartości, zwłaszcza prawa do prywatności (zob. [pomysł](#)).

Suwerenność cyfrowa i etyka

Inwestowanie w innowacje, rozwój i produkcję sprzętu i oprogramowania w UE
Rozwijanie etycznych platform mediów społecznościowych zgodnie z europejskimi wartościami i standardami
Większa niezależność UE w kwestiach cyfrowych dzięki wiążącym normom mającym na celu złamanie monopolu cyfrowych
Zainwestuj w oprogramowanie open source

Bezpieczeństwo

Współpraca na szczeblu UE w celu wzmocnienia bezpieczeństwa cybernetycznego
Przyjęcie niezależnych i bezpieczniejszych sieci publicznych
Zapewnienie bezpieczeństwa sieci w UE
Przyjęcie minimalnych wymagań bezpieczeństwa i wydajności Internetu dla urządzeń IoT
Utworzenie europejskiej cyberarmii
Zwalczanie cyberterroryzmu za pomocą działań legislacyjnych
Bardziej asertywne stanowisko UE w kwestii regulacji platform internetowych
Większa ochrona konsumentów w środowisku internetowym

Cyfryzacja społeczeństwa

Zapewnienie postępu cyfrowego we wszystkich państwach członkowskich
Aktualizacja przepisów w świetle postępującej cyfryzacji społeczeństwa
Zachęcanie do głosowania cyfrowego za pomocą elektronicznych systemów głosowania
Wdrożenie unijnej platformy łańcucha bloków
Zbadanie negatywnych skutków cyfryzacji naszego społeczeństwa
Inwestowanie w cyfryzację, taką jak sztuczna inteligencja

Edukacja & szkolenia:

Zwiększenie umiejętności cyfrowych w UE.
Inwestowanie w cyfryzację systemu edukacji
Rozwijanie umiejętności cyfrowych na ścieżce kształcenia
Ułatwianie e-uczenia się za pomocą europejskiej platformy zdalnego uczenia się

Transformacja cyfrowa

Cyfrowa jedność UE
Cyfryzacja zarządzania i instytucji publicznych
Tworzenie cyfrowych portali społecznościowych na potrzeby uczestnictwa obywateli
Tworzenie tożsamości cyfrowej dla UE
Harmonizacja norm i e-usług poprzez przyjęcie wspólnych narzędzi cyfrowych, takich jak europejski jednolity znak tożsamości
Wprowadzenie jednej platformy finansowania społecznościowego dla obywateli i przedsiębiorstw w UE
Budowanie obywatelstwa cyfrowego dzięki innowacjom cyfrowym w UE

Europejskie narzędzia cyfrowe

Rys. 19 – Mapa myśli „Transformacja cyfrowa” część 1

Dane cyfrowe

Popraw bezpieczeństwo danych
Zapewnienie zrozumiałych przepisów
dotyczących danych cyfrowych
Dalsze zapewnienie prywatności danych
dzięki zmianie RODO
Ograniczanie lub zakaz blokowania
geograficznego

Gospodarka cyfrowa

Promowanie handlu elektronicznego
dzięki jednolitemu rynkowi
cyfrowemu
Reguluj lub przyjmuj kryptowaluty
Promowanie strategii cyfryzacji dla MŚP
Wprowadzenie cyfrowego euro

Zanieczyszczenia, zrównoważony rozwój i

Zachęcanie do cyfryzacji w celu zmniejszenia
zanieczyszczenia
Zbadanie i wspieranie zrównoważonych
sposobów produkcji sprzętu cyfrowego
Promowanie przyjaznego dla środowiska i
etycznie produkowanego sprzętu cyfrowego
Ograniczenie ilości odpadów cyfrowych
Wspieranie rozwoju infrastruktury cyfrowej,
inteligentnych miast i technologii
niskoemisyjnych

Prawa cyfrowe i włączenie społeczne

Rozwiązanie problemu przepaści cyfrowej i nierówności
Zapewnienie dostępnych i przystępnych cenowo usług i
urządzeń cyfrowych w całej UE
Inwestowanie w umiejętności cyfrowe i edukację cyfrową w
całej populacji
Zagwarantowanie bezpłatnego i inkluzywnego dostępu do
przestrzeni cyfrowej i treści cyfrowych
Zapewnienie łączności cyfrowej na obszarach wiejskich
Zapewnienie równości płci w sektorze cyfrowym i
technologicznym

Cyfrowa

Zapewnienie prawa do odłączenia
Wprowadzenie koncepcji dnia wolnego od mediów
społecznościowych
Zapewnienie bezpieczeństwa dzieci online i w grach
komputerowych
Cyfrowa integracja zdrowia w UE dzięki np. cyfrowemu
identyfikatorowi zdrowotnemu

Transformacja cyfrowa

Rys. 20 – Mapa myśli „Transformacja cyfrowa” część 2

8. Demokracja europejska

Temat demokracji europejskiej wygenerował łącznie 2 539 pomysłów, 4 606 komentarzy i 1060 wydarzeń na platformie cyfrowej. Najczęściej omawianymi tematami są wybory do Parlamentu Europejskiego i restrukturyzacja instytucji europejskich (lub nawet federalizacja UE), a następnie szerokie spektrum sugestii mających na celu zwiększenie uczestnictwa obywateli i wiedzy na temat spraw europejskich oraz wspieranie wspólnej tożsamości europejskiej. Ogólne interakcje w ramach tego tematu są konstruktywne i perspektywiczne, nawet jeśli niektóre interakcje wyraziły obawę, że UE jest zagrożona implozją z powodu napięć, populizmu i nacjonalizmu. Odnotowując szereg przypadków nakładania się różnych tematów i zasadniczo porównywalnych poziomów zaangażowania, wkłady obejmowały następujące aspekty:

- **Parlament Europejski**
wybory
- **Federalizacja Unii Europejskiej**
- **Udział obywateli i konsultacje z nimi**
- **Reformy instytucjonalne**
- **Wspieranie wspólnej tożsamości europejskiej i przestrzeni publicznej**
- **Ochrona i wzmacnianie demokracji**

Wydarzenia

W ramach tego tematu ponad jedna trzecia wszystkich wydarzeń zamkniętych od 21 lutego odbyła się we Włoszech. Zdecydowana większość takich wydarzeń dotyczyła tematu federalizacji UE, np. zgromadzenia obywatelskiego zorganizowanego w Pawii z udziałem przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, partii politycznych, sektora non-profit i przemysłu (zob. [wydarzenie](#)).

Inne wydarzenia dotyczyły kwestii związanych z demokracją europejską z perspektywy młodych ludzi. Podczas jednego z takich wydarzeń w Montpellier we Francji młodzi uczestnicy przedstawili różne propozycje konkretnej poprawy UE z perspektywy młodych ludzi (zob. [wydarzenie](#)). W wydarzeniu informacyjno-komunikacyjnym zorganizowanym w Rumunii wzięli udział uczniowie szkół średnich, którzy zapoznali się z możliwościami, jakie stwarza plan Next Generation EU i platforma internetowa na temat Konferencji w sprawie przyszłości Europy (zob. [wydarzenie](#)). Podczas wydarzenia nawiązano dialog między studentami, profesorami i organizatorami, podczas którego studenci skupili się na swojej wizji UE i jej przyszłości również w odniesieniu do wojny w Ukrainie.

W Szwecji zorganizowano wykład na temat praw człowieka i demokracji jako podstaw współpracy europejskiej dla publiczności złożonej z migrantów z państw UE i spoza UE (zob. [wydarzenie](#)). Podczas wykładu uczestnicy wymienili się również z prelegentami, w szczególności na temat znaczenia głosowania w wyborach europejskich i bycia informowanym o tym, w jaki sposób obywatele UE mogą wnieść wkład w UE.

Szczególny nacisk na dziennikarstwo i sposób informowania o sprawach UE był kluczowym elementem wielu wydarzeń organizowanych w Chorwacji. Dyskusja ze studentami odbyła się w Zagrzebiu i koncentrowała się w szczególności na temacie „Jak zwiększyć zainteresowanie studentów dziennikarstwa sprawozdawczością na temat UE?” (zob. [wydarzenie](#)).

Wybory do Parlamentu Europejskiego

Grupa pomysłów w ramach tematu „Demokracja europejska” omawia zmiany w sposobie przeprowadzania wyborów do Parlamentu Europejskiego jako sposób na zwiększenie zaangażowania obywateli w procesy demokratyczne UE. Powszechnie popierany pomysł, który spotkał się z różnymi reakcjami, dotyczy tworzenia ogólnounijnych

transnarodowych list wyborczych (zob. [pomysł](#)). Zaproponowano również utworzenie nowego okręgu wyborczego dla Europejczyków mieszkających w innym państwie członkowskim, aby zachęcić kandydatów do skupienia się na kwestiach europejskich, a nie krajowych (zob. [pomysł](#)). Zaproponowano również inne pomysły dotyczące reformy ordynacji wyborczej w celu promowania ogólnoeuropejskiej debaty, przy jednoczesnym zbliżeniu posłów do Parlamentu Europejskiego do obywateli (zob. przykładowy [pomysł](#)). Jeden szczególnie rodzaj reformy ordynacji wyborczej, spośród proponowanych, ma na celu zmianę redystrybucji miejsc w parlamencie, aby zastąpić obecny system proporcjonalny systemem większościowym, opartym na koalicjach (zob. [pomysł](#)). Jeden z pomysłów zakłada, że posłowie do Parlamentu Europejskiego powinni być nominowani przez krajowe organy ustawodawcze, a nie wybierani bezpośrednio (zob. [pomysł](#)).

Niektóre propozycje dotyczą bardziej konkretnych sposobów zwiększenia frekwencji wyborczej w wyborach europejskich. Pojawiają się apele o wprowadzenie obowiązkowego głosowania (zob. [pomysł](#)), a także sugestie dotyczące ułatwienia uczestnictwa, na przykład poprzez umożliwienie głosowania korespondencyjnego (zob. [pomysł](#)) i rejestracji wyborców tego samego dnia, uczynienie dnia głosowania dniem ustawowo wolnym od pracy (zob. [pomysł](#)), a nawet głosowanie jednego dnia w przypadku wielu rodzajów wyborów (zob. [pomysł](#)). Niektórzy uczestnicy omawiają również głosowanie cyfrowe, w tym pomysł stworzenia puli ogólnoeuropejskich wyborców cyfrowych (zob. [pomysł](#)). Kwestia głosowania cyfrowego jest również objęta tematem „Transformacja cyfrowa”.

Pojawiają się również sugestie, aby zharmonizować minimalny wiek uprawniający do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego (zob. przykład pomysłu) i najlepiej ustalić go na 16 lat (zob. [pomysł](#)). Pomysły te mają na celu m.in. zachęcenie młodych ludzi do zaangażowania się w politykę, która to kwestia jest często uważana przez uczestników za kluczową. Podczas warsztatów w Wiedniu omówiono m.in. sposoby zwiększenia udziału młodych obywateli w wyborach europejskich (zob. [wydarzenie](#)). Propozycje przedstawione podczas warsztatów podkreślają potrzebę zwiększenia liczby młodych posłów do Parlamentu Europejskiego, umożliwiając kandydatom w wieku 16 lat kandydowanie w wyborach. Uczestnicy [wydarzenia](#) zorganizowanego na Malcie omówili wyniki projektu Eurovoters, inicjatywy mającej na celu szkolenie młodych wyborców w tym kraju. Podczas tego wydarzenia przedstawiono wiele sugestii, w tym potrzebę odejścia od postrzegania „młodzieży” jako jednej grupy, co grozi zdyskontowaniem konkretnych potrzeb w określonych społecznościach. Pojawiły się apele o umożliwienie młodym ludziom regularnego przedstawiania swoich poglądów w Parlamencie

Europejskim (zob. [pomysł](#)), inny pomysł przewiduje zamiast tego inny rodzaj platformy, na której młodzi użytkownicy zapoznają się z posłami do Parlamentu Europejskiego i ich propozycjami politycznymi (zob. [pomysł](#)). Powiązany wkład sugeruje ustanowienie limitu dla posłów do Parlamentu Europejskiego w wieku poniżej 35 lat (zob. [pomysł](#)).

Inni uczestnicy poruszają kwestię prawa do głosowania z perspektywy osób niepełnosprawnych lub cierpiących na schorzenia, które ograniczają ich zdolność do głosowania. W uwagach tych opowiedziano się za wyborami do Parlamentu Europejskiego, które są bardziej inkluzywne dla tych kategorii (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Jeden z uczestników sugeruje utworzenie listy parytetów płci na potrzeby wyborów do Parlamentu Europejskiego (zob. [pomysł](#)). Niektóre pomysły dotyczą konkretnych kwestii związanych z partiami politycznymi. Jeden z uczestników sugeruje na przykład wykorzystanie wyłącznie symboli partii europejskich, a nie partii krajowych (zob. [pomysł](#)), aby ponownie wzmocnić ponadnarodowy charakter wyborów. Zgodnie z innym wkładem strony powinny stać się bardziej dostępne dla osób z różnych środowisk kulturowych lub społeczno-ekonomicznych (zob. [pomysł](#)).

Federalizacja Unii Europejskiej

Wiele uwag w ramach tematu „Demokracja europejska” wzywa do federalizacji Unii Europejskiej, z różnym rozumieniem tego pojęcia. Jest to powracający temat wydarzeń związanych z tym tematem (zob. przykład [wydarzenia](#)). „Federalizacja” przyniosła również niektóre z najbardziej popieranych pomysłów na platformie (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)), a także różne uwagi uczestników.

Niektórzy uczestnicy uważają, że federalizacja jest najlepszym sposobem wykorzystania przez UE jej pełnego potencjału (zob. przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)), ale także sposobem na zwiększenie wiarygodności i wpływu UE na globalnej arenie politycznej oraz uprawnień do radzenia sobie z problemami transnarodowymi, z którymi mamy obecnie do czynienia, takimi jak zmiana klimatu i pandemia COVID-19 (zob. [pomysł](#)). Ponadto, zdaniem uczestników, którzy popierają ten pomysł, jest on postrzegany jako sposób na przezwycięzenie eurosceptycyzmu i nacjonalistycznych nastrojów.

Na przykład w bardzo popartym i dyskutowanym pomysle opowiedziano się za utworzeniem zgromadzenia konstytucyjnego w celu opracowania konstytucji europejskiej określającej kluczowe elementy i zasady demokratycznej Federacji Europejskiej (zob. [pomysł](#)). Dyskusja obejmuje również bardziej konkretne

apele o wspólną politykę fiskalną i gospodarczą (zob. [pomysł](#)), w tym pomysł „Unii Europejskiej podatników” (zob. [pomysł](#)), jednej europejskiej armii i federalizacji polityki zagranicznej, a także przeprojektowanie instytucji UE zgodnie z zasadami federalistycznymi.

Niemniej jednak niektórzy autorzy są sceptyczni wobec federalizacji. Niektórzy uczestnicy obawiają się, że może to prowadzić do nadmiernej centralizacji władzy lub powodować nierównowagę między państwami członkowskimi. Inni uważają, że istnieje wiele problemów do przezwyciężenia, aby taki pomysł mógł stać się rzeczywistością. Niektórzy uczestnicy opowiadają się za decentralizacją z większymi uprawnieniami dla państw członkowskich zamiast federalizacji (zob. przykładowy [pomysł](#)), z większą swobodą i poszanowaniem tożsamości państw członkowskich oraz swobodą współpracy w obszarach, w których jest to przydatne (zob. przykładowy [pomysł](#)). Jeden z takich pomysłów wyraża zaniepokojenie ideą „coraz ściślejszej Unii” i potencjalną władzą sądów federalnych, opowiadając się za konfederacją zamiast unii federalnej (zob. [pomysł](#)).

Biorąc pod uwagę różne konteksty krajowe i poziom gotowości państw członkowskich do przystąpienia do unii federalnej, niektórzy uczestnicy propagują ideę stopniowej federalizacji z systemem „stref przejściowych” (zob. [pomysł](#)). Tego rodzaju uczestnicy popierają ideę federalnej Europy, ale na obecnym etapie mogą uznać ją za nierealistyczną, w związku z czym opowiadają się za unią wielu prędkości, która poprawiłaby strategiczną autonomię UE w perspektywie krótkoterminowej, oraz za perspektywą federalizmu (zob. [pomysł](#)).

Uczestnictwo obywateli i konsultacje z nimi

Wkład w platformę obejmuje szereg sugestii mających na celu zwiększenie uczestnictwa obywateli i poczucia odpowiedzialności za proces decyzyjny UE.

Grupa pomysłów i wydarzeń omawia opracowanie bardziej trwałych mechanizmów opartych na demokracji uczestniczącej i interakcjach między obywatelami w celu wzmocnienia i uzupełnienia demokracji przedstawicielskiej, w tym w oparciu o doświadczenia z Konferencji w sprawie przyszłości Europy. Uczestnicy proponują na przykład bardziej systematyczne wykorzystywanie zgromadzeń i paneli obywatelskich do przygotowywania najważniejszych i najtrudniejszych decyzji politycznych w UE (zob. przykład [pomysłu](#)). Jeden z uczestników proponuje, aby takie zgromadzenia były zwoływane bezpośrednio przez obywateli po udanej europejskiej inicjatywie obywatelskiej (zob. [pomysł](#)). Niektórzy uczestnicy proponują utworzenie „parlamentu obywatelskiego”, „zgromadzenia poświęconego organizacjom

społeczeństwa obywatelskiego" (zob. [pomysł](#)) lub „zgromadzenia konstytucyjnego” (zob. [pomysł](#)) w celu doradzania Parlamentowi Europejskiemu. Uczestnicy omawiają również pomysł ogólnounijnych referendów na tematy instytucjonalne i polityczne UE (zob. przykład [pomysłu](#)). Niektórzy uczestnicy postrzegają to jako alternatywę dla przeprowadzenia krajowego referendum w sprawach europejskich, którego wyniki mogą zablokować określone inicjatywy polityczne UE niezależnie od poziomu rozproszonego wsparcia UE dla tych inicjatyw (zob. przykład [pomysłu](#)).

Niektóre z tych uwag dotyczą w szczególności zalet wielojęzycznej platformy cyfrowej, przyciągając pochwały i krytykę, ale także przedstawiając sugestie dotyczące ulepszeń. Na przykład różni uczestnicy podkreślają potrzebę ustanowienia systemu informacji zwrotnej w celu podejmowania działań następczych w związku z propozycjami obywateli podczas konferencji (zob. przykład [pomysłu](#)). Inny uczestnik odpowiada na pomysł polegający na nadaniu konferencji charakteru stałego, wskazując na potrzebę okresowego podsumowywania treści platformy i tworzenia wokół niej dyskusji (zob. [pomysł](#)).

Uwagi obejmują również propozycję opracowania internetowej platformy kompleksowej obsługi skupiającej wszystkie wkłady publiczne, niezależnie od tego, czy są to europejskie inicjatywy obywatelskie, skargi czy petycje, w instytucjonalną architekturę partycypacyjną UE (zob. [pomysł](#)), podczas gdy inny uczestnik porusza kwestię platformy przeznaczonej wyłącznie dla stowarzyszeń (zob. [pomysł](#)).

Jednym z rodzajów platform internetowych zaproponowanych przez uczestników w celu zwiększenia demokratycznego uczestnictwa jest ustanowienie oddolnego systemu lobbingu, finansowanego przez wspólnych obywateli europejskich w drodze indywidualnych darowizn, oraz dzielenie się pomysłami za pośrednictwem tego samego portalu (zob. [pomysł](#)). Platforma ta ma na celu rozwiązanie problemu nierównych zdolności wpływania między poszczególnymi obywatelami a dużymi organizacjami.

Inni uczestnicy proponują internetowe forum cyfrowe, na którym obywatele UE mogliby omawiać przepisy UE, korzystając z systemu głosowań i komentarzy opartego na mediach społecznościowych (zob. [pomysł](#)). Powiązany pomysł obejmuje platformę lobbującą dla obywateli jako alternatywny sposób przekazywania wiedzy fachowej i poglądów na temat prawodawstwa w procesie decyzyjnym UE przez zwykłych obywateli UE i mniejsze przedsiębiorstwa (zob. [pomysł](#)).

Wielu uczestników omawia znaczenie technologii obywatelskich, zwłaszcza w dobie rosnącej nieufności wobec partii politycznych (zob. [pomysł](#)). Zgodnie z tą ideą technologie obywatelskie pozwoliłyby zrozumieć zwiększoną złożoność zarządzania publicznego w naszych czasach oraz zwiększyć aktywne zaangażowanie i uczestnictwo.

Podczas [wydarzenia](#) zorganizowanego we włoskim mieście Brindisi przedstawiono szereg pomysłów mających na celu poprawę bezpośrednich mechanizmów demokratycznych na szczeblu UE, w tym zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat niektórych już istniejących instrumentów, takich jak petycje UE, komisje tymczasowe, europejscy mediatorzy i platforma Solvit.

Zmniejszenie dystansu między posłami do PE a obywatelami jest również postrzegane jako sposób na poprawę demokracji europejskiej. Jeden z uczestników realizuje różne strategie mające na celu poprawę komunikacji i wspieranie bezpośredniej wymiany pomysłów między posłami do PE a ich wyborcami (zob. [pomysł](#)). Wśród proponowanych pomysłów znajduje się utworzenie przez posłów do PE lokalnych biur w ich własnych kolegiach wyborczych. Pomysł ten częściowo przypomina propozycję innego uczestnika dotyczącą stworzenia systemu lokalnych radnych UE (zob. [pomysł](#)) jako sposobu na ponowne zmniejszenie dystansu między instytucjami UE a obywatelami europejskimi.

Reformy instytucjonalne

Znaczna liczba pomysłów dotyczy również bardziej szczegółowo reform instytucji europejskich w celu zwiększenia ich skuteczności i przejrzystości oraz zbliżenia ich do obywateli. Pomysły na zaawansowaną reformę instytucjonalną mogą obejmować propozycje szerszego przeglądu struktury instytucjonalnej (zob. przykład [pomysłu](#)), ale także strategie mające na celu zwiększenie odpowiedzialności decydentów politycznych za skuteczność inicjatyw politycznych. Na przykład jeden z uczestników opowiada się za wprowadzeniem obowiązku przeprowadzania ocen skutków na wszystkich etapach procesu legislacyjnego (zob. [pomysł](#)).

Jeśli chodzi o Parlament Europejski, respondenci najczęściej apelują o przyznanie mu rzeczywistych uprawnień w zakresie inicjatywy ustawodawczej (zob. przykład [pomysłu](#)). Pojawiają się również apele o przyznanie mu uprawnień fiskalnych (zob. [pomysł](#)). Omawiana jest również siedziba Parlamentu Europejskiego, a uczestnicy apelują o wybór między Strasburgiem a Brukselą (zob. przykład [pomysłu](#)), również jako sposób na zmniejszenie kosztów logistycznych (zob. [pomysł](#)).

Omawiając Radę Europejską i Radę Unii Europejskiej, powracającym pomysłem na platformie i w ramach tematu „Demokracja europejska” jest przejście na głosowanie większością kwalifikowaną, przynajmniej w niektórych obszarach polityki (zob. przykład [pomysłu](#)), oraz zatrzymanie prawa weta (zob. przykład [pomysłu](#)). Prowadzone są również dyskusje na temat

roli Rady w strukturze instytucjonalnej UE (zob. przykład [pomysłu](#)) oraz sugestie dotyczące pogłębienia dwuizbowej kadencji w UE (zob. przykład [pomysłu](#)).

Jeśli chodzi o Komisję Europejską, grupa uwag omawia wybór przewodniczącego Komisji i mianowanie komisarzy, w tym system głównych kandydatów (zob. przykład [pomysłu](#)) oraz bezpośrednie wybory przewodniczącego Komisji przez obywateli (zob. przykład [pomysłu](#)). Uczestnicy poruszyli również kwestię liczby komisarzy (zob. przykład [pomysłu](#)).

Jednym z szeroko dyskutowanych pomysłów jest powołanie bezpośrednio wybranego przewodniczącego UE, na przykład poprzez połączenie ról przewodniczącego Komisji Europejskiej i Rady Europejskiej (zob. przykładowy [pomysł](#)). Pojawiają się również apele o utworzenie jednego punktu kontaktowego, w którym UE mogłaby przemawiać jednym głosem w stosunkach zewnętrznych (zob. przykład [pomysłu](#)). Jeden z uczestników proponuje połączenie roli przewodniczącego Eurogrupy i wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej odpowiedzialnego za euro w celu utworzenia Ministerstwa Gospodarki i Finansów jako sposobu na zwiększenie koordynacji (zob. [pomysł](#)). Ponadto wspomina się o reformach Komitetu Regionów i Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, na przykład w celu ich skuteczniejszego funkcjonowania. Propozycje te obejmują reformę Komitetu Regionów w celu uwzględnienia odpowiednich kanałów dialogu dla regionów, a także miast i gmin (zob. [pomysł](#)) lub nadania mu większej roli (zob. [pomysł](#)). W związku z tym inny uczestnik proponuje uznanie euroregionów za podmioty instytucjonalne (zob. [pomysł](#)).

W jednym z wysoko popartych pomysłów zwrócono się do UE o ustanowienie jasnego mechanizmu dotyczącego prawa bezpieczeństwa do samostanowienia (zob. [pomysł](#)).

Rola Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości jest również wspólnym tematem dyskusji (zob. przykład [pomysłu](#)), w ramach której wzywa się do wyjaśnienia lub nawet wzmocnienia jego uprawnień (zob. przykład [pomysłu](#)), a inne do ich ograniczenia (zob. przykład [pomysłu](#)).

Niektórzy uczestnicy koncentrują się na roli Europejskiego Banku Centralnego (zob. [pomysł](#)) i Eurogrupy (zob. [pomysł](#)), proponując sposoby zreformowania tych instytucji. Jednym z pomysłów jest dokończenie budowy unii bankowej za pomocą europejskiego systemu gwarantowania depozytów (zob. [pomysł](#)).

Różne idee reform wykazują koncentrację pokoleniową. Na przykład jeden z uczestników proponuje wprowadzenie oceny skutków polityki i prawodawstwa UE w celu zmierzenia ich konkretnego wpływu na młodzież (zob. [pomysł](#)). W ten sposób „test młodzieży” pomógłby włączyć perspektywę młodych ludzi do instytucji i sprawić, by polityka UE w większym stopniu

sprzyjała włączeniu społecznemu młodych ludzi. Inny uczestnik, przechodzący z wieku młodego na starszy, sugeruje powołanie komisarza europejskiego zajmującego się osobami starszymi (zob. [pomysł](#)).

Wspieranie wspólnej tożsamości europejskiej i przestrzeni publicznej

W ramach tego tematu uczestnicy omawiają wspólną tożsamość europejską w oparciu o wspólne europejskie wartości demokracji (zob. [wydarzenie](#)), jak omówiono w ramach innych tematów. Propagują one jednak również praktyczne pomysły na wspieranie takiej wspólnej tożsamości europejskiej, a także wspólnej europejskiej przestrzeni publicznej, w tym poprzez wkład mediów.

Temat języka jest najczęściej dyskutowany. Wspólny język jest postrzegany jako skuteczny (a czasem jedyny) sposób na stworzenie silnej tożsamości europejskiej (zob. przykład [pomysłu](#)). Esperanto jest często przedstawiane jako język jednoczący (zob. przykład [pomysłu](#)), również w celu obejścia podziałów między zwolennikami każdego języka narodowego. Chociaż uczestnicy mogą nie zgadzać się co do tego, który język powinien być preferowany przez Europejczyków, wszyscy zgadzają się co do konieczności wspierania szkoleń językowych w celu osiągnięcia wspólnego języka (zob. przykład [pomysłu](#)). W innych opiniach wzywa się do lepszego przestrzegania zasady wielojęzyczności (zob. przykład [pomysłu](#)), na przykład poprzez tłumaczenie wszelkich oficjalnych publikacji UE na każdy język UE (zob. [pomysł](#)).

Ponadto istnieją pomysły na utworzenie unijnej drużyny sportowej (zob. przykładowy [pomysł](#)), której dzień 9 maja byłby dniem ustawowo wolnym od pracy we wszystkich państwach członkowskich (zob. [pomysł](#)), lub na stworzenie paszportu UE (zob. [pomysł](#)) w celu wspierania ducha europejskiego.

Jeden z uczestników proponuje również ustanowienie programów partnerstwa między pracownikami, aby umożliwić Europejczykom w wieku pozaszkolnym odkrywanie kultury innego kraju UE, na przykład poprzez udział w szkoleniu za granicą (zob. [pomysł](#)). Przyszłe pokolenia są postrzegane jako kluczowe czynniki wspólnej tożsamości UE, w związku z czym wielu uczestników podkreśla znaczenie kształcenia młodzieży w zakresie europejskich kwestii politycznych (zob. [pomysł](#)), temat ten jest szeroko omawiany również w rozdziale dotyczącym edukacji, kultury, młodzieży i sportu.

Poza językami produkty kulturalne są również postrzegane jako coś, co może łączyć Europejczyków. W związku z tym uczestnik wezwał do promowania rozpowszechniania produkcji kulturalnej w

granicach Europy poprzez ustanowienie przestrzeni „swobodnego przepływu informacji”, co oznacza ograniczenie praw autorskich i ograniczeń licencyjnych w UE (zob. [pomysł](#)).

Szereg wypowiedzi w ramach tematu tożsamości europejskiej dotyczy tematu mediów i sposobu, w jaki mogą one przyczynić się do rozpowszechniania wiedzy o UE i stworzenia europejskiego ducha (zob. przykład [pomysłu](#)). Jedną z powtarzających się sugestii, która uzyskała stosunkowo większą liczbę poparcia, jest utworzenie ogóło-europejskich mediów lub sieci (zob. przykład [pomysłu](#)) lub utworzenie jednego publicznego nadawcy unijnego (zob. przykład [pomysłu](#)). Proponuje się to głównie w celu zwiększenia wiedzy obywateli na temat kwestii związanych z UE, na przykład poprzez transmisję na żywo dyskusji i wydarzeń, ale także w celu wspierania wspólnego ducha UE celebrującego wartości europejskie i kultury europejskie, z dokumentami dotyczącymi krajów UE. Niektórzy autorzy apelują również o utworzenie unijnego kanału telewizyjnego i radiowego, który propagowałby jego wartości poza granicami UE (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Inni uczestnicy sugerują szkolenie dziennikarzy w zakresie relacjonowania wydarzeń w UE lub nałożenie na nadawców publicznych obowiązku przeznaczania określonego odsetka czasu nadawania na sprawy UE (zob. [pomysł](#)).

Ochrona i wzmacnianie demokracji

Szereg pomysłów w ramach tego tematu dotyczy ochrony demokracji w UE i wzywa do zdecydowanych działań przeciwko rządowi, które naruszają zasady demokracji, w szczególności w odniesieniu do Węgier i Polski (zob. przykład [idea](#)). Kwestia ta została omówiona bardziej szczegółowo w ramach tematu „Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo”.

Uczestnicy przyznają również, że dezinformacja i fałszywe informacje mogą stanowić zagrożenie dla demokracji. Pojawiają się apele o bardziej zdecydowane podejście do przeciwdziałania rozpowszechnianiu wprowadzających w błąd informacji, w tym propozycje utworzenia mobilnej aplikacji do weryfikacji faktów (zob. [pomysł](#)) lub niezależnego unijnego instytutu weryfikacji informacji medialnych (zob. [pomysł](#)). Niektórzy autorzy postulują również specjalne rozporządzenie UE w sprawie treści, które mogą być publikowane w mediach społecznościowych (zob. przykład [pomysłu](#)).

W szeregu pomysłów i uwag omawia się potrzebę uregulowania lobbingu, wzywając do opracowania kodeksu postępowania dla polityków lub ustanowienia niezależnego organu europejskiego dysponującego środkami zwalczania korupcji i niepożądanego wpływu

lobbystów (zob. przykładowy [pomysł](#)). Jeden z uczestników wzywa do wprowadzenia zakazu sponsorowania podczas prezydencji Rady UE – praktyki, w ramach której rząd państwa członkowskiego UE sprawującego prezydencję otrzymuje wsparcie finansowe na wyświetlanie logo marki na oficjalnych materiałach internetowych lub fizycznych (zob. [pomysł](#)).

Pojawiają się również apele o podjęcie ogólnych środków w celu zwalczania korupcji, na przykład przy udzielaniu zamówień na szczeblu lokalnym (zob. przykładowy [pomysł](#)). Jeden z uczestników proponuje wprowadzenie jednej bazy danych łączącej obecne liczne systemy sprawozdawczości UE (zob. [pomysł](#)). Inna sugeruje, że europejscy politycy i urzędnicy służby cywilnej zajmujący ważne stanowiska – tacy jak posłowie do Parlamentu Europejskiego lub komisarze – powinni mieć zakaz posiadania zapasów (zob. [pomysł](#)).

Jeden z uczestników wyraża zaniepokojenie niepożądanymi wpływami zagranicznymi na demokrację europejską, domagając się sprawdzenia, jaka część kluczowej infrastruktury UE jest własnością Chin, oraz zwracając się do UE o uprzywilejowanie Indii nad Chinami jako strategicznego partnera gospodarczego w umowach handlowych (zob. [pomysł](#)).

Podczas [wydarzenia zorganizowanego](#) w Brukseli podkreślono kluczową rolę miast i społeczności lokalnych we wzmacnianiu demokracji i pionierskim postępie społecznym. W czasach silnego rozdźwięku między centrum instytucjonalnym a peryferiami rola miast i gmin może mieć kluczowe znaczenie dla budowania zaufania obywateli do instytucji demokratycznych.

Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022)

Większość wkładów w minionym okresie skonsolidowała wcześniej odnotowane tematy. Omówiono jednak nowy nurt pomysłów, dzięki któremu rządy i parlamenty krajowe będą bardziej zaangażowane w kształtowanie polityki UE i będą bardziej odpowiedzialne za politykę UE, a tym samym podejmą temat demokracji europejskiej z perspektywy krajowej. Wśród tych pomysłów jeden wniosek obejmował ustanowienie minimalnej liczby sesji poświęconych kwestiom politycznym UE w każdym parlamencie narodowym (zob. [pomysł](#)). W innej, która koncentruje się na roli parlamentów narodowych w ratyfikacji traktatów UE, wprowadzono pomysł wspólnych sesji Parlamentu Europejskiego lub jego specjalnych komisji z parlamentami narodowymi, w szczególności za pośrednictwem wideokonferencji (zob. [pomysł](#)). Zgodnie z ustaleniami przedstawionymi

w ostatnim sprawozdaniu najczęściej omawianym tematem w niedawnych wypowiedziach było ogólne wezwanie do ochrony i wzmocnienia demokracji w UE, a następnie wyrażona potrzeba reform instytucjonalnych (zob. przykład [pomysłu](#)). W wielu pomysłach omówiono proponowane reformy europejskiego systemu wyborczego (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Podkreślono również potrzebę wysiłków na rzecz zwiększenia uczestnictwa obywateli i konsultacji z nimi (zob. przykład [pomysłu](#)). W rzeczywistości zaangażowanie obywateli było czasami omawiane w odniesieniu do samej ochrony demokracji, na przykład przez uczestników, którzy wezwali do utworzenia stałej cyfrowej platformy internetowej do konsultacji obywatelskich (zob. przykład [pomysłu](#)). Zaproponowano utworzenie unikalnej platformy medialnej nadającej treści europejskie w wielu językach, zgodnie ze znaczeniem, jakie uczestnicy platformy przywiązują do dziennikarstwa i wolności prasy (zob. [pomysł](#)).

Tworzenie ponadnarodowych list wyborczych do Parlamentu Europejskiego
Reforma systemu wyborczego UE
Obniżenie lub ujednolicenie wieku uprawniającego do głosowania
Ułatwienie głosowania cyfrowego
Ułatwienie głosowania w wyborach europejskich przemieszczającym się Europejczykom i obywatelom państw trzecich
Zagwarantowanie prawa do głosowania osobom niepełnosprawnym i chorym

Wybory do Parlamentu Europejskiego

Demokracja europejska

Działania na rzecz wspólnej polityki fiskalnej i gospodarczej
Utworzenie europejskiej armii
Opracowanie konstytucji europejskiej
Głosy przeciwko federalizacji: wzywa do zwiększenia uprawnień i swobody współpracy wyłącznie w dziedzinach, w których jest ona przydatna dla państw członkowskich;
Przejęciowe podejście do federalizacji

Federalizacja Unii Europejskiej

Wykorzystywanie partycypacyjnego kształtowania polityki
Inwestowanie w zaangażowanie młodzieży & interakcje
Zapewnienie przedstawicielom obywateli udziału w kształtowaniu polityki za pośrednictwem parlamentu obywatelskiego lub zgromadzenia
Organizowanie konsultacji podłużnych
Koncentracja na pokoleniach: młodzież i starzenie się społeczeństwa
Zmniejszenie dystansu między posłami do PE a ich okręgami wyborczymi
Organizowanie bardziej obowiązkowych ogólnounijnych referendów
Sugestie lub krytyka mające na celu ulepszenie wielojęzycznej platformy, tj. ustanowienie systemu monitorowania, czynią ją trwałą.

Uczestnictwo obywateli i konsultacje z nimi

Rys. 21 – Mapa myśli „Demokracja europejska” część 1

Demokracja europejska

Reformy instytucjonalne

Przegląd roli Parlamentu Europejskiego, aby nadać mu większą władzę ustawodawczą i fiskalną
Podejmowanie decyzji dotyczących reform (jednomyślność w odniesieniu do większości)
Przegląd roli Rady Europejskiej
Reforma procedury wyboru przewodniczącego Komisji i komisarzy (np. bezpośredni wybór przewodniczącego Komisji)
Ponowna ocena roli Komitetu Regionów (w tym instytucjonalizacja euroregionów) i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Zmniejszenie liczby komisarzy i ograniczenie mandatów politycznych
Reformująca rola Europejskiego Banku Centralnego i Eurogrupy
Obowiązkowa ocena skutków polityki
Wzmocnienie uprawnień Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości a ich ograniczenie
Zwiększenie odpowiedzialności polityk wobec przyszłych pokoleń

Wspieranie wspólnej tożsamości europejskiej i przestrzeni publicznej

Wspólny język UE a wspieranie wielojęzyczności
Utworzenie unijnych drużyn sportowych
Ustanowienie święta narodowego UE
Utwórz paszport UE
Ustanowienie programów twinningowych i wymiany dla pracowników
Utworzenie unijnych portali medialnych poświęconych tematyce unijnej
Ustanowienie jednego publicznego nadawcy unijnego w celu promowania zaangażowania obywateli w UE
Zapewnienie, by krajowy nadawca publiczny poświęcał czas na sprawozdawczość unijną
Ustanowienie obowiązkowych sesji debat na temat spraw UE w każdym parlamencie narodowym z udziałem komisarzy UE

Ochrona i wzmacnianie demokracji

Zmiana sposobu przydzielania środków unijnych
Zwalczanie dezinformacji
Regulacja lobbingu
Walka z korupcją
Stworzenie kodeksu postępowania dla polityków
Podejmowanie zdecydowanych działań przeciwko rządów, które naruszają zasady demokracji
Kontrola i ograniczanie własności aktywów strategicznych przez antydemokratyczne mocarstwa światowe

Rys. 22 – Mapa myśli „Demokracja europejska” część 2

9. Migracja

Od czasu uruchomienia platformy temat migracji wygenerował łącznie 2 700 wpisów, w tym 955 pomysłów, 1 539 komentarzy i 206 wydarzeń. Najbardziej powtarzające się wpisy w ramach tego tematu ujawniają trzy ogólne tendencje. Z jednej strony jedna grupa interakcji wymaga większej solidarności i lepszych procedur integracyjnych, a z drugiej strony inne wkłady wymagają więcej działań w celu kontroli i ograniczenia migracji. Zajmując stanowisko pośrednie, inna grupa uczestników chciałaby wspierać międzynarodową mobilność, ale tylko między demokracjami rozwiniętymi gospodarczo. Uczestnicy dyskutowali również o napływie ukraińskich uchodźców. W związku z tym analizuje się następujące tematy:

- **Wspólna polityka migracyjna UE**
- **Humanistyczne stanowisko wobec migracji**
- **Integracja**
- **Migracja spoza UE jako zagrożenie**
- **Kontrola graniczna**
- **Zajęcie się podstawowymi przyczynami migracji**

Wydarzenia

Ostatnie wydarzenia poświęcone migracji z europejskiej perspektywy politycznej dotyczyły polityki UE w zakresie uchodźców, wskazując na potrzebę ponownego przemyślenia polityki dotyczącej uchodźców i azylu oraz potrzebę ustanowienia ram wspólnego rozmieszczenia migrantów w całej UE. Podczas wydarzenia zorganizowanego w parlamencie Wysp Kanaryjskich uczestnicy omówili negocjacje w sprawie paktu o migracji i azylu i zaapelowali o lepszą ochronę dzieci migrantów pozbawionych opieki (zob. [wydarzenie](#)). Podczas wydarzenia internetowego zorganizowanego przez włoską organizację katolicką omówiono przyszły Europejski pakt o migracji i azylu (zob. [wydarzenie](#)).

Duńska debata koncentrowała się również na tym, czy Europa powinna otworzyć czy zamknąć swoje granice zewnętrzne. Wydarzenie to zaowocowało znaczącym zaangażowaniem różnorodnych odbiorców i poruszyło takie kwestie, jak konsekwencje eksternalizacji granic Europy, utworzenia ośrodków azylowych w państwach trzecich oraz współpracy UE z państwami takimi jak Turcja i Libia. (zob. [wydarzenie](#)).

W innym wydarzeniu partycypacyjnym omówiono, czy migracja stanowi szansę czy zagrożenie, poruszając takie kwestie, jak migracja legalna czy nieuregulowana oraz zróżnicowanie pod względem pochodzenia etnicznego i kultury, jak w przypadku uchodźców ukraińskich (zob. [wydarzenie](#)). Kwestie te zostały również przeanalizowane podczas wydarzenia na Litwie (zob. [wydarzenie](#)).

W związku z tematem integracji podczas wydarzenia we Francji poruszono kwestię potrzeby poprawy infrastruktury i programów integracyjnych w celu zwalczania nienawiści rasowej i dyskryminacji (zob. [wydarzenie](#)).

W związku z wojną w Ukrainie zorganizowano wydarzenie mające na celu omówienie międzynarodowej solidarności i dotychczasowej reakcji UE na wojnę w Ukrainie, co miało wpływ na migrację (zob. [wydarzenie](#)).

Niedawno w Polsce odbyło się również wydarzenie angażujące młodych Ukraińców w debaty związane z integracją europejską, migracją i obawami o przyszłość (zob. [wydarzenie](#)).

Wspólna polityka migracyjna UE

Wiele pomysłów w ramach tego tematu wymaga wspólnej polityki migracyjnej UE. Często towarzyszą im apele o większe poszanowanie praw człowieka i skuteczny system redystrybucji. Często wspomina się również o potrzebie zreformowania systemu dublińskiego.

W ramach podzagadnienia legalnej migracji ci, którzy opowiadają się za bardziej rygorystyczną polityką migracyjną, wzywają do wspólnej polityki UE w zakresie migracji selektywnej, z kwotami, bardziej rygorystycznymi procedurami selekcji i akceptacji (zob. przykładowy [pomysł](#)). Proponuje się alternatywne podejścia do legalnej migracji, takie jak europejski punktowy system imigracyjny, który czasami jest postrzegany jako niezbędny do skuteczniejszego regulowania przepływów migracyjnych (zob. [pomysł](#)). Uczestnicy chcą również zbadać model, który umożliwia przenoszenie osób ubiegających się o azyl do ośrodków w kraju partnerskim w celu dokonania przeglądu spraw (zob. [wydarzenie](#)).

Wkłady, które są bardziej otwarte na migrację, również wymagają jednolitego i skuteczniejszego podejścia, bardziej jednak zgodnego z europejskimi wartościami (społecznymi). Na przykład w uwagach omówiono w szczególności jednolitą i skuteczną unijną procedurę azylową (zob. [pomysł](#)), wskazując również na potrzebę zreformowania rozporządzenia dublińskiego, aby zapobiec nierównemu podziałowi osób ubiegających się o azyl i migrantów (zob. przykład [pomysłu](#)). Wśród tych uwag niektórzy proponują przyznanie migrantom tymczasowego paszportu UE w celu uzyskania dostępu do praw do pracy i pobytu (zob. przykład [pomysłu](#)). W jednym z wysoko popartych pomysłów w ramach tematu migracji wezwano również do opracowania bardziej konkretnej i sprawiedliwszej europejskiej polityki w zakresie migracji ekonomicznej, z legalnymi kanałami wjazdu i polityką integracyjną opartą na równym traktowaniu i pełnym poszanowaniu praw człowieka (zob. [pomysł](#)).

Jeden z wkładów wspiera pomysł utworzenia stanowiska europejskiego komisarza ds. azylu i migracji, który powinien działać w koordynacji z innymi instytucjami w celu nadzorowania wspólnego unijnego systemu azylowego (zob. [pomysł](#)).

Obywatele opowiadają się również za unijną polityką migracji zarobkowej lub unijnymi strategiami rekrutacji studentów i wykwalifikowanych pracowników pochodzących z krajów trzeciego świata. W tym względzie jeden z uczestników podkreśla potrzebę zwiększenia kompetencji UE w zakresie migracji, tak aby mogła ona zarządzać migracją zgodnie z zasadami i wartościami Unii (zob. [pomysł](#)). Grupa uczestników rozwija ideę wspierania selektywnego rodzaju imigracji.

Tacy uczestnicy zazwyczaj postrzegają migrację w pozytywnym świetle ze względu na wynikające z niej korzyści gospodarcze. Proponują ukierunkowanie działań na konkretne kraje w celu przyciągnięcia ich talentów (zob. [pomysł](#)) lub złagodzenie kryteriów mobilności między demokracjami zaawansowanymi gospodarczo, zarówno na Zachodzie, jak i w Azji, w szczególności w kontekście umów o wolnym handlu (zob. [pomysł](#)).

Humanistyczne stanowisko wobec migracji

Uczestnicy opowiadający się za humanistycznym poglądem na migrację opowiadają się za zmianą narracji dotyczącej migrantów, zwłaszcza w świetle ich wkładu jako pracowników służby zdrowia podczas pandemii (zob. [wydarzenie](#)).

Niektóre wypowiedzi opowiadają się za utworzeniem korytarzy humanitarnych lub pełnoprawną polityką otwartych granic i krytykują brak solidarności z migrantami (zob. przykład [pomysłu](#)). Wśród uczestników dzielących się tymi pomysłami inicjatywy mające na celu patrolowanie Morza Śródziemnego w celu odepchnięcia migrantów lub porozumienia w sprawie kontroli przepływów migracyjnych, takie jak porozumienie między UE a Turcją, są ogólnie postrzegane jako porażka unijnego systemu migracyjnego (zob. przykład [pomysłu](#)).

Uczestnicy apelują o poszanowanie praw człowieka dzięki rozwiązaniom służącym przeciwdziałaniu nieuregulowanej migracji oraz polityce imigracyjnej UE z łatwiejszymi i bardziej dostępnymi procedurami azylowymi w krajach pochodzenia, legalnymi i bezpiecznymi szlakami migracyjnymi oraz zwalczaniem handlu ludźmi, aby uniknąć śmierci uchodźców na granicach UE (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Niektórzy uczestnicy proponują ramy prawne mające na celu powstrzymanie przymusowego powrotu zintegrowanych osób i rodzin do niebezpiecznych krajów pochodzenia (zob. [pomysł](#)). Inni uczestnicy popierają strategię dobrowolnych, a nie przymusowych powrotów, ponieważ pierwsza z nich, jeśli zostanie wdrożona w porozumieniu z krajami pochodzenia, okazała się znacznie skuteczniejsza (zob. [pomysł](#)).

Niektóre z tych uwag dotyczą również kwestii nierówności mających wpływ na istniejący proces ubiegania się o azyl. Podkreślają na przykład fakt, że odsetek mężczyzn ubiegających się o azyl jest znacznie wyższy niż odsetek kobiet ubiegających się o azyl lub ich rodzin (zob. [pomysł](#)). Inne zgłaszają trudności, z jakimi borykają się osoby LGBTIQ ubiegające się o azyl, wzywając do większej ochrony i lepszego wsparcia dla tej grupy (zob. [pomysł](#)).

Integracja

Wiele propozycji dotyczy integracji migrantów. Uczestnicy dostrzegają potrzebę stworzenia skuteczniejszych programów integracyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem szkoleń językowych. Kilku uczestników omawia i popiera pomysł, w którym zwrócono się do UE o stworzenie programów integracyjnych i przedstawiono różne poglądy (zob. [pomysł](#)).

Wśród pomysłów dotyczących integracji wiele wzywa do monitorowania ścieżki działań następczych dla migrantów w celu zapewnienia pełnej integracji w państwach członkowskich UE. W jednym z pomysłów dostrzega się ogromny potencjał w uznawaniu i dalszym aktywizowaniu migrantów i członków społeczności przyjmujących jako twórców zmian (zob. [pomysł](#)). Znaczenie angażowania migrantów w lokalne projekty i działania wolontariackie jest wielokrotnie podkreślane (zob. przykład [pomysłu](#)). Jeden z respondentów podkreśla znaczenie przyjęcia przekrojowego podejścia do integracji, koncentrującego się na możliwości przenoszenia polityk przyjętych na szczeblu lokalnym, oraz podejścia obejmującego zarówno instytucje, jak i stowarzyszenia lokalne, przy czym UE jest odpowiedzialna za zapewnienie tego rodzaju ram (zob. [pomysł](#)). Edukacja jest postrzegana jako klucz do integracji, a język i wartości europejskie odgrywają kluczową rolę. W związku z tym uczestnicy uważają, że potrzebne są wystarczająco finansowane programy wspierające włączenie dzieci migrantów w wieku szkolnym do publicznego systemu edukacji (zob. [pomysł](#)). Inne pomysły koncentrują się na szkolnictwie wyższym jako kluczowej dźwigni dla większej integracji. W związku z tym jeden z uczestników opowiada się za lepszym dostępem młodych uchodźców do programów uniwersyteckich (zob. [pomysł](#)). Konkretny wniosek odnosi się do kwestii barier językowych, propagując ideę wykorzystania sztucznej inteligencji do przezwyciężenia przepaści językowej (zob. [pomysł](#)).

Pomyślna integracja migrantów na lokalnym rynku pracy jest postrzegana jako korzystna dla gospodarki europejskiej. Dotyczy to w szczególności sytuacji po pandemii, co podkreślono podczas dwudniowego wydarzenia współorganizowanego przez Komisję Europejską i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny w Brukseli (zob. [wydarzenie](#)). Jeden z uczestników podkreśla w szczególności korzystne skutki imigracji na obszary dotknięte depresją gospodarczą (zob. przykład [pomysłu](#)). Pojawiają się apele o kampanie informacyjne i programy mające na celu uwrażliwienie obywateli UE na przeciwdziałanie rasizmowi i dążenie do większego społeczeństwa. Jeden z uczestników wzywa do większej różnorodności wśród personelu pracującego w organach kształtujących politykę i służbach publicznych związanych z migracją (zob. [pomysł](#)). W związku z

opiniami dotyczącymi rasizmu i wykluczenia z rynku pracy wzywa się do równego i sprawiedliwego traktowania legalnie przebywających obywateli państw trzecich (zob. [pomysł](#)). Jeżeli chodzi o dyskryminację na rynku pracy, jeden z uczestników wskazuje na konieczność (spisu) danych dotyczących pochodzenia etnicznego migrantów w celu skutecznego kształtowania polityki (zob. [pomysł](#)).

Niektórzy uczestnicy wyrażają ubolewanie z powodu ograniczenia praw stałych rezydentów w UE. Zauważają, że Unia nie przyznaje prawa głosu swoim stałym rezydentom i domagają się, aby prawa głosu były oparte na miejscu zamieszkania (zob. [pomysł](#)).

Kwestia ta jest uważana przez niektórych autorów za szczególnie nagłą, jeśli chodzi o obywateli Zjednoczonego Królestwa, którzy mieszkali w UE przed brexitem. Jednym z pomysłów, który wywołał kontrowersyjną debatę, jest wprowadzenie przyspieszonej procedury w celu uzyskania ogólnounijnych praw dla obywateli brytyjskich, którzy mieszkali w UE przed brexitem (zob. [pomysł](#)).

Migracja spoza UE jako zagrożenie

Pomimo sprzeciwu wyrażanego przez niektórych uczestników migracji, idee, które otwierają definicję migrację jako zagrożenie dla cywilizacji europejskiej lub stabilności politycznej, są stosunkowo mniej popierane niż idee związane z integracją i poszanowaniem praw człowieka. Po sprecyzowaniu zgłaszane są obawy dotyczące cywilizacji europejskiej i stabilności politycznej, które są w znacznym stopniu popierane przez uczestników (zob. przykład pomysłu cieszącego się dużym poparciem).

Podczas wydarzenia na Węgrzech omówiono kilka podstawowych kwestii prawnych związanych z migracją. Wśród pytań, na które miało odpowiedzieć to wydarzenie, znajdowało się również „prawo (społeczeństwa) do zachowania własnej kultury narodowej, tożsamości i stylu życia” w obliczu masowej migracji (zob. [wydarzenie](#)).

Komentatorzy tego rodzaju wypowiedzi są szczerzy w swoich pomysłach i wypowiedziach na temat migracji. Jednym z obserwowanych tematów jest poczucie, że migracja z państw spoza UE stanowi zagrożenie dla cywilizacji, tożsamości, wartości i kultury UE (zob. przykład [pomysłu](#)). Uczestnicy ci wzywają do wprowadzenia środków mających na celu ograniczenie migracji spoza UE, bardziej rygorystycznej polityki repatriacyjnej oraz strategii utrudniających mobilność migrantów, takich jak surowsze kontrole graniczne (zob. przykład [pomysłu](#)).

Wielu uczestników ostrzega przed wykorzystywaniem nielegalnej migracji jako broni (politycznej), odnosząc

się w szczególności do dużego napływu migrantów z Białorusi do granic Litwy i Polski (zob. [przykładowy pomysł](#)). W odniesieniu do kryzysu migracyjnego na granicy z Białorusią opinie uczestników są rozbieżne.

Kontrola graniczna

Stosunkowo duża liczba pomysłów wspiera twarde stanowisko w sprawie imigracji. Uczestnicy, którzy przyjmują tę linię, sprzeciwiają się legalizacji nielegalnych imigrantów i wzywają do dalszego wzmocnienia europejskich organów kontroli granicznej, takich jak Frontex. Jednak niektórzy z nich opowiadają się raczej za krajowym niż europejskim podejściem do kontroli imigracji, obawiając się, że UE będzie zbyt liberalna wobec osób ubiegających się o azyl.

Ogólnie rzecz biorąc, istnieje poparcie dla bardziej zorganizowanych i skoordynowanych działań w zakresie kontroli granicznej, w tym apeli o bardziej kompleksowe kontrole graniczne, w tym organ ds. zawracania (zob. przykład [pomysłu](#)), większe wsparcie dla Fronteksu, z lepszym określeniem jego funkcji (zob. [pomysł](#)) oraz prawnie wiążące podejście do działań poszukiwawczo-ratowniczych na Morzu Śródziemnym (zob. [pomysł](#)). Rola Fronteksu i inicjatyw patrolowania morza jest jednak często omawiana na platformie, a inni uczestnicy zwracają się o większą kontrolę nad ich funkcjonowaniem, aby zapewnić poszanowanie praw człowieka (zob. [pomysł](#)). Bardziej popierany pomysł wymaga szybkiego wydalenia z UE migrantów, którzy popełniają poważne przestępstwo (zob. [przykładowy pomysł](#)). Podobny pomysł, w którym postuluje się powrót migrantów o nieuregulowanym statusie, wywołuje debatę między uczestnikami opowiadającymi się za natychmiastową repatriacją a osobami przeciwnymi (zob. [pomysł](#)). Jeden z respondentów proponuje przerwanie udzielania pomocy zagranicznej krajom, które nie zgadzają się na repatriację swoich obywateli (zob. [pomysł](#)).

Inne wkłady wzywają do większej solidarności i poszanowania praw człowieka. Omawiane tu pomysły to na przykład scentralizowany unijny system dystrybucji oparty na solidarności, finansowanie na rzecz poprawy infrastruktury przyjmowania na granicach (mieszkania i żywienia) lub ponadnarodowa agencja zarządzająca europejskimi obozami dla uchodźców, współzarządzana przez różne kraje i finansowana ze środków UE (zob. [przykładowy pomysł](#)).

Niedawna debata na temat rozszerzenia finansowania UE w celu sfinansowania budowy krajowych barier dla migrantów znajduje częściowo odzwierciedlenie w niektórych wkładach wymagających zwiększonego wsparcia finansowego ze strony UE dla państw członkowskich w celu wzmocnienia fizycznej ochrony granic (zob. [pomysł](#)).

Jednak gdy uczestnicy apelują o większe wsparcie finansowe ze strony UE w celu rozwiązania problemu migracji na granicach, nie zawsze opowiadają się za tworzeniem nowych barier. Niektóre z nich uznają kluczową rolę władz lokalnych i regionalnych działających na granicach krajowych i chcą zwiększenia finansowania projektów związanych z przyjmowaniem i integracją migrantów (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Podczas wydarzenia zatytułowanego „Silniejsze granice, silniejsza Europa”, które odbyło się w Budapeszcie, uczestnicy opowiedzieli się za bardziej pragmatyczną i surowszą polityką graniczną (zob. [wydarzenie](#)).

Zajęcie się podstawowymi przyczynami migracji

Mniejsza część pomysłów idzie głębiej w kwestii migracji i rozważa potrzebę, wraz ze środkami politycznymi zarządzającymi migracją w UE, podjęcia działań w celu wyeliminowania pierwotnych przyczyn migracji gdzie indziej. Współpraca między krajami europejskimi i krajami trzeciego świata, zwłaszcza afrykańskimi, jest postrzegana jako klucz do wyeliminowania pierwotnych przyczyn migracji (zob. przykład [pomysłu](#)). Myśląc o przyszłości Europy, uczestnicy podkreślają potrzebę zajęcia się podstawowymi przyczynami migracji w celu rozwiązania problemów migracyjnych, przed którymi stoi obecnie UE. Rola partnerstw międzynarodowych, w tym umów z krajami trzeciego świata, w zarządzaniu przepływami imigracyjnymi była przedmiotem wydarzenia w Portugalii (zob. [wydarzenie](#)).

Propozycje w tym zakresie obejmują ustanowienie równych stosunków handlowych, inwestowanie w większą liczbę planów pomocy rozwojowej i szkoleń akademickich oraz rozwój zawodowy osób mieszkających w krajach trzeciego świata (zob. [pomysł](#)). Powszechną obawą jest to, że pomoc rozwojowa jest niewłaściwie wykorzystywana przez kraje otrzymujące, co czyni ją nieskuteczną. W związku z tym jeden z uczestników zaproponował poprawę identyfikowalności funduszy, a tym samym monitorowanie ich wykorzystania poprzez wykorzystanie technologii blockchain i inteligentnych certyfikatów (zob. [pomysł](#)).

Konkretna grupa wkładów zobowiązuje UE do działania w oparciu o fakt, że odegrała ona rolę w destabilizacji regionalnej, na przykład poprzez subsydiowany wywóz produktów rolnych do krajów rozwijających się (zob. [pomysł](#)). Również w celu rozwiązania problemu nierówności gospodarczych między krajami rozwiniętymi i rozwijającymi się niektórzy uczestnicy opowiadają się za promowaniem zrównoważonego

rolnictwa odpornego na zmianę klimatu w krajach trzeciego świata (zob. [pomysł](#)). Pomogłoby to również przeciwdziałać migracji klimatycznej (zob. przykład [pomysłu](#) i [wydarzenia](#)). Zjawisko „migracji klimatycznej” jest rzeczywiście w dużej mierze rozwiązywane przez uczestników, którzy chcą większego skupienia się opinii publicznej na tej kwestii i uznania statusu uchodźcy klimatycznego w prawie międzynarodowym (zob. [pomysł](#)).

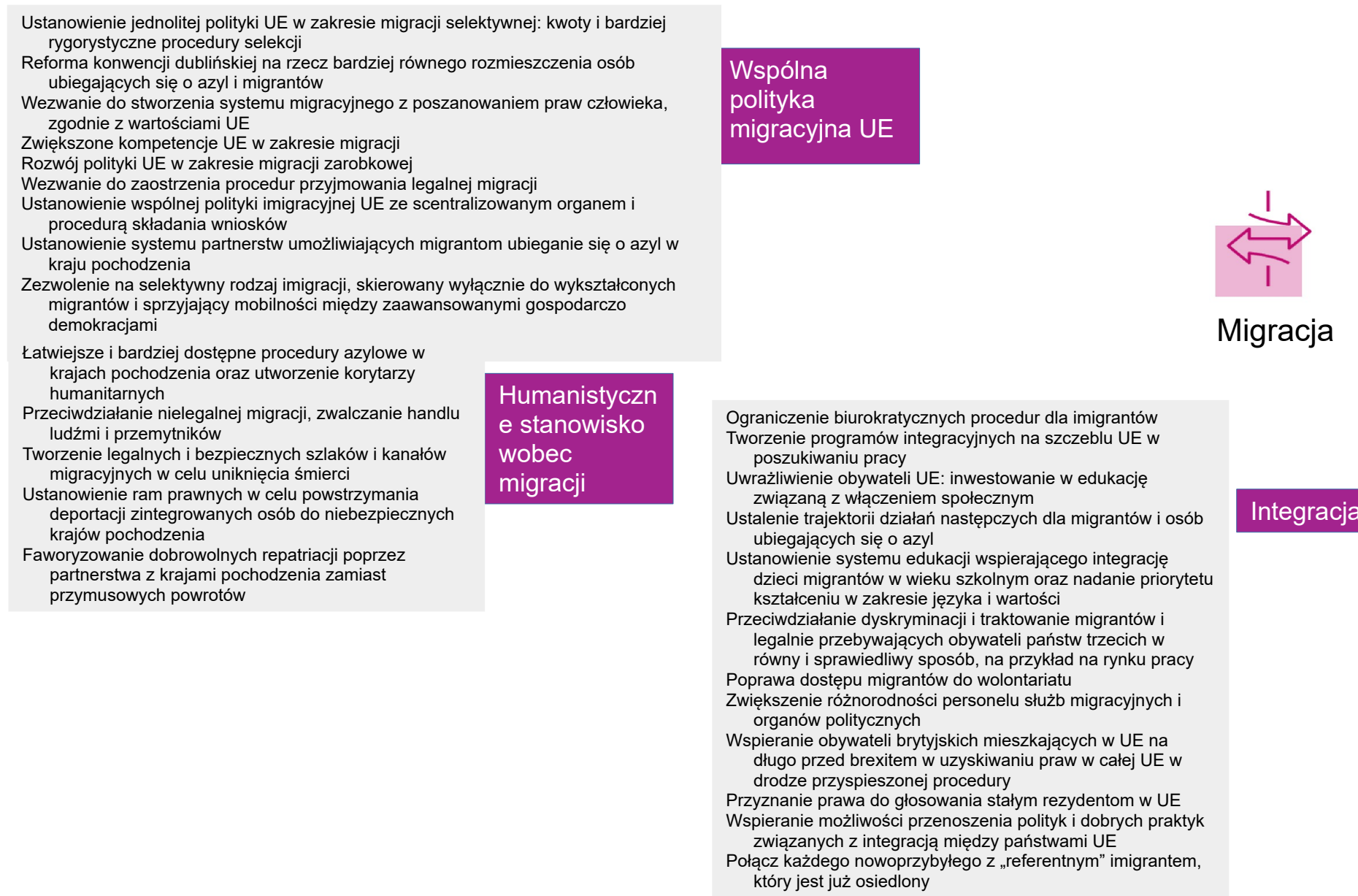
Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022)

Wkłady na temat migracji w minionym okresie wzmocniły wcześniej obserwowane tematy i podtematy.

Liczne wnioski wzywały do poprawy istniejących systemów migracyjnych i azylowych. W tym względzie za kluczowe uznaje się wspólne europejskie ramy rozpatrywania wniosków o azyl (zob. [pomysł](#)), w tym reformę systemu dublińskiego (zob. przykład [pomysłu](#)).

Kilka pomysłów sugerowało powiązanie każdego nowo przybyłego z „osobą odniesienia”, która już osiedliła się w kraju przybycia (zob. przykład [pomysłu](#)). Inni uczestnicy podkreślili znaczenie legalnych szlaków migracyjnych dla ułatwienia procesów integracyjnych (zob. [pomysł](#)) i opowiedzieli się za umożliwieniem wydawania wiz roboczych (zob. [pomysł](#)) lub stworzeniem bezpieczniejszych szlaków migracyjnych w celu ograniczenia ofiar wśród migrantów na trasie do Europy, zwłaszcza na morzu (zob. przykład [pomysłu](#)).

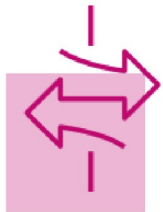
Ostatnie wpisy dotyczące migracji są w dużej mierze spolaryzowane, jak zauważono wcześniej. Z jednej strony niektórzy uczestnicy postrzegają migrację jako zasób dla społeczeństwa (zob. przykład [pomysłu](#)). Z drugiej strony niektórzy uczestnicy sprzeciwiają się dalszej migracji, ponieważ wielu migrantów postrzega się jako niezdolnych do integracji (zob. [pomysł](#)). Aby ułatwić integrację i zachęcać do niej, jeden z uczestników wezwał do ograniczenia biurokracji w celu zmniejszenia barier dla migrantów poszukujących zatrudnienia (zob. [pomysł](#)). Opowiedziano się również za bardziej pozytywną komunikacją na temat imigracji, aby ułatwić sprawniejszą integrację ze strony państwa przyjmującego (zob. [pomysł](#)).

Rys. 23 – Mapa myśli „Migracja” część 1

Migracja
spoza UE
jako
zagrożenie

Ograniczenie migracji spoza UE
Podjęcie działań w celu uregulowania migracji
spoza UE
UE powinna wypracować bardziej defensywną
postawę wobec wykorzystywania nielegalnej
migracji jako broni politycznej

Migracja

Kontrola
graniczna

Bardziej kompleksowe kontrole graniczne, przyznające uprawnienia do zawracania
Priorytetowe traktowanie poszanowania praw człowieka w zarządzaniu przepływami
migracyjnymi
Finansowanie infrastruktury przyjmowania na granicach (mieszkania i żywność)
Koordynacja działań poszukiwawczo-ratowniczych na Morzu Śródziemnym
Ustanowienie ponadnarodowej agencji zarządzającej europejskimi obozami dla
uchodźców
Zabezpieczenie scentralizowanego unijnego systemu dystrybucji osób ubiegających się o
azyl opartego na solidarności
Większe wsparcie finansowe dla państw członkowskich w celu wzmocnienia fizycznej
ochrony granic lub finansowania projektów dotyczących przyjmowania na granicach
Środki mające na celu natychmiastowe wydalenie migrantów, którzy popełniają
przestępstwa lub migrację z nieuregulowanym statusem

Zajęcie się
podstawowy
mi
przyczynami
migracji

Wspieranie specjalnych umów i partnerstw z krajami pochodzenia
Walka ze zmianą klimatu w krajach pochodzenia w celu przeciwdziałania migracji
klimatycznej i uznania statusu uchodźcy klimatycznego
Ustanowienie równych stosunków handlowych
Inwestowanie w więcej planów pomocy rozwojowej
Zaprzestanie europejskiego zaangażowania wojskowego w krajach rozwijających się i
powstrzymanie praktyk destabilizujących, takich jak subsydiowany eksport
produktów rolnych

Rys. 24 – Mapa myśli „Migracja” część 2

10. Edukacja, kultura, młodzież i sport

Pomysły publikowane w ramach tematu Edukacja, kultura, młodzież i sport obejmują różne tematy, biorąc pod uwagę ich wielotematyczny charakter. Podobnie jak w innych miejscach na platformie, wezwanie do wspierania wspólnej tożsamości UE jest powtarzającym się nastrojem leżącym u podstaw tematów zidentyfikowanych w tym temacie, z wkładem związanym między innymi z wymianą, ekspozycją na różne kultury i mobilnością. Ten temat wygenerował ogólny wolumen 4 976 wpisów, składających się z 2 063 pomysłów, 1 757 komentarzy i 1 156 wydarzeń. Poszczególne pomysły można pogrupować w następujące tematy:

- **Wspieranie wspólnej tożsamości UE**
- **Mobilność wewnątrzunijna**
- **Kształcenie dostosowane do przyszłych wyzwań**
- **Niepewność zatrudnienia i bezrobocie wśród młodzieży**
- **Dziedzictwo europejskie**
- **Dostęp do edukacji i kultury**
- **Kreatywni i akademicy profesjonaliści**
- **Inkluzywność w sporcie**

Wydarzenia

W minionym okresie podczas wydarzeń omawiano szereg tematów, takich jak dostęp do szkolnictwa wyższego, mobilność oraz harmonizacja systemów i tytułów edukacyjnych. Na przykład w miasteczku wiejskim we Francji zorganizowano warsztaty partycypacyjne z udziałem 30 młodych uczestników w celu omówienia sposobów poprawy mobilności młodzieży na obszarach wiejskich (zob. wydarzenie).

W Polsce, jednym z krajów, w których zarejestrowano największą liczbę wydarzeń na ten temat, uczestnicy omówili również rolę młodych migrantów z Ukrainy, w tym sposoby zwiększenia ich integracji (zob. [wydarzenie](#)). Podczas tego wydarzenia, które przybrało formę debaty, uczestnicy omówili w szczególności rozwiązania mające na celu pomoc dzieciom, które nie znają języka, w szybkim dostosowaniu się do nowej sytuacji.

W Hiszpanii, innym kraju o dużej liczbie wydarzeń związanych z tym tematem, omawiane tematy dotyczyły w szczególności możliwości i perspektyw zatrudnienia dla młodych ludzi. W jednym z wydarzeń w regionie Nawarry ogólne odczucia młodych uczestników wydarzenia były dość pesymistyczne, przy czym większość z nich skarżyła się na brak możliwości emancypacji i wzywała do poprawy transportu szkolnego, zwiększenia dostępności stypendiów i większej pomocy w ubieganiu się o programy mobilności (zob. [wydarzenie](#)).

Wspieranie wspólnej tożsamości UE

Jeśli chodzi o temat tożsamości europejskiej, jednym z najczęściej omawianych tematów jest nauka języków obcych.

W ramach koncepcji edukacji językowej jako środka wspierania wymiany międzykulturowej i tego, w jaki sposób przyczynia się ona do wspólnej tożsamości UE, w kilku wypowiedziach podkreślono potrzebę przewyższenia nauczania jednojęzycznego i wezwano do uznania heterogenicznego i wielojęzycznego charakteru Europy za zasób (zob. przykład pomysłu). Podobnie w berlińskiej dyskusji panelowej przeanalizowano wielojęzyczność Europy oraz sposoby uznawania różnorodności wielojęzycznej i zachęcania do niej (zob. [wydarzenie](#)). Inny uczestnik opowiadający się za wielojęzycznością wzywa do większego wsparcia dla nauczania języków mniejszościowych w szkole (zob. [pomysł](#)). Jeden z uczestników sugeruje wprowadzenie finansowanych

przez UE bonów podróży na wymianę językową (zob. [pomysł](#)).

Zdaniem wielu uczestników ustanowienie jednego wspólnego języka europejskiego jest postrzegane jako coś, co mogłoby sprzyjać integracji europejskiej (zob. przykładowy [pomysł](#)). Kwestia ta jest również szeroko omawiana w ramach tematu „Inne pomysły” (zob. przykład [pomysłu](#)). Dyskusja dotyczy różnych zalet i wad takiego wspólnego języka europejskiego oraz różnych możliwych języków, w tym esperanto (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#), oba cieszą się dużym poparciem), łaciny (zob. przykład [pomysłu](#)) lub języka angielskiego (zob. przykład [pomysłu](#)). Rozmowa na temat esperanto w szczególności wzbudziła pewne zainteresowanie w internecie, odzwierciedlając ożywioną debatę na temat jednego neutralnego języka dla wszystkich krajów UE (zob. [wydarzenie](#)).

Inny pomysł spośród najczęściej popieranych dotyczy utworzenia europejskiego nadawcy publicznego (zob. [pomysł](#)). Kilka pomysłów dotyczy utworzenia większej liczby unijnych portali medialnych (telewizja, radio i media społecznościowe), aby lepiej angażować obywateli europejskich w sprawy i kwestie związane z UE, a ostatecznym celem jest wzmocnienie tożsamości europejskiej i podstawowych wartości (zob. przykład [pomysłu](#)). Sprzyjanie obiegowi europejskich produkcji medialnych, na przykład poprzez ustanowienie wspólnego unijnego rynku mediów, jest również promowane jako pomysł przez wielu uczestników (zob. przykład [pomysłu](#)). Jednym z pomysłów jest stworzenie specjalnej unijnej platformy medialnej dostosowanej do nauki języków obcych (zob. [pomysł](#)).

Podtemat pomysłów dotyczy edukacji, w ramach której uczestnicy sugerują wprowadzenie obowiązkowego kursu na temat historii i instytucji UE we wszystkich europejskich szkołach średnich jako narzędzia dla młodszych pokoleń służącego budowaniu zainteresowania i poczucia odpowiedzialności w odniesieniu do UE, a tym samym usprawnieniu procesu budowania tożsamości UE (zob. przykład [pomysłu](#)). Wiedza o historii europejskiej jest postrzegana jako kluczowa również przez innego uczestnika, który proponuje zainicjowanie europejskiego badania mającego na celu pomiar świadomości historycznej młodych ludzi (zob. [pomysł](#)), podczas gdy inny rozwija pomysł stworzenia oficjalnego europejskiego podręcznika historii (zob. [pomysł](#)).

Wielu uczestników uważa, że wydarzenia szkolne związane z UE mają kluczowe znaczenie (zob. przykład [pomysłu](#)), a jeden z nich proponuje powołanie nauczyciela odpowiedzialnego za koordynację wydarzeń i programów związanych z UE (zob. [pomysł](#)). Wiele pomysłów związanych z promowaniem wspólnej tożsamości UE sugeruje różne formy wymiany lub partnerstwa między szkołami w różnych państwach członkowskich w celu wspierania przyjaźni ponad granicami państw członkowskich (zob. [pomysł](#)). W

jednym z pomysłów proponuje się promowanie badań nad historią Europy w szkolnych programach nauczania, w tym nad historią poszczególnych krajów europejskich (zob. [pomysł](#)).

Podtemat sportu w odniesieniu do wspierania wspólnej tożsamości UE dotyczy organizacji bardziej transnarodowych, międzyeuropejskich imprez sportowych (zob. przykład pomysłu) oraz możliwości utworzenia europejskiej drużyny sportowej, która mogłaby rywalizować w imprezach międzynarodowych (zob. przykład [pomysłu](#)). Ponadto podniesiono znaczenie wspólnych symboli UE w odniesieniu do tworzenia wspólnej tożsamości UE, m.in. z myślą o umieszczeniu flag UE na sprzęcie sportowym i mundurach sportowców z państw członkowskich UE (zob. [pomysł](#)).

Inny pomysł, który cieszy się większym poparciem i jest szeroko wspominany w innych tematach, opowiada się za ustanowieniem dnia 9 maja europejskim dniem ustawowo wolnym od pracy w celu wspierania wspólnego europejskiego ducha (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Jeden z uczestników wspominał o promowaniu kultury europejskiej, takiej jak muzyka w różnych językach europejskich, i chce, aby radio wymagało przesyłania strumieniowego co najmniej 20 % muzyki nieanglojęzycznej (zob. [pomysł](#)).

Żywność jest również postrzegana jako sposób na budowanie mostów między europejskimi krajami i kulturami (zob. [pomysł](#)), co skłania uczestnika do zaproponowania utworzenia finansowanej przez UE aplikacji dotyczącej europejskich przepisów kulinarnych (zob. [pomysł](#)).

Mobilność wewnątrzunijna

Kwestia mobilności wewnątrzunijnej generuje stosunkowo dużą liczbę wkładów.

Przyczyniają się one do opracowania pomysłów na udoskonalenie istniejących programów mobilności lub do przedstawienia nowych, oryginalnych propozycji.

Niektórzy uczestnicy proponują utworzenie prowadzonego przez UE portalu internetowego umożliwiającego ubieganie się o udział w kursach szkolnictwa wyższego w UE. Portal ten mógłby również umożliwić studentom jednoczesne ubieganie się o udział w różnych programach w Unii Europejskiej (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Innym podzagadnieniem poruszonym przez kilku uczestników jest rozszerzenie programu Erasmus na młodych ludzi niekształcących się na uniwersytecie, na przykład poprzez objęcie nim uczniów szkół średnich, w tym uczniów szkół zawodowych. Dałoby to osobom,

które nie ukończyły studiów wyższych, możliwość zamieszkania za granicą, wymiany dobrych praktyk, uczenia się nowych języków i kultur oraz ogólnego poszerzania swoich umiejętności (zob. przykładowy [pomysł](#)).

Ponadto uczestnicy podkreślili potrzebę uczynienia programu Erasmus bardziej inkluzywnym dla studentów o niskich dochodach. Jednym z pomysłów jest lepsze dostosowanie stypendiów Erasmus do kosztów utrzymania w każdym kraju (zob. [pomysł](#)). W związku z tym jeden z uczestników proponuje powierzenie uniwersytetowi w kraju docelowym zadania przydzielania stypendiów Erasmus, tak aby wnioskodawcy mogli składać wnioski bezpośrednio do preferowanego uniwersytetu docelowego, a nie za pośrednictwem macierzystego uniwersytetu (zob. [pomysł](#)). Pragnienie poprawy obecnej formy programu uwypukla świadomość znaczenia programów mobilności edukacyjnej. Świadczy o tym również istnienie różnych wydarzeń związanych z tym tematem i związanych z dwoma przedstawionymi powyżej pomysłami (zob. [wydarzenie](#)).

Jeden z uczestników wzywa do ponownej integracji studentów ze Zjednoczonego Królestwa w ramach programu Erasmus+ (zob. [pomysł](#)).

Ogólnie rzecz biorąc, często pojawiają się pomysły dotyczące dostępności i inkluzywności programu Erasmus. Na przykład najnowsze wpisy sugerują rozszerzenie programu Erasmus na inne kategorie szkoleń, takie jak rolnictwo i inne rzemiosła (zob. [pomysł](#)).

Kolejnym obszarem zainteresowania jest inicjatywa „DiscoverEU”. Niektórzy uczestnicy proponują rozszerzenie inicjatywy DiscoverEU na każdego młodego Europejczyka w wieku od 18 lat (zob. przykład [pomysłu](#)).

Wreszcie pomysł dotyczący mobilności akademickiej dotyczy ratyfikacji lizbońskiej konwencji o uznawaniu kwalifikacji w celu ułatwienia mobilności zawodowej i akademickiej w Grecji (zob. [pomysł](#)).

Wyjątkowy pomysł dotyczący mobilności, potencjalnie z krajów spoza UE, dotyczy utworzenia europejskiego programu stypendialnego „Student At Risk” dla studentów ściganych we własnym kraju w celu ochrony wolności akademickiej (zob. [pomysł](#)).

Edukacja dostosowana do przyszłych wyzwań

Wiele pomysłów wskazuje na potrzebę ponownego przemyślenia edukacji w obecnej erze cyfrowej, zwłaszcza po tym, jak pandemia COVID-19 zmieniła praktyki dydaktyczne w szkołach i na uniwersytetach. Zdaniem wielu autorów nowe podejście do edukacji w

epoce cyfrowej jest warunkiem wstępnym przyszłej globalnej konkurencyjności i modernizacji Europy (zob. przykład [pomysłu](#)).

Aby ułatwić dostęp do kursów, uczestnicy proponują poświadczenia cyfrowe i materiały badawcze, a także utworzenie jednego repozytorium wszystkich zasobów akademickich lub jednej europejskiej platformy cyfrowej otwartej dla wszystkich akredytowanych instytucji szkolnictwa wyższego UE (zob. [pomysłu](#)). Zaproszenie to idzie w parze z potrzebą promowania technologii informacyjno-komunikacyjnych w szkołach i na uniwersytetach, również poprzez dotowanie szkół na zakup sprzętu komputerowego (zob. przykładowy [pomysłu](#)).

W odniesieniu do kwestii odpowiedniego wyposażenia i przestrzeni edukacyjnej, propozycja, która spotkała się z dużym poparciem użytkowników platformy, dotyczy europejskiego planu na rzecz edukacji. Byłaby to „europejska strategia ukierunkowana na wspieranie bezpośrednich inwestycji w infrastrukturę edukacyjną oraz poprawę dostępności, łączności i jakości edukacji i uczenia się przez całe życie” (zob. [pomysłu](#)). Inny cieszący się dużym poparciem pomysł dotyczy ustanowienia prawa do uczenia się i szkolenia przez całe życie (zob. [pomysłu](#)).

Promowanie umiejętności miękkich, a w szczególności działań artystycznych, jest często postrzegane przez uczestników jako kolejny kluczowy krok w rozwijaniu krytycznego myślenia uczniów z UE i wzmacnianiu ich globalnych wartości, zwłaszcza w młodym wieku (zob. przykład [pomysłu](#)).

Wdrażanie integracyjnych metod edukacyjnych, a bardziej ogólnie promowanie różnorodności w edukacji, uznaje się za ważny cel dla przyszłości edukacji w UE (zob. [pomysłu](#)). Odzwierciedla to również idee dotyczące konieczności zwalczania kobietobójstwa (zob. [pomysłu](#)) i antysemityzmu poprzez edukację (zob. [pomysłu](#)).

Podtemat pomysłów dotyczy potrzeby zreformowania praktyk edukacyjnych w celu stworzenia dorosłych, którzy mogą być aktywnymi obywatelami UE. Oprócz wymian i edukacji na temat UE, jak omówiono powyżej, ten podtemat obejmuje pomysły dotyczące potrzeby zachęcania młodych uczniów do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym w szkołach (zob. [pomysłu](#)) lub zaszczepiania umiejętności międzykulturowych, na przykład za pomocą większej liczby praktyk uczenia się języków obcych (zob. [pomysłu](#)). Powiązany pomysł, a mianowicie różnorodność języków i rola, jaką ich ekspozycja w mediach może odegrać w ułatwianiu uczenia się i tworzeniu wspólnej tożsamości europejskiej, został zbadany podczas szeregu wydarzeń (zob. przykład [wydarzenia](#)). Grupa uczestników zwróciła uwagę na potrzebę ponownego przemyślenia obecnego systemu edukacji, aby przygotować młodych ludzi na świat przyszłości. Uczestnicy apelują o edukację w zakresie ekonomii i finansów (zob. [pomysłu](#)) oraz zmiany klimatu (zob. przykład [pomysłu](#)), w tym o utworzenie

Europejskiego Korpusu Klimatycznego (zob. [pomysłu](#)). Ponadto wzywa się w nich do wprowadzenia mechanizmów mających na celu poprawę umiejętności młodych ludzi w zakresie STEM (nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria i matematyka), np. za pośrednictwem ogólnounijnego programu na rzecz podstawowych umiejętności w zakresie STEM (zob. [pomysłu](#)). Ponadto, jak poruszono w temacie transformacji cyfrowej, uczestnicy apelują o przeszkolenie młodych ludzi w zakresie dobrostanu cyfrowego (zob. przykład [pomysłu](#)). Kwestia dobrostanu cyfrowego może również wchodzić w zakres bardziej ogólnego wezwania do zwiększenia wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego w szkołach (zob. [pomysłu](#)). W koncepcji kształcenia dostosowanego do przyszłych wyzwań opracowanej przez niektórych uczestników programy szkolne są elastyczne (zob. [pomysłu](#)), a szkoły wspierają stowarzyszenia i działania uczniów szkolące ich, aby byli samodzielnymi dorosłymi (zob. [pomysłu](#)). W tym względzie propozycja zwiększenia wpływu organizacji społeczeństwa obywatelskiego w szkołach mogłaby iść w parze z tą bardziej partycypacyjną koncepcją szkoły (zob. [pomysłu](#)). Zgodnie z tym poglądem jest również pomysł wspierania praktyki sportowej i zwiększenia liczby zajęć sportowych w szkole (zob. [pomysłu](#)). Oceny nauczycieli, najlepiej koordynowane przez Unię Europejską, są również popierane przez innych uczestników (zob. [pomysłu](#)).

W nurcie pomysłów omówiono również dostosowanie kształcenia (zawodowego) do świata pracy (zob. przykład [pomysłu](#)) oraz potrzebę wspierania umiejętności w zakresie przedsiębiorczości w kształceniu (zob. [pomysłu](#)). Niektóre pomysły dodane na platformie koncentrują się na szkoleniach na rzecz innowacji i przedsiębiorczości (zob. przykład [pomysłu](#)) oraz na potrzebie lepszego uznawania uczenia się nieformalnego (zob. przykład [pomysłu](#)). W tym względzie inny wniosek obejmuje wprowadzenie obowiązkowej orientacji zawodowej w celu oceny talentów i zainteresowań uczniów na wczesnym etapie nauki szkolnej (zob. [pomysłu](#)).

Kolejnym tematem, który pojawił się po rozpowszechnieniu zajęć online podczas pandemii, jest nauczanie w domu. Jeden z uczestników wzywa do uznania nauczania w domu we wszystkich krajach UE (zob. [pomysłu](#)).

Pomysł ustanowienia standardowego egzaminu końcowego, wspólnego dla wszystkich krajów UE, został zaproponowany przez jednego uczestnika (zob. [pomysłu](#)).

Niepewność zatrudnienia i bezrobocie wśród młodzieży

Zatrudnienie młodzieży jest powracającym tematem na platformie, również dlatego, że jest ono ściśle związane z kształceniem i szkoleniem. Wiele pomysłów dotyczących programów edukacyjnych koncentruje się również na zdolności do zatrudnienia i przejściu na rynek pracy (zob. przykład [pomysłu](#)). Jeśli jednak chodzi o młodzież, kwestia bezrobocia i młodzieży „niekształcącej się, niepracującej ani nieszkolącej się” (młodzież NEET) jest również postrzegana przez uczestników jako kluczowa, a niektóre pomysły z tym związane cieszą się dużym poparciem (zob. przykład [pomysłu](#)). Temat niepewności zatrudnienia wśród młodzieży jest omawiany przez wielu uczestników, którzy wzywają do wspierania młodych ludzi w niepewnych warunkach pracy poprzez wysokiej jakości miejsca pracy, sprawiedliwe wynagrodzenie i dostęp do ochrony socjalnej (zob. [pomysł](#) i [pomysł](#)). W odniesieniu do niepewnego zatrudnienia jeden z respondentów zwraca się do UE o zniesienie bezpłatnych staży (zob. [pomysł](#)). Inne proponują rozszerzenie niektórych gwarancji i form wsparcia zatrudnienia przeznaczonych dla młodzieży (zob. [pomysł](#)), a nawet wdrożenie norm jakości, które byłyby wiążące dla wszystkich miejsc pracy utworzonych w ramach unijnych i krajowych planów odbudowy ([zob. pomysł](#)). Szczególną uwagę zwracają niektórzy uczestnicy na te państwa członkowskie, które są bardziej dotknięte bezrobociem młodzieży, takie jak państwa śródziemnomorskie (zob. [pomysł](#)).

Wydarzenie na Litwie koncentrowało się na wielu wyzwaniach stojących przed młodymi ludźmi w okresie po pandemii, w tym na bezrobociu. Podczas wydarzenia omówiono, czy program strategiczny Rady Europejskiej na lata 2019–2024 w pełni uwzględnia szczególne problemy młodych ludzi (zob. [wydarzenie](#)).

Dziedzictwo europejskie

Stosunkowo mniejszą kategorią wpisów są te, w których wzywa się do ochrony i świętowania europejskiej kultury i dziedzictwa, na przykład poprzez powołanie komisarza UE ds. kultury (zob. [pomysł](#)) i ogólnie większe inwestycje w zachowanie wspólnego dziedzictwa kulturowego UE. Pojawiają się również apele o zachowanie tradycji wyrażanych w szczególności przez grupy mniejszościowe (zob.

[wydarzenie](#)), a także religijnego dziedzictwa kulturowego (zob. [pomysł](#)).

Na bardziej ogólnym poziomie zaproponowano utworzenie wirtualnej biblioteki, powiązanej z bibliotekami różnych państw członkowskich UE, w celu szerszego udostępnienia rzadkich książek i dzieł sztuki wszystkim obywatelom UE (zob. [pomysł](#)).

Dostęp do edukacji i kultury

Temat dostępu do edukacji jest często wymieniany. Obejmuje to różne rodzaje nierówności w dostępie, a także różne poziomy kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa wyższego. Chociaż pomysły związane z tym tematem są stosunkowo mniej dyskutowane, niektórzy uczestnicy pozytywnie przyjęli propozycję bezpłatnego dostępu do edukacji dla wszystkich (zob. [pomysł](#)).

Przejście, które jest uważane za kluczowe przez uczestników, to przejście między wykształceniem średnim a wyższym. W związku z tym uczestnicy wielokrotnie wzywają do wspierania studentów w tej kluczowej transformacji (zob. przykład [pomysłu](#)), również poprzez ulepszone programy orientacji uniwersyteckiej (zob. [pomysł](#)). Niektóre kategorie znajdują się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, jeśli chodzi o dostęp do szkolnictwa wyższego. W związku z tym wzywa się do wspierania mniejszości etnicznych i osób niepełnosprawnych w dostępie do studiów wyższych (zob. [pomysł](#)). Inni uczestnicy są świadomi, że inne bariery w edukacji mogą mieć charakter geograficzny lub ekonomiczny. Aby pokonać te bariery, wielu uczestników wzywa do zwiększenia zasobów edukacyjnych na obszarach wiejskich (zob. przykład [pomysłu](#)), a niektórzy proponują ustanowienie różnych rodzajów świadczeń socjalnych finansowanych przez UE w celu zagwarantowania autonomii finansowej uczniów (zob. przykład [pomysłu](#)).

Nierówności w dostępie dotyczą nie tylko szkolnictwa wyższego, ale także obiektów kulturalnych i muzeów. W związku z tym jeden z uczestników wezwał do ułatwienia osobom niepełnosprawnym dostępu do muzeów (zob. [pomysł](#)). Było to również przedmiotem kampanii We All Need Theatre (zob. [wydarzenie](#)), poświęconej w szczególności dostępności teatrów dla osób z niepełnosprawnościami. Inny wniosek dotyczy wprowadzenia unijnej karty muzealnej, aby muzea stały się bardziej przystępne cenowo (zob. [pomysł](#)). Pomysł ten odzwierciedla pomysł wprowadzenia karnetów lub bonów kulturowych, zgłoszonych przez wielu uczestników (zob. przykład [pomysłu](#)). Inny pomysł ma natomiast na celu rozwiązanie tego problemu z szerszej perspektywy, proponując zwiększenie publicznego finansowania kultury, a tym samym zmniejszenie jej zależności od funduszy prywatnych (zob. [pomysł](#)).

Szczególną niekorzystną sytuacją podkreśloną przez jednego z uczestników jest sytuacja byłych więźniów. Pomimo odbycia kary wielu byłych więźniów walczy o powrót do normalnego życia społecznego, co zwiększa ryzyko, że staną się kolejnymi przestępcami. W związku z tym kształcenie i szkolenie w więzieniach są szczególnie ważne (zob. [pomysł](#)).

Aby zwiększyć świadomość na temat tych kwestii, jeden z uczestników opowiada się za ustanowieniem Dnia Równych Szans na szczęblu europejskim (zob. [pomysł](#)).

Kreatywni i akademicy profesjonaliści

Jak już wspomniano, kwestia niepewności zatrudnienia, zwłaszcza wśród młodzieży, przyciągnęła znaczną uwagę uczestników platformy. Sektor kreatywny jest szczególnie dotknięty niepewnymi formami zatrudnienia.

Wpływ pandemii COVID-19 na warunki pracy osób zawodowo zajmujących się kulturą, a także społeczności kreatywnych, doprowadził do poważnej refleksji nad ich statusem i rolą instytucji UE w zapewnianiu ram prawnych, które poprawiłyby niepewność sektora (zob. przykład [pomysłu](#)). Jeden z uczestników zwraca się do UE o wsparcie sektora kreatywnego w celu zapewnienia godziwego wynagrodzenia pracownikom sektora kreatywnego (zob. [pomysł](#)). Zgodnie z innym wkładem środki z funduszu odbudowy powinny zostać wykorzystane na finansowanie sektora kultury, a w szczególności sektora książek (zob. [pomysł](#)), podczas gdy jeden wkład wymaga w szczególności zwiększenia wsparcia finansowego dla instytucji tańca (zob. [pomysł](#)).

Profesjonalizacja pracowników sektora kultury była kluczowym tematem dyskusji podczas kilku wydarzeń organizowanych w całej Europie wokół kultury (zob. przykład [wydarzenia](#)). Jeden z uczestników proponuje, aby UE uznała status artystów, co ułatwiłoby również wymianę kulturalną (zob. [pomysł](#)).

Inne zalecenia dotyczące sfery twórczej dotyczą zarówno wsparcia dla organizacji działających na szczęblu lokalnym, jak i ustanowienia zintegrowanego systemu współfinansowania krajowego i regionalnego, który ułatwiłby większą międzynarodową współpracę kulturalną (zob. przykład [pomysłu](#)).

Specjaliści akademicy i naukowcy to kolejna kategoria zawodowa, na którą duży wpływ ma niepewność zatrudnienia. W jednym z pomysłów proponuje się zmianę sposobu przyznawania dotacji na badania, tak aby były one bardziej odpowiednie dla badań intersekcyjnych (zob. [pomysł](#)).

Inkluzywność w sporcie

Pomysły związane ze sportem, zwłaszcza gdy jest to omawiane jako temat per se, zajmują nieco mniejszą przestrzeń na platformie. Jednak temat sportu był omawiany przez wielu uczestników.

Jak już wspomniano, wielu uczestników opowiada się za europejską drużyną sportową, a inni wzywają do częstszego uprawiania sportu w szkołach, ale temat sportu jest często wymieniany również w związku z innymi tematami, takimi jak inkluzywność. Uczestnicy kwestionują zdolność sportu do inkluzywności (zob. przykład [pomysłu](#)) i proponują pomysły na poprawę inkluzywności sportu (zob. przykład [pomysłu](#)). W jednym z uwag zwrócono się do UE o zagwarantowanie równouprawnienia płci w sporcie, również poprzez ustanowienie specjalnego organu europejskiego (zob. [pomysł](#)). Na spotkaniu zorganizowanym przez Europa Press uczestnicy debatowali nad tym, czy moda sportowa seksualizuje. Inny uczestnik krytykuje szeroką gamę, w niektórych przypadkach wysokich, systemów opodatkowania uniwersytetów w UE, wzywając do sprawiedliwego opodatkowania uniwersytetów (zob. [pomysł](#)).

Innym często wymienianym aspektem sportu jest nierówna wiedza społeczeństwa na temat sportu mniej powszechnego (zob. przykład [pomysłu](#)). W związku z tym, zgodnie z jednym z pomysłów, instytucje powinny interweniować w celu wspierania mniej rozpowszechnionych sportów (zob. [pomysł](#)).

Podczas wydarzenia w Niemczech omówiono sposoby, w jakie sport może przyczynić się do działań na rzecz klimatu, a uczestnicy, którzy byli głównie członkami klubów sportowych, podzielili się przykładami dobrych praktyk (zob. [wydarzenie](#)).

Nowe pomysły w minionym okresie (21/02/2022 – 9/05/2022)

W najnowszych opracowaniach nie poruszono żadnych nowych tematów ani podtematów.

Jeśli chodzi o pomysły, kilka sugestii dotyczyło kwestii edukacji dostosowanej do przyszłych wyzwań, takich jak modernizacja szkolnych programów nauczania (zob. przykładowy [pomysł](#)) lub reforma i harmonizacja rozbieżnych systemów edukacyjnych (zob. przykładowy [pomysł](#)). Zaproponowano również ustanowienie programów szkoleń dla nauczycieli, a uczestnicy jednego z wydarzeń we Włoszech podkreślili potrzebę szkolenia nauczycieli w zakresie możliwości oferowanych przez UE (zob. [pomysł](#) i [wydarzenie](#)). Poruszono również temat zdrowia

psychicznego, a jeden z autorów sugerował bezpłatną pomoc psychologiczną w szkołach (zob. [pomysł](#)).

Innym często pojawiającym się tematem jest wspieranie wspólnej tożsamości UE (zob. przykład [pomysłu](#)). Jak wspomniano wcześniej, uczestnicy uważają, że programy wymiany odgrywają kluczową rolę w promowaniu różnorodności i zwiększaniu zaufania obywateli do UE (zob. pomysł).

Liczne pomysły związane z mobilnością wewnątrzunijną, a uczestnicy wzywają do rozszerzenia inicjatyw wymiany (zob. przykład pomysłu).

Deбата młodzieżowa zorganizowana w Neapolu przez Europe Direct zaowocowała szeregiem pomysłów na temat edukacji, takich jak potrzeba stworzenia wspólnego europejskiego systemu edukacji, z uznawaniem kwalifikacji akademickich między różnymi krajami UE wymienionymi jako kluczowy krok w tym kierunku (zob. pomysł). W innej propozycji wyrażono potrzebę zwiększenia dostępu do szkolnictwa wyższego i kultury (zob. pomysł).

Jeśli chodzi o młodzież, w wypowiedziach poruszane są również kwestie zatrudnienia młodzieży, które poruszane są w innych tematach. Ponadto jeden z autorów opowiada się za wzmocnieniem roli młodych ludzi w mediach, aby zapewnić sprawiedliwą reprezentację i mniej stereofoniczną, negatywną sprawozdawczość (zob. [pomysł](#)).

Znaczenie sportu i rekreacji zostało również podkreślone przez wielu uczestników, którzy podkreślali kluczową rolę edukacji sportowej, ale także związanych z tym ogólnoeuropejskich działań (zob. przykład pomysłu na edukację sportową).

Rzadziej wymieniane pomysły związane z osobami zawodowo zajmującymi się twórczością i środowiskiem akademickim, a także wspieranie transgranicznych badań naukowych i współpracy naukowej (zob. przykład pomysłu).

Utworzenie większej liczby unijnych portali medialnych
 Propagowanie wiedzy na temat historii Europy poprzez
 wprowadzenie kursu na temat historii UE w szkole i
 stworzenie europejskiego podręcznika historii
 Języki: przyjąć wspólny język (angielski/esperanto) lub
 wspierać wielojęzyczność
 Ustanowienie europejskiego święta państwowego w dniu 9
 maja
 Grant Discover EU bezpłatny bilet międzykolejowy dla
 wszystkich 18-latków w UE
 Organizowanie większej liczby międzynarodowych,
 międzyeuropejskich imprez sportowych
 Utwórz europejskie zespoły do międzynarodowych konkursów
 Zachęcanie do nauki języków obcych w celu wspierania
 wymiany międzykulturowej
 Wspieranie przyjaźni ponad granicami państw członkowskich
 poprzez wymianę lub partnerstwo szkół

Wspieranie wspólnej tożsamości UE

Edukacja, kultura, młodzież i sport

Uznawanie kwalifikacji akademickich w krajach UE
 Promowanie międzyeuropejskiej mobilności
 edukacyjnej
 Ułatwianie międzyeuropejskiej mobilności
 edukacyjnej za pośrednictwem prowadzonego
 przez UE portalu internetowego gromadzącego
 kursy szkolnictwa wyższego
 Uczynienie stypendium Erasmus bardziej
 inkluzywnym i dostępnym
 Ratyfikacja lizbońskiej konwencji o uznawaniu
 kwalifikacji w celu ułatwienia mobilności
 zawodowej i akademickiej w Grecji
 Reintegracja studentów z Wielkiej Brytanii w
 programie Erasmus+

Mobilność wewnątrzuni- jna

Lepsze dostosowanie edukacji (zawodowej) do świata
 pracy
 Inwestowanie w edukację i infrastrukturę edukacyjną w
 ramach europejskiej strategii inwestycyjnej na rzecz
 edukacji
 Integracja uczenia się umiejętności miękkich
 Zwiększenie cyfryzacji edukacji
 Integracja rozwoju umiejętności w zakresie nauk
 ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki w
 systemie edukacji
 Włączenie zmian klimatycznych do systemu edukacji
 Rozwijanie umiejętności międzykulturowych i
 zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w życiu
 społecznym
 Wdrażanie integracyjnych metod edukacyjnych i
 promowanie różnorodności w edukacji
 Bardziej elastyczne programy szkolne, z większym
 wyborem klas szkolnych
 Ustanowienie standardowego egzaminu końcowego dla
 każdego kraju UE
 Promowanie i uznawanie uczenia się i szkolenia przez
 całe życie za prawo

Edukacja dostosowana do przyszłych wyzwań

Rys. 25 – Mapa myśli „Edukacja, kultura, młodzież i sport” część 1

Niepewność
zatrudnienia i
bezrobocie wśród
młodzieży

Natychmiastowe i konkretne działania na
rzecz walki z bezrobociem wśród
młodzieży
Zapewnienie lepszych warunków pracy
młodzieży w UE
Uznawanie uczenia się nieformalnego

Edukacja,
kultura,
młodzież i
sport

Dziedzictwo
europejskie

Celebrowanie, ochrona i docenianie
europejską kulturę i
dziedzictwo
Wprowadzenie komisarzy UE ds.
kultury
Zachowanie tradycji i dziedzictwa
kulturowego mniejszości i
grup religijnych

Dostęp do
szkolnictwa
wyższego i
kultury

Wspieranie przejścia od szkolnictwa
średniego do wyższego poprzez
specjalne programy orientacyjne
Rozważenie roli nierówności etnicznych,
fizycznych i społeczno-ekonomicznych w
określaniu nierównego dostępu do
szkolnictwa wyższego
Poprawa dostępności obiektów kultury,
takich jak teatry, dla osób
niepełnosprawnych
Ubezpieczenie szkoleń i kształcenia dla
więźniów
Uznawanie uczenia się nieformalnego

Kreatywni i
akademiści
profesjonaliści

Zapewnienie ram prawnych w celu
zmniejszenia niepewności w sektorze
kultury, sektorze kreatywnym i
sektorze akademickim
Profesjonalizowanie pracowników sektora
kultury
Wzmocnienie transgranicznej i
międzynarodowej współpracy kulturalnej
Finansowanie badań naukowych i zmian sposobu
przydzielania funduszy
Wykorzystanie środków z funduszu odbudowy
na wsparcie sektora kultury

Inkluzywność
w sporcie

Promowanie mniej
popularnych sportów
Zwiększenie inkluzywności
etnicznej i płciowej w
sporcie
Sport jako pojazd
inkluzywności

Rys. 26 – Mapa myśli „Edukacja, kultura, młodzież i sport” część 2

ZAŁĄCZNIK I: Lista obecnie najczęściej popieranych i komentowanych pomysłów w podziale na tematy

Najczęściej komentowane i zatwierdzone pomysły w podziale na tematy (19/04 /2021–09/05/2022)

W niniejszym załączniku przedstawiono najbardziej zatwierdzone i skomentowane pomysły w ramach każdego tematu na dzień 9 maja 2022 r., w tym sugestie zgłoszone przez osoby fizyczne, a także pomysły promowane przez organizacje. Obejmuje on również pomysły zarejestrowane w ramach tematu „Inne pomysły”; w pozostałej części sprawozdania pomysły w ramach tego tematu zostały umieszczone w jednym z dziewięciu tematów lub w kilku tematach w przypadku zagadnień przekrojowych. Celem niniejszego załącznika jest odzwierciedlenie wysokiego poziomu zainteresowania niektórymi pomysłami na platformie lub debata na ich temat.

Należy zauważyć, że rekomendacje są podobne do „polubienia/głosowania uzupełniającego” w mediach społecznościowych. Wskazują one na zainteresowanie uczestników pomysłem i ogólną przychylność wobec niego, a jednocześnie nie wskazują na żaden sprzeciw wobec niego. W związku z tym liczba potwierdzeń nie jest wskaźnikiem ogólnego poparcia dla pomysłu, ale tylko jednym z wielu aspektów, które należy wziąć pod uwagę w analizie wkładu platformy. Komentarze mogą obejmować szereg informacji zwrotnych, od neutralnych do zgadzających się lub zdecydowanie się nie zgadzających. Więcej informacji na temat analizy odpowiedzi na platformie można znaleźć w załączniku II.

	Najczęściej popierane	Najczęściej komentowane
Zmiana klimatu a środowisko	Pomysł: Sprawiedliwa transformacja (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 477 Uwagi: 19	Pomysł: Promowanie energii jądrowej tam, gdzie energia odnawialna może być wykorzystywana (tłumaczenie) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 120 komentarzy: 162
	Pomysł: Zaprzestanie wszelkich dopłat do paliw kopalnych (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 326 komentarzy: 28	Pomysł: Poprawa ochrony przyrody, środowiska, różnorodności biologicznej i ludzi w kontekście rozwoju przemysłowych elektrowni wiatrowych w Europie (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 36 uwag: 96
	Pomysł: Zwiększenie dostępności europejskiej sieci kolejowej i zastąpienie jej połączeniami wewnątrzunijnymi (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 240 komentarzy: 35	Pomysł: Ukierunkowanie zielonej transformacji na energię jądrową (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 37 uwag: 79
	Pomysł: Euro Trainscanner (tłumaczenie) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 203 uwagi: 63	Pomysł: Ograniczenie zanieczyszczenia środowiska (zob. pomysł) by Polityka imigracyjna (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 8 Uwagi: 74
	Pomysł: Zakaz połowów żywych przynęt w UE (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 177 komentarzy: 23	Pomysł: Euro Trainscanner (tłumaczenie) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 203 uwagi: 63

	Najczęściej popierane	Najczęściej komentowane
Zdrowie	Pomysł: Intensywne naukowo, zdrowe technologie longevity: rozwój i dostęp (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 603 Komentarze: 83	Pomysł: Zatrzymaj zmianę czasu letniego: Doptingastronomicallly poprawny czas i opcjonalny mandat y przesuwający godziny otwarcia do 1 godziny wcześniej (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 41 Uwagi: 131
	Pomysł: Równy dostęp do przystępnych cenowo i wysokiej jakości usług publicznych, zdrowia (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 462 uwagi: 17	Pomysł: Intensywne naukowotechnologie zdrowotney longevity: drozwoj i dostęp (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 603 Komentarze: 83
	Pomysł: Badania nad Myalgic Encefalomyelitis (ME/CFS) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 217 Komentarze: 5	Pomysł: Skuteczniejsza pomoc dzięki wspólnemu językowi: Esperanto (tłumaczenie) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 43 Uwagi: 36
	Pomysł: Skoncentruj się na badaniach Anti-Aging i Longevity (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 168 uwag: 32	Pomysł: Wielojęzyczność w szpitalu: Personel medyczny wyszkolony w międzynarodowym języku esperanto (przetłumaczony) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 22 Uwagi: 35
	Pomysł: Traktowanie zmian w celu wzmocnienia uprawnień UE w dziedzinie zdrowia (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 117 uwag: 7	Pomysł: Skoncentruj się na badaniach Anti-Aging i Longevity (zob. pomysł) 168 Uwagi: 32

	Najczęściej popierane	Najczęściej komentowane
Silniejsza gospodarka, sprawiedliwość społeczna i zatrudnienie	Pomysł: Uruchamianie budżetu UE z korzyścią dla Europejczyków: Unia fiskalna (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 581 komentarzy: 33	Idea: Bezwarunkowe dochody podstawowe (UBI) w całej UE, które zapewniają każdej osobie materialną egzystencję i możliwość uczestniczenia w społeczeństwie (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 319 komentarzy: 127
	Pomysł: Nowy model gospodarczy UE i zarządzanie gospodarcze (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 561 komentarzy: 34	Pomysł: Ile pieniędzy esperanto uratowało Unię Europejską? (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 79 uwag: 85
	Pomysł: Europejski filar praw socjalnych na rzecz społecznej gospodarki rynkowej (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 557 komentarzy: 37	Pomysł: Bezwarunkowy dochód podstawowy (przetłumaczony) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 77 uwag: 83
	Pomysł: Odnowiona umowa społeczna dla Europy na rzecz sprawiedliwej odbudowy (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 528 komentarzy: 32	Pomysł: Protokół społeczny zawarty w traktatach w celu powstrzymania zrzutu płac i warunków (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 329 komentarzy: 66
	Pomysł: Zawarty w Traktatach protokół społeczny mający na celu powstrzymanie dumpingu płac i warunków pracy (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 329 komentarzy: 66	Pomysł: Rozpocznij walkę z rajami podatkowymi w obrębie & poza UE (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 269 komentarzy: 52

	Najczęściej popierane	Najczęściej komentowane
UE na świecie	Pomysł: Europejska Konfederacja Związków Zawodowych (ETUC) apeluje o reformę unijnej polityki handlowej i inwestycyjnej oraz o wznowienie globalnego multilateralizmu (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 463 uwagi: 17	Pomysł: Utworzenie europejskiego rmy (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 441 komentarzy: 204
	Pomysł: Utworzenie europejskiego rmy (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 441 komentarzy: 204	Pomysł: Portal internetowy „European Union - News” powinien również informować na świecie o pomocniczym języku esperanto (przetłumaczony) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 40 uwagi: 64
	Pomysł: Cting jako jeden: UE jako podmiot na arenie międzynarodowej (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 301 komentarzy: 25	Pomysł: „Jednoczenie Europy: Kontynuacja procesu rozszerzenia UE (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 230 komentarzy: 61
	Pomysł: Foreign Policy na poziomie UE w oparciu o bezwzględną większość, a nie jednogłośnie y (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 258 komentarzy: 51	Pomysł: Polityka zagraniczna na szczeblu UE oparta na zasadzie bezwzględnej większości, a nie jednomyślności y (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 258 komentarzy: 51
	„Jednoczenie Europy: Kontynuacja rozszerzenia UE (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 230 komentarzy: 61	Pomysł: Integracja krajowych sił zbrojnych państw członkowskich na szczeblu europejskim (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 22 Uwagi: 33

	Najczęściej popierane	Najczęściej komentowane
Wartości i prawa, praworządność, bezpieczeństwo	Pomysł: 10 mln głosów: uczynić język kataloński językiem urzędowym UE (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 923 uwagi: 119	Idea: Ochrona zagrożonego życia ludzkiego: wartość Europy (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 244 uwagi: 190
	Pomysł: Brak podwójnych standardów w obronie demokracji i praworządności (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 628 komentarzy: 48	Pomysł: Utworzenie wspólnej armii europejskiej (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 68 komentarzy: 183
	Pomysł: Wzmocnienie możliwości egzekwowania instrumentów dotyczących praw człowieka (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 480 komentarzy: 14	Pomysł: Trisomia 21: Chcemy więcej... (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 82 uwagi: 142
	Pomysł: Równość płci (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 468 Uwagi: 21	Pomysł: Ochrona naszych podstawowych wartości: Mechanizm na rzecz demokracji, praworządności i finansowania praw psychicznych (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 257 komentarzy: 116
	Pomysł: Ochrona naszych podstawowych wartości: Mechanizm na rzecz demokracji, praworządności i praw podstawowych (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 257 komentarzy: 116	Pomysł: Uznanie esperanto za jeden z języków kulturowych obywateli UE. (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 223 uwagi: 90

	Najczęściej popierane	Najczęściej komentowane
Transformacja cyfrowa	Pomysł: Sprawiedliwa cyfryzacja (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 494 Uwagi: 43	Pomysł: EU-CAP = Europejscy obywatelePlatformamagazynowa (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 1 Uwagi: 81
	Pomysł: Wsparcie publiczne na rzecz otwartego oprogramowania i sprzętu komputerowego (przetłumaczone) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 153 Uwagi: 9	Pomysł: Ban cryptocurrencies (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 14 Uwagi: 53
	Pomysł: W kierunku etyki AI: promowanie debaty i unikanie nierówności (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 125 Uwagi: 6	Pomysł: Promowanie programów radiowych i telewizyjnych, które informują esperanto za pośrednictwem cyfrowego kanału dystrybucji (DAB+ lub DVB-T2) również w światowym języku pomocniczym y (przetłumaczonym) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 26 Uwagi: 47
	Pomysł: Europejskie wytwarzanie chipów (przetłumaczone) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 120 Uwagi: 34	Pomysł: Dochód uniwersalny dla opiekunów otwartego oprogramowania (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 59 Uwagi: 43
	Pomysł: RODO: Odmowa gromadzenia danych osobowych powinna być co najmniej tak łatwa, jak ich akceptacja Zatwierdzenia: 105 Uwagi: 5	Pomysł: Sprawiedliwacyfryzacja (see idea) Zatwierdzenia: 494 Uwagi: 43

	Najczęściej popierane	Najczęściej komentowane
Demokracja europejska	Pomysł: Mechanizm klarowności y dotyczący prawa do samostanowienia (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 1 009 komentarzy: 211	Pomysł: Mechanizm klarowności y dotyczący prawa do samostanowienia (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 1 009 komentarzy: 211
	Pomysł: Razem silniejsi: Demokratyczna Federacja Europejska (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 946 komentarzy: 184	Pomysł: Potrzebujemy wspólnego europejskiego języka (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 121 uwag: 191
	Pomysł: Bolishweto Rady! (Pytanie skierowane do przedstawicieli konferencji) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 784 uwagi: 88	Pomysł: Razem silniejsi: Demokratyczna Federacja Europejska (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 946 komentarzy: 184
	Pomysł: Plan reform na rzecz demokracji europejskiej opartej na obywatelach (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 613 komentarzy: 62	Pomysł: Bezpośredni wybór przewodniczącego Unii Europejskiej (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 222 uwag: 114
	Pomysł: Prawdziwa demokracja europejska nie może istnieć bez autonomicznej władzy fiskalnej UE (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 588 komentarzy: 38	Pomysł: Lepsze umiejętności językowe – lepsza demokracja. Angielski i esperanto! (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 180 uwag: 110

	Najczęściej popierane	Najczęściej komentowane
Migration	Pomysł: Wspólna migracja iylum policy, oparta na poszanowaniu praw i równym traktowaniu (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 484 Uwagi: 56	Pomysł: Koniec z imigracją z krajów pozaeuropejskich lub z krajów pierwszego świata (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 135 Uwagi: 139
	Pomysł: Koniec z imigracją z krajów pozaeuropejskich lub z krajów pierwszego świata (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 135 Uwagi: 139	Pomysł: Usunięcie osób nieupoważnionych jako osoby poszukiwane y lum/migranci (przetłumaczone) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 45 Uwagi: 91
	Pomysł: Brak granic dla humanity: Pojedyncza Polityka Imigracyjna (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 90 Uwagi: 12	Pomysł: Migracja i integracja (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 76 Uwagi: 71
	Pomysł: Wydalenie z UE (przetłumaczone) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 90 Uwagi: 40	Pomysł: Nauczanie języka narodowego przez esperanto: Promowanie organizacji, które to robią (przetłumaczone) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 28 Uwagi: 59
	Pomysł: Migracja i integracja (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 77 Uwagi: 71	Pomysł: Wspólna polityka migracyjna iylum, oparta na poszanowaniu praw i równym traktowaniu (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 484 Uwagi: 56

	Najczęściej popierane	Najczęściej komentowane
Edukacja, kultura, youth i sport	Pomysł: UE potrzebuje lepszego uczenia się języków (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 729 komentarzy: 157	Pomysł: UE potrzebuje lepszego uczenia się języków (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 729 komentarzy: 157
	Pomysł: Młodzież. UE nie może finansować precarity (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 477 Uwagi: 20	Pomysł: Szczęśliwsi uczący się języków obcych, odnoszący większe sukcesy nauczyciele języków obcych (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 141 Uwagi: 98
	Pomysł: Uczenie się przez całe życie i prawo do szkolenia, aby stać się rzeczywistością na zawsze w Europie (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 466 Uwagi: 21	Pomysł: Nauczanie języków w Europie (przetłumaczone) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 184 Uwagi: 83
	Pomysł: Lekcje esperanto dla uczniów z Unii Europejskiej (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 238 Uwagi: 62	Pomysł: Lekcje esperanto dla uczniów z Unii Europejskiej (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 235 Uwagi: 62
	Pomysł: Utworzone przez europejskiego nadawcę publicznego (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 195 Uwagi: 54	Pomysł: Esperanto – międzynarodowy pomocniczy język (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 111 Uwagi: 61

	Najczęściej popierane	Najczęściej komentowane
Inne pomysły	Pomysł: W imieniu European sovereignty. Niezbędne reformy (przetłumaczone) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 508 Uwagi: 26	Pomysł: Esperanto, wspólny język neutralny, zaprojektowany tak, aby był łatwy do nauczenia się, narzędziem bardziej zjednoczonej Unii Europejskiej (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 261 komentarzy: 233
	Pomysł: Oficjalne uznanie esperanto za jeden z języków obywateli UE (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 325 Uwagi: 138	Pomysł: Oficjalne uznanie esperanto za jeden z języków obywateli UE (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 325 Uwagi: 138
	Pomysł: Esperanto, wspólny język neutralny, zaprojektowany tak, aby był łatwy do nauczenia się, narzędziem bardziej zjednoczonej Unii Europejskiej (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 261 Uwagi: 233	Pomysł: Pozdrowienia z flagi europejskiej (przetłumaczone) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 1 Uwagi: 120
	Pomysł: Plan działania na rzecz przejścia do nauki wolnej od zwierząt (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 236 Uwagi: 23	Pomysł: Unia Europejska – państwo federalne (w tłumaczeniu) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 126 Uwagi: 82
	Pomysł: Zatrzymaj nimal cierpienie w egzotycznym handlu zwierzętami domowymi z pozytywną listą (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 228 Uwagi: 8	Pomysł: Doption języka europejskiego (przetłumaczony) (zob. pomysł) Zatwierdzenia: 75 Uwagi: 73

ZAŁĄCZNIK II: Metodyka

Wskaźniki wykorzystane do analizy w niniejszym sprawozdaniu pochodzą z platformy na żywo, na której dane są moderowane i aktualizowane na bieżąco, nawet przez cały okres analizy danych przez zespół badawczy. Może to prowadzić do niewielkich odchyleń w danych liczbowych.

Główne wskaźniki stosowane do analizy ilościowej są następujące:

- Dane liczbowe dotyczące pomysłów zamieszczanych przez autorów, zarówno jako osoby fizyczne, jak i jako przedstawiciele organizacji. Dane liczbowe składają się z szeregu pomysłów – ogólnych i w ramach różnych tematów.
- Dane liczbowe dotyczące uprawnień uzupełniających: Rekomendacje są podobne do „like/up-vote” w mediach społecznościowych. Pomagają one wskazać zainteresowanie uczestników pomysłem i ogólną przychylność wobec niego, a jednocześnie nie wskazują na jakikolwiek sprzeciw wobec niego. W związku z tym liczba potwierdzeń nie jest sama w sobie wskaźnikiem ogólnego poparcia dla pomysłu, ale tylko jednym z wielu aspektów branych pod uwagę w analizie wpisów na platformie. Dane liczbowe obejmują liczbę potwierdzeń – ogólnie rzecz biorąc, w ramach różnych tematów i związanych z konkretnym pomysłem (wykorzystywanych również do sporządzania wykazu pomysłów według liczby potwierdzeń).
- Dane liczbowe dotyczące komentarzy uczestników: analiza obejmuje również liczbę uwag uczestników na temat pomysłów drugiej strony, ponieważ wskazują one poziom aktywnego zaangażowania w dany pomysł. Pod względem merytorycznym uwagi mogą

obejmować szereg informacji zwrotnych, od neutralnych do zgadzających się lub zdecydowanie się nie zgadzających. Znajduje to odzwierciedlenie w analizie jakościowej (zob. poniżej). Dane liczbowe obejmują liczbę komentarzy – ogólnie rzecz biorąc, w ramach różnych tematów i związanych z konkretnym pomysłem (wykorzystywanych również do sporządzania wykazu pomysłów według liczby komentarzy).

- Dane liczbowe dotyczące wydarzeń: uczestnicy mogą tworzyć wydarzenia na platformie i przysyłać raporty z wydarzeń. Dane liczbowe obejmują liczbę wydarzeń – ogółem i w ramach różnych tematów.
- Dane społeczno-demograficzne (anonimowe): Przed nawiązaniem kontaktu z uczestnikami platformy prosimy o podanie informacji na temat ich kraju zamieszkania, wykształcenia, wieku, płci i statusu zatrudnienia. Dane są przetwarzane anonimowo. Ponieważ informacje te są udostępniane dobrowolnie (około 70,5% uczestników je przekazuje), istnieją ograniczenia dotyczące wglądu w profile uczestników. Szczególnie mało prawdopodobne jest, aby respondenci przekazywali informacje na temat swojego zawodu, wykształcenia i kraju zamieszkania. W przypadku organizacji można podać tylko kraj zamieszkania.

Głównym celem sprawozdania jest **analiza jakościowa** na podstawie pomysłów, komentarzy i sprawozdań z wydarzeń, aby przedstawić przegląd treści platformy. Tematy i podtematy są identyfikowane w ramach wcześniej zdefiniowanych tematów.

W praktyce w ramach każdego tematu zespół badawczy przeprowadził ręczną analizę tekstową i grupowanie wszystkich proponowanych pomysłów i zamkniętych wydarzeń z raportami z wydarzeń. Aby wesprzeć tę pracę, treści dostępne za pośrednictwem platformy zostały przetworzone przez zautomatyzowany system analizy tekstu, który został wykorzystany do pomocy analitykom w zrozumieniu dużych ilości wprowadzanego tekstu. Umożliwia grupowanie (klastrowanie) wpisów w różnych językach i umożliwia wyszukiwanie podobnych treści na całej platformie i w różnych językach. Analitycy korzystają z systemu analizy tekstu, aby ułatwić wielojęzyczną analizę treści i

wygodniej identyfikować wielokrotne wystąpienia podobnej idei w różnych wpisach. Pomaga to ocenić poziom występowania określonego tematu lub podtematu. System Analizy Tekstu ocenia tylko treści przesłane za pośrednictwem platformy. Obejmuje to spseudonimizowane odpowiedzi na kwestionariusz socjodemograficzny, który służy do zestawiania danych socjodemograficznych, oraz inne treści (pomysły, komentarze i potwierdzenia) przedłożone na platformie (w tym powiązane metadane, takie jak czas wprowadzenia danych). Następnie zespół badawczy zapoznał się z pomysłami w ramach zidentyfikowanego klastra, a także opisami wydarzeń i ich raportami z wydarzeń, aby przedstawić podsumowanie wspólnych tematów i możliwych podtematów, odnotowując również różnice i potencjalne punkty niezgody w sekcjach komentarzy. Odnosi się również do wysoce lub często popieranych pomysłów dotyczących tematu lub podtematu. Zidentyfikowane tematy i podtematy są prezentowane w kolejności poziomu występowania ocenianej przez analityka za pomocą systemu Analizy Tekstu.

Ostatecznym celem tego jakościowego podejścia jest nie tylko rejestrowanie tematów lub pomysłów, które przyciągają największą uwagę na platformie, ale także rejestrowanie szerokości i różnorodności pomysłów wchodzących w zakres jednego tematu. W przypadku gdy kilka pomysłów zgłoszonych na platformie jest w praktyce wyrazem tego samego pomysłu lub podtematu, w streszczeniu przedstawiono jakościowe wskazówki na ten temat, odnosząc się do „powtarzającego się” lub „wybitnego” pomysłu lub podtematu.

Streszczenia zawierają również linki do ilustracyjnych pomysłów lub wydarzeń, które opisują konkretną propozycję lub stanowią dobre podsumowanie ogólnego argumentu określonego tematu lub podtematu.

Analizując wydarzenia, zespół badawczy koncentruje się na wydarzeniach zamkniętych z raportem z wydarzenia. Szczególną uwagę zwraca się na bardziej partycypacyjne i deliberatywne wydarzenia konsultacyjne, aby uwzględnić głosy i opinie tych obywateli, którzy w przeciwnym razie mogliby nie znaleźć drogi do platformy cyfrowej.

Podział tematu na tematy i podtematy lub pomysły jest wizualnie przedstawiony na odpowiedniej mapie myśli.